

.....
146.352
.....

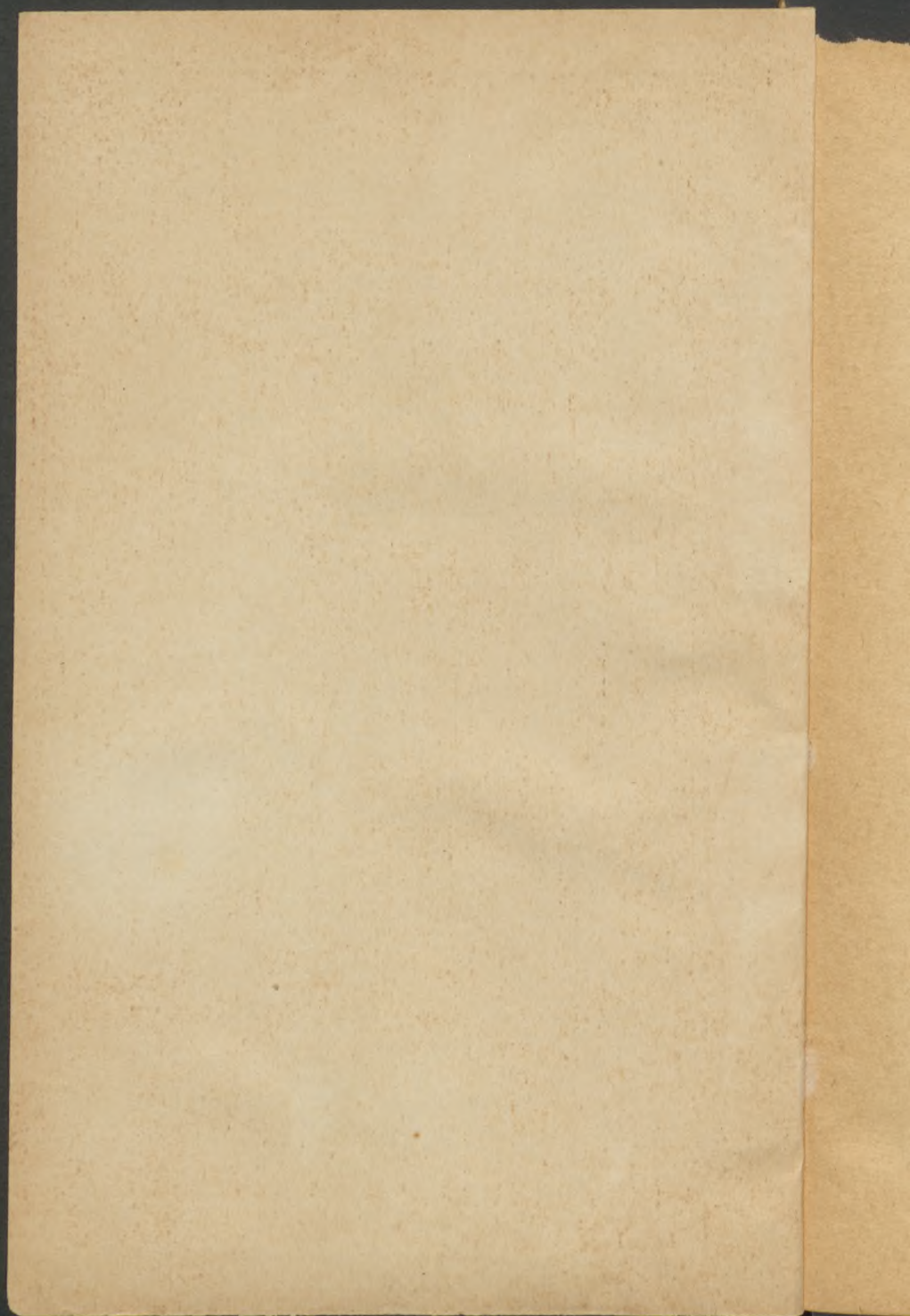
OSZK

F. HELLER
A MAHARADZSA
KINCSE

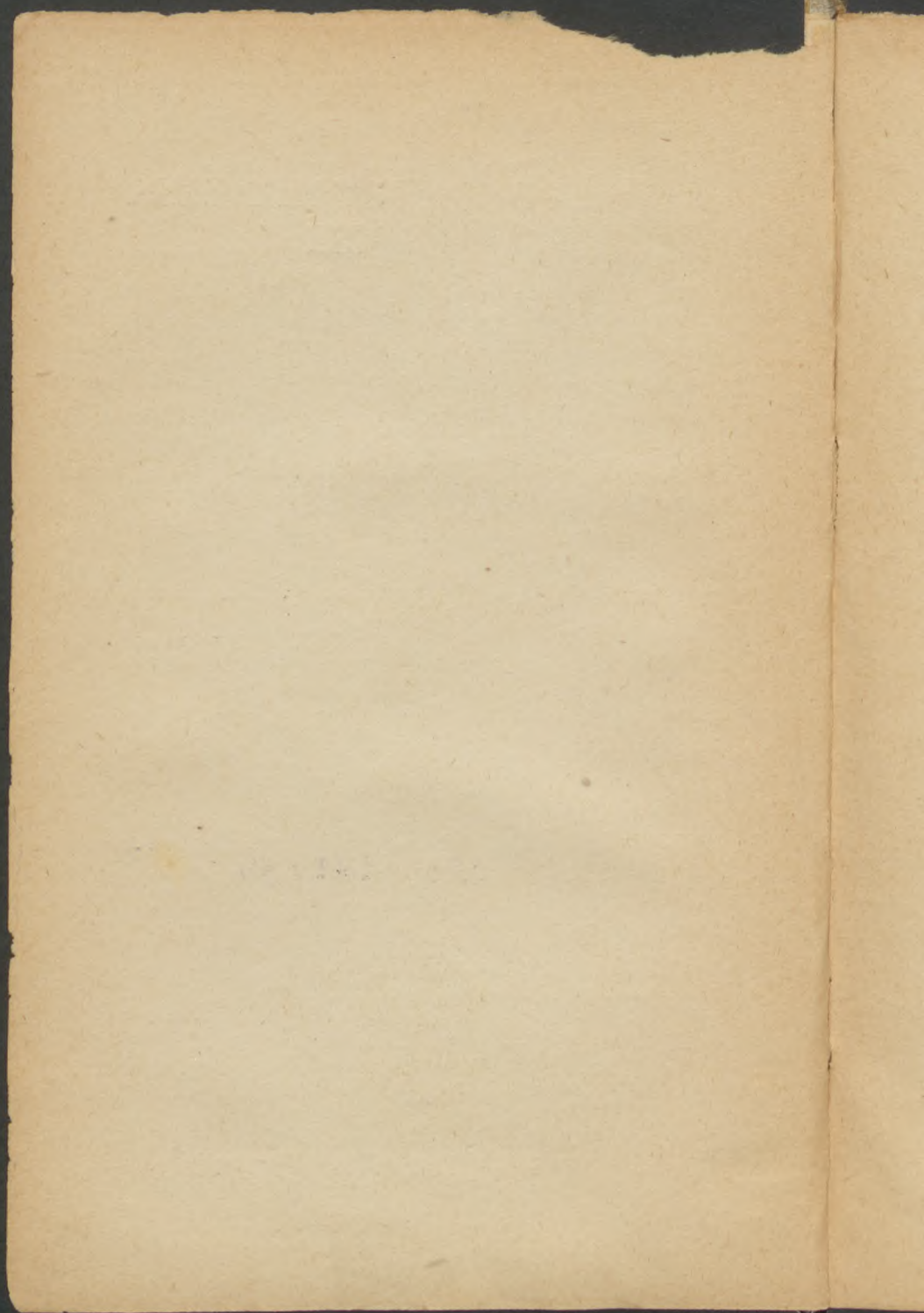

HUSZÁR
SZATMÁRNÉMETI

V. 944. m/16. P. 11. 50

A MAHARADZSA
KINCSE

F R A N K H E L L E R

A MAHARADZSA
KINCSE

KRAGH ALLAN ELSŐ KALANDJA

REGÉNY

FORDÍTOTTA
BALLA MIHÁLY

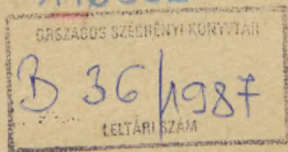
Fodor István

B É T A I R O D A L M I R . T . K I A D Á S A

146352

Felelős kiadó: Juhász Vilmos

436905. — Athenaeum, Budapest. — Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

LIRAI ELŐHANG

Regényhős, kalandok sorának hőse, nem olyan az, mintha dőre képtelenséget beszélne valaki? Ki az, aki regényekben hisz, olyanokban, amelyek a való életben történnek meg, ki hisz abban, hogy vannak még a világon kalandok is? A kaland, mondták már a tizen-nyolcadik században, meghalt kétszáz esztendeje. A renaissance korában, igen, akkor még voltak kalandok!

Kalandokról beszél a mai világban, mondják ismét a tizenkilencedik században, haha! Elnézést kérek... A kalandok meghaltak Napoleonnal, a hússá és vérré vált kalanddal együtt. Napoleon korában, igen, akkor még voltak kalandok. De manapság! Nem, nem, igazán elnézést kérek.

Kragh Allan úr kora a huszadik századra esett, tudniillik életének az a része, melyet csakugyan saját korának nevezhetett. Ő tudniillik 1885-ben született s bár életünk első tizenöt évét utóbb, egyet sóhajtvá, majdnem mindig legboldogabb éveinknek szoktuk mondani, mégis kétség fér hozzá, hogy a maguk idejében csakugyan boldognak tartottuk-e. Az ember, mióta hosszú nadrágot vagy szoknyát szabtak rá, úgy

gondol a gyermekkorára; mint valami kimondhatatlanul vidám regényes korra, mely most a síban fekszik és eltemetve s visszahozhatatlanul oda van annak a szegény ördögnek a számára, akinek szürke, kaland nélküli mindennapi életben kell elcsenevészesednie.

Azonkívül pedig életének egész ideje alatt csak az beszélhet kalandról, aki a kalandot képes megtalálni is. A kaland készen áll, mint a napfény és mint az eső, mindenütt, de ezekkel homlokegyenest ellentétben, többé vagy kevésbé egyenlőtlenül osztva szét igazak és nem igazak között. Vannak emberek, kiknek életében a kalandok valósággal egymásra halmozódnak és vannak mások, akik a kalandok bányájában járnak, anélkül, hogy egyetlenegy kalanddal is összetalálkoztak volna.

Az, hogy Kragh Allan kalandokat élt át, éppúgy fordult meg sajátmagán, mint azokon a körülményeken, melyeknek lefolyását, rövidre fogva, itt fogjuk papírra vetni. Földi léte oly minden érdekesség nélkül kezdődött, amint csak lehetett, mert mi az, ami jelentéktelenebb, mint az olyan fiatalember, akinek élete huszonnégyéves korában már pontról-pontra előre meg van határozva, mint egy hangverseny műsora? Belépő induló : néhány röpke diákév ; utána a keringő : egy jobbféle eljegyzés ; kezdődik a hangulatok száma : a családi boldogság és így tovább a záróindulóig a koporsóban. A dolog egészen úgy kezdődött, mintha Kragh Allan élete is ehhez hasonlóan készülne leperegni, pedig az eredeti programmból valóság szerint csak a belépő induló került előadásra.

Az olvasó most előáll a kérdéssel : hogyan lehetett Kragh Allan úr élete már huszonegyéves korában ily

szépen rendbe szedve? A fiatalemberekkel a dolog — Isten felpanaszolásnak ne vegye — általánosságban nem áll ily hibátlanul. Kragh úrnak volt vagyona talán? Erre a kérdésre sietünk a valósághoz híven megfelelni: Kragh Allan úr vagyonos volt. Sőt, huszonegyéves korában szabadon rendelkezett vagyonával, mert szülei meghaltak. És életének ebben a korában ott találjuk őt az egyetemen, rokoni felügyelet nélkül, mint ötvenezer korona korlátlan urát s egyébként mint kissé lusta, jólelkű, meglehetősen tehetséges, jól megtermett svéd fiatalembert; azonkívül (vagy következőképpen) XIV. Erik királyhoz hasonlóan, mint könnyelmű ifjút, kit semmiképpen sem dicséretre méltó tanácsadók vesznek körül.

Kragh Allan az egyetemen nem vitte fel többre, mint hat esztendőre. De azt, hogy ezek az évek zajos ünnepnapokkal voltak telve, csak Zenónak egy-egy túlzó tanítványa vonhatta volna kétségbe. Semmi esetre sem az egyetemi város pincérei, de nem vonhatták kétségbe a pincemesterek sem, a szabók sem. És éppenséggel nem az a pénzügyintézet, melynél az ötvenezret elhelyezte, mely nemcsak hogy makacsul tartózkodott a kamatozástól, hanem ijesztő hajlandóságot mutatott a pénztári rácson való ki-kicsusszanasra.

Diákkorának már első évében megismerkedett Bergius Hermannal, Allan hat évi fénykorában viselt hadjáratainak vezértábornagyával. Bergius Hermann a nagy kalózvezérek kései utóda volt; az elpuhult idők megakadályozták abban, hogy azokhoz hasonlóan karddal küzdjön s gazdagodjék meg; ennek következtében a nyelvével hadakozott. Évre év következett, az egyetemen az egyik nemzedék váltotta fel a másikat,

az idő gátat nem tűrő áradata tovább zúdult, ámde minden újabb nemzedék ott találta Bergius Hermannnt, ahol ha nem is ezer, de mindenesetre kerek tizenöt esztendeje állt, a pillantását ha nem is a korok, de inkább a puncs zavaros folyamába merítve. Műveltsége széleskörű, érzéke a humor iránt szokatlan, étvágya mértéket nem ismerő, szomszédja még annál is nagyobb, képessége, hogy a sztoikusok módján viselje el a kicsapongások féradalmait, méltó volt a római nagyok legnagyobbjához is.

Kragh Allen ebben a hadseregben a szállásmester szerepét látta el; ő fizette a napi kiadásokat, ő gondoskodott a csapatok ellátásáról és éji szállásáról és a tizenhetedik század szabályát követve, mindenekfölött az ő dolga volt helyállni azért, hogy ha más nem, de legalább egy tisztességes kortyanat kijusson nekik mindennap. Annál a baráti viszonynál fogva, melyben a bankokkal állt, mindez bár nehéz, mégis megoldható feladata volt.

Messzire vinne felsorolni valamennyi hősét a nagy idők hadseregének. Ott volt S. John Péter, Bergius Hermann legközelebbi híve és hadsegéde. Ott voltak a harcolók és nem harcolók névtelen csapatai, a birodalom minden részéből összesereglett kalózok, a hosszabb vagy rövidebb időre felesküvő zsoldosok. Ott volt B. O. a régi spártai, ahogyan Bergius elnevezte, ki még a csábítóan felvetett ágyba is csak ruhástól dőlt. Ott volt az íródeák, a kávéházak elmozdíthatatlan íródeákja, kit az intézmény ettől a minőségétől mégis már rég felmentett. Ott volt Aistjerna, kit rövid vendégszereplése után még jókor mentett meg főúri családjá. Tőle származott az a híres mondás, mikor

vigasztalni akarta Bergius Hermannt a már hosszabb ideje tartó hajléktalanságáért: »Igen, kedves Hermann, én is megismerkedtem — eh — a bohémélet rémségeivel — voltak éjjeleim — eh — mikor nem mertem hazamenni, hanem — eh — mondhatom, hogy a Bristolban hálтам meg.« — Ott volt továbbá a híres Altmarkt báró, a piruló hajadonkák réme és síró anyák keserű gondja, az idejét és korát tévesztett Casanova — igen, tarkabarka volt ez a kíséret és nem kevésbbé voltak cifrák azok az élmények is, melyeket társaságukban Allan végigélt. Természetesen földrajzilag mindig szűken körülhatárolt körben; a távutazások közül csak a Berlinbe vezetett nagy expedíció volt említésreméltó, mely főként az Allan által mesterien irányított visszavonulásról volt emlékezetes: majdnem teljesen pénztelenül, az izgatott csapatok zendülésétől fenyegetve és a bosszúszomjas néppel állandó utóvédharcokra kényszerítve, nem csekély feladat megoldása várt reá.

Aranyos pillanatokból összerótt hat év mult el illetéknéppen, s ekkor következett el az a szép nap, mely katasztrófával fejezte be Allan hőskorát. A közvetlen ok pedig oly jelentéktelen volt, hogy első pillanatra nevetségesnek lehetne tartani. Úgy történt, hogy Allan a hetedik év téli félévének első napján olyan helyre került, melyet már régideje nem látott — az egyetemre. Az előadások a tantermekben éppen kezdetük előtt álltak. A gondolat, hogy egyet meghallgasson, Allant kedvderítően, barokkszerűen érintette, — kitűnő tréfa lesz beszélni róla barátainak. Jó három éve volt már, hogy utoljára járt az egyetemen. Csak úgy találomra ment be az útjába eső tanterembe, meg

sem nézve, miről fognak előadni a falai között. Helyet foglalt; az előadó belépett és hozzáfogott mondani-valóhoz. Kitűnt, hogy Allan az egyetem angol lektorának órájára került.

Allan, mikor ezt észrevette, az elektromos ütéshez hasonló valamit érzett. Egyetemi hallgatóságának első éveiben éppen az idegen lektorok előadásait szokta csakugyan látogatni... Volt benne nyelvtelhetség s az első években elismerésreméltó módon sajátította el a német és az angol nyelvet. Emlékek ébredtek benne. A mostani lektor atlétatermetű, tiszta és merészpillantású fiatalember volt. Bevezető előadásában az angol gyarmati irodalomról beszélt; ő maga bejárta a fél világot s előadásába személyes emlékeztetéseket és megfigyeléseket szőtt. Allan megállapította, hogy még eléggé jól tud angolul, hogy követhesse a lektor szavait; nem volt tökkelütött ember, mint már említettem. Érdeklődve hallgatta, mi több, lebilincseltek a távoli országokról hallott leírások s egyszerre úgy érezte, hogy a pirosság forrón előnti arcát. Micsoda élet is az, melyet itt a többiekkel együtt folytat! Milyen vidékies szibaritás az életük! Hogyan is lehet ily korlátoltságban leélni egymásután az éveket! Hogyan is lehet!... Egyik évet a másik után... egyik évet a másik után... Voltaképpen mit gondolt, mit akart? Egyáltalában mulatságos volt-e? ... Az, amit ő meg a többiek üznek, gyermekesség, semmi más, unalom, minden lebilincselő érdekesség nélkül.

Az előadás végre végéhez ért és a hallgatók kitódultak a teremből. Allan utolsónak maradt benn, gondolatokkal telve, melyek úgy szálltak fel benne, mint a buborék, de szétröppentek, mielőtt egészen kialudtak

volna. Mindjárt az egyetem előtt beleütközött az egész hadba, s diadalüvöltéssel fogadták. Volt ebéd a Parkban; volt kávé és puncs. De némán és gondolatokba merülve ült Allan a pohár whiskyje mellett, füle tele volt a fegyvertársak beszédével, de az agyát oly érzés ülte meg, mely újnak látszott, mégis régi volt és nagyon hamar elhatalmasodott rajta. Most aztán vége! Vége egyszer s mindenkorra!

Más szóval: egy növény, melynek magva régóta szunnyadt már Allan szívében, ezen a napon végre felpattantotta a mag hüvelyét, gyökeret eresztett és kibújt a nap fényes világosságára. A dologban csak az volt a csodálatos, hogy már nem régebben történt meg.

Teljes életében Allant voltaképpen a messzeség csábította, a vágy mindenre, ami távoli, új és ismeretlen. Bergius Hermannak talán éppen azzal sikerült őt a hatéves háború szállásmesterévé tennie, hogy ezt a húrt érintette meg benne. Ezen a mai estén érte, hite szerint, villanásszerűen az a felismerés, hogy voltaképpen mennyire nem elégíti ki ennek a hat évnek minden helytelenkedése. Gyermekes csínyek... jelentőség nélkül... érdekesség nélkül... Elvonultatta lelkének szeme előtt mindazokat a reggeleket, mikor egy-egy idegen városnak a hajnal derengésében álló valamelyik utcáján, hová a véletlen vagy Bergius juttatta el, hazafelé bandukolt és eszébe jutott, hogy ezeken a magányos reggeli vándorutakon hányszor érzett kedvet magában megszökni a többiektől és a reggeli sörözéstől, mely főérdekessége szokott lenni az efféle kiruccanásoknak. Ezt a kívánságát mindannyiszor háttérbeszorította valami. Most megértette, hogy voltaképpen mit is jelentett. Átkutatta emlékezéseit s

egyszerre felismert saját magában más apró, majdnem gyermeki vonásokat is : hogy szeretett összeismerkedni (Bergius nagy bosszúságára) amolyan karakán alakokkal, akikkel csapszékekben vagy gőzös fedélzetén akadt össze ; hogy el-elmélyedt száraz, testes külföldi menetrendekbe, melyek a szállók előcsarnokában heverték az asztalon ; beteges előszeretete a külföldi nagy újság-lepedők iránt . . .

. . . El, új ösvényekre, el, idegen városok fölött látni a napot, ahol még történik valami új, ahol az ember összeakadhat még a Kalanddal ! Mert kit és mit hajszolt ebben a teljes hat esztendőben, ha nem a kalandokat és nem azt, ami még új ?

Igy gondolkozott Kragh Allan, mert azok közé az ifjú emberek közé tartozott, kiket arra rendelt az ég, hogy kalandok után járjanak, holott ha más a természet, fontolóra vette volna, hogy ne kezdjen-e más életet és ne hallgassa-e tovább az angol lektor előadásait.

Az óra féltizedet mutatott másnap reggel, mikor Allan az egyetemi város nagy szállójának verandáján vizsgálat alá vette terveit. S ahogy a szeptemberi nap fényében ott ült és végiggondolta, hogy ép és normális ember megteheti-e azt a lépést, melyet tervbe vett, anélkül, hogy üldözőbe vegyék, lassanként felfedezett még egy másik okot is arra, hogy meg nem érett szándékát valóraváltsa, még egy másik okot is, mely kissé híjával volt a bajtársiasságnak, de viszont bizonyos mértékben elfogadható magyarázatát adja egyébként eléggé fantasztikus elhatározásának.

Kragh Allan gondos szüleinek jóvoltából ment volt attól a kénytelenségtől, hogy hat év alatt, hadviselésaik

során, saját leleményével vagy erejével teremtsen elő a pénzt; ámde barátainak szülei kevésbbé voltak előrelátók mint az övéi s emiatt Allannak jutott az a rendeltetés, hogy az említett tekintetben különböző kézjegyekkel segítségükre legyen. Megörökítette nevét oly bankszerű iratokon, melyeknek számát pontosan ő maga sem tudta; s ámbár abban az időpontban, mikor a hetedik év hadviselésének kellett megkezdődnie, még nem merült ki teljesen, még sem állt túlmesszire ettől az állapottól. Ha már most, gondolta magában csöndes mosollyal, megvalósítja hirtelen felmerült tervét, akkor annak, ha más következése nem is, de legalább az az egy következése mégis lehet, hogy a névtelen hadsorok az elé a feladat elé jutnak, hogy saját erejük-ből, a hadvezér nélkül boldoguljanak — ami tudvalevően legfőbb és legkívánatosabb eredménye annak, amit el lehet érni a katonai neveléssel.

Allan eléggé rosszlelkű volt, hogy nem sajnált magától egy mosolyt, mikor azokra a kevésbé plátói párbeszédre gondolt, melyeket a névtelen hadsorok folytatnak egymás közt, mikor rájönnek vezérük alávalóságára. Aztán igen határozott kopogtatással asztalához szólította a vörösrú öreg pincért, ki nagy tisztelettel figyelte egy óra hősszáig tartó reggeli elmélkedését. Az öreg meghallotta Allan kopogtatását, odarohant, mintha ágyúból lőtték volna ki.

— Mi volt?

— Két pilseni, hatvan öre.

Allan letette a pénzt az asztalra és felállt.

— Rendeljek odabenn reggelit a doktor úrnak?

Allant a szállókban s nem az egyetemen avatták doktorrá. Allan a fejét rázta.

— Doktor úr bizonyára a többi doktor urat várja?

— No, nem hiszem, — felelte Allan — mondja meg nekik, hogy várhatnak rám.

Az órára pillantott. Féltizenegy. A hajó egy órákor indul; a bank, a csomagolás, az útleveél — éppen csak hogy futja az időből!

Harmadfél órával utóbb látták felszállni Kragh Allan urat egy fehér kis kerekas gözös fedélzetére, egyikére azoknak a vízi alkalmatosságoknak, melyek a legutóbbi hat év hadivállalkozásain gyakran végezték a viking-hajók szolgálatát a közelebb eső külföld irányába. A köteleket eloldották, a gözsíp rekedt, iszákos basszus hangon túlkölt, a kerekek fellapátolták a vizet és Kragh Allan úr tizenkétezer korona készpénzzel (az egykori fejedelmi vagyon maradványával), valamint két jól megtöltött útibőrönddel s egy sétapálcával elindult nagy útjára, ki a nagyvilágba.

Előre! El, a kalandok felé! Sors, jövő, en garde!

VIGYÁZAT A VONATOKON!

— Az ebéd, uraságaim! Kívánnak ebédelni az uraságok? Itt az idő, uraságaim, helyet foglalni a második délebedhez!

A vonat végigdübörgött a fényes acélsíneken, Köln irányába. A kocsik dülöngéltek a kanyarulatokon és hol egyik, hol másik oldalukra hajoltak el. A táj laposan, semmitmondóan repült el mellettük; az utasok pár órával azelőtt hagyták el Osnabrücköt. Szeptember égboltozata tiszta, kék és végtelenül magas volt, világosságot hintő, egymást kergető fehér felhőtömegeivel;

üde és hűvös volt a szél és finom, már érezhetően őszi illatot hordott szárnyain. Néha-néha valami folyón vagy csatornán robogtak át, melynek vize áthatóan zöld színű volt s melynek tükrén itt-ott korán lehullott falevelek vitorláztak. A vonat tovább és tovább száguldott; és Kragh Allan magánjellegű töprengésbe merülve állt ott, fejét a folyosó ablakán félig kidugta, ügyet sem vetve arra, hogy a szél arcát csapkodja s néha-néha nekihajtja a lokomotiv koromját és füstjét. Az étkezőkocsi pincérének hangja rázta fel elmerültségéből; órájára nézett, mely valamivel egy órán túl mutatta az időt s hirtelen észébejuttatta, hogy a hamburgi pályaudvaron fogyasztott két tojás és kávé óta nem evett semmit. Ezzel a gondolattal egyidőben egyszerre megérezte azt is, hogy kitűnő étvágya van. Intett a fehérkabátos embernek és kapott tőle sorszámot az ebédhez.

— Minden helyet lefoglaltak a mai ebédre — mondta bizalmasan Allannak, mintegy jelezve diszkrétan, hogy a borraivaló mértéke is ehhez igazodhatnék.

— Kezdődik már? — kérdezte Allan.

— Két perc múlva, uram.

Az étkezőkocsi megbízottja tovább sietett és Allan az ingatag folyosón a kocsi túlsó oldalán levő mosdóhelyiségbe ment.

Hogy Kragh Allan mily okok miatt tartózkodott ezen a vonaton, tulajdonképpen nem könnyű megmagyarázni, helyesebben szólva, a rendelkezésre álló egyetlen ok olyan furcsa volt, hogy nevetségesnek látszik, mikor az ember említést tesz róla. E szeptemberi nap kora reggelén érkezett Hamburgba, legcsekélyebb sejtelmével sem annak, hogy legközelebb mit tegyen, merrefelé kellene irányítani lépseit. Találomra sétált

egyét a főpályaudvarral szemközt levő városnegyedben, némi kóborlás után az Alster partjára ért s már-már arra gondolt, hogy egyelőre Hamburgban marad, mert úgy látta, hogy Hamburg szép és kedves város. Aztán mégis szélnek eresztette ezt a gondolatot és a reggeli ürességükkel tátongó utcákon (csak valamivel volt több hét óránál) visszatért a főpályaudvarhoz. Úgy vette észre, hogy az el van látva a kényelem minden modern lehetőségével, megborotválkozott, valamelyes pénzt váltott és bekapott egy gyors reggelit a nagy étteremben. Öt perccel félnyolc előtt a párisi gyors indulását kiáltotta ki egy egyenruhás vasutas. Még mindig nem tisztázva magában, hogy mi legyen teendője, elhagyta az éttermet és a jegypénztárakhoz ment. Katonás sorokban menetrendek borították a falakat; nem csábító falragaszok a kék tengert és zöld erdőket mutató képekkel, csak forgalmi útbaigazítások és számoszlopok. A távolra utazók egyik jegypénztára előtt hárman álltak s vonták magukra tüstént Allan érdeklődését: egy harmincas éveiben járó fiatalember, testmagasságra körülbelül akkora, mint ő, símára borotvált sötét színészarccal és aranyfoglalatú szemüveggel; egy öregúr vörös ragadozómadár-orrval, az italos ember sárga, szúrós szemével, és szőke, de jócskán deres bajusszal; továbbá egy ifjú hölgy divatosan szabott, a csípőnél szorosan testhez álló, majdnem már a térdét sem takaró zöld útikosztümben. Arcának kissé gögös volt a kifejezése, szürke szemepárja előkelően nézett körül s észre kellett venni kissé felvont felső ajakát. Megragadó arc volt a feketeszalagos zöld útikalap alatt, mely úgy állt a vörösseszőke haján, mint egy francia muskétás kalapja. Három vagy négy amerikai

folyóíratot tartott a kezében. Allan szinte elnyelte szemével: d'Artagnan kedvese, vagy a bíbornok szöke kémje lehetett volna ez a nő. A fiatalember most sietve hagyta el a jegypénztárt; az idősebb úr lépett a helyébe, közvetlenül utána következett a feltűnő ifjú hölgy, ki néhány bankjegyet tartott a kesztyűs ujjai között. Most elment az öregúr s ő foglalta el helyét. Allan gondolt egyet és mögéje állt. Hallotta, mikor teljesen hibátlan németiséggel mondta: »Elsőt, Párisba.« Egy-két kérdése is volt, melyekre a pénztárban levő ember megadta a feleletet. Eszerint német nő, bár egészen amerikaiásnak látszik. Most átvette a menetjegyét. Allan elhagyta a jegypénztárt és némi távolból követte. Láta, hogy felad némi útipodgyászt s a lépcsőn lefelé megy a perronra. Amikor így a gyors, ruganyos járásával előbbre ment, még szebb volt, mint amikor egy helyben állt. Láta még ott lent végigmenni a vonat mellett, aztán elvesztette szemelől. Az egyenruhás ember átvágott a pályaudvar csarnokán és stentori hangon kiáltozott:

— Gyorsvonat Párisba és Németalföldre! Egyperc!

Allannak ekkor képtelen gondolata támadt. Nem gondolva meg, hogy mit cselekszik és miért cselekszik, visszarohant ahhoz a jegypénztárhoz, melynél azt a három utast látta, előrántott egy bankjegyet és oda kiáltotta az ablak mögött levő embernek, ki az imént csodálkozva nézett utána, mikor elment a nélkül, hogy jegyet váltott volna.

— Páris, első!

— De siessen ám! — kiáltotta vissza a pénztáros.

— A vonat két óra harminckilenckor indul. Már csak negyven másodperce van!

Allan a kártyával kezében visszarobogott s gondolatai össze-vissza örvénylettek a fejében. Tisztára örülség az egész . . . A podgyását őrizetbe adta ; nincs rá idő, hogy kihozza ; természetesen le kellett tennie arról az eszeveszett gondolatról. Vagy hagyja ott a podgyászt és később táviratozzon? Nyilvánvaló téboly... Hiszen több vonat is indul még . . . csak hogy az a nő ezen utazik ! Ha sikerül elmondania neki, hogy mily áldozatot hozott miatta, lehet, hogy elbájolja vele . . . Nem is tudva, hogyan, elsietett az ellenőr előtt, hanyatt-homlok rohant le a lépcsőn, el egy vonathoz, mely mozgásnak indult s a kalauzok már csapkodták be az ajtókat. Éppen még az utolsó másodpercben érte el egy ugrással az utolsó kocsik egyikét. Hiszen kész örület, amit most cselekedett ! Ugorjon vissza? Aztán vállát vont a és mosolygott sajátmagán.

— Ha továbbutazom, — súgta bizalmasan a folyosó ablakának — legalább nem büntet le a rendőrség meg nem engedett leugrás miatt.

Mikor meggyőződött, hogy az utolsó személykocsira szállt fel, útra kelt a folyosókon, kikémlelni, hogy hol van az ismeretlen hölgy. Abban a kocsiban, melyen kikötött, csak harmadik osztályú szakaszok voltak ; végiment rajta, anélkül, hogy megnézte volna a bennük ülőket. A következő kocsi második osztályú amszterdami közvetlen kocsi volt ; nem minden nehézség nélkül vergődött át rajta, annyira túl volt zsúfolva utassal. Aztán egy délnémetországi közvetlen kocsi következett soron, az is majdnem egészen megtelt. Hozzácsatlakozott az étkezőkocsi. Azon nem lehetett átmenni, mert a konyhán kellett volna keresztülfurakodni. Allan szerencsét próbált némi megvesztegetéssel,

de sikertelenül, mert nem fogadták el pénzét s azt mondták, hogy várjon Brémáig, ott a vonat egy percre megáll. Leült pihenni a délnemetszági kocsi folyosójának egyik ablakához, sütkérezett a reggeli nap melegében és tele tüdővel szívta magába a szeptember hűs levegőjét. Nagyot lélekzett és nevetett magában; ez mégis csak más, mint annak a vidéki Sybarisnak kitaposott utcáin ténferegni! A kocsik egyszerre egymáshoz ütköztek, a vonat lassította menetét s egy vöröstégla-nyaralókkal betelepített külvároson át berobogott Brémába. Allan szempillantás alatt kint termett a pályaudvar csarnokában, vett egy csomag cigarettát, valamelyes gyümölcsöt és néhány újságot, aztán felkapott az útját álló étkezőkocsi előtt levő kocsiiba. Várt, míg a vonat elindul s csak azután fogott hozzá a nyomozáshoz. Ezúttal szerencsés volt. Ahhoz a kocsihoz, melyben most állt, egy első és egy második osztályú párisi közvetlen kocsi tartozott, s az elsőosztályú rész harmadik szakaszában az ismeretlen nő foglalt helyet.

Sajnos, nem volt egyedül. Szemközt ült vele az ablaknál a ragadozómadárorrú és sárgaderes bozontos bajuszú öregúr; a hölgy háttal ült, az öregúr a vonat irányában. Úgy látszott, nem ismerik egymást. Allan egy pillanatig habozva nézett a szakasz belsejébe; az öregúr a finom-vörösborszínű orrával a maga oldalán levő hálót a podgyászok egész tömegével rakta tele, — különböző nagyságú bőröndökkel, útiplédekkel, távcsötokokkal s a jó Isten tudja még mivel — tökéletesen illő módon szaglószervének előkelő külsejéhez. A vele szemközt ülő ismeretlen nő két kis útitáskát, egy kalapdobozt s néhány útipárnát tartott maga mellett. Pilla-

natnyilag művészien kiszámított tartással ült, mintha odaöntötték volna, podgyászhálóra, aludni látszott. Allan csodálva nézte arcélét s az árnyékot, melyet szempillái vetettek finom arcára. Úgy látszott, hogy vörössesszőke haja, mely dús és hullámos volt, némileg összekuszálódott. Rövid szoknyája kissé felcsúszott és látni engedte szépen formált, karcsu lábát. Néhány pillanatig tartó áhítatos elmerültség után Allan belépett és leült az öregúr mellett lévő párnás ülőhelyre.

Az öregúr leplezetlenül bosszús pillantással fogadta megjelenését. Felnézett a podgyászhálóra, mintegy jelezve, hogy ha Allan (kit vigyen el az ördög) ott akarná elhelyezni egész nem kívánatos útípodgyászát (amitől Isten óvjon), akkor ő kénytelen volna odébb tolni a saját holmiját. Allan oly arckifejezéssel vonta vállát, mely az útítárs megvetésében csak kevéssel állt alább a vörösborszínorrú arckifejezésénél s mintegy jelezni akarta, hogy neki (akinek nemzetközi szokás szerint teljes joga van abban a kocsiosztályban foglalni helyet, amelyre jegyét váltotta) ebben a kocsiszakaszbán van éppen kedve végigutazni akár a világ végéig, de az útípodgyászát, melynek a bordóorrú öregúréval szemben sem kellene szégyenkeznie, a hamburgi főpályaudvar málharaktárában vesztegelteti. A vívótőrpillantások illetén kölcsönös kicserélése után a két úr nyugodtan hátradőlt ülőhelyen, a ragadozómadárorrú a Hamburger Fremdenblatt védelmében, Allan fedezék nélkül. A fiatal hölgy szempillái, melyek néhány pillanatig a nélkül, hogy bárki látta volna, alig észrevehető résen felemelkedtek, most ismét elfoglalták arcán előbbi elragadó helyzetüket. A vonat tovább zakatolt s a felhők fény-

lettek a szeptemberi napsütésben. Allan réveteg álmodozásba merült és pillantása a szemközt ülőnek arcán tévelygett.

Körülbelül feleúton voltak Bréma és Osnabrück közt (az óra tízre járt), mikor egyszerre megjelent az ellenőr és a jegyeket kérte. Allan átadta megvizsgálásra a saját jegyét, a ragadozómadárorrú öregúr hasonlóképpen. Az ablak sarkában ülő ismeretlen hölgy tovább aludt. Az ellenőr köhécselt és »nagyságos asszonyom«, mondotta párszor, mindhiába. A hölgy nem mozdult. Allan úgy hitte, hogy megjött az esélye. Előrehajolt, kezét óvatosan a hölgy zöld útikosztümjének ama helyére tette, mely éppen még fedte a térdét. A hölgy felnyitotta a szemét, egy pillanatig meredten nézett a kézre, melyet Allan még nem vont vissza és a megbotránkozásnak oly félreismerhetetlen kifejezésével riadt fel, hogy Allan visszapattant és élénk pirulás futotta el arcát. Az ellenőr diszkréten mosolygott és megismételte: »Nagyságos asszonyom!« Az ismeretlen nő átadta menetjegyét, a szeme pedig a közben azzal volt elfoglalva, hogy Allant gyilkolta; aminek utána a némajátékról egyszerre áttért a beszélőjelenetre. Mégpedig angol nyelven. Allan kissé elcsodálkozott, mert a hamburgi pályaudvaron hallotta, hogy folyékonyan beszél németül. Pedig a hölgy feltehette volna, hogy német emberrel van dolga. A ragadozómadárorrú öregúrhoz fordult.

— Sir, — mondotta — érti az én nyelvemet? Az ön nyelvét én nem ismerem.

Hazugság, mondotta magában Allan; de miért?

— Ertek a kegyed nyelvén — mondotta az öregúr.

— Köszönöm. Nem tudja, hogy az a fiatalember ott nem engedett-e meg magának egyéb vakmerőséget is, míg én aludtam?

Az öregúr tördőféshez hasonló pillantást vetett Allanra és így szólt :

— Nem tudom, újságot olvastam.

— Köszönöm.

Es felháborodott amerikai szóáradatban tört ki : hogy eszerint egy hölgy nem utazhat egyedül vasúton Európában anélkül, hogy akárki meg ne sértse? Miért nincs hölgyszakasz a vonaton? Az ember mégis feltehetné, hogy olyan emberek, akiknek módjukban van első osztályan utazni, legalább úriemberek lennének.

Az öregúr látható helyesléssel hallgatta. Allan, ki alig tudta, álmodik-e vagy ébren van-e, hebegve kezdte mentegetőzését :

— Engedje asszonyom, kijelentenem . . .

— Hogyan merészel megszólítani? — kiáltotta a hölgy.

Allan ezt már mégis megsokalta. A leggúnyosabb arckifejezéssel, melyre képes volt, felállt, érezte, hogy arca megütközésében és haragjában egészen kipirult, és túlzottan alázatos meghajlással így szólt :

— Engedje meg, asszonyom, hogy egy pontot illetően helyreigazítsam szavát. Ha el akarja kerülni, hogy még több magamfajtajú úriemberrel találkozzék, nem áll útjában semmi : a legközelebbi szakasz női szakasz.

Es olyan méltósággal, minőt az ember előteremthet, mikor egy sétatálcával, négy újsággal és egy papírzacskóra való gyümölcscsel van megrakodva, kivonult a kocsiszakaszból. Az ismeretlen hölgy hosszúra nyuj-

tott, jéghideg szava, mely úgy szólt, hogy : im-per-ti-nence, utolsó döfesként fúrta át a hátát.

Az első ember, akit megpillantott a folyosón, nem volt senki más, mint a harmadik abban a trióban, melyet a hamburgi jegypénztár előtt látott, az a színész-képű és aranyfoglatatú szemüveget viselő sötét férfiú. Allannak, mikor kilépett az ajtón, egy pillanatig az volt a benyomása, hogy ez a fiatalember elejétől végig kihallgatta a szakaszban lefolyt jelenetet s hogy alig észrevehető mosoly játszik a szájasarka körül ; de a következő pillanatban a saját szakaszának nyitott ajtaján át csodálta a pusztai tájat, melyen a vonat végigrobogott. Allan rövid pillantást vetett reá és tovább ment előtte a folyosón. A többi kocsiszakasz többé-kevésbé el volt foglalva, a női szakasz kivételével, melynek létezéséről az ismeretlen hölgyet az imént világosította fel. Visszatért ahhoz a szakaszhoz, melynek ajtajában a szemüveges úr állt őrt és kezének könnyed mozdulatával kérdezte :

— Megengedi?

— Kérem.

A színészképű ember udvariasan hajtotta meg fejét. Allan bement, az el nem foglalt hely párnájára vetette magát és megbizonyosodva, hogy dohányzó-fülkében van, rágyújtott egy cigarettára.

De milyen oicátlan kis boszorkány. Ammörrica, Amörrica ! Vigye el az ördög Amörricát és az amörricai nőket mind ! De vigye el az ördög tő magát is mindazzal a többi félkegyelművel együtt, kik megtévesztő lidérc-fények csábításának engedve, úgynevezett kalandokba bocsátkoznak. És végezetül vigye el őt magát még egyszer, hogy elutazott Hamburgból az utipodgyász

mellől, hogy minden ok nélkül megcsufoltassa magát egy orcátlan, szép, átkozott kis boszorkánnyal...

Pár óra hosszáig tartottak bosszus töprengései. A vonat megállás után átrobogott Osnabrückön, és tovább zakatolt Köln felé. Emberek vonultak sorra az étkezőkocsi felé, a délebéd élvezetére és a többiek közt látta élénk beszélgetés közben odazarándokolni az amerikai nőt a karvalyorrú öregúrral; de Allan már túl volt minden érdeklődésen. A szeptemberi levegő, mely az imént még kék és tiszta volt, amilyennek kaland esetében a levegőnek lennie kell, immár hideg és visszatetsző színű volt s a nap elvesztette minden melegét. A szemüveges úr is bevonult a fürkébe és elmerült egy képes árjegyzék tanulmányozásába. Néhanéha rejtett pillantást vetett Allanra, melyet az mindannyiszor kihívó merev pillantással vizionzott. Allan végre kiment a folyosóra s jóformán háromnegyed óra hosszáig lógatta ki fejét az ablakon, mikor az étkezőkocsi pincérje kiragadta rosszkedvéből, azzal a felhívásával: »Kíván étkezni uraságod?« Gyorsan rendbeszedte magán ruháját és az étkezőkocsi felé tartott.

A szomszédos kocsiban egy kis megtorpanás érte; a forróvérű amerikai nő delnői léptekkel éppen átment a folyosón, mögötte elötűnt a bordeauxi orrú öregúr, kinek szaglószerve ragyogóbb volt, mint valaha; a szájában most kigyujtott havanna lógott. Allan gyorsan behúzódott egy fürkébe, hogy elbocsáthassa őket maga előtt s mikor az ifjú hölgy elhaladt előtte, egy pillantás érte szürke szeméből — de — ó, csoda! Jól látta? Az a szempár most szinte barátságosan s mélyében egy mosoly árnyalatával nézett reá. Kosztümjének selyembélése halkán suhogott mellette. Az öregúr,

kinek szeme egy szultán meglegedett pillantását mutatta, utána billegett, anélkül, hogy pillantást is vetett volna Allanra, vagy egyáltalában bármi másra, mint az amerikai nő hajlékony derekára. Allan utánuk bámult és megrezzent, mikor észrevette a folyosó végén a színészképű urat, aki egy mosoly századrészával szemlélte kettejüket az aranyfoglalatú szemüvegén át. Allan egy pillanatig ránézett, aztán továbbment.

Az étkezőkocsinak majdnem minden helyét elfoglalták. A bejárón túl a sarokban, a konyhához legközelebb még szabad volt egy asztal, két személyre. Az előbbi fehérzekéjű Ganyméd már messziről lóbálta a szalvetáját, jelezve, hogy hallatlan nehézségek árán sikerült ezen az asztalon fenntartania egy helyet Allan számára. Allan odatelepedett, megnézte az étlapot, aztán áttért a borlapra. Mikor éppen arra a meggyőződésre jutott, hogy szeptembernek és az utazásnak a graachi aszú az igazi bora, valaki elfoglalta a második helyet asztalánál. Felpillantott. Meglepődve ismerte fel asztaltársában az aranykeretű pápaszemes és színészképű embert. Az felismerő mosollyal nézett rá s kezdett kinézni az ablakon. Allan egy darabig a pincér cirkuszi számait figyelte s nézte, hogyan tartja egyensúlyban a tányérokat és tálakat az asztalok között; valahányszor kanyarba jutott s a lendület oldalra tántorította, Allan a gyomor hajlásában érzett csiklandozás közben azt gondolta: most az ördögé lesz az egész mindenség! Pedig még csak egy folt sem esett az asztalterítőn. A pincér egyszerre egy tányér leveszel állt meg az ülőhelye előtt. Leves a napnak ebben az órájában! A szemüveges ember megint csöndesen mosolygott, mikor kanalát a levesébe merítette.

— Nem kedveli a német ételrendet? — kérdezte.

— Nem, igazán nem.

— Inkább a német bor van kedvére?

— Mindenesetre. Nem ürítene velem egy pohárral?

Allan kedve gyorsan felszökött néhány fokkal, mihelyt kinyitotta száját, akarva, nem akarva, ő is arra a tapasztalatra jutott, hogy az ember társasálat még abban az esetben is, ha saját szakállára kalandokba indul. Az idegen könnyedén meghajolt.

— Szívesen, ha megengedi, hogy később viszonozhassam szeretetreméltóságát.

Allan intett a pincérnek, hogy hozzon egy poharat. Ő meg az idegen egymásra köszöntöttek.

— Skandináv kegyed?

— Miből veszi észre? Hallani a beszédemen?

— Tulajdonképpen nem, de a külseje elárulja, aztán még egy bizonyos valami. Fogadni mernék még arra is, hogy vagy svéd, vagy pedig norvég.

— Igazán?

— A dánok sohasem tudják eltanulni a mi á-nkat, hanem mekegnek helyette. S minthogy ön azt nem teszi...

Allan biccentett, anélkül, hogy hozzájárult volna az idegen feltevéséhez. Igaz, hogy nagyranőtt és karcos ember volt, de sötét haja miatt az sem árulta volna el, ha a beszéde nem tette volna meg a magáét. A szemüveges ember közben megette a levesét, előre hajolt és újra kezdte a beszélgetést. Allan az arcára nézett és látta, hogy határozottság és értelem szől vonásaiból, szeme a pápaszem mögött pedig egyáltalában nem látszik rövidlátónak. Tagadhatatlanul rokonszenves arc volt. Egyszer, mikor az idegen egy saját kijelentése

után felkacagott, csak úgy röptében észrevette Allan, hogy egyik zápfogán aranykorona van. Ez a kis vonás, mint eféle jelentéktelenségek esetében, akárhányszor sajátosságképpen bevésoódott az emlékezetébe s bár pillanatnyilag nem tulajdonított neki fontosságot, — elvégre nem tehette fel, hogy az életben még találkozik valaha ezzel az emberrel — egy későbbi alkalommal jelentőssé vált, amit most lehetetlen volt előre megsejtenie. Egyszerre észrevette, hogy oly teljes erővel figyel az idegent, hogy egészen megfeledkezett ügyelni arra, amit mond; megrezzent, mikor kérdező hang-lejtéssel hallotta ezt a szót: Páris, és hamarjában azt hitte, hogy asztaltársa azt kérdi tőle, mikor érkezik oda.

— Nem tudom — mondotta.

Az aranykeretes pápaszemű ember meglepetten nézett reá.

— Nem tudja, hogy Párisba megy-e? — ismételte meg a kérdését. — Ez a vonat mindenesetre odamegy, ha netalán nem tudná.

Allan hirtelen kedvet érzett magában, hogy eldicsekedjék magával és mai hőstettével.

— Tudom — mondotta komolyan. — De nem tudom azt, hogy csakugyan Párisba megyek-e. Éppoly kevésbé tudom, mint amennyire nem tudom azt, hogy egyáltalában miért ülök ezen a vonaton.

— Nem tudja, hogy miért utazik ezen a vonaton?

— Nem, vagy hogy miért utazom egyáltalában.

— Fékomteremtette! Ön egész egyszerűen fel szokott szállni egy expresszvonatra anélkül, hogy tudná, hova viszi?

— Legalább ma reggel azt cselekedtem meg.

— Tisztelet, becsület. Szabad-e kérdezni, hogy ily esetekben talál-e kellő időt a sok csomagolásra?

— Ma reggel, meg kell vallanom, siettemben kénytelen voltam Hamburgban hagyni az útimálhámát.

Es Allan egy világjáró utazóhoz méltó egykedvűséggel lobogtatta meg a hamburgi pályaudvar átvételi bárcáját. »367. szám« állt rajta fekete gótikus nyomással. Az idegen hol a cédulára, hol meg reá bámult oly respektussal, mely az adott körülmények közt a legnagyobb mértékben hízelgő volt Allan személyére nézve és megismételve felkiáltását, hogy: »Fékomteremtette«, kortyintott egyet rajnaiboros poharából. Ebben a pillanatban hozták a halat; a szemüveges ember maga elé helyeztette a pincérrel, aztán újra felvette a beszélgetés fonalát.

— Bocsássa meg, ha netalán indiszkrét vagyok: csakugyan pusztá szeszélyből szállt fel a podgyásza mellől egy oly vonatra, melynek végállomása közömbös volt önre nézve?

Élesen mérte végig Allant, kit e pillanatban éppen a pincér gondviselése foglalt le teljesen s nem nézett sem jobbra, sem balra, hanem csak a tányérjára.

A feszült érdeklődésnek sajátos kifejezése látszott az idegen szemében, s ha Allan történetesen felpillant, láthatja, hogy asztaltársa különös fintort vág a pincér előtt: előretolja az ajkát és két rövid jelt ad a fejével Allan felé. De Allan nem ügyelt erre a mozdulatra s éppoly keyéssé látta azt is, ami utána következett. A pincér hirtelen fordított a fején, éles pillantást vetett rá, felvonta a szemöldökét s közben a szemüveges emberre nézett. Ez gyorsan egy szóra csücsörített a száját, amit a pincér nyilvánvalóan megértett, mert

még magasabbra vonta szemöldökét s a keze az egész ebéd idején először reszketett. Mindez alig tizenöt másodperc alatt játszódott le. Allan, aki még azon gondolkozott, hogy elmondja-e asztaltársának az ismeretlen hölgygel kapcsolatban a hamburgi pályaudvaron támadt élményét, végre felpillantott.

— Voltaképpen — mondotta — volt rá okom, hogy cserbenhagyjam az útipodgyászatot, de — hát igen, igazán nem is tudom, elmondhatom-e kegyednek azt a históriát. De az ok ugyanaz, mely arra bírta, hogy felkapjak erre az expresszre s a dolog kissé kényes természetű, hogy habozok, beszéljek-e róla.

A szemüveges úr éppen még egy alig észrevehető mozdulatot tehetett az éberén figyelő pincér felé, mielőtt az eltűnt a tenyerén tartott edényeivel. Aztán megemelte poharát.

— Engedje meg azt a kérdésemet, — mondotta — a bordeauxi bort szereti-e jobban, vagy a burgundit?

Desszert után még vagy félóráig ültek együtt az asztalnál és szürcsölték feketéjüket, míg a vonat tovább száguldott a tiszta őszi napon. Allan mind nagyobb érdeklődést érzett az útitársa iránt; mulatságos, eredeti ember az, nyilván sokat is utazott s tele van mondanivalóval Európa minden országából. Egyszer egyszer újra kifejezést adott annak a csodálkozásának, hogy Allan csak úgy egyszerűen útrakelt az útipodgyásza nélkül és Allan mind nagyobb meglegedettséget érzett önmagával szemben. Az asztaltárs egyszer eltűnt egy pillanatra s a kocsinak most már üres felén néhány szót váltott a pincérrel anélkül, hogy Allan azt figyelembe vette, vagy gondolkodásra is méltatta volna. Mikor visszatért, egy történetbe fogott, mely igazolni látszott

Allannak azt a feltevését, hogy színésszel van dolga ; sőt, csak úgy futólag, megemlíttette nevét is — Koch Ludwignak hívták. Allan éppen azon gondolkozott, hogy megfelel-e a jó szokásoknak, bemutatkoznia, mikor a vonat befutott egy nagy pályaudvarra, meglassítva menetét, aztán megállt. A szemüveges ember az ablaktáblának támasztotta arcát, mikor a perron előtt gurultak. Kezét a szeme fölé tartva, mustrálta gyorsan a perronon levő embereket ; valakit megismerhetett, mert halk felkiáltással felállt a helyéről, biccengett Allan felé és kisietett.

— Jövök vissza tüstént ! — kiáltotta.

— Csak ne hagyja cserben a podgyászát, mint én — kiáltotta utána Allan.

A szemüveges ember minden további szó vagy beszéd nélkül eltűnt. Allan csodálkozására alig tizenöt másodperc mult el távozása óta, mikor a vonat egyszerre kigurult a pályaudvarról, melynek nevét észre sem vette, annyira el volt foglalva azzal, hogy asztaltársának hollétét kutassa. Nyomát sem látta a perronon; semmi kétség, a vonat első kocsijainak egyikére kapott fel. Allan az étkezőkocsi bejárata felé fordította fejét, készen, szerencsekívánatával üdvözölni asztaltársát, hogy a dolga mégis szerencsésen végződött, de percek multak el anélkül, hogy Koch úr mutatkozott volna. Allan ismét leült a helyére és kezdte a tájat nézni.

A vonat most iparvidéken száguldott keresztül. Az ember csak magas gyárkéményeket látott, melyekből tengeri hínárhoz hasonló hosszú, nehéz szalagok módjára szállt ringatózva a kék égen át a kövér füst, szürkéssárga gyári homlokzatok, a mellékvágányok

tömege, melyeken piszkosan vörös teherszállító kocsik torlódtak össze. Fű és dudva burjánzott soványan és sárgán, mintha lázbeteg lett volna. Körülöttük, mintegy kráter módjára, salaktömegek tornyosultak. Az egész látvány lélekzetfojtóan, vigasztalanul hatott. Ily környezetben lakni, teljes életében ily fogságnak rabja lenni... Allan összeborzadt. Felnézett a szeptemberi nap kalandokhoz illő kék egére és örült, hogy ott ül ebben a kocsiban, mely ütemet tartó ritmusokban robog tova. Aztán megint eszébe jutott Koch úr és hívta a pincért.

— Főúr, fizetek. Mennem kell megkeresni a barátomat.

A pincérnek futó rángás suhant át az arcán, de nem szólt többet, csak ennyit: »Kérem!« és néhány hieroglifot firkantott fel egy darab papírra.

— Kilenc márka hatvan pfennig.

Allan kifizette és borravalót adott. Egyszerre eszébe jutott valami.

— De izé... a másik úr?

— Már fizetett.

— Már fizetett?

— Igen, már régen.

A pincér oly egykedvűen felelt, amily egykedvűen csak lehetett és további kérdést be sem várva, elsietett. Allan a csodálkozás hirtelen támadó érzését fojtotta el magában. Koch úr fizetett! Mikor? Szokás az étkező-kocsiban előbb fizetni, mielőtt az ember végigette az ebédet? És titokban? Ő a maga részéről nem látta, hogy Koch úr a pincérnek csak egy fillért is adott volna. Vállát vont a és visszament a kocsijába, megkérdezni Koch úrtól, hogyan történt a dolog.

A vonat megint kezdett imbolyogni és dülöngeni s bizonyos időbe telt és az egyensúlyozás nem csekély művészetét követelte meg, hogy szerencsésen átjuthasson a most üres folyosókon. Az egyik állomáson, melyen gyorsvonati ütemben robogtak át, egyszer csak oly lökés érte Allant, hogy megfordult a saját tengelye körül. A folyosó túlsó végén nagy meglepetésére megpillantotta az étkezőkocsi pincérét, ki úgy látszott, utána ment. De ugyanabban a pillanatban, mikor Allan ránézett, a pincér eltűnt az egyik kocsizakaszban. Allannak eszébe jutott, hogy az ebédet kiki a saját szakaszába is kérheti s abban a feltevésben, hogy az az ember ilyen célból van ott, szó nélkül tovább ment. Elhaladt az előtt a kocsizakasz előtt, melyet az amerikai nő meg az öregúr foglalt le magának és kinyitotta saját fülkéjének tolóajtáját. — Nos, Koch úr, hiszen nem jött vissza! — akarta éppen mondani, de hirtelen elhallgatott.

Koch úr nem volt a kocsiban. A fülke üres volt.

Allan egy pillanatra megállt az ajtóban, mielőtt rászánta magát, hogy belépjen. Mi a csoda? . . . Nem is volt itt? Nézzük csak meg a podgyászát . . . Nem volt ott a podgyásza sem! Csak egy legparányibb méretű kézításka. Villámgyorsan cikázott át a fején, hogy hiszen akkor sem volt ott más csomag, amikor Koch úr még a fülkében ült. Koch úr csak úgy, mint ő, podgyász nélkül utazott . . . Meghökkenéséből a folyosóról behallatszó óvatos, majdnem sompolygó léptek neszére riadt fel. Göröghon isteneire, nem az étkezőkocsi pincére az megint?

Ezúttal oly fölöslegesnek, sőt valósággal saját-szerűnek érezte jelenlétét és a kocsizakaszába való orv

bekukkantását, hogy felpattant helyéről és kirohant a folyosóra, hogy kérdőre vonja a kémkedő atyafit. De akkor az már eltűnt a következő kocsiban és Allan, homlokát összeráncolva, tért vissza helyére. Kis ideig arra gondolt, hogy megkeresi a kalauzt és tanakodik vele Koch úr sorsáról, de aztán mégis elhatározta, hogy csöppet sem törődik vele, — hiszen egyáltalában nem is tudja, kicsoda, micsoda az az ember — és elmerült annak az egy podgyászdarabnak a tanulmányozásába, melyet az a parányi kézitáskáján kívül az ülőhelyen hagyott: egy berlini műszaki cég képes árjegyzékébe.

Körülbelül öt óra volt, mikor a vonat begördült a kölni pályaudvar csarnokába s ott kezdődött Allan első igazi kalandja. Allan utóbb sem felejtette el soha azokat a sárga porsávokat, melyekkel a délutáni nap sugarai húztak át a hatalmas csarnokon. A széles perironon hemzsegték az emberek; mindenhol újság- és könyvkioszkok álltak és árusítóbódék, ahol sört, banánt és süteményfélét lehetett kapni. Egy öreg madám, alakra meglepően olyan, mint egy kötött léggömb, melynek kötélzálai itt-ott már meglazultak, a virágárus lányka szerepét vállalta magára. Allan visszahúzta fejét az ablakból és felnyújtotta kezét a hálóba egyetlen málhadarabjaiért — egy kalapért, meg egy botért (a felöltője Hamburgban maradt). Ki akart szállni, hogy kissé kinyújtóztassa a lábát. Eppen feltette fejére a kalapot, mikor szakaszának ajtaját három ember árnyéka homályosította el. Az, aki legelől állt, diszkrét kék zakóöltönyt viselt; mögötte Allan kimondhatatlan csodálkozására az étkezőkocsi fehérzekéjű pincérét ismerte fel, amögött pedig egy óriás természetű sisakos rendőrt látott.

Alannak az volt az első ösztönszerű mozdulata, hogy egy lépéssel hátrált és meredten nézett a különös trióra ; volt még ideje egy lépésre, de másodikra már nem, mert a polgáriruhás ember, meg a rendőr, nyilván attól tartva, hogy ki akar ugrani az ablakon, vállára tette a kezét és így szólt :

— A törvény nevében letartóztatom !

Allan sokkal inkább odáig volt, semhogy ellenállásra gondolhatott volna. Az egyetlen gondolat, mely mégis megfordult agyában, ez volt : Mi az ördögöt jelent ez? A cimborák bosszúja volna? Poroszlókkal akarnak hazavitetni? A polgári ruhás ember (egy pot-rohos úr izzadságtól nyirkos kézzel) most felnyitotta a száját és gúnyosan így szólt :

— Ne vágjon oly csodálkozó képet, kedves Mirzl Jeromos uram ! Közismert már, hogy nagyszerűen ért az álruhába való öltözködéshez. De vannak, akik mégis átlátnak már a kisdéd fogásain. Kövessen bennünket minden feltűnés nélkül. Ezúttal nincs szüksége hordásra bízni a poggyászat.

— A poggyászat? Ez a táska nem az enyém — nyögte ki Allan nagynehezen.

— Persze, hogy nem ! Haha, persze, hogy nem !

— Az én útipoggyászm Hamburgban maradt — kiáltotta Allan magánkívül s közben az összefüggésnek valami homályos megsejtése kezdett kialakulni gondolatainak kódéből.

— Haha, persze, nagyon természetesen ! Miért nem Péterváron? Nem, nem, Mirzl, ezúttal hálóba esett. Vágjon jó arcot, ez az egyetlen okos dolog, amit megtehet.

— Nem vagyok Mirzl, vagy az ördögbe akárminek is mond, engem Kraghnak hívnak és . . .

— Fogja be a száját ! — ordította a gigászi alakú rendőr — velünk jön a rendőrségre és egy pissenést se !

— De . . . — szólalt meg újra Allan és elhallgatott; hiszen nincs értelme itt tiltakozni. Vállát rándítva lépett ki a folyosóra. A polgári úr nyomon követte, kezében Koch úr parányi táskájával s a mammutrendőr zárta a menetet. Egyszerre meghallotta Kragh a pincér kiáltását :

— Hát az én jutalmam? Hol vehetem át?

— Majd megtudja később ! — kiáltotta vállán keresztül a polgáriruhás ember. — Egyébként ketten vannak: az, aki Essenben kiszállt, bizonyosan nem engedi át magának az egészet.

A civilnek ezekkel a szavaival a fülében, vele magával az oldalán és a törvény óriás örével a háta mögött lépdelt Allan a másik kocsiszakaszban ülő pár — az amerikai nő és a karvalyorrú öregúr — előtt. Láta, mikor a nő felvonta finom szemöldökét és odasúgott valamit a bordeauxiorrúnak — egy szív és egy lélek voltak most azok ketten. Lehajtotta a fejét, hogy már ne lásson többet és jobbfelé ment, abba az irányba, melyet a polgáriruhás ember mutatott. Mit jelent mindez? Kaland, szeptemberi kaland napfénnel és kék levegővel — de ez inkább teljes napfogyatkozásra és nagyon szűkre határolt levegőre mutat. Mit jelent mindez? Nincs az a filozófus, ki nálánál nagyobb nyomatékkal vethette volna fel magában ezt a kérdést.

— Ez itt az útlevele? Kragh Allan egyetemi hallgató ; svéd állampolgár ön?

Allan igenlő választ adott a két kérdésre, oly határozottsággal, amelyet csak az a félelme szorított bizonyos korlátok közé, hogy jóvátehetetlenül megsérti a

gömbölyded kis rendőrbíró: Semmi fekete gyászlobogót most, csak a béke hófehér zászlaját, míg az ember szabadulhat. Másfél napig a koromsötét áris-tomban!

— Miért nem tett ellenvetést már előbb, ha öné ez az útleveél?

Allan bámészul nézett az igazságszolgáltatás képviselőjére és lenyelt néhány erőteljes svéd káromkodást, mielőtt így felelt:

— Hiszen első pillanattól fogva megmondtam, hogy ki vagyok, bár az ön átk... senki sem akart meghallgatni. Matematikai bizonyosságnak vették, hogy Mirzl vagyok — ugyan ki az ördög az a Mirzl? Soha életemben nem hallottam hírét semmiféle Mirzlnak.

— Akkor nem olvas újságokat, vagy a svéd újságok elmaradtak a világtól. No jól van, majd távirati kérdést teszünk. Ha a válasz javára üt ki, akkor az ügyét már ma délután fontolóra vesszük.

— Alázatosan köszönöm, alázatosan kö...

— De fel kell hívnom a figyelmét arra, hogy annak a táskának a dolga nagyon aggályosnak látszik. Nincs ugyan benne semmi komolyan kompromittáló, de közismert, hogy Mirzlnak ilyen táskája volt, mikor eltűnt Berlinből.

— Az a táska! Hányszor mondjam még, hogy nem az enyém! Hogy az én poggyászatot a hamburgi pályaudvar málharaktárában őrzik ez alatt a szám alatt és...

— Mindenesetre be fogja ismerni, hogy az ember nem igen szokta a hamburgi málharaktárban hagyni az útipoggyászát, amikor az expresszvonaton Párizsba utazik... No igen, igen, majd táviratozunk!

Teljes hat óra mult el, míg Allan viszontlátta a rendőrbíró, a gömbölyded külsejűt, a szemüvegeset és bajuszosat. Mikor eljutott odáig, a nagy rendőrségi épületnek egy minden zajtól teljesen védett szűk szobájában volt. A kis ember pár táviratot tartott a kezében és hol a német birodalom térképét nézte, hol egy sokfényképes albumban bújárkodott.

— Igen, megvizsgáltuk, táviratoztunk... mondhatom, Kragh úr, ön felettébb szokatlan tapasztalatokat szerzett. Ez volt az első nagyobb külföldi útja?

— Ez — felelte Allan keserűen.

— No, elhiszem, gondolhattam volna. Mondhatom, ugyancsak szokatlan tapasztalatok.

— Megkapta személyazonosságom igazolását? (Nagyon elkeseredetten, mert hat órai elkülönültség spártai ellátással nem igen szokott alkalmas lenni arra, hogy megjavítsa az ember kedélyállapotát.)

— Elhisszük. Igen, azt hisszük, bizonyosak lehetünk benne, hogy ön csakugyan Kragh Allan úr és hazája Svédország.

— És arra gondol, hogy szabadon bocsát? Ki akarja tenni Kölni annak a veszedelemnek? Lefülették a kölnivizet? És őrzik a dómot?

— Egy pillanatig még, Kragh úr. Nagyon, nagyon sajnáljuk a balfogást és amennyire módunkban áll, szívesen jóvá is tesszük a hibát. Természetes, hogy haladék nélkül szabadlábra helyezzük (a rendőrbírónak oly szelíd, oly békülékeny volt a hangja, hogy majdnem úgy hatott, mintha finnül beszélt volna). Még csak egy kérdést engedjen meg: voltak-e nagy értékek a hamburgi útipoggyászában?

— Értékek? Hm. A szokásos útipoggyász, néhány öltözet ruha és más eféle. Pénz és ékszer nem.

— Kitűnő... A róluk kapott bárca száma 374?

— Igen. De miért kérdi?

— Várjon egy kicsit! Hm... 374. No igen, Kragh úr, miért titkolnám ön előtt a dolgot: az úti-poggyászát ellopták.

— Ellopták? El lehet lopni olyan poggyászt, melyet egy német vasút málharaktárának őrizetére bíztak? Itt van, nálam van az elismervény...

— Igen, igen, az elismervény, 374. szám, három darab. De tegnapelőtt, mikor önt... mikor önt tévesen feltartóztatták, egy távirat megbízta a málharaktárt, hogy a 374. számú poggyászdarabokat sürgősen küldjék Osnabrückbe, mert tulajdonosuknak nincs módja rá, hogy értük menjen. A raktár ugyanazon a napon már útnak is indította és délután hat órakor Osnabrückben (hamis bárcával, mint feltenni alapos, sőt nagyon alapos okunk van) átvette egy úr, ki haladéktalanul továbbutazott Németalföldre... Az ön két kézibőröndjét és felöltőjét, Kragh úr, eszerint ellopták.

— Hopplá! Mennykő és villám... — Allan egészen elképedve meredt a szelíd tekintetű rendőrbíróra. — A pokolbeli ördögökre kérdem, ki...

— Úgy van, ki tudhatja az ön letéti elismervényének számát? Nem a hamburgi pályaudvaron lesték el öntől? Mi éppoly kevésbé értjük az egészséget, mint akár kegyed is — már pedig önnek inkább kellene megértenie, mint nekünk. Önnek inkább, igazán.

Allan egy gondolatfolyosóba kanyarodott be.

— Nekem kellene! De hogyan merészelhettek önök engem letartóztatni? Miért adtak alkalmat annak a

fickónak arra, hogy ellopja a poggyászatot? Kérem, magyarázzák meg nekem, mi rejtőzik emögött az újabb história mögött! Most nem vagyok már vádlott!

— Kragh úr! — A rendőrbíró hangja tele volt szelíd szemrehányással, de Allan már nem hallgatott a békeszavallatra, a jogtalanság, melyet el kellett szenvednie, kezdett a fejébe szállni. Letartóztatták, mint valami gonosztevőt s ráadásul még meg is lopták! Sok, ami sok! Mire valók Svédország konzuljai?

Hallotta a rendőrbíró szelíd, hogy úgy mondjam, pápaszemes hangját:

— ... hogy az egész história az étkezőkocsiban kezdődött. Nem ismerte azt az embert, akivel együtt ebédelt?

— Ismertem-e? Soha azelőtt azt a fickót ebben az életben nem láttam. Első ízben járok külföldön.

— Hm, igen, tudom, ... no, jól van az az ember ... De várjon csak, mindjárt közvetlen forrásból fogja hallani a történetet.

A rendőrbíró megnyomott egy gombot, utasítást adott egy tisztviselőnek s addig is, míg rendelkezésének eredményét várta, megint lapozgatni kezdett a sokfényképes albumban. Közben-közben feltolta az alsó ajkát, feleútra fel az orra vonaláig, ami nyilván mély eltűnődésének volt jele. Ez a tűnődés időről-időre mélyértelmű hangzatban jutott kifejezésre, mely úgy szólt, hogy: p-r-m, p-r-m és olyan volt, mint a gyermektrombita szava, mikor a kis trombitás belefúj. Egyszerre kinyílt az ajtó és a tisztviselő bevezetett valakit, akiről

kitűnt, hogy nem más, mint az étkezőkocsi tegnapelőtti pincére. A rendőrbíró egy kézmozdulattal végét szakította a ganiméd alázatos hajlongásának és röviden így szólt :

— Beszéljen. Magyarázza meg a dolgot ennek az úrnak.

— Jaj, nagyságos úr, tévedés volt, borzasztó tévedés. Félrevezettek, megcsaltak engem, nagyságos úr. Az az úr volt, aki a nagyságos úr asztalánál ült, vinné el az ördög ! Amikor éppen a halat tettem a nagyságos úr elé, a másik úr jelet adott nekem : jól nézze meg ezt az urat, ez egy megszökött gonosztevő — egészen óvatossan adta, úgy, hogy a nagyságos úr nem vett észre semmit. Ránéztem a nagyságos úrra és hallottam, mikor azt mondta a nagyságos úr, hogy faképnél hagyta az úti-poggyászát és mindent ; a másik úr meg intett nekem, mindegyre intett — vinné el az ördög ! Egyszerre kijön hozzám a kocsi hátulsó felére és azt mondja : Az az úr az asztalomnál senki más, mint Mirzl a tulajdon szeméjében.

— De hát ki az a Mirzl? — kiáltotta Allan, kinek most már harmadszor vágta az arcába ezt a nevet. A rendőrbíró válasz helyett szó nélkül odanyujtotta neki az albumot azzal a sok arcképpel, meg egy két nap előtti Berliner Zeitungot. Abban találta kövérbetűs címeikkel: »Nagy lopás Berlin W. egyik szállójában — Mirzl Jeromos ismét munkában — Mirzl autóban menekült el.« Az albumban pedig egy körülbelül harminc éves embert ábrázoló fényképek sorozatát, szemközt, profilban, hátulról s Allannak úgy rémlett, ismeri ennek az embernek a vonásait, lehet, hogy valamelyik képes újságból.

— Legnagyobb szélhámosunk — jelentette ki a rendőrbíró. — Még sohasem kerítették kézre, de ezúttal hajszálon mult, hogy le nem fülelték s mindent cserben kellett hagynia...

— Hiszen az egy nappal azelőtt történt, hogy elutaztam az expresszen! — csodálkozott Allan.

— Úgy volt, igen.

A felszolgáló atyafi nagy bőbeszédűséggel folytatta történetét:

— Természetesen hegyeztem a fülemet; az a másik úr elővett egy névjegyet és azt mondta: »Dr. Hauser ügyvéd vagyok.«

— Nekem pedig azt mondta, hogy Kochnak hívják és színész — kiáltotta Allan.

— Félre akarta vezetni a nagyságos urat. »Dr. Hauser ügyvéd vagyok« mondotta nekem. »Essenben leugrok a vonatról, kerítek egy detektívet és lefogatom Mirzlt. Ha nem talállok éjnek idején, akkor fogassa le Kölnben maga! A kölni pályaudvaron mindig talál rendőrt. Gondolja meg, hogy csak a legutóbbi gázságáért ötezer márka jutalmat tűztek ki a fejére!« Így mondta az az átkozott ember és leugrott Essenben. Nem jött vissza. Én szemmel tartottam a nagyságos urat és Kölnben...

— A többit már tudom — mondotta Allan.

— Ó, nagyságos uram, szegény ember vagyok, feleségem és négy gyermekem van, hogyan sejtethetem, hogy ez a nyomorult romlásba akar dönteni. Még az ebédjét sem fizette meg, mielőtt leugrott Essenben.

— Én nem fizetem meg. De nem teszek semmit maga ellen. Csak azt a tanácsot adom, hogy máskor töb-

bet gondoljon a kötelességére és kevesebbet a vendégekre. Azt hiszem, jó ételszabály az egy pincérnek.

— Ó, nagyságos úr...

— Jól van, jól. Elmehetek, rendőrbíró úr?

— Hogyne mehetne. És... és nem akar tovább foglalkozni a dologgal?

— Ezúttal nem. Elindultam kalandot keresni; ha éppen ezt kaptam meg, nem panaszkodhatom. Abban az esetben, ha a poggyászm meg előkerül... de hát arról alig lehet szó. Arra Mirzl úr bizonyosan rátette a kezét.

— P-r-m! Alig hiszem, az magasabb zsánerben mozog.

— Én magam éppúgy szeretnék jobban megismerkedni vele, mint ön, rendőrbíró úr. Isten önnel.

Allan eltávozott a nagy épület kis szobájából; a kis rendőrbíró elkíserte a folyosón egészen a kijáratig, hol Allan meg ő mély hajlongások közben búcsúzott el egymástól. Allan elbarangolt az utcákon, a feje kissé zúgott a sok élménytől s nem is gondolkozott arról, hogy merre tartson. Pillantást vetett az órájára és látta, hogy délután négy óra van. Egyszerre, amint megállt egy utcasarkon, gondolkozni, hogy mit is tegyen, egy kéz érintését érezte vállán. Összerezzen. Újabb letartóztatás? Mégis sok volna a jóból. Megfordult. Szalmakalapos fiatalember köszöntötte mosolyogva és átadott neki egy levelet.

— Önnek szól — mondotta.

Mielőtt Allan tartóztathatta volna, már eltűnt. Allan bávészul nézett utána az embersokaságban, nem tudva, hogy mit tartson a dologról. Néhány lépésnyire

futott abba az irányba, melyen az ismeretlen elindult, de nem láthatta meg; az utca abban a pillanatban szédítően forgalmas volt. Aztán szemügyre vette a levelet, melynek címzése így szólt: »Kragh Allan úrnak Svédországból« és hirtelen támadt sejtelemmel sietve tépte fel.

Ezt olvasta:

»Kedves Kragh úr! Bizonyára sok átkot szórt a fejemre, mióta utoljára láttuk egymást, bár kérdésesnek tartom, hogy átkait helyes címre küldhette-e. Bocsássa meg, hogy ily csunyán viszonztam barátságát, mellyel az étkezőkocsiban graachi aszút töltött a poharamba; még inkább bocsásson meg azokért a kellemetlenségekért, melyeket később okoztam önnek — azokért a kellemetlenségekért, melyeknek mineműségét én magam nagyon is tudom értékelni.

Tudom, hogy a hamburgi pályaudvaron maradt poggyászának elvesztése — melynek 374. számú letéti bárcáját ebédközben elég vigyázatlan volt megmutatni nekem — sokkal kisebb súllyal esik latba az imént említett kellemetlenségeknél. A körülmények késztettek, sajnos, erre az eljárásra. Legyen meggyőződve, hogy kényszerítő okok miatt történt.

Ha volna oly jó megengedni, hogy jóvátegyem mindazt a kellemetlenséget, melynek okozója voltam s elsősorban azt, hogy visszaszolgáltathassam elegáns poggyászát, megtalálhat pénteken, e hó tizenkettedikén este tíz órakor a Leicester Lounge-ban, a Leicester Square-en Londonban. Legyen meggyőződve, hogy fel fogom ismerni s hogy helyesen ítélt meg azt az

embert, aki egy szeszély kedvéért képes volt cserben hagyni az útipoggyászát.

Tehát a viszontlátásig !

Tisztelő híve

Koch Ludwig

más néven : dr. Hauser,

más néven . . .

(Tetszés szerint töltheti ki sajátkezőleg.)

U. I. Remélhetőleg nem veszi rossz néven, hogy megtudtam a nevét.«

Nem bizonyos, hogy Allan hányszor olvasta végig ezt a levelet a Jülichstrasse emberforgatagában. De végre látták az utcán járókelők, hogy kapja magát, zsebrevágja a levelet, valami felvilágosítást kér egy rendőrtől és elsiet a pályaudvar felé.

Négy óra mult ; éppen órányi ideje volt a vonat indulásáig, melynek pontos idejéről éppen az imént szerzett tájékoztatást a törvény kölni őretől. Ennek az órának elégnek kellett lennie, hogy megbékéltesse gyomrát a börtön megpróbáltatásai után.

— Kezdődik ! — dünnyögte Kragh úr magában.
— Ugyancsak szép úti társaságra tettem szert. És így vesztettem el az úti bőröndjeimet. No, de most együk meg mindenekelőtt azt, amit Bergius Hermann az ember legfőbb és el nem idegeníthető jogának nyilvánított — reggelizzünk meg. Későn, de megérdemelten. Aztán el, Londonba, megismerkedni Mirzl Jeromossal ! A dolog, úgy látszik, érdekesen alakul.

A NAGY SZÁLLÓ.

Allan meglátogatta egyszer déli Svédország legnagyobb turbinaüzemét. És szeptember tizenegyedikén este, mikor megérkezett Londonba, úgy érezte, mintha a motoroknak egészen azéhoz hasonló rezgése és dübörgése reszkettetné meg a levegőt.

Megdörzsölte szemét, amikor taxijába ült. Ez aztán a város! Itt ugyancsak otthon lehetnek a kalandok; itt úgyszólván lesben állhatnak minden utcasarkon.

A házak mintegy álomszerűen rohantak el az autója mellett; gigászi méretű épülethomlokzatok veszték fölfelé az est ködös levegőjébe. És az emberáradat szüntelenül zúgott és morajlott. Az autó, mely a svédországi Kragh Allan urat kalandkereső útján, a szerencse kedvezésével jobb jövő felé röpítette, zajtalanul sietett át a forgatagon, tért ki összeütközések elől, elkerülte, hogy megöljön valakit, egy pillanatra itt meg ott keskeny utat nyitott magának egy-egy utcasarkon az emberáradaton át; továbbrohant, látszólag éppúgy minden értelem nélkül, mint ezer más autó, amellyel találkozott, százszorta sebesebben, mint az özönlő embertömegek, de nem kevésbbé minden értelem nélkül. Egyszerre egy nyílt térre kanyarodott be, melyen kevésbbé lobogott a fény, mint az eddig mellettük elrohanó utakon és megállt egy épülethomlokzat előtt, melyen a fények hatalmas éposszá tornyosultak. »Grand Hotel Hermitage«, mondták a fénykoszorúk; a sofőr megismételte ezt a nevet, egyszerre kinyitotta az autó ajtaját és Kragh Allan úr egy széles lépcsőzeten felment egy nagy csarnokba, mely az út rikoltó zenéje után hallatlanul csendesnek hatott — az előcsarnok

óriási forgóajtaja úgy vágta el a külvilág zaját, mint egy kolostor kapuja.

Tehát ez az a híres Grand Hotel Hermitage. Százszor olvasta Allan ezt a három szót az útikalauzban és a nagy külföldi újságokban ; mindannyiszor azt gondolta magában : aki ott szállhatna meg ! S mikor most nagy útján a véletlen és Mirzl úr Londonba vezérelte, nagyon természetesen a nagy szálló címét mondotta be a sofőrnek.

Kölnben megkezdett útján Allan Belgiumban ellátta magát a szükséges úti felszereléssel — elvégre nem lehetett túlkomolyan venni Mirzl úr ígéretét ; mindamellett balga dolog lett volna, minden holmit kétszeres mennyiségben cipelni magával, így hát volt némi útipoggyásza, mikor a szálló hordárával a háta mögött, belépett a forgóajtón. Mégis csak természetesen lehetett mondani, hogy a luxusszálló komoly portása (kinek alakját legtalálóbban egy Benediktiner-likőr palackjához lehetett volna hasonlítani) hangjában bizonyos leereszkedéssel fogadta. A portás mögött Allan a folyosón egy deres yankee-szakállú és borotvált bajuszú, hatalmasan megtermett urat pillantott meg ; a szálló igazgatója volt, mint később megtudta. Ha az igazgató, meg a portás előre láthatták volna azokat az eseményeket, melyek Allannak a Grand Hotel Hermitageben való tartózkodása közben lejátszandók voltak, minden valószínűség szerint egészen másképpen üdvözölték volna, mint ahogyan most a portás fogadta.

— Egész poggyásza, Sir?

— Igen. A további még várom. Szobát kérek.

A portás egy pillanatig vizsga szemmel nézte végig és lágyabb érzelmek kerekedtek felül benne.

— Kis szobát az úrnak, Jones. Szabad a 417?

Kitűnt, hogy a 417 szabad. Egy sujtásos ruhájú sovány fiatalember átvette Allan jelentéktelen poggyászát és az új vendéget a felvonóhoz kísérte. A lift egy öreg inas méltóságteljes lassuságával indult útjára és hasonlóan rendületlen méltósággal állt meg a negyedik emeleten. A sujtásos úr Allant a szőnyeggel takart folyosón abba a kis szobába kísérte, melyet alkalmasnak ítélték arra, hogy szállásául szolgáljon. Csakugyan kicsiny volt, de magasság tekintetében megfelelt minden követelménynek. Nagyobbik részét egy ágy, meg egy öltözőasztal foglalta el és építészeti jellege egy egyiptomi piramis sírkamrájára emlékeztetett. Mögötte, mint Allan megállapította, fürdőszoba volt. De Allan megtanulta Bergius Hermanntól, hogy nincs a világon kevésbbé fontos dolog, mint az a szoba, melyben az ember utazás közben megszáll, mert hiszen éber állapotban nem igen tartózkodik benne. Ennek következtében kijelentette, hogy teljesen meg van elégedve az egyiptomi sírkamrával, egy shillinget nyomott a sujtásos úr markába és kezdte rendbe szedni külsejét.

Félóra mulva, mikor útiruhája miatt egyáltalában nem feszélyezve magát, lement a nagy szálló éttermébe, alkalmat talált annak megállapítására, hogy nemcsak a jelentéktelen poggyászú utasok szobája, hanem a maga nemében a világ is rendkívül kicsiny. Minden kétséget kizáróan úgy is volt, mert mikor leült egy asztalhoz, étlapot kért, és kezdett szemlét tartani az étteremben, kit pillantott meg a közelében levő asztalnál mást, mint azt a hölgyet, ki a hamburgi pályaudvarról kicsábította a nagyvilágba és mellette lovagjaként a karvaly-orrú és piszkosansárga bajúszú öregurat.

Allan meglepődve szegezte rájuk szemét. Saját-szerű volt, hogy éppen itt találkozik ezzel az ember-párral! Hiszen elvégre van Londonban ezer szálló és természetesen merő véletlenség az egész, de... az a baráti kapcsolat, melyet az expresszen látott létre-jönni, amihez részben ő maga adta meg a közvetlen alkalmat, úgy látszik, tartósabbá fejlődött, mint az utazás közben kötött ismeretségek általában. A vén bordeauxi orrút nagyon megértette... Minden nehez-telése mellett, melyet az ifjú hölgy iránt az elsőosztályú kocsiszakaszban tanúsított viselkedése miatt még min-dig érzett, meg kellett vallania magában, hogy egy misét mégis megér, sőt úgy érezte, megér többet is. Egy párizsi nő fantáziája kellett hozzá, jegyezte meg magá-ban, kigondolni egy oly toilettet, mint amelyet ma este visel és egy amerikai nő bátorsága, azt a toilettet viselni is. Pillantása végigtévelygett a kivágás vonalán a fehér váll fölött, mely kihívóan fedetlen volt és Allan szeme, mikor nem a fehér bőr és a zöld selyem közt levő határvonalat nézte, tovább kalandozott, le egészen a formás lábig, melynek szép vonalait a szorosan símuló selyem pazarul árulta el. Izületeinek fínomsága úgy raj-zolódott ki a zöld harisnyán át, mint a márvány az Adria víztükrén. Allan annak teljes tudatában, hogy tolakodó magatartást tanúsít, bármész pillantással nézte és madame hirtelen Allan felé fordult a fejével (fél-profilban ült) és végigsiklott rajta a pillantásával. Allan észrevette, hogy a hölgy megismerte. Ugyanabban a pil-lanatban eléje állt a pincér az étlappal és a borok jegy-zékével s így kénytelen volt levenni a hölgyről a szemét.

Ki lehet ez a nő? Ez a kérdés zsiibongott Allan fejé-ben azalatt az idő alatt, míg az étlapról néhány

fogást, a borlapról pedig egy üveg bordeauxi bort válogatott össze. A pincér eltűnt s a kilátás a másik asztalra ismét felszabadult.

Ott elég élénken beszélgettek. Róla? Nem lehetetlen, mert a nő pillantása egy pillanatig megint végig-suhant rajta. Viszont a karvalyorrú öregúr nem mutatott érdeklődést iránta, feltéve, hogy csakugyan róla beszélgettek. Allan megint kezdett csodáló pillantásokat vetni a szomszéd asztal felé, anélkül, hogy a hölgyre ez a legkisebb mértékben hatni látszott volna s még kitartott emellett a szórakozása mellett, mikor a pincér a felfújttal és a borral megjelent asztalánál. Kortyintott egyet a poharából és hozzáfogott az evéshez, a gondolatai pedig közben a szomszédságában ülő titokzatos párról Mirzl Jeromos úrra tértek át. Egyszerre, saját-ságosképpen elsőízben, felébredt benne az a tudat, hogy éppen ezt a triót a maga teljességében — az öregurat, az ifjú hölgyet és Mirzl urat — együtt látta a hamburgi pályaudvar jegypénztára előtt. Mindenesetre igaz, hogy akkor semmiképpen nem látszottak együvé tartozni, dehát... Mirzl úr nemzetközi szélhámos, ha egyben talán különc és jóindulatú is: vajjon ez a másik kettő az embereknek ugyanahhoz az osztályához tartozik-e? Természetesen nincs benne lehetetlenség és Allan játszott is ezzel a lehetőséggel aközben, hogy a kappansültről és a bordeauxiról áttért a desszertre és egy pohár madeirára, de a második pohái madeira után, mint kevésbé valószínűt, elvetette ezt a gondolatot. Kávét és likőrt rendelt s a pincér lénye ekkor már úgy megszeldült, mintha esti öltözkében ült volna asztalánál, ő pedig ott maradt ezek mellett a kellemes italok mellett akkor is, mikor az az emberpár, mely oly

kitartóan foglalkoztatta, már nem volt az étteremben. Nem csekély meglepetéssel vette észre, hogy a számlát a nő egyenlítette ki és ő fizetett mindkettőjükért. Az öregurat tehát nyilván ő hívta meg. Kontinentális szokás, gondolta Allan. Az ő asztala mellett haladtak el kimenőben felismertetésének minden jele nélkül — vagy jól látott-e, mikor a nő szemében egy kis pislogást, egy gúnyos mosoly árnyalatát vélte észrevenni? Lehetetlen volt eldönteni a kérdést.

Az óra féltizenegyre járt s mikor Allan elhatározta, hogy az emésztés előmozdítása kedvéért kísétál Londonba, kitűnt, hogy a város a maga részéről elhatározta, hogy érkezését átláthatatlan, sárgásszürke, füstszagú köddel ünnepli meg. Aminek az volt a következése, hogy Allan (két szódával kevert whisky után) az egyiptomi sírkamrában lefeküdt. El is szunnyadt mindjárt és úgy aludt, mint a kő.

A tegnapesti köd után szelíd és enyhe, enziánkék égboltozaton sugárzó nap délelőttje következett és Kragh Allan úr a Grand Hotel Hermitage-ből megkezdte csatangolásait és Goethe szavát követve, elvegyült az utcák emberéletének áradatába. De ennek a kódorgásnak nincs köze a mi valósághoz híven ragaszkodó történetünkhöz s beérjük azzal, hogy csak akkor vesszük fel vele ismét az érintkezést, mikor Allan éjfél után egy óra tájban visszatért a Grand Hotel Hermitagebe. De ekkor London rejtelsei helyett Mirzl Jeromos titka foglalkoztatta.

Mi célja volt Mirzl úrnak azzal a levéllel, melyet két nappal azelőtt egyik cinkosának segítségével a kezébe juttatott? Porhintés volt? De mi végből? Mulattathat az eféle egy olyanfajta urat, mint Mirzl

Jeromos? Lehetséges, de nem felel meg annak az elképzelésnek, melyet Allan Mirzl úrról alkotott magának. Természetesen könnyen meglehet az is, hogy az a kép, melyet képzeletében Mirzl úrról alkotott, éppoly kevésbé hasonlított Mirzl úrhoz, mint ahogy Mirzl úr sem hasonlított önmagához különböző álöltözeteiben. Mindenesetre, pontosan kilenc órakor, egy órával a mondott idő előtt, belépett Allan a Mirzl által megjelölt kávéházba, melynek »The Leicester Lounge« volt a címe. Londoni benyomásai ezzel egy újabb benyomással gazdagodtak, de mikor félegy óra tájban kidobták a kávéházból (rendőri szabályzat), az volt az egyetlen gazdagodása : Mirzl úr nem jelentkezett. Vagy legalább nem fedte fel magát. Vajjon nem érte-e be azzal a mulatsággal, hogy valamiféle álöltözetben figyelte Allan ital-fogyasztásban bővelkedő várakozását? Vagy talán utólérte a világi igazságszolgáltatás keze? Hiszen London rendőrei oly ügyesek. Lehet, hogy Mirzl úr ravaszságából még sem futotta arra, hogy túljárjon az eszükön? Tetszenek tudni : Sherlock Holmes. Kragh Allan számára mindenesetre futotta. Kragh Allan úr negyedfel órai whisky-orgia után (rendőrségi szabályok és a torkában érzett mély elfáradás következtében) az imént jelzett meggyőződéstől áthatva, odahagyta a »Leicester Lounge« helyiségét.

És az első, amit a 417. számú egyiptomi sírkamrában megpillantott, az ő becsületes, két svéd útibőröndje volt. Kis hijjával szinte azt hitte már, hogy az alkohol szárnyán járó látománynak esik áldozatául.

De ténnyel állt szemben ; ott állt előtte a két bőröndje, az egyik barna tehénbőrből, a másik vasveretű fából készült útiláda . . . Csengetése egy percnél rövi-

debb idő alatt egy sujtásos ruházatú urat szólított fel a sírkamrába.

— Ezek a bőröndök?

— Egy hordár hozta ma este féltíz órakor, Sir. Levél van címére az öltözőasztalon, Sir. Parancsol még vala mit, Sir?

Allan néma kézmozdulattal felelt. A titok hát mégis átszakítja gátját. Honnan tudhatta meg Mirzl Jeromos úr, hogy hol lakik? Végig sem gondolva zilált kérdéseit, lecsapott az asztalon heverő levélre. Abban pedig két kulcson kívül a következő sorok voltak:

»Kedves Kragh úr! Bocsássa meg, hogy hiába várokoztattam a »Leicester Lounge«-ban. Dolgaim másfelé szólítottak. Remélem, nem volt kénytelen túl sok whiskyt és szódát fogyasztani, ismerem azt a helyiséget, sajnálnám. Mellékelem a kulcsokat, melyeknek jó hasznát vettem, míg pompás útipoggyászának haszonélvezője voltam; remélem, mint tartalék-kulcsoknak maga is jó hasznukat veheti. Még egyszer köszönetet a poggyász szíves átengedéséért, bocsánat a sok fáradságért, melynek okozója voltam és nagy sietséggemmel maradok

tisztelő híve

Koch Ludwig

más néven: dr. Hauser

más néven...

(tetszés szerint tölthető ki).«

Fölösleges leírni itt azokat a felkiáltásokat, kérdéseket és tagmozdulatokat, melyekkel Kragh Allan

ezt a levelet magyarázgatta. Rövid az élet, mondotta már Mark Twain ; három óra mult, mikor a bőröndök harmadszori átkutatása — nem hiányzott belőlük semmi — és Mirzl Jeromos levelének kilencvennyolcadik elolvasása után ágyába dőlt. Teljes egy órába telt, míg elaludt s amikor azt megtette, álma nyugtalan volt.

Nagyon, nagyon szeretett volna személyesen találkozni Mirzl úrral.

A sors rendelése volt, hogy akaratát ebben a tekintetben valóra válthatta, de az még némi időbe telt.

Késő volt, mikor Allan másnap kinyitotta a szemét. Első pillantása a bőröndökre, a második Mirzl úr levelére esett, melyet jóformán épp oly kitűnően tudott kívülről, mint egy-egy bibliai mondást a katekizmusból. Csak a harmadik pillantását vetette az órára. Az pedig öt perc hijján tizenkettőt mutatott. Allan sietve ugrott ki az ágyból s öltözködni kezdett. Közvetlenül az elalvás előtt eszébe jutott valami : van egy mód, mellyel ki lehet nyomozni Mirzl urat, mégpedig a hordár útján, aki a poggyászokat a szállóba hozta ! Allan redőbe vonta homlokát és gondolatban kieszelt egy haditervet, melyet a szóbanforgó hordárra épített fel s amelynek segítségével, úgy remélte, hovahamarább felkutathatja Mirzl urat a saját barlangjában.

De hajh, elszakadt már az első fonal is, mikor félegy óra tájban megkezdte kihallgatásait a szálló irodájában. A hordár? Közönséges hordár volt. Száma? A jó Isten tudja, miféle száma volt. Egyszerűen lerakta a bőröndöket, kijelentette, hogy a 417. számú úrnak hozta, annak, akinek a neve ott áll azon a levélen, melyet magával hozott és hogy minden ki van fizetve, arra aztán se szó, se beszéd, elment. És ha jól meggon-

dolják, egyáltalában nem is volt száma. Nyilván közönséges munkanélküli volt. Talán nincs rendben valami a börtöndök körül? Elloptak belőlük valamit, vagy könnyelműen bántak a holmival?

Allan sietett tagadóan felelni ezekre a kérdésekre és eltűnt. Nem volt oly könnyű dolog, a szálló cseppet sem romantikus alkalmazottaival vitatni meg a tényállást. Próbálta elképzelni, hogy mit tett volna Sherlock Holmes az ő helyzetében s ekkor hirtelen egy ötlete támadt. Újsághirdetés! Ez az. Sherlock Holmes hirdetést tett volna közzé és jutalmat helyezett volna kilátásba a számnélküli hordárnak.

Allan tudakozódott és felkereste a szálló hírlapi-irodáját; egy kisebb hallban találta meg a nagy előcsarnok jobboldalán. Nagy helyiség volt; a világ minden újságját árusították benne, hirdetést, előfizetést vettek fel valamennyi lap számára és (csékély díjazásért) személyi híreket az illetőknek a Grand Hotel Hermitageben való tartózkodásáról, szokásaikról, kedvelt sportjukról. Allannak egy kitölteni való űrlapot adtak át és némi elmemunka után megszületett a következő hirdetés:

»Hordár! Két font jutalmat kap az a hordár, aki e hó tizenkettedikén este féltíz órakor két poggyászdarabot adott át a Grand Hotel Hermitageban, ha a mondott szállóban haladék nélkül jelentkezik.«

A hírlapiroda alkalmazottja detektívtípusú, komoly fiatalember volt. Minden megjegyzés nélkül vette át Allan hirdetését s csak azt kérdezte, hogy melyik újságban akarja Allan megjelentetni. Allan megkérte, hogy a választást végezze el ő maga, mire a sovány fiatalember úgy vélte, hogy a Star, a Daily Mail és a Daily Citizen lesznek a legmegfelelőbbek és átvette a

mindegyikben való kétszeri közlés díját. Magával nagyon elégedetten sétált ki Allan a városba, elkölteni a lunchöt valahol.

A délután folyamán, ahogy a Pall Mallben sétálgatott, mégis eszébe jutott valami, aminek az volt a következtetése, hogy negyedórával utóbb a Grand Hotel Hermitage előtt kiugrott egy autóból. Hiszen egészen elfelejtette megtudni, hogy ki az ő titokzatos női utitársa, a hamburgi hölgy! Pedig ugyanabban a szállóban lakik, amelyben ő! Úgy van az, amikor az embernek egy dologgal van tele a feje. A benediktineres-palackformájú portás maga végezte a parancsnoki tisztelet a szálló irodájában, mikor Allan belépett, hogy kihallgassa. A portás hanglejtésében öt százalékkal emelkedett a melegség, mióta Allan poggyásza megérkezett.

— Parancsol, Sir, nagyobb szobát? — tudakolta.

— Talán később — mondotta Allan. — Kérdezni szeretnék öntől valamit, portás.

Egy pillanatra felidézte magában Sherlock Holmesre való emlékezéseit.

— Azt hiszem, láttam itt a szállóban egy ismerőst, egy hölgyet. De nem vagyok egészen bizonyos a dologban és nem szeretnék tola-kodónak látszani. Megértheti, portás; a hölgy karcsú, szőke, középtermetű vagy valamivel nagyobb, kitűnő alak, de kissé gögösnek látszik és tegnapelőtt délben az étteremben étkezett...

Hirtelen ruhasuhogásra, mely mellette hallatszott, Allan megrezzent. Odanézett és magát az ismeretlen nőt pillantotta meg!

— Történetesen hallottam szeretetreméltó személy-leírását — mondotta. — Talán bizony én vagyok az a hölgy, akit a portásnak az imént leírt?

Ezúttal nem támadhatott bármi kétség, mint körülbelül két nappal azelőtt, az étteremben a hölgy arckifejezése tekintetében. Ugyanaz a kifejezés volt, amelyet az expresszről ismert s a szürke szemek olyan pillantást vetettek rá, hogy végigfutott hátán a hideg. Végre magához tért meglepetéséből.

— Kegyed, asszonyom? Amennyire tudom, nincs szerencsém ismerni nagyságodat.

— Én sem önt — legalább a neve szerint nem.

Volt valami megsemmisítő hangsúly ez utóbbi szavakban, melyek nagyon is jól fejezték ki, amit mondani akart — a kölni jelenetről, amikor öt nappal azelőtt szemtanuja volt letartóztatásának. Allannak arca a vörös áfonya szép színét öltötte magára, de sikerült mégis kinyögnie :

— Valószínűleg megbeszélni valója van a portással. Kivonulok a hallástávolából, hogy ne legyek kénytelen hallgatózni.

Tudta, hogy ez a búcsúzásul kilőtt nyíl okvetlenül elevenre talált a hölgy angolszász lelkének legmélyebb mélységében. Leginkább attól tartott, hogy még vissza találja hívni és felkéri, hogy folytassa beszélgetését a portással ; erre a feladatra nem érezte képesnek magát. És egyszerre észrevette, hogy lábai tudta nélkül a szálló társalgójába vitték, és csak ezt a roppant energiával kifejtett szitkot hallotta : »Damn and confound«, még pedig közvetlen közeléből hallotta. Csak a következő pillanatban derengett előtte, hogy a saját szájából csúsztak ki ezek a szavak s aközben, hogy még gyors akklimatizálódásán csodálkozott volna, egy rikoltó hang megszólalását hallotta ;

— Halló, fiatalember ! Nem szokás hölgyek társágában ily szavakat mondani.

Allan megfordult. Bármily kevésbé volt pillanatnyilag emberszerető hangulatban, mégis mosolyognia kellett. A vörös bőrszékek egyikén, kezében a Newyork Herald-dal, egy öreg hölgy ült — az újság egészen eltakarta volna, ha nem hajtotta volna le és nem nézett volna fölötte megütközve Allanra. Az arca szakasztottan olyan volt, mint egy vén és ravasz papagály feje. Ősz haja volt, mely a két fülénél elállt, azonkívül két éles, koromfekete szeme és olyan orra, mely arcának többi részét éppoly alaposan foglalta el, mint a Szent Pál-székesegyház azt a teret, melyen áll. Miként a székesegyház, az sem jutott építészeti szempontból, a távlat hiánya miatt, teljes érvényesüléséhez ... De lehetett látni vékony és nyilván nagyon éles ajakkal egy széles szájat s olyan állat, mely napoleonilag igyekezett hatni. A koromfekete szempár fél oldalról merően szegeződött Allan arcára, szakasztottan úgy, mint a papagályé, de leírhatatlanul okos és parancsoló volt a pillantása. Allan tisztelettel hajolt meg :

— Ezer bocsánat, asszonyom ! Igazán nem gondoltam arra, amit mondtam és alig tudtam, hogy hol vagyok.

— Miért káromkodott? — kérdezte az öreg hölgy és olyan hangsúllyal mondotta ki azt a szót, hogy úgy hatott, mintha azt mondta volna, hogy embert ölt, vagy hamis tanuvallomást tett. Allan egyszerre valami különös kedvet érzett magában arra, hogy elmondjon neki mindent.

— Megpróbálom magyarázatát adni, — így kezdte, — amerikai nő kegyed, ha kérdenem szabad?

— Az vagyok. Azért káromkodott?

— Nem azért, mert amerikai nő. Isten óvjon attól. De őszintén szólva, egyik női honfitársa volt, aki káromkodásra bírta.

— Úriember sohasem káromkodik nő miatt vagy nők társaságában.

— Igaza van. Szívem mélyéből sajnálom. Lássá, az a hölgy éppen akkor lepett meg, mikor ki akartam kérdezni a portást . . .

— Hallgatózott? Akkor nem úri nő. Akkor joga volt káromkodni.

— Hm, lássa, éppen azon a ponton voltam, hogy a portást róla magáról kérdezzem ki . . .

— Szerelmes belé? Akkor szabad volt megtennie. Akkor megértem önt.

— Érdekel. És kegyed megértheti, hogy . . .

— Megtudta a portástól, hogy kicsoda? Angol ember ön?

— Éppen jókor jött, hogy megakadályozzon benne. Nem, asszonyom, svéd ember vagyok.

— Akkor miért káromkodik angolul?

— Igen, ki a megmondhatója! Talán az éghajlat teszi. Még egyszer bocsánatot kérek, asszonyom.

— Ó, nincs arra szükség. Magam is káromkodok, ha kell. Üljön le, érdekel engem. Mit keres Londonban?

— Jaj, ha én azt tudnám. Tulajdonképpen azért vagyok itt, hogy találkozzam egy úrral, aki ellopta a poggyászatot.

— Azokat nem is kapja vissza soha. Londonban az ember nem kap vissza semmit, még azt a pénzt sem, ami számlájának kiegyenlítése után visszajár. Ismerem az angolokat. Itt Londonban lopta el a poggyászatát?

— Nem, Németországban, az expresszen ; és lássa, az a mulatságos a dologban . . .

— Mi az, ami mulatságos? Itt van Helén. Isten hozott, gyermekem. Mi az a mulatságos?

— Az, hogy hiány nélkül visszaküldte nekem ide.

— Fiatalember, itt ül és tréfát űz velem? Jer ide, Helén, mindjárt hallasz itt valamit. Itt van ez a fiatal-ember, aki az ezeregyéjszakából mond mesét. Azonkívül pedig nők jelenlétében káromkodik.

Allan feltekintett és egy húszéves leánykát pillantott meg, ki most a klubszéken ülő öreg hölgyhöz közeledett. Karcsú volt, szőke volt és kimondhatatlanul amerikai volt. Allan ösztönszerű rokonszenvet érzett iránta és egyben ugyanolyan ösztönösen érezte, hogy ez a rokonszenv más volt, mint amelyet egyébként fiatal hölgyek keltettek benne. Szürke szeme volt és nagyon tiszták voltak a vonásai. Ha a klubszéken ülő öreg hölgy leánya volt, akkor okvetlenül inkább az atyjára ütött.

— Ez itt az én leányom, fiatalember, akár elhízi, akár nem.

A koromfekete papagályszemek nyilván eltalálták gondolatait. Allan meghajolt és elővette névjegyét.

— Nem tudom, mi a szokás Amerikában, — mondotta kissé elfogódva — megengedi?

Az öreg hölgy karmokhoz hasonló kezével kapta el a névjegyét, óvatosan kartávolságra tartotta el magától (ami a jelen esetben nem volt különösen nagy távolság) és fejét félbillentve, vette vizsgálat alá.

— K-r-a-g-h, Kragh, ugyancsak mulatságos név. Well, én Mrs. Bowlby vagyok Worcesterből, Massachusetts államból, Sir !

Allan nevét úgy ejtette ki, hogy Cray, mintha krétát akart volna mondani.

Allan igyekezett megértetni vele nevének skandináv kiejtését.

— Azt hiszi, azért jöttem Angliába, hogy megtanuljak svédül? Ha már angolul káromkodik, megengedheti, hogy angolul szólítsák is. Folytassa történetét.

További élményeit Mrs. Bowlby társaságában Allan következetesen mint Mr. Cray élte át.

A félbeszakítások, közbeszólások és közbevetett kérdések záporában adta elő Allan a német expresszvonaton, Kölnben és Londonban átélt kalandjának történetét. Az öreg hölgy gondolatai egyszerre visszakanyarodtak történetének kiindulópontjához.

— És az a hölgy, akit a hamburgi pályaudvaron látott, azonos azzal, aki ebben a szállóban lakik?

— Azonos.

— Hogyan tűrhet a szálló effélét, az a nő természetesen szélhámosnő. Bizonyosság reá már az is, ahogyan olyan finom fiatalemberrel bánt, mint ön.

— Mrs. Bowlby, kérem, tolakodó voltam...

— Semmiesetre sem. Egyáltalában nem. Szélhámosnő, emlékezzék a szavamra. Milyen? Irja le.

— Valamivel magasabb a közép nagyságúnál és kissé gögös. A szeme olyan szürke, mint Bowlby kisasszonynak és meglehetősen rövid felsőajka van. Külsőre olyan, mintha szőkehajú spanyol infánsnő volna, ha megérti, Mrs. Bowlby, amit mondani akarok.

— Természetesen... És amerikai nő?

— Igen, az. Én legalább azt hiszem. Azaz, hogy a pályaudvaron mindenestre németül beszélt, említettem is már — de utóbb...

— Haha !

Mrs. Bowlby kacaja olyan diadalmasan rikácsolt, mint a papagály, melynek éppen e pillanatban sikerült alaposan beleharapni ellenségének mutatóujjába.

— Haha ! Láttam már a szállóban, egészen jól írta le. Most tudom. Éppen úgy beszélhetett volna franciául is. Jó társaságba keveredett, fiatalember. Azt hiszi, nem tudom, hogy ki ő? Mrs. Langtrey. Emlékszel-e Mrs. Langtreyre, Helén?

— Azt hiszem, beszéltél róla, mama.

— En? Soha életemben. Nem szoktam olyan nőkről beszélni. Talán mások említették neked... Négy évvel ezelőtt az egész világ róla beszélt, ámbár az emberek szégyelhetnék efféle asszonyokra egyáltalán szót pazarolni.

— De mama !

— Csitt ! Tudom, hogy mit mondok. Egyáltalában nem is kellene beszélnem róla előtted, Helén. Egy Langtrey nevű ezredes felesége és nagy divathölgy volt Bostonban. Rövid idővel azelőtt, hogy Langtrey meghalt, botrányos flörtje volt egy francia széltolóval, aki bárónak csúfolta magát, vagy márkinak vagy királynak. De Citracnak hívták. Alig hogy Langtrey a szemét lehúnyta, ő már áthajózott Európába. Természetesen mindenki tudta, hogy mit keresett ott. Amerikában azóta senki sem hallotta hírét, bár mindenki róla beszélt. Már tegnap, mikor megérkeztünk, látni véltem a szállóban. Most, Mr. Cray leírása után...

Mrs. Bowlby szavait hirtelen félbeszakította, amikor az olvasóterem ajtaja kinyílt és ragyogó, suhogó rózsaszínű délutáni toaletben belépett valaki. Ez a valaki jéghidegen közömbös pillantást vetett Allanra s

anélkül, hogy a két hölgyet csak észre is vette volna, királyi gráciával az egyik asztalhoz ment, amelyen képes újságok voltak és eltűnt egy börszék mélyén az olvasóterem háttérében.

— Well! — Mrs. Bowlby felkiáltása egy egész jelentőségteljes világot rejtett magában. — Nem ez az, aki...

Allan, ki ugyanabba az irányba meredt, mint a szénfekete szemecskék, habozva fordította el ismét pillantását. Mrs. Bowlby, ki észrevette ezt a pillantást, felállt.

— Itt a tea ideje, — mondotta — nem akar együtt teázni, Mr. Cray, Helénnel és velem? Oltalomra és védelemre szorul ön, fiatalember, ezzel a világgal szemben, mely bűnnel van tele s a bűnnek saját húsunk és vérünk a legjobb szövetségese.

Allan kinyitotta az ajtót Mrs. Bowlby és Helén kisasszony előtt s közben őszintén sajnálta magában, hogy a bűn ennyire csábítja a szemet, de semmikép sem hajlandó oly gyakran támadni meg az embert, mint a teológusok mondják.

Mrs. Bowlby elsőemeleti szalónjában a teánál hozzájuk csatlakozott Bowlby úr. Mr. Bowlby nagyra-nőtt, vállas, szőke férfiú volt. Szemmelláthatóan fiatalabb, mint a felesége. Símára borotvált arcának széles szája adta meg jellegét. Olyan volt, mint egy nagy iskolásgyermek. Mrs. Bowlby azon a néven mutatta be neki Allant, mely mögé svéd pártfogoltját egyszersmindenkorra elrejtette. Dús színezéssel adta elő kalandjainak történetét s még élénkebb színekkel festette le Mrs. Langtreyt s az ő (Mrs. Bowlby) nézetét arról, hogy mily szellem szülötte az a nő. Mr. Bowlby nagyobb számú blow me kiáltással és ugyanannyi csésze

teával adta meg a szünetjeleket elbeszéléséhez. Aztán megtörölte a száját és így szólt:

— Well, Susan, (a hangja oly hangos és lármás volt, mint egy nagyranőtt kölyökkutyáé) én is hozok újdonságokat. Kénytelenek leszünk felköltözni a második emeletre.

— Inkább látsz az akasztófán! — felelte Mrs. Bowlby pillanatnyi habozás nélkül. — Estek az árak a tőzsdén, John? Hagyd békében a tőzsdét, szabadságon vagy.

— Nem a tőzsdéről van szó, — mondotta John — hanem egy királyról.

— Királyról? Pénzt adtál kölcsön egy királynak, John?

— Bolondság, tudhatod, hogy nem szoktam pénzt kölcsönözni. Azt mondják, hogy egy király fog itt lakni a hotelben, igazi király, ki holnapután érkezik, mert Londonban akar nőszülni. Az igazgató különös kegyként kérte tőlem...

— Csak egyet mondok, John, ne próbáld a mi szegény gyermekünket hozzáadni feleségül. Helén! Sohasem szabad olyanféle emberekre gondolnod, ígérd meg, gyermekem.

— Félrebeszélisz, Susan. Helént hozzáadni feleségül! Annak a királynak, akit idevárnak, máris százötven felesége van.

— Irgalmas Isten! Miféle szörnyeteg az, John, aki ki akar üzni bennünket a lakásunkból?

— Egy király, egy igazi király, akinek tizenöt millió alattvalója van, többségükben barnabőrűek, de igazi király. Az igazgató valósággal kétségbe volt esve, hogy...

— Ne beszélj nekem az igazgatóról! Szabad em-

bernek született amerikai vagy-e vagy nem? Nincs több szálló Londonban?

— Van egynehány, Susan, de ez itt jóformán az egyetlen, amelyben egy király megszállhat. És mi egy emelettel feljebb kapunk lakást, azt, amelyben a bolgár herceg lakott, mikor legutóbb Londonban járt.

— Beérheti az a király azzal is. Ami jó volt az egyiknek, megfelel a másiknak is.

— De ez uralkodó fejedelem, Susan és egy uralkodó fejedelem nem lakhat magasabban, mint az első emeleten.

Mrs. Bowlby Johnról Helénre és Helénről Allanra nézett a szénfekete szemével.

— Magával hozza a százötven feleségét is, John?

— Nem tudom, kedves Susan. De akkor külön szállót kellene bérelnie számukra, vagy még inkább százötven külön szállót, hogy ne tegyék számára nagyon is elviselhetetlenné az életet.

Mrs. Bowlby ellágyult.

— Meg vagyok győződve, hogy magával hozza őket, John, ne taníts engem arra, hogy milyenek a férfiak. Költözzünk hát fel a herceg lakosztályába! Nekem itt kell maradnom és meg kell védenem ezt a fiatalembert. Kötelességem az, Mr. Cray, mert ismerem az asszonyokat is.

Mrs. Bowlby nagyon határozott mozdulattal tette le a teáscsészéjét és úgy mustrálta végig Allant, mintha első repülése előtt álló papagályfióka volna. Aztán megint Mr. Bowlbyhoz fordult.

— Hogyan hívják, John, azt a szörnyeteget?

— Jusszuf Kánnak — felelte Mr. Bowlby és szivarra gyujtott. Jusszuf Kánnak, Nazirabad maharadszájának.

JUSSZUF KÁN, NAZIRABAD MAHARADZSÁJA

Mikor Ibrahim kánt, az India északnyugati sarkában lévő Nazirabad állam független maharadzsáját Sir George Merriman, az angol-indiai hadsereg akkori ezredese, 1885-ben a Khavak-hágónál legyőzte, nemcsak egy uralkodó vagy egy nép roppant össze: egy rendszer bukott meg. Ibrahim kán negyvenévi uralkodása alatt ezt a hírnevet vívta ki magának, hogy Tippó szahib óta nem volt az angol uralomnak elkeseredettebb ellensége. Csak államának kicsiny és távoli volta akadályozta, hogy gyűlölete éppoly félelmetessé váljék, mint amilyen elkeseredett volt. Mikor megérkezett Nazirabadba a Khavak-hágói csatavesztés híre és világossá vált, hogy meg vannak számlálva Ibrahim kán függetlenségének napjai, a kán elhatározta, hogy e napok számát ő maga fogja megszabni. Az utolsó hitelesen megállapított özvegyégetés 1885 október 18-án történt Nazirabadban. Ezen a napon követte a máglyára Ibrahim kán holttestét a két első feleség — mert Ibrahim kán, egy híres kartársának példáját követve, kardjába dőlt. Így az a füst, melyet Sir George Nazirabad lapos házfedelei fölött felszállni látott, semmiesetre sem örömtűzek füstje volt.

Mindamellett közismert, hogy Ibrahim kán legyőzője mily kitűnően értett ahhoz a művészethez, melyet Hannibal sohasem tudott megtanulni, nevezetesen a győzelem kihasználásának művészetéhez. Kinevezetvénn annak a birodalomnak kormányzójává, melyet a királynő számára ő szerzett meg, az országot oly kötelességtudással és buzgalommal kormányozta, melynek

kevés párja akadhatott Indiában s ami még sokkal nagyobb ritkaságszámba megy, része volt a siker örömében. Mikor 1905-ben, a Khavak-hágói csata évfordulóján odahagyta Nazirabad völgyeit, mint az ország atyja, nem pedig mint meghódítója távozott. Az ország népességének, minden tájáról való népességének őszinte könnyei kísérték útján s a könnyhullatás megkétszereződött, mikor három hónappal utóbb halálának híre érkezett meg az egyszerű hegyi nép tanyáira. A Sir George elhalálózásán érzett fájdalmat enyhítette némiképpen az, hogy immár a régi fejedelmi ház fia vette át (az új kormányzó, Sir Herbert Layson felügyelete alatt) az uralkodást. Jusszuf kán, Ibrahim kán életben lévő legidősebb fia szintén egyike volt azoknak a produktumoknak, ha talán nem is a legszerencsésebbeknek, melyeket Sir George Merriman reformjai hoztak létre. Sir George Nazirabadba való bevonulásakor az ifjú herceget, ki akkor csak négyéves volt, haladéktalanul angol udvarmester vezetésére bízta; az udvarmesteri tisztségre Bowles nevű régi oxfordi barátját választotta ki. Sir George ezt az urat nyilván nem annyira a pedagógia, mint inkább a barátság szemüvegén át nézte, amikor választása reá esett, de az is meglehet, hogy sokkal inkább foglalták el Nazirabad sokrétű ügyei, semhogy elég ideje maradt volna az uralkodóház számos hozzátartozója számára. És annak a nimbusznak, mely Nazirabad meghódítójának fejét vette körül, mindenesetre része volt abban, hogy megakadályozhatta az ifjú trónörökös egy-egy garázdaságát, míg Sir George maga tartotta kezében a birodalom kormányzatát. Bowles dr. egyébként a hercegnek oly kitűnő nevelője volt, hogy ez a hódítók

nyelvén való járatosságában majdnem egészen elfelejtette saját hazájának nyelvét. Még benszülött tanítójával, Alival, az öreg költővel is jobbára angolul beszélt. De alig virradt fel az 1906-os év, — Jusszuf kán huszonötödik életéve — máris újabb aggodalmakat hozott Sir Herbert Layson számára.

Ebben az időben Bowlest, a régi nevelőt, szép nyugdíjjal és mellén Nazirabad állam minden rendjével, már hazarendelték Angliába ; ennek következtében magának Sir Herbert Laysonnak kellett helytállnia, az új uralkodónak az új rend ellen támadó első rohamaival szemben. Meg is tette a saját egyéni módja szerint s talán sohasem történt volna meg mindaz, ami utóbb megtörtént, ha más egyéniség látta volna el azt a hivatást, mely Sir Herbertre nehezült s ebben az esetben ez a könyv sem látta volna meg a napvilágot. Tudni kell, hogy Sir Herbert Layson csendes, dolgos, zárkózott férfiú volt, telve iróniával, ki elvégezte a napi teendőit és szerette éppoly hűvös és tiszta magasságból nézni az életet, mint ahogy nazirabadi palotájából nézhette a főváros körül levő hegyeket-völgyeket. Jusszuf kán fiatalkori forróvérűségét iróniájának pajzsával fogta fel, mint megannyi hajtólövedéket ; el kellett ismerni, hogy ennek a pajzsnak nehéz próbákat kellett kiállnia. Kezdődött a dolog a kormányzat kérdéseiben, melyekben az ifjú uralkodó érvényre akarta juttatni saját akaratát ; de a támadások ezen a téren csak rövid ideig tartottak. Sir Herbert engedte, hogy a fiatalember egy-két neki megfelelő esetben érvényre juttathassa akaratát s ez elég volt. A nép nyugtalan-sága és izgalma, mely már alkalmazkodott az angol kormányzó mértéktartó rendelkezéseihez és a reá

kirótt szolgáltatásokhoz, nagyon hamar meggyőzte még Jusszuf kánt is, hogy hajlamai más irányok felé adnak számára ujjmutatást. Elég hamar felismerte azt is, hogy mifélék legyenek ezek az irányok : lóspont és katonai gyakorlatok. A roham jó két évig tartott, 1907-től 1909 végéig. Erre az elernyedés rövid időszaka következett, míg a betegségnek új fordulata nem jelentkezett a páciensen. S mikor az elkövetkezett, Sir Herbert először érezte magát nyugtalannak. Mert ekkor vonult Jusszuf kán életébe az asszony, s ami még rosszabb volt, az álmodott, az eszményi szemmel látott asszony. Sir Herbertnek volt rá oka, hogy nyugtalanodjék.

Mikor ehhez a ponthoz ér, csodálkozva kérdi magában a tájékozatlan olvasó : Mi rossz lehet abban? Hát nem olvastunk még azokról az indiai fejedelmekről és háremeikről, hol a világ legszebb és legkíváncsúsabb asszonyait tartják kizárólag az ő használatukra, mint a díszkiadások példányait egy-egy könyvtárban ?

Képzelve magát az olvasó Jusszuf kánnak, mint százötven minden nemzetiségbeli ázsiai nő szuverén férjének helyzetébe. Mit ér egy harem minden arabeszkkel díszített falával együtt egy eszményi képpel szemben? Az eszményi gondolkodás mindig talál valami hasadást az arabeszkekben, amelyeken át megláthatja az ideált ; utánozza a csalogány hangját, s oly nőkről tud azon énekelni, kik ezerszerre szebbek a harem királynőjénél. Vagy hogy oly prózai szóval éljünk, mint I. Ferenc, Franciaország királya, a legkeresztényibb felség: »Toujours perdrix!» Mindig fogolypecsenye! — Éljen csak egy hónapig fogoly-

pecsenyéből és bordeauxi borral, majd megkívánja a sajtot meg a kenyeret és epedve vágyik egy korty vízre. Eljen pár évig fogolypecsenyéből és vegetárius lesz önből. Jusszuf kán, a nazirabadi maharadzsa, már az 1909-es év közepén végképpen a vegetáriuságra tért át és idealista betegsége ugyanezen év végén rosszindulatú, heveny stádiumba lépett.

Európai hercegnőt akart feleségül venni !

Volt-e vagy nem volt-e oka Sir Herbert Laysonnak, hogy nyugtalankodjék?

Ami csak még rosszabbá tette a helyzetet, az érdekes Sir Herbert egyénisége volt. Mikor Jusszuf kán felkeresté és kezdte habozva beavatni lelki vergődésének titkába, Sir Herbert száraz mosollyal és az európai nőkről tett megjegyzésekkel felelt szavaira, amire Jusszuf kán oly mélyen felháborodott, mint egy új Bayard. Sir Herbert csak akkor ismerte fel a dolgok állását, mikor már késő volt ; de arra irányuló kísérleteinek, hogy az ifjú uralkodó érdeklődését a póló és a kormányzati kérdések iránt tartsa ébren, semmi sikere sem volt többé. Az volt még az egyetlen reménye, hogy a tavasz, mely újra meg újra felébreszti a szerelmet, nem fogja eltéveszteni a hatását Jusszuf kánra sem. A tavasz eljött ; de ahelyett, hogy újra lángra gyújtotta volna Jusszuf kánban a szerelmet százötven asszonya iránt, az idealizmusát lobbantotta lángra, úgy mint a máglyákat fenn a hegyek országútjain. S mi több : a tavasz egy új tervvel ajándékozta meg : minthogy nem volt valószínű, hogy az európai hercegnők őt keressék fel Naziradban, természetsszerűen nem maradt számára más mód, mint az, hogy ő keresse fel őket Európában.

Csak most kezdődött igazán az inferno Sir Herbert számára. Végüket nem érő intelmek és gúnyos kirohanások egyaránt eredménytelennek bizonyultak. Jusszuf kán egész nyáron úgy járt-kelt a palotájában, mint a ki nem engesztelt árny és csak egyetlenegy kívánság lebegett az ajkán. Nazirabad nyara, mely egyébkor hűvös és kellemetes szokott lenni India többi részének nyarához képest, Sir Herbert számára lassanként forróbb lett, mint Bikanir nyárideje. Gunyorosságának forrásai kiapadtak Jusszuf kánnak ázsiai módon izzó konokságával szemben. Sir Herbert idegessé és ingerlékennyé vált, elvesztette az élet jelenségeivel szemben hűvös fölényességét és munkakedve is oda volt. Végezetül július végén elhatározásra jutott és levelet írt Simlába az alkirálynak: lehetne-e megkockáztatni, hogy rászabadítsák Európára ezt az idealizmusmérgetől lázbeteg himalájai oroszslánt? Be vannak-e biztosítva baleset ellen az eladósorban lévő európai hercegnők?

Az alkirály válasza, melyet addig nem ismert feszültséggel vártak Nazirabadban, rövid és velős volt: engedje útrakelni az ifjú félkegyelműt, de gondoskodjék kellő őrizetéről.

Sir Herbert kimondhatatlanul megkönnyebbülten sóhajtott fel. Egy hét múlva javában folyt már Jusszuf kán útrakészítésének munkája; szükség is volt erre az időre, hogy kissé módosítani lehessen az ifjú uralkodó fogalmait arról a pompáról és fényről, melyet egy fehér hercegnőnél teendő háztűznézésnél kell kifejteni. Miután törölték a programból az elefántokat, az aranyos nyeregtakarókkal ékesített paripákat és a kétszáz néma rabszolgából álló kíséretet, maradt hátra

még egy pont, melyhez rendületlenül ragaszkodott : magával kell vinnie Nazirabad minden koronaékszerét, az elsőtől az utolsóig. Sir Herbert a vállát vonta ; ezt a pontot illetően nem avatkozhatott be, mert az ékszerek Jusszuf kán magántulajdonai voltak. Beírte azzal, hogy megmutattatta magának a kincseket ; nem mindennapi látvány volt. Hallomásból tudta már, hogy az öreg Ibrahim kán minő kincseket halmozott fel az ékszereskamrájában, de eddig mindaz éppoly rejtve volt a szeme előtt, mint az a százötven hölgy, kiket Jusszuf kán a háremében tartott. A gyémánt, a gyöngy, a topáz, a smaragd, a rubint és az arany piramisa volt, a színek szikrázófényű zuhataga. Félvakon attól, amit látott, sietett a kincsek lehető szolid becsomagolásáról gondoskodni.

Alkalomadtán lesz még róluk szó.

Augusztus tizenötödikén a hajnal pirkadásakor hagyta el Nazirabadot Jusszuf kán leánynéző menete. A nap éppen felkelt a Himalája hegygerincén s a nazirabadi palota a sok karcsú tornyával olyan volt, mintha a fehér fény hálója szötte volna körül. A bástyán lévő ágyúk dübörögve adták hírül, hogy az uralkodó elutazott, s a nép hemzsegett az utcákon, hogy láthassa, mikor Jusszuf kán fehér lován kivonul a városnak ugyanazon a kapuján, amely huszonöt évvel azelőtt Sir George Merriman bevonulását látta. Sir Herbert elkísérte a maharadzsát a lóváltás esti első állomásáig. Aztán visszatért mindennapi teendőihez s örült abban a tudatban, hogy nehezen kezelhető védencének felügyeletét régi, katonásan nyers barátjára, Morrel ezredesre bízhatta, ki tíz esztendeje már, hogy Nazirabad katonai főparancsnoka volt. Ezen az úron kívül nem

volt más rangbeli személyiség Jusszuf kán kíséretében, mint régi benszülött tanítója, a hatvanéves udvari költő, Ali.

Az alkonyati ég úgy égett a völgyoldalakon, melyek közt Jusszuf kán eltűnt a kíséretével, mint a tűzliliomok rőt fényben lángoló öve a pünkösdi liliomok fehéren izzó tüze fölött, mikor a maharadzsa elindult leánykérő útján a fehér hercegnők országába. Jusszuf kán háztűznéző tervein mosolyogva fordította Sir Herbert lovának fejét Nazirabad felé s örült, hogy ismét nyugodtan foghat hozzá teendőihez és a kormányzói palotának Nazirabad sziklás völgyeire néző ablakából fűzheti tovább az élet jelenségeiről szőtt gunyoros szemlélődését.

A DIADALMENET

— Fenn volt már és látta-e Miss Helén?

— Hogyne. Nem mindenki marad ágyban a lunchig, mint maga, Mr. Cray. Szép nyakkendője van.

— Örülök, hogy ezt kegyedtől hallom. De milyen ember?

— Nagyszerű. Fehér tennisz nadrágot és cilindert viselt.

— Nem sok szeptemberben.

— Ne akarjon szellemes lenni. Volt rajta még sok minden egyéb. Különben elég jóformájú ember, csak kissé hízikony.

— Hát mennyi idős?

— Körülbelül harmincévesnek látszik. Fekete bajuszkája van és csodaszép fogai vannak. És a kísérete... Igazán szégyelheti magát ; oly sokáig aludni.

— Voltak vele még elefántok, tevék és niggerek?

— Csak niggerek voltak. Csak egyetlenegy fehér ember volt kíséretében, egy fehérbajuszos, nyers öregúr. A portás azt mondja, hogy angol ezredes, akit arra neveltek, hogy örködjék azon a szörnyetegen, ahogyan mama nevezi.

— S a többiek niggerek voltak?

— Ha annak mondjuk őket. Az arcuk bőre sötét, de biztosíthatom, hogy kitűnően festenek. Van neki valamiféle testőrsége, tíz ember turbánnal és görbe karddal. Ezeknek éjjel és nappal kell őrizni a szobáit. Aztán volt még egy öregúr, azt hiszem, valami udvari méltóság, az civilben volt és olyan tiszteletreméltó alak, mint egy érsek. Középen kettéválasztott szakálla van, éppen olyan, mint ez a kép az újsághirdetésben.

— A magyar pomádéról?

— Jól mondja, arról. Mikor a lépcsőről az előcsarnokba mentek, versben mondott valamit. Olyan volt az, mint valami könyörgés. Egészen elfogott az áhítat tőle. Itt jön mama.

Mrs. Bowlby fehér délelőtti kosztűmben ugrált be a Grand Hotel Hermitage halljába; olyan volt ez, mintha bejövetelkor egyszerre lépne előre mind a két lábával, mint a madár. A meglepedettség átható csipogását hallatta, mikor felfedezte leányát és Allant a hall két fekete bivalybőrszékében. Allan sietett még egy harmadikat is odafordítani. Ennek mélyében Mrs. Bowlby úgy tűnt el, mint a cukordarab egy csésze feketekávéban.

— Hála Istennek! Már azt hittem, hogy az a szörnyeteg elrabolt, Helén.

— De mama! Hiszen százötven szultánja van.

— Ó, ismerem a férfiakat! Akár százötvenük van, akár egy, mindig készek megcsalni őket.

— Biztosítalak, hogy rám se nézett.

— Milyen ember, Helén?

— Nagyon csinos, csak kissé kövér.

— A százötven feleségével!

— Természetesen kissé különö módon öltözködik. De láttad volna a testőrségét! Tizen... Ó, itt jön papa. Olyan az arca, mintha volna valami elmondani valója.

Mr. Bowlby átvágott a hallon, az arca elárulta, hogy tele van el nem mondott újdonságokkal.

— Jóreggelt, valahányan vagytok — kiáltotta.

— Nos, John, mi újság?

— Légy nyugodt, Susan, majd megtudod, bár a lehető legnagyobb titokban kell tartani, a londoni tolvajok miatt.

— Mi az, John? Talán a százötven körül valami?

— Nem azok körül, mint hiszed. Százötven egyéb csekélységet is hozott magával...

— Tehát összeviszsa háromszázat!

— ...amire azt hiszem, nagyobb gondja van. By Iove! Az igazgató úgy reszket, mint a nyárfalevél. Nincs annak párja Európában és alig van Indiában is.

— Mondd, miről beszélsz, papa?

— A kincseiről, gyermekem. Százötven ékszerdarab és teméntelen drágakő foglalat nélkül, valamennyi páratlan minőségű a maga nemében. Morrel ezredes, az az öreg angol, akit őrizőnek adtak melléje, úgy beszél róluk, mint a világ nyolcadik csodájáról, jelen-

tette ki az igazgató, ámbár nem látszik olyan embernek, akit valami könnyen levesz a lábáról.

— Természetesen a hotel safejének adta át megőrzésre, Mr. Bowlby?

— Nem, fiatal barátom, ez éppen a baj. Az ezredes nyomatékosan kívánta, hogy ott helyezze el. De a maharadzsza fenn a lakásában akarja tartani. Megértheti, hogy az igazgató ideges emiatt. Képzelje, ha egy olyan hotelbeli patkány...

— De a Grand Hotel Hermitageben nem találni olyan hotelbeli patkányt, Mr. Bowlby! Azt hiszem, az a fajta már kihalt.

— Ne vegye oly bizonyosra, Mr. Cray. Emlékszem, hogy Newyorkban két évvel ezelőtt... de ez nem tartozik a dologra. No, persze, van testőrsége, mely éjjel-nappal a lakosztálya előtt...

— A mi lakosztályunk előtt, John!

— ... őrt áll. Az a tíz vad legény a görbe kardjával, akiket láttál, Helén. Őrizetnek éppen elegendő lesz. De az igazgató még mást is beszélt nekem.

— Mit beszélt, papa? Talán arról az ősszakállú püspökről?

— Püspökről? Az udvari költője és tanítója, és azt hiszem, Alinak hívják. Hallottad, Helén, a szaválását, mikor felfelé ment a lépcsőn? A maharadzsára mondott verset. Az még bolondabb, mint Pierpont Morgan, csak hogy másféleképpen az. Morgan régi holmit gyűjt, mert a régi az egyedül új az ő számára. A maharadzsza, ki egyszerű kunyhóját régi dolgokkal tömte tele, megúnta az ócskaságokat és tudjátok-e, hogy mire készül? Meg akarja változtatni valamennyi

diadém foglatját! Mert azt hiszi, hogy másképp kinetné az európaiak. Well!

Ez a kiáltás Mr. Bowlbynek a szívéből fakadt. Bowlby úr körülnézett a hallban és alighogy ezt megtette, újabban felkiáltott:

— Blow me! Mikor az ember a farkast említi... Itt van már az az ember, akit idehívtak, hogy végezze el azokat a változtatásokat. A maharadzsza ugyancsak siet! Alig volt annyi ideje, hogy megreggelizhessen.

— Hol látod, papa?

— Odaát. Az a nagybajuszos, aki amott az igazgatóval beszél.

— By Iove!

Most Allanon volt a sor, hogy angolszászul kifejezést adjon elcsodálkozásának. Eppen a szálló folyosójának bejáratánál, azzal a bakszakállú, vállas úrral beszélgetve, aki mint tudta, a nagyszálló igazgatója, nem állt senki más, mint ismerőse a hamburgi pályaudvarról — a bordeauxi-színű karvalyorrú és dereszőke bajuszú emberke. Az igazgató nagy tisztelettel beszélt vele s úgy látszott, felvilágosításokkal áll szolgálatára. Folyton vonogatta a vállát, mintha olyan dolgokat mondana, melyekért elhárítja magát a felelősséget.

— Mi baja van, Mr. Cray?

Allan végre elfordította a két úrról a szemét. Egy pillanatig habozott, aztán drámai hangon ezt a kijelentést tette:

— Mi bajom van, Mrs. Bowlby? Semmi más, mint az, hogy ismerem azt az embert, akiről Mr. Bowlby éppen az imént beszélt!

— Ismeri? Hogy hívják?

— Hát . . . azt nem tudom.

— De én tudom, — jelentette ki Mr. Bowlby — németalföldi ember és van Schleetennek hívják. A legnagyobb ékszerésze vagy legalább ékszerszakértője Európának. Ő készítette azt a nagy diadémot, amelyet a francia köztársaság rendelt az orosz cárné számára. Tucatszámra kerültek ki a keze alól ahhoz hasonló kincsek. Az igazgató beszélt nekem. Bizalmasan megmondta azt is, hogy a jó mynheer van Schleeten nagy Don Juan volt a maga idején. Hogyan ismerheti úgy, Mr. Cray, hogy nem is tudja kicsoda?

— Mr. Craynak specialitása ez. Hiszen ismerte Mrs. Langtreyt is, anélkül hogy tudta volna, hogy kinek hívják!

Allan biccentett a fejével.

— Igaza van, Miss Bowlby és az a megdöbbenő a dologban, hogy ugyanabból az alkalomból ismerem van Schleeten urat is. Velük együtt utaztam el akkor Harnburgból, tudja, mikor ellopták az útipoggyászat. Ugyanabban a kocsiszakaszban utaztak.

— Akkor szélhámós az ékszerész is, mert Langtreys felesége csak szélhámósokkal ismerős . . . És el akarja lopni a szörnyeteg ékszereit.

— Légy óvatosabb, Susan, mikor az emberekről beszélsz. Hiszen már elmondottam róla, hogy kicsoda. Azt hiszed, az igazgató merne kétes erkölcsű embert engedni a maharadzsza ékszereihez, amit most nyilván éppen megtenni készül?

Mrs. Bowlby csak megvető fejrázással felelt. Átható pillantásával mintegy átfúrta a bordeauxi-orrú ékszerészt, mikor az az igazgatóval együtt a hallon át a felvonóhoz tartott. Mrs. Bowlby orra némán, de

mindennél beszédesebben adott kifejezést annak a felfogásának, amelyet van Schleeten úrról és női ismeretségéről Allan leírása nyomán alkotott magának. Az igazgató és a hollandus eltűnt a felvonóban és Mrs. Bowlby úgy pattant fel klubszékéről, mint a rúgóra járó ördög a dobozából.

— Itt van a lunch ideje, — rendelkezett — tartson velünk, Mr. Cray és mondja el részletesen, mi dolga volt Lantrey feleségének ezzel az ékszerésszel.

Ez a nap még egy másik szenzációt is hozott Allan számára, szintén olyan valakitől, akiről a Bowlby-család körében szinte már megfeledkezett, nevezetesen Mirzl Jeromos úrtól.

A szenzáció megint levél alakjában jelentkezett. Allan éppen elszívta cigarettáját a dohányzóban, amikor a szálló megszámlálhatatlan szolgalelkeinek egyike belépett és röviden körütekintve a szobában, Allanhoz lépett.

— Levél önnek, Sir.

Allan kissé csodálkozva pillantott fel. Ki írhat neki itt levelet?

— Nekem?

— Önnek, Sir. Mert ügyebár, kegyed az az úr, aki a 417. számban lakik?

— Úgy van.

Allan felvette a levelet az egyenruhás ember tálcájáról s egy sixpencet adott neki a fáradságáért. Régi szokása szerint szemügyre vette a borítékot, melyen homályos bélyegzőnyomással ütötték át a postabélyeget és hiába próbálta kibetűzni, hogy Paddington, Kensington vagy Kennington áll-e rajta.

Aztán felszakította a borítékot, mely mint kitűnt, a következő sorokat foglalta magában :

»Kedves Kragh úr ! Ne vegye rossz néven, ha jó tanáccsal szolgálok : ne hirdesse el a pénzét hiába, hogy megcsípje azt a hordárt. Ha így folytatja, azt az egyetlenegy eredményt éri el vele, hogy meg fogja látogatni valami szélhámos, elveszi a két fontját és telehazudja érte a fejét. Az igazi hordár nem jelentkezik soha ; az ő hordári hivatása csak arra az egy estére szólt és sokkal több becsület van benne, mintsem hogy úgy járna el, mint azok a szélhámosok, akiktől az imént óvtam.

Tehát szüntesse be a további hirdetéseket.

Tisztelő híve

dr. Hauser,
más néven Koch Ludwig,
más néven . . . (tetszés szerint).

U. i. Örültem, hogy a Star-t, a Daily Mail-t és a Daily Citizen-t választotta hirdetései számára, nem pedig a drága és nagy lapokat. A f. »

Allan némán meredt a kis írásműre. Mégis csak fene gyerek ez. Szeme lehet a nyakszirtjén és minden ujjahegyén ! Hiszen a hirdetésben nem volt név, csak a Grand Hotel Hermitage címe volt említve benne s ez a gazfickó mégis mindjárt megértette, hogy kitől származik. Allan egy darab ideig elmerült Mirzl Jeromos csodálatába és azon gondolkozott, hogy ugyan miféle tervekkel járhat ez az úr Londonban. Csöppet sem csodálta, hogy Mirzl úr időt szakított magának,

hogy oly jelentéktelen személyiséggel foglalkozzék, mint ő. Végre zsebredugta a levelet és elhatározta, hogy elmondja a dolgot a Bowlby-családnak.

Akkor nyílt alkalma reá, mikor hét óra tájban a szálló éttermébe lépett. Mr. Bowlby és családja a nagy étterem közepén ült a szüntelenül csobogó és aranyozással túlterhelt márvány szökőkutat övező pálmák árnyékában. Mr. Bowlby kézmozdulattal kérte magukhoz Allant, aki sietett eleget tenni a meghívásnak. Nagyon rokonszenvezett ezzel az eredeti, törülmetszett családdal. Leült s elmondotta Mirzl úr újabb teljesítményeit és szavait Mrs. Bowlby gyors megjegyzései szakították félbe és kísérték.

— Fogadjunk, Mr. Cray, hogy ez a fickó kifosztja az embereket Londonban. Minden hájjal meg van ez kenve. Mit gondol, miért küldte vissza önnek a poggyászeit?

— Hiszen azért tettem közre a lapokban a hirtetést, hogy megtudjam és tessék, itt az eredmény.

— Nagy gazfickó az — erősítette Mrs. Bowlby még egyszer. Aztán hirtelen félbeszakította szavát.

— Nézze! — súgta. — Odanézzen, Mr. Cray! John! Az a szörnyeteg csakugyan nem akar egy sorban enni velünk másokkal! Nézd csak a kosztümjeiket, Helén!

Allan hirtelen megfordult: az a kép, mely eléje tárult, olyan volt, hogy nem egyhamar felejtette el. Az étterem nehéz, sárga szőnyegein díszmenetben vonult fel egy öt személyből álló csoport, melyhez hasonlót a Grand Hotel Hermitage, személyzetének egyetlen tagja kivételével, bizonyára még sohasem látott. Elöl, utánozhatatlan, veleszületett büszke tai-

tással, egy harmincéves fiatalember haladt, kissé testes alak, de azzal a testességgel, mely méltóságot szokott kölcsönözni az embernek. Szép, telt, szabályos volt az arca s rövid, fényes bajusz feketéllett az elégedetlen szája fölött. Arcának halványbarna volt a bőre, alig valamivel sötétebb, mint a napon lesült sportemberé. Jusszuf kán, Nazirabad maharadzsája, európai szabású estélyi ruhát viselt, de ragyogóan fehér turbán volt a fején, a nyakát pedig szürke igazgyöngyökből fűzött széles szalag díszítette, mint valami rendjel szalagja. Turbánján ragyogó nagy smaragdkő-boglár szórta a fényt. Féllepéssel mögötte egy bozontos és fehér-bajuszú, üdearcbőrű, tökéletes angol gentleman lépdelt. Világoskék szeme e pillanatban izgalomban égett; hogy miféle volt ez az izgalom, elárulta a szája, melyen még nagyobb bizalmatlanság kifejezése látszott, mint a nazirabadi maharadzsáén. Napnál világosabb volt, hogy a Grand Hotel Hermitageben való ily felvonulás semmiképpen sem felel meg neki, mint angol gentlemannek. Ez az úr nyilván Morrel ezredes volt, ki a felelősséget viselte a maharadzsáért. És, a kíséret három többi tagját nézve, nem lehetett jogosulatlan-nak mondani érzelmeit. Őt közvetlenül egy indus követte nyomon, ki éveit tekintve, rangban egyenlő lehetett az ezredessel, de külseje semmiképpen sem hatott katonásnak. Arca, melyet hatvan év élet-tapasztalata tett barázdássá, mosolygott és barátságos volt; kettéválasztott, busa, őszbecsavarodott szakáll vette körül és Allan mindjárt megértette, hogy Miss Helén az ő amerikai és presbiteriánus fantáziájával miért mondotta, hogy olyan, mint egy érsek. Mert kétségtelenül ez volt az a személyiség, kit Mr. Bowlby

a maharadzsza udvari költőjének és tanítójának, Alinak mondott. Urához hasonlóan ő is európai ruházatot öltött magára, de meglátszott rajta, hogy nem nagy gyönyörűségét találja benne. Az egyetlen ruhadarab, mely illeni látszott hozzá, a turbánja volt. Utána következett a kíséret két utolsó tagja : két fekete harcos teljes indiai viseletben, tarka derékövön lógó, aranyozott, rövid, görbe kardjukkal. Fekete szemük megvillant a Grand Hotel Hermitage éttermének és vendégeinek láttára. Ámde szakállas arcuknak egyébként egyetlen izma sem rándult meg, ahogy urukat követve, a terem háttérében lévő asztalhoz közeledtek. Mély meghajlással vörösfrakkos főpincér állt az asztal mellett ; Jusszuf kán, Morrel ezredes és az öreg udvari költő leült, a feketeszakállas testőrsége pedig uruk széke mögött foglalt állást. A nagy terem asztalai körül mindenki fellélegzett és suttogás indult meg.

Miss Bowlby volt Allan asztalánál az első, aki szóba foglalta a közérzéseket.

— Mama, mondhatod amit akarsz, de ilyen gyönyört és smaragdot soha életemben sem láttam Tiffanynél !

— Helén ! Nem is gondoltam ! Hiszen te azon az úton vagy, hogy belesze . . .

— De mama, ne mondd olyat ! Légy őszinte és mondd, láttál-e valaha ilyent !

Mrs. Bowlby akkora fagyalttömeget nyelt le, mely örök időkre jéggé fagyasztotta volna belsejét, ha nem amerikai nőnek születik.

Aztán úgy összeszorította a száját, hogy egészen eltűnt orrának árnyékában. Ilyképpen felvértézve, elismerte :

— Nem, ha éppen tudni akarod, én sem. De mit ér, ha...

Allan elég nevetlen volt, hogy közbevágott.

— Úgy látszik, Morrel ezredes nincs nagyon elragadtatva attól, hogy együtt étkezzék itt a védencével, nem úgy van, Mr. Bowlby?

— Úgy látszik, nem nagyon — járult hozzá Mr. Bowlby. — Ő angol ember és az a gyöngyszalag meg a fekete udvari költő megfekszi a gyomrát. Fogad-e velem egy centbe, Mr. Cray, hogy csak szabadkozás után tartott együtt azzal a diadalmenettel. És felteszem az utolsó dolláromat egy nadrággomb ellen, hogy nagy haddelhadd lesz abból, ha még sokszor kapálódzik. Jusszuf kánt olyan embernek nézem, akinek van saját akarata, azt pedig féken tartani, azt hiszem, csak asszony tudná.

Mr. Bowlby az órájára nézett.

— Well, Susan, szedelőzködnünk kell, ha idejében ott akarunk lenni. Talán emlékszik, Mr. Cray, mert említettem, hogy vacsorára vagyunk hivatalosak az amerikai követhez s minden valószínűség szerint csak reggel négykor jövünk haza.

Allan sietett felvidítani Mrs. Bowlbyt, kit kissé lehangolt az az engedmény, melyet a szörnyeteg ékszeireivel kapcsolatban kénytelen volt az imént a leánynak tenni.

— Gondolja, Mrs. Bowlby, hogy Mrs. Langtreyst is meghívták a követhez?

— Langtreyst feleségét! — Mrs. Bowlby szája megint előbújt rejtekéből. — Azt! Ha az is ott lesz, akkor félóra mulva megint itt lát bennünket.

Mr. Bowlby nevetett.

— Nos, Mr. Cray, ha nincs jobb terve, nézzen fel a dohányzó szobámba s igyon meg ott lefekvés előtt egy pohár whiskyt. Mindenesetre kedélyesebb lesz, mint lenni a bárban. Vagy nem?

— De mit szól majd hozzá a cselédsége?

— Majd értesítem Henryt. Egyelőre Isten önnel, kedves Cray! Kíváncsi vagyok, hogy a maharadzsa holnapra micsoda meglepetéseket tartogat számunkra.

A család felállt és elbúcsúzott Allantól. Allan még látta őket eltűnni az előcsarnokban. Cigarettára gyújtott s egy pillantást vetett a maharadzsa asztalára. Úgy látszott, hogy Morell ezredes kedve nem javult étkezés közben. Az arca vörös volt, mint a rák. Itt-ott egy-egy szót ejtve, nyilván nem komplementummal fordult az öreg udvari költőhöz, ki a különböző villáknak és késeknek egy európai díszében való alkalmazása körül nem rendelkezett valami különösen beható ismeretekkel.

Allan egyszerre összerezzen egy különös érzés miatt, mely néha akkor lepi meg az embert, mikor élesen figyeli valaki. Gyorsan jobbra fordult a fejével s a hozzá legközelebb álló asztalnál, csodálkozására Mrs. Bowlby legnagyobb ellenségét, Mrs. Langtreyt pillantotta meg. Ott ült egy nagylevelű pálma árnyékában, a szürke szeme úgy villogott a nagy zöld legyezők alatt a sötétben, mint a vadmacskáé. Vajjon hallotta-e Mrs. Bowlby szavait? Lehetetlen eldönteni; de gyaníthatólag már jóideje ült ott, mert kávéscsésze es likőröspohár volt előtte és cigarettát tartott az ujjai között.

Allan az órára nézett. Minthogy Bowlbyék oly sokáig lesznek távol, úgy határozta, hogy elmegy valami varietébe. Hiszen esetleg később is élhet Bowlby úr

meghívásával. Intett a pincérnek, kiegyenlítette szám-láját és elhagyta a termet.

Két másodperccel utóbb Mrs. Langtreys is elment.

»Kíváncsi vagyok máj, hogy holnapra micsoda meglepetést tartogat számunkra a maharadzsa« mondotta Mr. Bowlby elmenőben Allannak. De sem Allan, sem ő nem sejtette, hogy miféle meglepetéseket hozhat már ez az éjszaka is.

A LYUK A FALBAN ÉS LYUK A PADLÓN.

Mind a mulatóhely, mind pedig az Indiából jött előkelőállású személyiség iránt való kíméletből a címfelirat első négybetűs szavával kell neveznünk azt a helyiséget, mely keretéül szolgál ennek a fejezetnek. Bizonyos tekintetben nem is különbözik oly nagyon ez a név a helyiség igazi nevétől ; s aki ismeri Londont, könnyen kitalálhatja, miféle helyiségre gondolunk s hogy melyik az a helyiség, hol Kragh Allan bizonyos csodálatraméltó kalandon esett át szeptember tizenhatodikának éjszakáján.

Allan úrnak, amikor félkilenc után elhagyta a Grand Hotel Hermitage épületét, nem volt semmi határozott terve az estével kapcsolatban. A Leicester Square felé vette kósza útját, bement az Empire-ba, és végignézett egy előadást, mely hajszálígy olyan volt, mint általában minden más varieté előadása. Nem szerzett számára semmi csalódást, de mint egy kiváló író mondja a cigarettáról — nem izgatta és kielegítetlenül hagyta. Az az érzése volt, melyet oly gyakran éizett diákkori vigadozásai közben s ami már oly sok pénzébe

került : kifejezetten elvette kedvét attól, hogy hazamenjen. Befordult az Empire mögött levő kis utcák egyikébe, találomra kószált ott egy darabig, minden félelem nélkül az alakoktól, akiket London éjszakai élete szokott kicsábítani rejtekhelyükből s ügyet sem vetett a kétes világításra. Nem mondanánk igazat, ha azt állítanók, hogy eközben úgy érezte volna, hogy figyelik, vagy hogy nyomon követik ; mint az elkövetkezendőkből kitűnik, mégis tény és való, hogy amióta kitette lábát a szállóból, figyelték és nyomon követték és pokoli ügyességgel éppen abba az irányba és a helyre igazították, mely céljaiknak megfelelt. Egyszerre csak éppen abban az utcában találta magát, ahol »A lyuk a falban« helyisége volt. Megállt a diszkrétén kivilágított bejáró előtt, mely olyan volt, mintha egy kontinentális stílusú kis kávéház része volna. Hazamenjen-e s éljen Mr. Bowlby meghívásával, vagy még se menjen? Egy másik úr bukkant elő hirtelen, benyitott a »Lyuk a falban« ajtaján s egy pillanatig megállt a küszöbön ; Allan röptében megpillantotta egy helyiség belsejét, mely hivogetni látszott, és határozott. Az ajtón benyitó úrnak szinte a nyomában, az órára pillantva, ő is belépett. Az óra húsz percet mutatott tizenegy után.

»A Lyuk a falban« mintegy kombinációja volt az angol »private bar«-nak és az európai értelemben vett kávéháznak s külseje egészen elfogadható volt. A helyiség jobboldalán büffe domborodott s mögötte három diszkrétén öltözött bárhölggy trónolt. Szép volt mind a három, de külsejére éppoly szolid, mint a bár, melyben szolgálatukat teljesítették. A helyiség balfalánál fonott székek és kis asztalok álltak. Ott volt a nyitott,

pillanatnyilag használaton kívül álló kandalló s egy kis asztal, melyen újságok és folyóiratok voltak. A világítás éppoly tartózkodó s a helynek megfelelő volt, mint a helyiség egész berendezése.

A bár mellett sorakozó hosszúlábú székeket pillanatnyilag az utolsó helyig frakkos és fehérnyakkendősurak foglalták el, kik nyilván épp úgy, mint Allan, színházból vagy társaságból jövet néztek be a helyiségbe. Az az ember, aki Allan előtt lépett be, egy kis asztalnál ült már. Allan a mellette levő asztalnál foglalt helyet, pohár whiskyt rendelt és a három szép bárleányon legeltette szemét. Egyikük, fejének hosszúkás alakjával, keskeny arcával és világoskék szemével igazi svéd típus volt. Allan, aki éppen elsőt kortyantott a whiskyjéből, egyszerre otthonosan érezte magát s abba a hangulatba esett, amikor az ember kedvet érez, hogy elbeszélgessen valakivel. A mellette lévő asztalnál ülő szomszédja felé fordult és úgy vette észre, hogy az is figyeli őt. Mintegy megelőzve Allan kívánságát, mosolyogva hajolt előre s így szólt németül:

— Bocsásson meg, de azt hiszem, nem tévedek: földiek vagyunk?

Allan most hosszabb ideje mindig angolul beszélt és kellemes változatosságnak érezte, hogy egyszer más nyelven beszélhessen. Fejét rázta.

— Nem, nem vagyok német, de beszélek a kegyed nyelvén. Azt hiszi, hogy a külsőm németes?

Az idegen szemügyre vette:

— Hm, lehet, hogy igen, de ha az ember jobban nézi, talán még sem. Van kegyeden valami nem angolos vonás . . . nem igen tudom, hogy mi s úgy képzelem . . .

Allan biccentett a fejével.

— Nem első eset, hogy németnek néztek. De olyasmi történt velem, hogy ez nem volt éppen kellemes.

— Hogyan, Franciaországban?

— Nem, Németországban.

— De hogyan? Németországban csak nem okozhat kellemetlenséget, ha valakit németnek néznek. Hiszen az legfeljebb hízelgő lehet a nyelvismeretére nézve.

— Sajnos, más tekintetben vajmi kevésbé volt hízelgő reám nézve. Tudniillik a dolog úgy áll, hogy egy közismert egyéniséggel tévesztettek össze, akiről, nem tudom, ismeri-e kegyed, tudniillik, az illetőt Mirzl Jeromosnak hívják. Mi több, le is tartóztattak helyette.

— A rendőrség? Mirzl Jeromos helyett?

— Úgy van s két álló napig voltam kénytelen kuksolni Mirzl úr helyett. Kegyed tehát ismeri ezt a Mirzlt?

— Ki ne ismerné névszerint Mirzlt? S minthogy kegyedet Mirzlnak nézték, most már tudom, hogy milyen lehet.

— Alig hiszem, hogy sokáig viselné ugyanazt a külsőt, tehát nem számíthat biztosan erre a hasonlóságra. Iszik valamit? — tette hozzá Allan.

Az idegen kacagott.

— Köszönöm, szívesen, Mirzl úr.

Allan is kacagott.

— Azt hiszem, kegyed éppúgy lehet Mirzl, mint én. Kérek két whisky szódával.

Szomszédja közelebb húzta hozzá a székét.

— Nem mondaná el nekem a Mirzlel való históriát? — kérte. — Ha ugyan a dolog nem érinti túlérzékenyen.

— Semmiesetre sem. Lehet, hogy Mirzl gazfickó...

— Bizonyára az! Később majd én is mondhatok róla egyet és mást.

— ...de legalább olyan gazfickó, ki érti a mesterségét; akiben van humor, meggyőződik róla, ha végig hallgatta történetemet. Csöppet sem neheztelek rá, hogy ellopta az egész podgyászomat és két napig a rendőrség börtönében kuksoltatott.

— Ellopta az egész podgyászát? S ön nem haragszik? Igazán nagylelkű ember. Ugyan mondja el már!

Allan megerősítette a lelkét a pohár tartalmával s elmondotta még egyszer azt a történetet, mellyel már elragadtatta a Bowlby-családot is. Az idegen tágra nyílt szemmel hallgatta s néha-néha csodálkozó felkiáltással adott hangot érzelmeinek. Mikor Allan Mirzának a »Leicester Lounge« nevű kávéházból való elmaradásáig jutott, aztán a börtöndök visszaküldéséről, meg arról a hiú kísérletéről beszélt, hogy a hordárt kinyomozza, oly harsányan kacagott fel, hogy az egész bár megreszketett belé. Mikor Allan befejezte történetét, könnytől nedves szemével hajolt előre.

— Egyik szivesség megéri a másikat — mondotta. — Története a legeszeveszettebb história, melyet egyhamar hallottam. Ha ráér ma este, megmutatnék kedvednek valamit, ami, úgy hiszem, érdekelni fogja, minthogy Londonban idegen. Van kedve hozzá?

Allan az órájára nézett. Tíz perc híján tizenkét óra volt.

— Azt hiszem, ilyenkor már mindenhol zárnak Londonban.

— Legkésőbb egykor zárnak, de nem mindenhol. Vannak helyek ... például itt,

— Itt ! Ebben a kis bárban ! Sőt nekem úgy tűnik, mintha a bár gazdája kizavarni készülne bennünket.

— Meg is tenné kegyeddel, ha egyedül volna. De én történetesen azok közé tartozom, kik ismerik titkát.

— Mégis, itt ragadni ebben a kis bárban . . .

— Ne ítéljen, fiatalember, a külső látszatokról.

Az idegen odalépett a bárhoz, ahol a mixer — egy simára borotvált képű, kövér fiatalember, olyan, mint egy lóverseny-tréner, — most egyedül volt és felülvizsgálta a kasszát. A három szép bárleány már eltűnt. Allan érdeklődve nézett új ismerőse után. Kistermetű, meglehetősen alacsony úr volt, fényes, fekete volt a haja, a bőre meg azt a majdnem kékeslila színt mutatta, mely a sok borotválástól van és nem ritkaság a színészek arcán. Az új ismerős most visszatért Allanhoz.

— Nos, hogyan leszünk? Van kedve körülnézni a nemzetközi tűzevőklub szerény otthonában?

— Nemzetközi tűzevők klubja? — ismételte meg szavát Allan. Szigorú feltételek szabják meg a belépést ebbe a klubba?

— Nagyon is szelídek, ha a klub valamelyik tagja vezeti be az illetőt. Máskülönben nagyon szigorúak. Egyébként a klubnak nem ez a neve. Csak a tagjai így becézik.

Allan felállt.

— Vezessen be a klubba, ha oly szíves akar lenni — mondotta. — Nagy élvezet lesz megismerkednem a tűzevők szokásaival.

Az idegen valamit odaszólt annak az embernek, aki éppen a bár bejáró ajtaját zárta. A bár gazdája

fütyörészve húzott félre egy függönyt a kávéház fenékfalánál s Allan néhány lépésnyire azon túl egy folyosót, meg egy felvonót pillantott meg. Az idegen intett neki, hogy lépjen be előtte s Allan gyanútlanul tett eleget felszólításának. Később, mikor visszagondolt erre az éjszakai kalandjára, azon csodálkozott legjobban, hogy nem... De az olvasónak elég korán lesz alkalma osztozkodni csodálkozásában. Az idegen belépett utána és megnyomott egy gombot. A felvonó elindult felfelé, oly lassan, hogy méltóságteljesség dolgában túltett a Grand Hotel Hermitage felvonóin is s Allan számára teljesen lehetetlenné tette, hogy megítélje, mily magasra száll — a liftnek homályosra csiszolt ablakai voltak. De Allan ebben a pillanatban nem arra gondolt, hanem egészen másra, és ezzel a kérdéssel fordult kísérőjéhez:

— Bocsásson meg, de aztán hogyan kerülök ki innen? Hiszen a bár bezár.

Az idegen kacagott.

— Abban majd segítségére leszek én. Van másik kijáró is. No, helyben vagyunk.

A felvonó oly óvatosan állt meg, mintha egy beteg lakása előtt kötött volna ki. Az idegen félrehúzta a homályos ablakú kettős ajtót s Allant egy nagy előcsarnokba tessékelte ki, melynek padlóját vastag szőnyegek borították. Egy fantasztikusan keleties öltözetű szolga sietett hozzájuk s mélyen meghajolt, mikor észrevette Allan kísérőjét.

— Az ötös számú páholy rendelkezésre áll, Sir, — mondotta.

Különös, gondolta Allan, tehát a páholyt már előre lekötötte magának? Vagy minden este idejár?

Kísérője gyorsan lehajolt a szolgálához és valamit súgott a fülébe. A szolga felelt valamit, mire a fekete-hajú fütttyentett egyet.

— Már a hatos számú páholyban?

— Úgy van, Sir, félórával ezelőtt érkeztek.

— All right. Szabad az út?

— Igenis, Sir.

A kísérő mosolyogva fordult Allanhoz.

— Bocsásson meg, ha titokzatosnak látszom, — mondta — csak egy ismerős iránt érdeklődtem.

— Úgy látszik, sűrűn jár ide, — jegyezte meg Allan — minthogy páholyt tartottak fenn önnek.

— Igen, néha ide járok. Nem tenné le a felöltőjét? Rendszerint nagyon meleg van itt.

Allan levette felöltőjét és kalapjával együtt átadta a szolgának; ugyanazt tette kísérője is s egy ajtó felé tartott, melyen aranyozott betűvel egy ötös számjegy állt. Allan nyomon követte, de félig öntudatlanul nézett a keletiesen öltözött szolga után. Láttá, hogy megnyom egy gombot, mire felpattant valami ruhatárfélének az ajtaja s ott benn akasztotta fel a kezére bízott felöltőket. A ruhatár jobboldalán Allan futó pillantással egy félig nyitott ajtót s mögötte egy keskeny lépcsőt látott. Mindez alig három másodpercig tartott; mint később kitűnt, ezen a három másodpercen fordult meg az éjszakai kaland kifejlődése. Allan most ismét kísérője mellett állt. Az mosolyogva fordult hozzá:

— Van szerencsém bevezetni a nemzetközi tűzevők klubjába — mondotta és kinyitotta azt az ajtót, melyen az aranyozott ötös szám állt. — Lépjen be!

Allan előtte lépett be. A látványra, mely eléje tárult, csodálkozva rezzent össze. Amolyan kétes-

fajtájú kis klubhelyiségre volt felkészülve, de amit most megpillantott, egészen másféle volt.

A »páholy«, melyben állt, félig-meddig színházi páholy, félig-meddig emelvény volt, — pár lábnyi magasságban a nagy csarnok fölött, melytől a lobogó gyertyalángok rivaldája választotta el; fényük a csarnokba esett. A páholy felülről kapta világítását a csövek hálózataiból, melyek finom és halk szivárványszínű fényt árasztottak. A falakat nehéz kárpit borította. Az asztalt két személyre terítették. De bőven lett volna körülötte hely hatnak is. Három ezüstlábon álló nagy pezsgőhűtő állt mellette. Székek helyett keleties pamlagok voltak a páholyban. A rivalda állandóan lobogó lángjain túl groteszk rokokóstilű nagy terem kezdődött, melynek padlója homályosra csiszolt átlátszó üveglapokból állt. Világítását ez a padló többféle színű fényzuhatagból alulról kapta, mely hol fellobbant, hol kialudt és furcsán valószerűtlen jelleget kölcsönzött azoknak a pároknak, kik ott táncoltak, mert a termet nyilvánvalóan táncteremnek szánták. Urak és hölgyek nagy sokasága mozgott egy zenekar taktusára, — melyet Allan végül a terem leghátrább eső zugában fedezett fel. Keleti és nyugati, néprajzi és tisztán fantasztikus, messzire lengő és itt-ott több, mint könnyű ruházatban. A zenekar vörösszínű, ahhoz hasonló mezben, mellyel az egyik inkvizíció elítélteit ruházták fel, a világító üvegpadozatnak valami sötét szigetén foglalt helyet. Az egész oly zavarba ejtő benyomást keltett, hogy Allan fejéhez kapott, mindkét kezével. Ebren van? Álmodik? Hogyan lehet az, hogy ily helyiségnek a »Lyuk a falban« nevű báron át van a bejárója? Kísérőjéhez

fordult és látta, hogy az egy pamlagon ülve, derült mosollyal figyeli.

— Benyomást tesz önre — kérdezte — a tűzevők kis otthona?

— Soha nem láttam ehhez hasonlót — jelentette ki Allan az igazságnak megfelelően. — De hogyan...

— Semmi kérdést, kedves barátom. Megértheti, hogy az olyan klub, mint a mienk, elzárkózik és nem akar beavatni titkaiba idegeneket. Engem ön szórazottatott odalenn és mulattatott a gondolat, hogy egy kis ellenszolgálatot tegyek önnek. De semmi kérdést.

Allan meghajolt.

— Megengedi, — mondotta — hogy bemutatkozzam?

— Ó, mi az egy név? Engedje meg, hogy Mirzának szólítsam, ha már szükség van a megszólításra. Egyik név annyit ér, mint a másik. Üljön le és élvezze azt, amivel a klub szolgálatára lehet. Savanykását, vagy félig savanykását?

— Félig savanykását, köszönöm, — dadogta Allan és a pamlagra roskadt különös kísérijével szemben. Ez így folytatta:

— Nem tudom, érdekli-e, de nekem nem megy ki a fejemből a Mirzillel való kalandja. Érdekelne meghallgatni a kaland magyarázatát? Azt hiszem, én megtaláltam.

Allan kerekre nyitotta szemét és pillanat alatt megfeledkezett a különös helyiségről, melyben van s a sokaságról, mely lenn az üvegparketten lejtő táncát.

— Azt hiszi, hogy megtalálta a magyarázatát?

— Ó, tulajdonképpen egészen magától kínálkozik. Nem tudom, hallotta-e, hogy Mirzl egy héttel ezelőtt nagyobb csinyt követett el Berlinben?

— Elmondották nekem a kölni rendőrség hivatal-szobájában. Egy nappal azelőtt, hogy elutaztam Hamburgból az expresszen. Százezer márkát a nyugati városrész valamelyik szállójában, ugyebár?

— Mindenesetre jó hetvenezret. Ezuttal kissé túlvakmerő volt. Éppen hogy elmenekülhetett, de az útiholmiját kénytelen volt cserben hagyni. Természetesen elképzelheti, hogy enyhén szólva, szívesen túljutott volna a német határon, azonkívül pedig tudta, hogy a rendőrségnek mindenhol vannak lesben álló emberei. A c'inkosaihoz menni nem mert. Ha eljut a határra és podgyász nélkül akar átlépni rajta, mindjárt gyanúba fogják és lefűlelik. Hiszen igaz, hogy úti-podgyászt vehetett volna eleget és megfelelő minőségben, de a személyleírását egész bizonyosan úgy elterjesztették, hogy a legnagyobb valószínűséggel fülön-csípték volna. És égett a talaj a lába alatt. Órákról volt szó. Azután Hamburgba menekült, minden terv nélkül felszállt az expresszvonatra, találkozott önnel — s a többit tudja. De mikor szerencsésen megérkezett Londonba, már nem volt szüksége az ön holmijára. S minthogy kissé különc ember, hát visszaküldte önnek. Nem iszik? Mit szól a magyarázatomhoz?

Allan kerekrenyült szemmel nézett kísérijére. Csakugyan Sherlock Holmes tanítványa ez! Poharat emelte, hogy illő formában adja tudtára elismerését, de ekkor valami váratlan dolog szakította félbe.

A baloldali falikárpit türemlésnek indult, olyan formán hullámozott fel s alá, mint a víz tükre, mikor

tengeralattjáró emelkedik ki a mélyből s a víztömegek kétfelé omlanak. Valaki előbukkant belőlük, mint Neptun a habokból, pár lépésnyire betámolygott a páholyba, hol Allan és kísérője ült s végre nem túlságosan biztos lábon, háttal hozzájuk, megállt, közben pedig félkezével belemarkolt a függönyökbe, melyek közt megjelent. Allan csodálkozva vette észre, hogy nincs is fal a páholyok között; a függöny volt az egyetlen, ami elválasztotta a két páholyt egymástól. Nyilván elég nehéz volt a kelméje ahhoz, hogy elfogjon minden hangot, ha nem bolygatják, mert míg előbb még egy pisszenést sem hallott át a szomszédos páholyból, most élénk hangzavar hallatszott át belőle. De ki lehet az a hivatlan vendég? akarta éppen odakiáltani a kísérőjének, mikor az az ember, aki betámolygott, váratlanul feléjük fordította arcát. Allan felkiáltása suttogássá halkult:

— Jusszuf kán, a maharadzsa!

Csakugyan és kétségtelenül a nazirabadi maharadzsa volt és éppoly kétségtelennek lehetett venni, hogy a mohamedán uralkodó ezen az estén durván megszegte a proféta tilalmát: szemmeláthatóan az volt, amit udvarias szóval kapatosnak szoktak mondani s amire kevésbé udvariasan a kifejezések egész sokasága áll rendelkezésre. Egy körbe tett mozdulattal most Allanhoz és kísérőjéhez fordult, ünnepélyes szalaamot vágott s méltóságteljesen, bár kissé érthetetlenül, így szólt:

— Nemes vérből született szahibok, egy meghalt pária fia kér bocsánatot, hogy így betolakszik királyi s-s-s-sát...

Nem jutott el tovább. Túl nagy volt számára a

megerőltetés. Szelíden a pamlagok egyikére omlott s ülőhelyzetben fejezte be szavát.

— ... s-átratokba. En, Jusszuf, ezer méltatlan ős leszármazottja, kérek tőletek bocsánatot.

Allan kísérője gyorsan felállt és kivett egy üveg pezsgőt a három ezüzlábú hűtő egyikéből.

— Jusszuf, az égi származású szülők fia, kegyeskedjék a fehér faj legmegvetendőbb gyermekeivel üríteni poharat.

Töltött egy pohárba, melyet a maharadzsa jóindulatú, de szórakozott mosollyal vett kezébe és ürített ki fenéig. Kezében a pohárral ott ült akkor is, mikor a sárga lángalakzatokkal díszített függöny másodszor is hullámozásnak indult, de ezuttal tervszerűbben, mint az első alkalommal, egy turbános öszszakállú fej (a maharadzsa elvesztette a maga turbánját) bukkant elő a függöny részében s nyomon követte a fej tulajdonosa, kiről mindjárt kitűnt, hogy senki más, mint Ali, a maharadzsa öreg udvari költője.

Odamondott valamit a maharadzsnak, ki pezsgős poharával intve és szívből fakadó kacajjal felelt, aztán testének teljes hosszúságában kényelmesen végigheveredett a pamlagon. Az öreg udvari költő, ki minden látszat szerint nem kevésbé víg lelki állapotban volt, félrehárította a függönyt és bekiáltotta a másik páholyba :

— Stanton szahib, ideát pihent nyugalomra. Nem hajlandó meghallgatni bölcs és jó tanácsaimat.

E kiáltás következményekép egy harmadik személy tűnt elő a függöny redői közt, egy élespillantású fiatal, szőke angol, az elképzelhető legszabatosabb választékkal a fején és az elképzelhetően legfajtisztább fejjel.

Ő is ragyogóan jókedvűnek látszott. Mosolyogva taszította át az öreg udvari költőt az ötösszámú páholyba s belépett ugyanoda ő maga is. Aztán mély keleties szalaammal Allan kísérőjéhez fordult és éneklő hangon így szólt :

— Nemes vérből származó szahibok, bocsássátok meg ezt a tolakodást két kedvemcemnek és nekem magamnak, ki rabszolgák tíz nemzedékének vagyok fia ! Szalaam, nemes tűzevők ! Nőjjön minél nagyobbra árnyékotok és ne jusson a föld szennyén kívül más enni-való ellenségeiteknek.

Allan szájtátva nézte ezt a jelenetet. Kitekintett a terembe, hol a tánc tovább örvénylett az üvegsíkon ; meg akart bizonyosodni, hogy csakugyan ébren van-e. A táncolók látványa ebben a fantasztikus világításban semmiesetre sem járult hozzá, hogy nagyobb bizalommal legyen érzékeihez. Jusszuf kán itt, ebben a társaságban ! A »Lyuk a falban« asztalánál szerzett titokzatos kísérője felállt s néhány nem kevésbé keleties fordulattal válaszolt a fiatal angol üdvözlő szavaira, kijelentve, hogy sátra (amivel az 5. számú páholyt értette) teljességgel nem méltó arra a megtiszteltetésre, melyben ezek a fenkölt idegenek részesítették, kiknek egész külseje eléggé bizonyosságot tesz származásukról és erényeikről ; de ha ebben a szóbanforgó sátorban mégis letelepednének, bátorkodnék indítványozni, hogy ürítsenek vele egy serleggel az ő nyomorúságos és ecetként savanyú borából.

Az ifjú angol hangosan kacagva dőlt egy pamlagra és minden szabadkozás nélkül elfogadott egy poharat ; az öreg udvari költő egy hajtásra kiürítette a magáét, aztán felállt. Volt benne már ital, de azért elég biz-

tosan állt a lábán. A maharadzsa ott feküdt a pamlagán és a legszélsőségesebb jóindulattal jártatta szemét az összes jelenlevőkön. Az öreg udvari költő felemelte kezét és szólni kezdett :

— Fenkölt szahibok ! Egészen bizonyos, hogy London a világ legcsodálatraméltóbb városa. Tudjátok meg (e szavakkal Allanhöz és kísérijéhez fordult), hogy csak ma reggel érkeztem ide, az én fiatal tanítványommal, ki boldog mosollyal tekint reánk mindnyájunkra pamlagáról. Csak ma reggel érkeztünk ebbe a városba, hol nem ismertünk senkit s a tanítványom, meg én már másnap reggel számos jóbarátot találtunk itt, kik megvendégeltek bennünket a tízezer örömeknek ebben a házában, amiért Stanton szahibnak tartozunk köszönettel. Ezen a mai estelen, mikor megszabadultunk attól a zsarnokságtól, melyet egy öreg szahib, kinek nevét nem akarom megemlíteni, gyakorol felettünk, tanítványom meg én titokban elindultunk egy kis portyázásra szerte London városában (Allan meg-rezzent), hogy megismerjük a nagyváros ezernyi igézettségét, melyről oly sokat hallottunk azokban a vályogkunyhókban, amelyek bennünket világírajönni láttak. Alig tettünk pár lépést, ó, szahibok, mikor már eltévedtünk, mert megzavartak bennünket a ködök, melyek láthatatlanná akarják tenni London szépségeit és a tízezernyi tűzkocsi lármája. Eltévedtünk, mint az istentelenek, akik a Koránon kívül (dicsértessék az ő neve) keresik az igazságot. Kegyetlenül eltévedtünk már, mikor Stanton szahib, kinek nevét dicsérrettel fogják említeni a föld egész kerekiségén, meglátott bennünket az utcán, megkönyörült rajtunk (Allan újól meg-rezzent) és a tízezer örömeknek ebbe a házába vezetett

bennünket. Mindig és mindenkoron dicséret fogja kísérni Stanton szahib nevét azért a jó cselekedetért, melyet két szegény vándorral gyakorolt. Engedjétek meg, hogy Stanton szahib egészségére igyam ki ezt a boromat, mely üdítőbb, mint a reggel harmata és ingerlőbb, mint a nő ajaka.

Az öreg udvari költő nem jutott el tovább ; a megerőltetés túlnagy volt számára s utolsó mondatának kellő közepén hirtelen letottyant egy pamlagra, kiitta poharából utolsó csepp borát, aztán báván mosolyogva nézett körül. Allan kísérője újra töltött a poharakba és odaült az ifjú angol mellé, kit Stantonnak szólítottak. Allan tünődésbe merülve ült helyén és szeme az üvegparketten táncolók alakjain révedezett. A véletleneknek mégis csak több, mint különös összetalálkozása volt, hogy jóakarató idegenek őt, ki sohasem hallotta híret ennek a helyiségnek és a két indus, kik első napjukat töltötték Londonban, mindhármukat ide vezették be . . . Meredten nézett kísérőjére, ki az ifjú angollal volt elfoglalva. Egyszerre futó gondolata támadt. Nem látta-e a Leicestersquare-i varietében azt az embert, aki ide bevezette? Lehetetlen megmondani, hiszen az ember az olyan helyen ezer arcot is lát, kísérőjének arca pedig nem különösebben feltűnő. És ha látta volna is a varietében? . . . Önkéntelenül tovább töprengett azon, hogy mi is tűnik előtte oly különösnek abban, hogy ő meg a két indus ott ül a tűzevők klubjában. Egyszerre csak látja, hogy az öreg udvari költő feláll s kissé bizonytalan léptekkel az ő helyéhez közeledik.

— Fiatalember, — mondotta és leült melléje a pamlagra — megmondok önnek bizalommal valamit.

Allan mosolygó beleegyezéssel hajtotta meg fejét.

— Megmondok önnek bizalommal valamit, — ismételte meg szavát az öreg poéta. — Ez a bor, mely üdítőbb, mint a harmatcsepp a hegyek oldalán és ingerlőbb, mint a nő ajaka, éppen olyan alattomos, mint a rónák lakójának szíve. Ó, mit érnek nekünk az asszonyok, akiket szeretünk és mit ér a bor, melyet megiszunk? Mind a két mámor elszáll, mire ránk virrad a reggel. De nem tudom, hogy az a mámor, melybe ez az üde patakként gyöngyöző bor ejt, eloszlik-e a holnap ránk következő nap reggelén. Szinte kedvem van kétségbe vonni.

— Fiatalember, őrizkedjék a bortól és az asszonyoktól. Fogadja meg Ali, az öreg dalnok tanácsát. Tudja meg, hogy tanítványom, ki pamlagáról oly szelíden és boldogan mosolyogva néz ránk, azzal a szándékkal jött ide a nagy vizen át, hogy megnősül. Fiatalos döreségének következménye, hogy evégből oly messze útra indult. Olyan ő, mint az a vadkecske, mely nagy fáradsággal száll le hegyi otthonából a dzsungelbe, ott aztán felfalják a tigrisek. Annak a bizonyítéka ez, hogy rossz tanítója voltam. Ígyunk !

Allan poharát emelte.

— Tiszteletreméltó költő — mondotta — tudja-e, hogy mi ugyanabban az egy szállóban lakunk ?

Az öreg poéta bortól elhomályosult szemmel nézett rá.

— És ha úgy van is? — kérdezte. — A lakóhely, mi az a lakóhely? Mit jelent az, hogy ugyanabban a szállóban lakunk? Holnap más fekszik abba az ágyba, mely még a mi testünktől meleg.

— Jó szerencse, hogy a pezsgő a mi számunkra még hideg — mondotta Allan. — Egészségére! Ő, királyi fensége ott a pamlagon, kissé fáradtnak látszik.

— Tanítványom, — mondotta az öreg udvari költő s kiürítette poharát — még nem ismeri igazán a tehér szahibok borát. Annak az áruló kellemetessége vette le a lábáról. Amikor én a fehérek borával ismerkedem, elborzadva gondolok a kékszemű fehér asszonyokra, akikről ábrándozik. Bizonyára üt Nazirabad utolsó órája, ha egyikük ölelő karjába zárja tanítványomat. Honnan tudja, hogy ki az én tanítványom?

— Hiszen említettem már, hogy egy szállóban lakunk.

Rövid idővel ezután a válasz után Allan öntudata is ködössé válhatott. Mindenesetre ez a párbeszéd volt az utolsó mozzanat, melyet emlékezetéből másnap reggel kihálászhatott.

Nem tudta világosan látni azokat a cselekedeteket sem, melyeket a következő időben ő, meg a többiek műveltek. Homályos emlékezése volt arról, hogy felállt és még mindig Mr. Stantonnal beszélgető különös kísé-rőjének vidám helyeslésével, a függönyöket félre-hajtva, áttámolygott a 6. számú páholyba, melyből Stanton meg védenicei jöttek át az ötösbe. Néhány pillanatig bábmészul nézett körül a páholyban, melynek olyan volt a berendezése, mint a másiké, s nézte a táncot, mely künn az üvegparketten szünetlenül per-gett tovább. Aztán ledőlt egy pamlagra.

A legközelebbi, amire emlékezett, az volt, hogy kísé-rője és Mr. Stanton a függöny mögül benéztek hozzá; az órájukra néztek, mosolyogtak és visszavonultak az 5. számú páholyba; elkapta még az öreg költő hangját,

ki szavalt valamit és hallott egy horkolást, mely gyaníthatólag Jusszuf kántól eredt.

Valószínű, hogy mindjárt azután ő maga is elaludt, de bizonytalan, hogy meddig alhatott, mikor egyszerre csak tökéletesen felébredt, mint megtörténik néha s hatalmába ejtette egy gondolat, valami félsejtelem, ami álmában lepi meg az embert, képzet, mely arra készítette, hogy oly egyenesen, mint a gyertya, felült és maga elé meredt. Vajjon ezért volt célja az egésznek? Vajjon ezért vezették őt meg a két indust is ebbe a különös helyiségbe? Ezért adhatta kísérője oly elfogadható magyarázatát Mirzl úr eljárásának? ... Aztán egészen bizonyosnak érezte: sietnie kell, hogy ha meg akarja hiúsítani terveiket —; s egy másik felismerés majdnem még bizonyosabb: a legnagyobb óvatossággal kell hozzálátnia, ha azt akarja, hogy sikerüljön...

A pezsgőtől még zavaros fejjel felkelt a pamlagról s oly nesztelenül, mint lehetett, a páholy ajtajához osont. Eljutva odáig, megállt és óvatosan nézett az 5. számú páholy függönyeire. Azok mozdulatlanul álltak, egy pisszenés sem hallatszott át mögülök. Óvatosan lenyomta a kilincset. Az hang nélkül engedett a nyomásnak. Hála Istennek, az ajtót hát nem zárták reá, mint ahogy eleinte tartott tőle.

A lehető legnagyobb óvatossággal nyitotta ki és kémlelve nézett ki félszemmel a csarnokba. A csarnok üres volt; a keleties ruházatú szolga nem volt sehol. Halkan áldást rebegve a véletlenre, vagy a Gondviselésre, kilépett, betette maga után az ajtót és lábujjhegyen két finom díszű üveges nagy szárnyajtóhoz sompolygott. Csak el innen, oly sietve, amennyire lehet! Gyors pillantást vetett órájára, mely majdnem

kettőt mutatott, — nem érhet rá, hogy felöltőjére és kalapjára gondoljon — s ekkor oly felfedezésre jutott, melytől visszatántorodott.

A csarnok nagy ajtai zárva voltak, oly szilárdan és rendíthetetlenül, mint a börtön kapuja.

Pillanatig szinte bénultan állt helyén, majdnem készen arra, hogy visszamegy a páholyba és szabad folyást enged az eseményeknek. De aztán mégis fölülkerekedett benne a felháborodás és fogát összeszorítva kezdte keresni a lehetőséget, hogyan ronthatná el az ott bentlévőknek játékát. Gondolkozott, törte a fejét, a szeme pedig ott tévelygett a csarnok körül, minden pillanatban felkészülve arra, hogy a szolga egyszer csak eléje tűnik. Természetes, hogy a keleties ruhájú szolgára bízta gondját, hogy hivatlan lélek se be ne jöhessen, se ki ne mehessen s neki ezzel a szolgálattal nem szabad találkoznia. Le merte volna tenni a főesküt, hogy ez az ember megkapta a maga utasításait! A játszma hát elveszett? Három perc mult el már azóta, hogy elhagyta a páholyt. — Hopp!

Egyszerre eszébe jutott valami.

Maga előtt látta ismét a jelenetet, mely akkor pergett le, mikor különös kísérelvével feljött az emeletre; a szolga elvette felöltőjüket és átvitte a ruhatárba, melynek ajtaját gombnyomással nyitotta ki. És Allan benn a ruhatárban látott pillanatig egy félig nyitott ajtót, mely egy hátsó lépcsőre szolgált... Nem gondolva végig ezt az ötletet, vagy nem vetve számot azzal a lehetőséggel, hogy nem találja meg a gombot, mely kinyitja a ruhatár ajtaját, s hogy a másik ajtó talán nincs is nyitva már, Allan átvágott a csarnokon s egyenesen a ruhatár felé tartott. Végigcsúsztatva

ujjait a falon, amelyen a szolga megnyomta a gombot. Egyik másodperc mult el a másik után s a szíve oly hangosan kalapált, hogy véleménye szerint az egész ház meghallhatta; az ujjai minden eredmény nélkül siklottak ide és oda a falon. Teljesen elcsüggedve bocsátotta le kezét és meredten nézett a falra. Kétségbeesését gyermekes elkeseredettség váltotta fel; akkorát csapott öklével a falra, hogy belefájdult, de — ó, csoda! — az ajtó felpattant. Allan a következő pillanatban bent volt a ruhatárban és behúzta maga után az ajtót, nem gondolva meg, hogy nincs nála gyufa. Odatapogatózott azokhoz a felöltőkhöz, melyeket ott látott a fogason és lázas kézzel motozta végig zsebeiket, egyiket a másik után: de a nemzetközi tűzevők, mint látszott, átok alá vetették a gyufát, pedig éppen ahhoz álltak volna legközelebb! Meg sem gondolva, hogy mit kockáztat, felhagyott a felöltőzsebek motozásával s eltapogatózott a ruhatárnak abba a sarkába, ahol az este a nyitott ajtót pillantotta meg. Sajátságosképpen meg is találta mindjárt, és pedig még mindig félig nyitott állapotban.

Benyitott rajta és kezét előrenyujtva, néhány óvatos lépést tett a küszöbön át. Talált egy vaskorlátot és megállapította, hogy csigalépcsőnek kell ott lennie. Néhány lépéssel visszatért és bezárta a ruhatár ajtaját, hogy ottjártának ne maradjon semmi nyoma; aztán a csigalépcsőn lefelé kezdett menni oly sietve, amennyire csak a sötéttségben megkockáztathatta.

Ha az olvasó fel vagy alá járt valaha sötét lépcsőn idegen házban, minden tájékozódás nélkül és csak az érzékeire hagyatva, egy körülmény feltűnhetett neki: az ilyen lépcső éppoly végtelennek látszik,

mint egy jobb latin író mondata. Ha az olvasó nem szerezte meg ezt a tapasztalatot, akkor sohasem olvasott jobb latin író. Kragh Allannak, ki ebben a tekintetben a kiváltságosak közé tartozott, volt alkalma megállapítani, hogy az a csigalépcső, melyet megtalált, körülbelül épp oly hosszú, mint az a mondat, mellyel Livius elindította elmélkedését a cannaei csatáról szóló fejezetében. Úgy hitte, hogy egész örökkévalóságig ment lefelé s már azt kérdezte magában, hogy a lépcső végre nem a tűzevők klubjának földalatti börtöneihez, az infernóhoz, vagy a londoni földalatti vasúthoz viszi-e le, amikor a lépcső egyszerre véget ért, ő pedig egy ajtónyílás elé jutott, melyen túl az éjszaka szürke derengését látta. Oly szaporán igyekezett kifelé, mintha egy elvarázsolt kert kapujához érkezett volna. Csakhogy az a kapu csak egy sötét kútra nyílt — vagy legalább úgy tűnt fel neki. Minden oldalról égszínkéék házormok és tűzfalak emelkedtek a magasba, a sötét ablakok soraival vagy azok nélkül. Pillantásaival igyekezett áthatolni a körülötte lévő sötétségen. Vajjon csak azért választotta menekülésének ezt az útját, hogy kelepcébe jusson?

Kezdett tovább tapogatózni a balfelé kiszélesedő akna fenekén lévő tárgyak közt. A házfal mentén igyekezett előre. A derékszög után most kanyarulat következett, aztán megint egy másik, mely az előbbi iránynak volt a folytatása. Allan egyszerre megkönnyebbülten kiáltva fel, két magas oromfal között lévő rácsozat elé jutott. Pillanatig sem habozva, felkapaszkodott a rácsra és megtépve nadrágjának egyik szarát, szerencsésen át is mászott rajta. Az utca, melybe így jutott, rövid volt és nagyon előkelőnek látszott. Egyik

vége nyílt és gyöngén világított térbe torkolt s ezen a téren Allan, leírhatatlan öröme, nem kisebb tárgyat fedezett fel, mint egy bérkocsit.

A kocsis alaposan szemügyre vette és előrefizetés követelését támasztotta vele szemben, mielőtt kiragadja lovát szemlélődő álmából és a Grand Hotel Hermitage felé kocog vele. Kalap és felöltő nélküli urak a napnak ebben a szakában nyilvánvalóan vegyes érzelmeket keltettek benne. Allannak a kocszi belsejében úgy rémlett, mintha a jármű egyáltalában nem mozdulna helyéből; egyik utca a másik után siklott el mögötte végtelen processzióban, házak, házak és megint házak, cégtáblák, egyik vörössárga utcai lámpa a másik után. Órájának mutatójára szegezte szemét, figyelte, hogyan mászik előre — érzése szerint mindenesetre jóval gyorsabban, mint a ló. Néha-néha esdő szót kiáltott a kocszi felső ablakán át a kocsisnak; mindannyiszor a gyeplő meg-megrántása volt a felelet s egy alig észrevehető visszahatás a ló sörényén. Félhárom előtt tíz percet jelzett az óramutató. Bizonyos, hogy már későn érkezik. A kocszi végre egy szélesebb, aszfaltozott utcába kanyarodott és megállt a Monmouth-téren.

A Grand Hotel Hermitage csendesen és álmodva állt helyén, nagy homlokzatának alig egy ablaka világított; kevésbé látszott igazolni Allan sejtelmét. S mégis, amint az előcsarnokba ért, rögtön igazolva látta azt, amittől tartott és amit egyben óhajtott.

Az éjjeli portás, ki a mellékbejárót nehezen vissz tartott ásitással nyitotta ki, egyszerre végképpen megfeledkezett álmoságának erről a jeléről, mikor meg-

pillantotta Allant. Két lépéssel hőkölt vissza és oly bámészul nézett Allanra, mint valami kísértetre.

— Kicsoda ön? — kérdezte hebegve.

— A 417. szám! — kiáltotta Allan. — Szaporán! Jöjjön velem! Egy vesztegetni való perc sincs.

— De hiszen két órával ezelőtt láttam hazajönni...

— Tudom! Tudom! Később majd megmagyarázom magának. Bűncselekményt akarnak itt elkövetni. Hazajött már Mr. Bowlby a családjával?

— Nem, de...

— Semmi de! Fel a lépcsőn Mr. Bowlby szobájába, de szaporán, ha meg akarjuk akadályozni azt, amire készülnek!

Nem bocsátkozva semmi további magyarázatba, Allan karon ragadta a hüledező portást és magával húzza fel a Bowlby-család második emeleti lakosztálya felé. Mikor az első emelet nagy lépcsőfordulójához érték, Allan pillantást vetett abba a folyosóba, hol az a lakosztály volt, melyet azelőtt a Bowlby-család foglalt el s melyben most a maharadzsza lakott. Allan igazolva látta feltevését: Jusszuf kán tíz főnyi testőrségének öt embere tartott strázsát urának és parancsolójának szállása előtt. Erre az útra az illetők eszerint nem gondolhattak s éppen azért... Allan meggyorsította lépteit. Jókor érkezik-e még? Ez volt az egyetlen gondolat, melynek helye volt agyvelejében. A portást maga után húzva, érte el Bowlby úr magándohányzószobájának ajtaját, azt a szobát, melyet fekvésénél fogva és egyéb okok miatt is egyedül szemelhettek ki az illetők műveletük számára. A folyosó vastag szőnyege elfogta lépteik zaját; mikor az ajtó elé értek és egy pillanatra megálltak előtte, Allan éppen azt a

neszt hallotta belülről, melyet várt : afféle halk riszá-
lást, mely reszelőtől vagy fűrészről ered . . . Allan meg-
rázta a kilincset.

Az ajtó belülről el volt reteszelve.

— Ó, én átkozott tőkfilkó ! — dohogta Allan
rekedten. — Portás, van-e másodkulcsa? Egyébként
mit nekünk másodkulcs? Feszítővasat, még pedig
gyorsan !

— Feszítővasat? — A portás úgy nézett Allanra,
mintha örült emberrel volna dolga.

— Mondom, — súgta Allan lélekzetfojtva —
hogy itt merényletet követnek el, mely a szállót örök
időre rossz hírbe hozza ! Tudja-e, hogy miféle szoba
van közvetlenül ez alatt?

A portás egy pillanatig tágra nyitott szemmel
gondolkodott.

— A maharadza magánszobája — mondotta
végül halkán.

— Ahol minden ékszerét tartja ! Érti már?
Megértette, hogy az az úr, ki két órával ezelőtt ide-
jött, nem én voltam, hanem egy álruhába öltözött
tolvaj ! Szaporán, feszítővasat, amíg még lehet.

A portásnak végre világosság gyúlt az agyában.
Mint a kilőtt nyíl, úgy rohant le a lépcsőn, melyet Allan
valósággal elnyelt a szemével. Az az átkozott Mirzl !
Ha a tűzevők klubjában nem nyílik fel a szeme, Allan-
nak most abban a tisztességben volna része, hogy egy
betörés tettesének tartanák . . .

Allan nem jutott tovább a gondolatfűzésében. Egy-
szerre anélkül, hogy a legkisebb zajt hallotta volna,
hirtelen kinyitották előtte az ajtót ; egy estélyiruhás
ember, aki hozzá hasonlított, karonragadta, körbe-

forgatta, mint egy gyereket és beröpítette a szobába, melynek ajtaja előtt hallgatózott. Egyszerűen belődult, mint valami élettelen tárgy s még talpra sem állhatott, mikor a villamosvilágítás kialudt a szobában és vaksötétségben találta magát. A fejében úgy ketygett és zümmögött minden, mint egy órásboltban s a szeme több csillagot látott, mint amennyi valaha együtt volt egy konyakosüvegen. Végre ismét talpon állt és tőle telhető gyorsasággal az ajtóhoz tapogatózott. Nekivetette a vállát, de az ajtó nem engedett. Sikerült megtalálnia a villamoskapcsolót és úgy forgatta körül, mint az óra húzóját anélkül, hogy a világosságnak egy szikrája is mutatkozott volna. Végre gyors lépteket hallott a folyosó felől, az ajtót megrázták s megszólalt a portás :

— Megfogta odabenn? Ön csavarta le a főkapcsolót?

Allan a legnagyobb erőfeszítéssel nyomta el azokat a szavakat, amelyek már a nyelve hegyén voltak.

— Az Isten szerelmére ! — kiáltotta. — Ne hagyja elmenekülni ! Zárja le a kaput ! Telefonozzon a rendőrségre ! Bezárt ide !

Hallotta, hogy a portás lerohan a lépcsőn, időt sem szakítva arra, hogy fordított volna egyet a villamos kapcsolón, s egy örökkévalóság mult el azzal, hogy ő meg, türelmetlenségében lihegve, fel és alá táncolt a bezárt ajtó mögött. Még mindig hiába. Elmúlt talán tíz perc, mely tíz évtizednek tűnt előtte, mikor másodszor is lépteket hallott kívülről, ezúttal több ember lépteit. A szoba egyszerre megtelt világossággal és kulcs fordult meg a zárban. Ő maga nyitotta ki hirtelen az ajtót és ott látta künn izgatottságában elfuló

lélekzettel a portást és két rendőrt mellette. Magyarázni és kérdezni akart, de az egyik rendőr eléje vágott a kiáltásával:

— Itt van ni! Holt bizonyos, hogy betörés! Nézzék csak!

Allan odafordult, ahová a rendőr mutatott. Ha volt még bizonyítékra szüksége, hogy sejtelve helyes volt, most az is előtte volt. Körülbelül hatvan centiméteres átmérőjű nyílás tátongott a padlón, mellette egy lecsukott esernyő, bizonyos mennyiségű forgács és valamelyes vakolat. Bámészul nézett az esernyőre, mikor az egyik rendőr a padlón lévő lyukhoz sietett és felvette az esernyőt. Kifeszítette; kitűnt, hogy fűrészpor, vakolat és gipsz keveréke van benne. A rendőr biccentett a fejével:

— A szokott trükk, hogy a vakolat ne hulljon le az alatta lévő szobába! A kötélhágcsóját szerencsésen elvitte magával.

Allan végre megtalálta szavát.

— Elmenekült?

A portás komoran bólintott.

— Ő csavarta le úgy a főkapcsolót, mint ennek az emeletnek a kapcsolóját. Mind a kettő lent van a lépcsőházban. Lent voltam az irodában és a rendőrséget csengettem fel. Mikor hirtelen elsötétedett, felrohantam a lépcsőn... Ne nézzen rám úgy, Sir; mit tett volna helyemben ön? Mindig az az okosabb, aki a városházáról jön. A sötétségben nem vettem észre semmit, míg föl nem csavartam a kapcsolót... az emeleti kapcsolóról egészen megfeledeztem. Ugyanabban a pillanatban láttam, hogy valaki lefelé a lépcsőn eltűnik. Utána rohantam...

— Hát csak azután ment el? — kiáltotta Allan.
— Miért maradt itt oly sokáig?

— Azt mástól kérdezze, ne éntőlem, Sir. Utána rohantam, de már későn volt. Még azt sem mondhattam, hogy kukk s már künn volt s egy autóban ült, mely ott állt a szálló közelében. Abban a pillanatban jöttek a rendőrök.

Az egyik rendőr közbeszólt.

— Jegyzőkönyvet kell felvennünk — mondotta.

— Okvetlenül szükséges az? — dünnyögte a portás. — A maharadzsza ... gondoljon a szálló hírnevére!

— Mi egyelőre mindent titokban tartunk, ha önök nem beszélnek róla.

Elményeitől félig még zürzavaros fejjel volt kénytelen Allan elmondani a két rendőrnek mindent, amit tudott. Mikor a tüzevők klubját írta le előttük, azok a fejüket csóválták.

— Bizonyos, hogy józan volt, Sir? Ne tessék rossz néven venni, de ...

Allan, bizonyos felindulással, megismételte azt, amit mondott.

— És a ház címe, Sir?

Allan egy lépéssel hátrált. Isten a tanuja, hogy a helyiségből menekülve úgy sietett, hogy nem jutott eszébe megnézni az utca nevét.

— Mert hiszen azt mondta, — folytatta a rendőr nyugodtan — hogy az az indiai herceg, akié az a kincs odalenn, ha ugyan még lenn van, ottmaradt, mikor ön elment.

Allan szó nélkül biccentett. Jóságos Isten, mit nem tesznek azok a gonosztevők a maharadzsával, ha

észreveszik, hogy másik tervük kudarcot vallott, ha csakugyan kudarcot vallott.

— A maharadzsa még ott volt, mikor én kereket oldhattam — hebegte végül. — Istenem, ha legalább megelőzhettem volna a betörési kísérletet, hogy...

— Hogy a betörést megelőzte-e vagy sem, azt ma éjjel aligha tudjuk megállapítani. Vagy vállalja-e a portás a felelősséget, hogy a maharadzsa lakására vezet bennünket?

A portás nagyon határozottan rázta a fejét. A rendőr néhány további kérdést téve még, zsebébe tette a jegyzőkönyvét.

— Ne mozdítsanak el semmit a szobában. A detektívek holnap kora reggel, vagy talán már előbb, itt lesznek — ezzel fejezte be eljárását és rendőrtársával együtt elköszönt.

Allan támoltyogva ment fel a lépcsőn a szobájába, de előbb megkérte még a portást, hogy néhány óvatos szóval értesítse Mr. Bowlbyt a történetekről. A pezsgő, a feszültség és a Mirzlel folytatott birkózás után holtfáradt volt, ha ugyan Mirzl volt, akivel összekerült.

Ha e pontot illetően volt még valamelyes kétsége, az is megszűnt, mihelyt felért a 417. számú egyiptomi sírkamrába. A szoba, mikor ajtaját kinyitotta, teljes kivilágításban állt s az első, amire pillantása esett, egyik útibőröndje volt, melyben, ha nem ült éppen vonaton, elég élhetetlenül a pénzét szokta zár alatt tartani. Még nem tanulta meg azt az okos szokást, hogy a mindenkori hotel safejében helyezze el. A bőrönd fedele, melyet két jó függőlakat védett, nyitva állt és tartalma — mindenféle apró holmi, közte egy kazetta, melyben útipénztárát tartotta — a legnagyobb ren-

detlenségben hevert szanaszéjjel. Rossz sejtelemről ragadtatva, odarohant a bőröndhöz és kiragadta belőle a kazettát — a mesteri kis ezüstdobozt, melyet Dániában vett valamikor. Reggel még tizenegyezerhatszáz korona volt benne svéd pénzben. Abból most már csak ötezerhatszáz korona maradt ott ...

Néhány percig tartott, míg eléggé rendbe tudta szedni gondolatait arra, hogy szemügyre vehesse a szoba többi részét is ; az első, amit megpillantott, egy levél volt, amelyet éjjeli szekrényének lámpájához támasztottak. Elkeseredett ordítás kíséretében tépte fel borítékját :

»Kedves jó Kragh úr !

Talán illogikusnak és nem úrinak ítéli ma esti eljárásomat. Illogikusnak azért, mert régebben, az után a szolgálat után, melyet Németországban tett nekem, jóindulatomnak jelét adtam önnel szemben ; nem úrinak pedig azért, mert hatezer svéd koronát elrablok öntől. Mellesleg szólva, tiszta véletlen volt, hogy ráakadtam ; tudniillik csak néhány sort akartam írni önnek itt fenn békében és nyugalomban. De engedje megmondanom : ma este megghiúsította terveimet s az én terveimet nem lehet büntetlenül megghiúsítani. Büntetése most első ízben hatezer korona bírság — a bőröndben lévő vagyon fele része. Ha a vétség megismétlődne ... de meg vagyok győződve, hogy másodszor fogva elég okos lesz arra, hogy ne ismétlje meg.

Siet

dr. Hauser

más néven Koch, más néven Mirzl Jeromos.«

ELTŰNES MELLÉKKÖRÜLMÉNYEKKEL

Mr. Bowlby volt, aki Allant másnap reggel, rövid idővel félkilenc óra után, felverte álmából. Allan fel-
szökött ágyában, álomittasan és azzal a szent meg-
győződéssel, hogy a megmaradt pénzéért állított be
hozzá Mirzl Jeromos úr.

— Ön az, Mr. Bowlby !

— Mindenesetre én vagyok, fiatal barátom ; meg-
kaptam üzenetét a portástól, mikor ma reggel négy óra
után hazaérkeztem. Bocsássa meg, hogy így betolak-
szom a hálókamrájába, — damn it, a legkisebbek
egyike, melyeket valaha láttam ! — de bizonyára
megérti kíváncsiságomat ! Lyuk a dohányzószobám-
ban, mindenesetre elég nagy, hogy az ember áthúzzon
rajta egy indiánt ! A szoba tele van detektívekkel,
kik kihallgattak és önt is ki akarják hallgatni s ott van
még az éjjeli portásnak hagymázás, bolond históriája
két 417-es számú úrról. Reméltem, hogy már előbb
találkozhatunk, Helén megmondta bizalmasan, hogy
sohasem szokott lunch előtt kelni.

— Miss Bowlby nagyon szigorú az ítéleteiben.
Engedje meg, hogy felöltözzem, közben pedig igyek-
szem majd elmondani az egészet. De ügyebár tudja,
hogy egyelőre mindennek titokban kell maradnia ?

— A detektívek a maharadzsáról fecsegték vala-
mit.

— Tartok tőle, hogy nem fecsegés az, Mr. Bowlby.

Allan kiugrott az ágyból és fesztelenül fogott hozzá
mosakodásához az amerikai előtt, elmondva közben
éjszakai kalandjainak részleteit. A tűzevők klubjának
leírása a füttyentések sorozatát csalta ki Bowlby úrból,

méltót egy átrobogó expresszvonathoz. Mikor pedig Allan szökésének leírásához jutott el s ahhoz, hogyan sikerült Mirzlnak túljárni az ő, meg a portás eszén, ezzel a felkiáltással szakította félbe szavait :

— De ugyancsak ördögi fickó lehet az a Mirzl ! Ilyen hidegvérűség ! A legnagyobb orcátlanság, melyről teljes életemben hallottam !

— Várjon még egy pillanatig a dicséretével ! — mondotta Allan. — Mit gondol, mit tett az az ember, mikor bezárt az ön dohányzószobájába és lekapcsolta a villamos áramot ?

— Természetesen elpárolgott.

— Elpárolgott ! Akkor nem ismeri Mirzlt. Felment a szobámba és leült figyelmeztető levelet írni, amelyben óvott attól, hogy beleártsam magam a terveibe.

— De ez már a teteje mindennek !

— S amikor eközben történetesen észrevette, hogy egy zárt bőröndöm minden látszat szerint értékes dolgokat rejt magában, azt is kinyitotta. Gondolja meg, hogy a portás egész idő alatt ott állt és telefonozott a rendőrségnek. A bőröndben volt az útipénztáram, tizenegyezer svéd korona s valamivel még több.

— Ugyancsak vigyázatlan ön ! És elvitte ?

— Csak a felét, vagy valamivel többet, amire aztán leült és ezt a levelet írta.

Allan átnyujtotta Mr. Bowlbynek, nem minden büszkeség nélkül, Mirzl levelét.

Az amerikai lassan végigolvasta és az expressz jelzések újabb fülsiketítő sorozatában tört ki.

— De természetesen telefonozott a rendőrségnek ?

— A rendőrségnek ! Miért nem mindjárt egy csemeoóthonnak, hogy dadát küldjön ? Lefeküdtem.

Mr. Bowlby arcára az őszinte nagyrabecsülés kifejezése ült ki.

— Well! Mondhatom...

Bámulva nézett Allanra, aki éppen a kabátját vette fel. Allan ajtót nyitott előtte s mindketten lementek a lépcsőn. Mr. Bowlby megismételte:

— Mondhatom! És most sem szándékozik jelenteni az esetet?

— Minthogy a detektívek itt vannak, természetesen közölni fogom velük a dolgot, de csak éppen a forma kedvéért.

— Úgy látszik, respektálja Mirzlt.

Allan jóváhagyólag bólintott. Ugyanabban a pillanatban megpillantották Mrs. Bowlbyt és Miss Helént, akik a második emelet lépcsőcsarnokában ültek. Mrs. Bowlby világoszöld ruhájában papagályszerűbb volt, mint valaha és olyan kis rikoltással köszöntötte Allant, mely nem vált szégyenére az említett madárfajtának.

— Mister Cray! Úgy! Hát így tölti az éjszakákat, mikor én a látóhatáron kívül vagyok! Egy nagy lyuk a padlóban és a detektívek úgy zümmögnek körülötte, mint a legyek a nyitott marmelád-doboz körül. Még közel sem akarnak engedni hozzám. Bizonyosan azt hiszik, hogy le akarok ugrani annak a szörnyetegnek a hálószobájába... Ó, mit mondhat? Üljön le és beszéljen, de mondjon el mindent, de mindent, érti? Természetesen szörnyű helyiségben járt? Tehát maga csinálta azt a lyukat a padlóba?

— Ha félegy és félhárom közt bement volna Mr. Bowlby dohányzószobájába, mindenesetre azt hitte volna, Mrs. Bowlby.

Allan másodszor is hozzáfogott történetének elmondásához. A tűzevők klubjának leírását Mrs. Bowlby nem kísérte olyan jelzőfütyökkel, mint férje, de közbevetett megjegyzései azért nem voltak kevésbé nyomatékosak. Mikor Allan végezetül Mirzl úr teljesítményeihez jutott el, Mrs. Bowlby emelt szót:

— Hát igen, ez az úr természetesen gazember. De mondok egyet: ezerszerte szívesebben látnám lefülelt helyzetben a szörnyeteget, mint őt.

— En a magam részéről hatezerszerte inkább Mirzl urat — jegyezte meg Allan.

— Képzeld csak, első este, melyet Londonban tölt, ilyen helyekre menni — folytatta az öreg hölgy a vádbeszédét. — Természetesen női társaságban volt, ne is próbálja tagadni, úgy sem hiszem el önnek. Természetesen, noha az otthonában is tele van, még pedig tülontúl is tele afféle társasággal a háza. És természetesen az ön részéről is borzasztóan helytelen, hogy olyan helyiségbe megy, de ő nő ember, olyan ember, aki százötvenszeresen nő... És az az őszszakállú vén korhely...

Allan bátorkodott a szavába vágni:

— Még nem jöttek haza, Mrs. Bowlby?

— Azok? Azok nem fognak sietni, hogy hazajöjjenek, nyugodt lehet benne! Ismerem a férfiakat.

Mr. Bowlby gondolataiba merülve, dacolt a házirenddel és Allan elbeszélése közben szivarozott. Most hirtelen kivette szájából a szivart és megakadályozta Allant, hogy kifejezze aggályait a maharadzsa sorsa miatt, most, hogy a betörés nem sikerült.

— Két dolog van, — mondotta — amit nem értek, bármily fortélyos az a haramia és bandája. Önt természetesen szemmel tartották attól a pillanattól fogva,

hogy kitette lábát a hotelból. De hogyan kalauzolhatták önt ugyanabba a helyiségbe, amelybe a maharadzsát hurcolták?

— Hm, Mr. Bowlby, a dolog nem is olyan különös. Történetesen ugyanabba a kávéházba mentem be, mint a cinkosa és ez az ember megszólított. Tiszta véletlen volt. De az eredmény minden más helyiségben is ugyanaz lett volna. Szükség esetében bizonyára nem riadtak volna vissza az erőszaktól sem.

— Well, ezt már értem, de van itt még más valami is. A maharadzsára természetesen a házban és a házon kívül lesben álltak. De hiszen ön nem állt semmi kapcsolatban sem a maharadzsával, sem bárkivel, aki hozzá tartozik, az ön szobája pedig a negyedik emeleten van. Tegnap este mindenesetre felszólítottam önt, hogy az én szobámban igya meg whiskyjét... De hogyan az ördögbe tudhatták ezt azok a fickók és igazodhattak ahhoz? Azt kérdezem. Hiszen, amennyire emlékszem, egyedül voltunk az asztalnál.

— És honnan tudhatták, papa, hogy fél éjszaka elmaradunk?

— Az nem nagy mesterség, kedves Helén, ha kémeik vannak a szállóban. De amikor ezt a fiatalembert meghívtam magamhoz, amennyire emlékszem, egy lélek sem volt közelünkben s nekem elég jó emlékezőképességem van.

— Hiszen nem kell azt tudniok, papa. A merényletet az ékszeres ellen mindenesetre elkövethették volna. Látták, hogy Mr. Cray és mi érintkezünk egymással, figyelték őt, mint ő maga is mondja, egész este és eltették az útból, aztán az a Mirzl Mr. Craynak öltözött...

Miss Bowlby nem jutott el tovább a magyarázatával. Allan felugrott székéről és kézcsuklón ragadta Mrs. Bowlbyt. Az öreg hölgy, fejét a harcias papagájok módja szerint féloldalra hajtva, felpattant.

— Hová gondol? Azt hiszi, még mindig abban a helyiségben van?

— Mrs. Bowlby! Egész bizonyosan igaza volt abban, amit honfitársnőjéről mondott! Most megértem vagy legalább hiszem, hogy megértettem. Ó! Tehát mégis együvé tartoztak!

— Kicsoda? Az én honfitársnőm? Mi az, amiről azt hiszi, hogy megértette?

— Mrs. Langtreys! Most emlékezem. Tegnap, mikor kegyed felállt az asztal mellől, történetesen jobbfelé néztem s ott, mélyen a pálmalombok árnyékában, Mrs. Langtreys ült. Tudja, hogy néhány... hm őszinte megjegyzést tett arról, hogy mily nagy kilátásai lehetnek ennek a hölgynek arra, hogy megjelenhessék a követség bálján. Mikor észrevettem őt, olyan volt a szeme, mint egy nőténytigrisé. Legyen meggyőződve, hogy hallotta, amit róla mondott, valamint azt is, mikor Mr. Bowlby azt mondta nekem, hogy menjek a szobájába és igyam meg ott egy pohár whiskyt. Sőt, férje megígérte még azt is, hogy értesíti a szolgát jöttömről. S ő éppen... Hiszen tudja, hogy a hamburgi pályaudvaron együtt láttam Mirzellel, bár akkor nem tettem fel, hogy ismerik egymást...

Allan még be sem fejezte mondatát, mikor Mrs. Bowlby úgy röppent fel székéről, mint egy héja a fészkeről és gyors szárnycsapásokkal leroht a lépcsőn. A szeme diadalmi lázban égett. Mr. Bowlby filozófnyugalommal vont a vállát és új szivarra gyujtott.

Allan, kinek mosolyognia kellett az öreg hölgy arcának harcias kifejezésén, éppen ki akarta egészíteni magyarázatait, mikor a szálló egyik alkalmazottja hozzálépett.

— A detektívfelügyelő Mr. Bowlby dohanyzójában van, Sir, és szeretné meghallgatni tanuvallomását.

Allan nyomon követte abba a helyiségbe, mely az elmúlt éjszaka Mirzl és az ő saját kudarcának volt tanuja. A szoba nem volt annyira zsúfolva detektívekkel, mint Mrs. Bowlby szavai gyanították. De mindenestre falai közt látta Sherlock Holmes kartársainak négy, tiszteletet parancsoló példányát. Az, aki külsőre leginkább hasonlított hírneves, sovány kollégájához, nyilvánvalóan a felügyelő volt; mert Allant, amikor belépett, arra kérte, hogy foglaljon helyet és hozzáfogott kikérdezéséhez. Ő maga egy kis asztalnál ült, melyet iratok s borítékokban és dobozokban lévő titokzatos tárgyak borítottak.

Felidézték előtte Sherlock Holmes emlékeit és ahhoz a végső következtetéshez jutottak, hogy azokban a borítékokban és dobozokban vannak azok a »nyomok«, melyekre szert tettek. A sovány férfiú átforgatott néhány lapot a noteszében és a töltőtollán csavargatott.

— A neve Mr. Allan K-r-a-g-h?

Lebetűzte a családnevét, nyilván azért, mert nem volt hajlandó valamiféle fonetikai kelepében fogatni meg magát.

— Úgy van, Svédországból.

— Svédországból. Igen. A 417. számban lakik?

— Igen.

— Ön volt, ki éjjel félhárom óra tájban jött haza és az éjjeli portás társaságában kísérletet tett arra, hogy rajtaüssön a betörőkön?

— Én voltam.

— Beszélje el, hogyan történt, hogy egyáltalában sejtelve volt arról, hogy betörő jár a szállóban.

Allan harmadszor fogott hozzá elbeszéléséhez ezen a reggelen; ugyanabban a formában, mint eddig, leírta bekukkantását a »Lyuk a falban« nevezetű helyiségbe, leírta az idegent, aki ott megszólította, a felvonót, mely a tűzevők klubjába vitte fel, a maharadzának páholyukban való megjelenését s hogy miképpen ébredt fel benne hirtelen a gyanú, mely aztán arra indította, hogy megszökjön a klubból. Látszott, hogy a detektívfelügyelő már hallotta a történetet azoktól a rendőröktől, akik az éjjel jártak a szállóban; mert egybevetette azokkal a feljegyzésekkel, melyek előtte feküdtek. Néha-néha felírt valamit. Engedte végigbeszélni Allant, mielőtt hozzáfogott kihallgatásához.

— Volna szíves lehető pontossággal leírni azt az embert, aki megszólította a »Lyuk a falban« nevű helyiségben?

— Meglehetősen alacsonytermetű ember volt, szögletes arca, fényes fekete haja s állának és arcának valami lila-kék árnyalata volt. Sajnos, nem sok ez, hogy igazodni lehetne utána. Estélyi ruha volt rajta. Német embernek mondotta magát; mindenesetre folyékonyan beszélt németül.

— Ön is beszél németül?

— Beszélek.

— S az az ember, aki a maharadzsza társaságában volt?

— Angol ember volt, legalább a többiek úgy mondták ; Stantonnak szólították. Szőke, éles pillantású, külsejére nagyon korrekt és ha lehet mondanom, szokatlanul tipikus alak volt.

A felügyelő egy pillanatilag az írásaiban lapozgatott.

— Tegnap este nem emlékezett a titokzatos hely címére. Nem jutott eszébe ma?

— Nem. Sokkal jobban siettem, amikor elszaladtam, semhogy gondoltam volna rá, de ha tudja, hogy annak a kis italmérőnek »Lyuk a falban« a neve...

— Több ilyen nevű és ilyen külsejű bár van Londonban. Körülbelül melyik tájon volt?

— A Leicester Squarétől mintegy félórányira. Nincs tájékozódásom Londonban, de azt hiszem, annyi ideig tartott, míg kényelmesen ballagva oda jutottam. Szabad kérdezni valamit, felügyelő úr?

— Tessék !

— A maharadzsza nem tért vissza még?

— Nem. Hajnali félnégy óta nyomoztuk, de csak a legnagyobb óvatossággal tehattuk. Úgy a maharadzsza személye, mint a szálló miatt is. De örvendetes számunkra az, hogy a betörést megghiúsították.

Allan felpattant.

— Szabad-e kérdezni, hogy honnan tudja?

A felügyelő először mosolygott. — Tudom... hm... egy sajtószertű véletlen folytán... Egyébként ha megengedi, nincs-e oka saját személyében is feljelentést tenni?

Allan megrázkódott. Ez lever minden rekordot. Ilyen titkosrendőri éleselméjűségről még sohasem olvasott, de még nem is álmodott! Az a sovány felügyelő abból találta-e ki pénzbeli veszteségét, ahogyan a cipő-

zsinórját kötötte meg, vagy a bal kabátja ujjának valami foltjáról? Szóra sem képesen meredt a felügyelőre. Az mosolyogva húzott elő egy papírdarabot az előtte lévő halmazból és odanyujtotta Allannak.

— Kérem, olvassa el, — mondotta — a ma reggeli első postával érkezett.

Allan kezébe vette a papirost és végigfutotta a számára nagyon is jól ismert írás sorait :

»A Scotland Yardnak !

A svédországi Kragh Allan urat, lakik a Grand Hotel Hermitage 417. számú szobájában, ma éjjel félhárom és három óraker megfosztották egy hatezer svéd koronára (ezres bankjegyekben) rugó pénzszegeztől.

Az, aki a lopást elkövette, szeretné felhívni a figyelmet arra, hogy rendkívül enyhe ez a büntetés, melyet Kragh Allan úrra kivetni helyén levőnek tartottak illetéktelen beavatkozása miatt abba a másik ügybe, mely ugyanazon az éjjelen játszódott le a Grand Hotel Hermitageban.

Ha Kragh Allan úr még nem tett volna jelentést a dologról, bátorkodom a magam részéről adni róla hírt. Kragh úr szeretetreméltó fiatalember, kinek érdeme lehet buzgó fáradozásaik esetleges sikerében.

Siető hívük

Mirzl Jeromos.

U. i. Nem futja időmből megemlíteni, hogy »más néven« kinek hívnak még. »

A detektív mosolyogva figyelte Allan arcjátékát e levél olvasása közben.

— Nyilván nem ismeri Mirzlt, — mondotta — hogy annyira meglepődöttnek látszik.

— Hogy én nem ismerném? Ó, valamennyire mégis, mint kitűnik ebből a levélből is. És ön? Ismeri?

— Azzal felelhetek, amivel ön: valamennyire! Három évvel ezelőtt pokollá tette életünket itt Londonban, azzal a Regent Streeten elkövetett tíz betöréssel, az Ascot-serleg eltüntetésével, az ír koronaékszerek elidegenítésével s még tucatnyi más ügygel, melyeket nem lehet teljes bizonyossággal neki tulajdonítani és mégis meg mernénk esküdni, hogy köze volt hozzájuk. Igen, ismerjük valamennyire Mirzl urat. Jó szerencse, hogy az Ascot-verseny után elhagyta az országot és jobbnak látta, hogy a német hatóságoknak kellemetlenkedjék. Most, úgy látszik, megelégte azt is.

— És valószínűleg soha sem jött volna Londonba, ha nem én segítettem volna hozzá.

Allan nem tagadhatta meg magától, hogy ki ne játssza ezt a kis ütőkártyát. A detektívek némán hallgatták az expresszvonaton átélt kalandjának leírását. Mikor végzett vele, a felügyelő így szólt:

— Jó tanácsot adok önnek: ne emlegesse a Rajnától nyugatra ezt a históriát, kétségbe vonom, hogy érdemjelet kapna érte.

— Azt pedig, hogy Mirzl mivel hálálta meg, láhatták most. Szabad-e kérdenem: minthogy most már tudják, hogy Mirzl benne van a játékban s önök oly alapos nyomozást indítottak, van-e mégis remény, hogy ez egyszer hurokra keríthetik?

— Hivatalosan, hivatalosan, — bólintott a detektív-felügyelő — rendkívül kedvező reményeink vannak. De ami a jelen pillanatban majdnem fontosabb nekünk Mirzl úr kézrekerítésénél, mindenestre az, hogy Jusszuf kán ő királyi fenségét megtaláljuk.

A detektív elhallgatott és homlokát redőbe vonva, idegesen csapott az asztal sarkára noteszkönyvével. Allan egy dűnnyögve mondott szitkot fojtott el, mely szíve mélyéből tört utat magának. Ugyanabban a pillanatban hirtelen kinyitották az ajtót s egy fehérbajuszos mérges öregúr rontott be a szobába. Allan a maharadzsa európai mentorát Morrel ezredest ismerte fel benne.

— Hé ! — kiáltotta az öreg. — Van-e újság, van-e nyom?

A felügyelő fejét rázta.

— Reméljük, hogy a nap folyamán . . . — szólalt meg.

— A nap folyamán, a hét folyamán, pokolba vele ! — bömbölte az ezredes és olyat dobantott a lábával, hogy minden táncra perdült a szobában. — Meg kell találnia, hallja, meg kell találnia az én fekete Adoni . . . öfenségét még a mai nap estéje előtt. Fogadtatásra kértek bennünket az indiai miniszterhez, ahhoz a polgári hü . . . hm, ötórai teára és az ég tudja, még mire ! Addigra, hallja, előkerítse nekem, mert ha nem, összeaprítok mindent . . .

— Az ön helyében, ezredes úr, lemondó levelet írnék. Feltétlenül. Ha még lett volna kétségünk abban, hogy Mirzl Jeromos keze van a dologban, ennek a fiatalúrnak a vallomása után az is eloszlott ; és Mirzinek, aki ellopta az ír koronaékszereket, bizonyára

nincsenek gátlásai abban sem, hogy ellopjon egy uralkodó fejedelmet . . .

— Ez a fiatal úr ! Az ördögbe, ki ez a fiatal úr ? — Az ezredes olyan szemet vetett Allanra, mint egy elhanyagolt kicsiny dobverőre.

— Mister Allan K-r-a-g-h — betűzte le az írsaiból a felügyelő — Svédországból.

— Svédország, Norvégia, füttyölök rájuk. Ki a fránya ez a Mister Allan K-r-a-g-h ?

— Az az úr, aki őfenségét utoljára látta abban a titokzatos klubban, amelyről már hallott ezredes úr !

— Áh-h-h ! — az ezredes olyat ordított, mint egy megsebzett tigris. — Hát ön volt az, uram, aki utcákon és körutakon át az én fekete Ado . . . őfenségét abba az átkozott helyiségbe csábította, ahol most kifosztva és meggyilkolva fekszik. Maga volt az, ne próbálja tagadni ! Maga volt az !

Allannak, aki ügyel-bajjal felállt, a legnagyobb erőfeszítésébe került, hogy ne törjön ki rajta a nevetés. Az ezredes burgundi-vörös volt Allan gázságának elképzelésében. Csakugyan, érdemes volt elkövetni mindent, hogy megmentse az ellopatástól az indiai fejedelem koronázó drágaságait ! Epp olyan hálás dolognak látszott, mint segítségére lenni azoknak, akik a szóbanforgó ékszereket el akarták lopni, hogy elmenekülhesse-nek egy túlságosan tolakodó ország földjéről.

— Nem én voltam, aki őfenségét elrabolta vagy oda csábította . . .

— De igenis, ön ! Látni rajta ! A pokolba önnel és a fecsegésével !

— Nem én voltam — mondta Allan attól való rettegésében, hogy konok tagadása miatt még szélhűdés

éri az ezredest. — Mirzl egyik cinkosa volt, akit a felügyelő úr említett önnek. Engem magamat is úgy csaltak oda abba a helyiségbe...

— Haha! Hahaha! Őt is oda csalták! Tartóztassa le már, felügyelő! Ő volt az, ördög és pokol! Ön maga is láthatja és hallhatja már.

— Engem Mirzl egy másik cinkosa juttatott a klubba. Pazarul vendégeltek meg ott bennünket borral, engem, meg a maharadzsát, meg az öreg udvari költőt, akik egy idő múlva átjöttek abba a páholyba, amelyben én ültem. Szabad-e kérdenem, ezredes úr, ismer-e valakit, akit Stantonnak hívnak?

— Stanton? Az ördögbe, ki az a Stanton?

— Az az ember, aki őfenségét oda csábította.

— Haha! Természetesen! Felügyelő...

— Bizonyos idő múlva sikerült megszöknöm és szerencsére még jókor érkeztem ide, hogy meghíúítsam a betörést, melyet Mirzl személyesen vállalt. Olyan álöltözetbe bujt, hogy hozzám hasonlított...

— Jóságos egek, felügyelő, hallja ezt, vagy süket-e? Végighallgatja ennek az embernek még több hazugságát is, anélkül, hogy torkán ne akadjon és meg ne fojtsa? Álruhában, hogy olyan legyen, mint ő! Üssenek agyon, ha még hallottam ilyent ebben az életben! Ő volt, természetesen ő volt az, több mint egy órája már, hogy a fülébe kiabálom.

— Kedves ezredes, szabad-e kérdezni: lehet-e valaki ugyanabban az időben az ajtón kívül és belül?

— Ha akar!

— Tudniillik az az egyedüli lehetőség arra, hogy a portás ezt a fiatal urat egyrésztől a szálló ajtaján kimenekülni lássa, másrésztől pedig kegyetlenül helyben-

hagyva itt a szobájában találja, mikor feljött a konstáblerekkel.

— Akkor egyszerűen újra felmászott a padlóba vágott résen.

— És következésképpen az örök szemeláttára ment be a maharadzsza hálósobájába és létra nélkül jött ide fel a padlóba vágott lyukon, hogy a rendőrök karjai közé szaladhasson?

Az ezredes végre elhallgatott. Azok a lehetőségek, melyek a felügyelő előadása után amellet szóltak, hogy Allan volt a gonosztevő, kissé még az ő szolgálatkész képzelőereje számára is bizonytalannak látszottak. Egy székre roskadt és megtörölgette zsebkendőjével a homlokát :

— De mennybéli Isten, — sóhajtott — a miniszter öt órákor teára vár bennünket és az ég tudja, még mire ! És a jóhírem ! És az indiai kormány !

— Hálás lehetne ennek a fiatalembernek, — folytatta a felügyelő szelíden, de kérlelhetetlenül — ő mindenestre megakadályozta legalább azt, hogy ellopják az ékszereket. Hajszálon mult. Hálás, felétlenül hálás.

Az ezredes Allanra szegezte véraláfutásos szemét, mely éppenséggel nem fejezte ki a hálának valami élénkebb fokát. Valami érthetlenséget motyogott, felpattant és kirobogott a szobából.

Allan a felügyelőre nézett, aki visszamosolygott reá. Ugyanabban a pillanatban hirtelen kinyílt az ajtó és Mrs. Bowlby rohant be, mint egy kilőtt zöld golyó. Megpillantotta Allant és megállt előtte.

— Mondott már valamit Langtreys feleségéről? — kiáltotta és hol Allanhoz, hol meg a felügyelőhöz fordult. — Igen?

— Langtrey feleségéről? — kérdezte a detektív. Hát az kicsoda?

— Egy szörnyű nő — kiáltotta Mrs. Bowlby diadalmasan. — Förtelmes. Ő van az egész dolog hátterében. Meg fogja látni.

— Szabad megkérnem egyiköket, hogy mondja el, de oly világosan, amennyire lehet — mondotta a felügyelő és kezébe vette a tollat.

— Szabad nekem, Mrs. Bowlby? — kérdezte Allan.

Mrs. Bowlby igenlően bólintott, de diadalmasan állt készenlétben maga is, hogy résen legyen szükségessé válható kísérő megjegyzéseivel. Allan megszólalt:

— Közvetlenül a kihallgatás előtt eszembe jutott, felügyelő úr, egy körülmény, mely gondolkodóba ejtett. Nyilvánvaló hogy Mirzl és bandája pontos ellenőrzést gyakorolt kémeivel mindazon, ami a Grand Hotel Hermitageben történt. Hiszen lehettek azok szolgák, szobaleányok, pincérek, kifutófiúk, kik hemzsegnék a szállóban. Az ő segítségükkel tájékozódtak a szobák elhelyezéséről s arról is, hogy megbarátkoztam a Bowlby-családdal, amely az őfensége fölött levő szobák sorában lakik. Megtudták, hogy Mrs. Bowlby házon kívül lesz hétfőn éjszaka. Ez már pénteken elhatározott dolog volt s ők tüstént megállapították terveiket. Az, hogy Mirzl rendes körülmények közt ezt az álcázást választotta volna, nevezetesen, hogy éppen az én külsőmet sajátította volna ki, nem látszik egészen bizonyosnak, de mindenesetre lehetséges. Ámde most hozzájárult az, hogy Mr. Bowlby tegnap, midőn felállt az asztal mellől, barátságosan felszólított, hogy menjek fel otthonosan a dohányzószobájába s ha kedvem van, igyak meg ott egy whisky szódával. Ez nyolc ára tájban történt és Mr.

Bowlby megígérte még azt is, hogy értesíti szolgáját arról, hogy valószínűleg felmegyek. Megdöbben az a részlet? Egyedül voltunk az asztalnál, senki a személyzetből nem volt közelünkben. Ha Mirzl az utolsó pillanatban megtudta, amit Mr. Bowlby nekem mondott, természetesen megfogamzott ötlete az átöltözködéshez. De hogyan tudhatta meg? A szolgaszemélyzetből, mint említettem, senki sem volt közelünkben. De, rövid idővel azután, hogy Mr. Bowlby és családja eltávozott, történetesen egy pillantást vetettem — asztalunk felől nézve — jobbra s ott, mélyen az étkezőterem e részét díszítő pálmák árnyékában, úgyszólván elrejtőzve ült egy hölgy, kiről Mrs. Bowlby azt mondja, hogy kétes jellemű nő, jó családból való amerikai nő, aki több évvel ezelőtt eltávozott Amerikából és itt, Európában, gyaníthatólag összeszövetkezett egy kalandorral. A neve Mrs. Langtrey . . .

— És Mrs. Langtrey ma, — rikoltotta közbe Mrs. Bowlby hangja, mint éles flótaghang a nagy csöndességbe — ma reggel félnyolc órakor eltűnt a szállóból, miután sürgős táviratot kapott a városból !

MYNHEER VAN SCHLEETEN ÉLMÉNYEI.

Mynheer van Schleeten élete nem volt szegény eseményekben ; mynheer van Schleeten számára csak az volt ebben a kellemes, hogy ezek az események állandóan felfelé íveltek. Ismeretlen emberből vált európai nevezetességgé, szegény ördögből gazdag férfiúvá, gazdag férfiúból még gazdagabbá. Abban az évben, mikor Jusszuf kán első látogatására indult Nazirabadból az

európai kontinensre, van Schleeten urat az ékszeripar első szakemberének tartották ugyanott. Mint Mr. Bowlby mondotta Kragh Allannak, ő készítette azt a diadémot, melyet a francia köztársaság küldött egy emlékezetes alkalommal az orosz császárnénak s az ő műhelyeiből került ki még tucatnyi hasonló hírfű drágaság. Főüzlete Amsterdamban volt, de hozzátartozott élethivatásához, hogy majdnem ugyanannyi időt töltött Berlinben, Párizsban és Londonban, mint otthon, Amsterdamban. Mindezekben a városokban fióközletei és képviselői voltak.

Az említett év augusztusának végén Berlinben (ahol egy későbbi nemesi rangra emelt pénzügyi szakember megbízásából járt, kinek neve B-vel kezdődik), levelet kapott londoni képviselőjétől, hogy egy bizonyos Morrel ezredes igénybe óhajtja venni szolgálatát védence, a nazirabadi maharádzsa számára. Mynheer van Schleeten, kinek még sohasem volt dolga keleti fejedelemmel, de annál többet hallott ékszerekről, sietett eleget tenni a meghívásnak, különösképpen azért is, mert igen hízelgő tiszteletdíj felajánlásával volt kapcsolatos. Közölte örömét az újságokkal, melyek több közleményükben együtt örültek vele. A maharádzsa drágaköveinek új foglalásáról és átalakításáról volt szó. A fiatal s kissé különc herceg ráúnt azokra a holmikra, melyek ezer év óta mindig ugyanolyanok voltak.

Szeptember elején Mynheer van Schleeten Hamburgba utazott, ahová egy kisebb üzleti ügy szólította; s ugyanazon a napon, mikor a svédországi Kragh Allan úr abba a városba érkezett, van Schleeten úr onnan a reggeli expresszen Párizsba indult, ahová szintén

csekélyebb jelentőségű ügy szólította, amely lehetővé tette számára, hogy a kitűzött időpontban Londonban lehessen.

Mynheer van Schleeten élményei az expressz-vonaton kezdődtek.

Hollandus létére flegmatikus úriember volt ; azok a sikerek, melyeket majdnem hatvanéves életében aratott, nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy még nagyobbra fokozzák az egykedvűségét. Ritkán esett ki a sodrából, csak két kedvtelése volt, melyeknek megfelelően flegmatikus módon engedte át magát. Az egyik, melyet az évek hoztak meg számára, a zamatos ó-bordeauxival állt vonatkozásban ; a másik, mely az évek során némi csökkenést mutatott, a kíváncsi ifjúasszonyokkal. Ifjú kora Mynheer von Schleetent női társaságban elköltött számos vidám vacsora közben látta ; egykedvű vérmérséklete mégis visszatartotta attól, hogy annyiszor vacsorázzon, hogy megfosztaná magát azzal az ebédhez való képességétől vagy kedvétől. Életének későbbi éveiben van Schleeten úr sokkal gyakrabban választotta a jóízű ebédeket, mint a vidám vacsorákat. Elárulta ezt már külső megjelenése is ; nagy és hajlott orra idő multával annak a jó francia bornak színét vette magára, melyben legszívesebben tükröztette. Szőke és deres bajusza ez italáldozatok közben úgy nőtt nagyra, mint a fa, melyet patak partjára ültettek ; s mikor most van Schleeten úr ivott, bajusza úgy hajolt reá a bordeauxi pohárra, mint a fűpamat a patakocskára.

Ezeket a megjegyzéseket azért kellett előre bocsátani, hogy helyes világításba lehessen helyezni van Schleeten úrnak a hamburg—kölni expresszen és utóbb átélt élményeit.

Alig, hogy van Schleeten úr elfoglalta helyét az elsőosztályú kocszi egyik szakaszában, — szokása szerint az ablaknál levő helyet a menet irányában — egy hölgy lépett be a szakaszba. Pillanatig vizsga pillantást vetett van Schleeten úrra, aki ezt a maga részéről felbecsülő pillantással viszonzta. S megállapította róla, hogy fiatal, meglehetősen gömbölyded és nagyon csinos, bár kissé fennén hordja az orrát és hogy következésképpen életvidámabb korában a maga részéről nem lett volna kedve ellenére, hogy vele vacsorázzék. Nem lehetett tudni, hogy milyen eredménnyel járt az a vizsgálat, melyet a hölgy végzett van Schleeten úr személyével kapcsolatban ; de nyilván kielégítő volt, mert utiholmiját a hálóba rakta, ő maga pedig a van Schleeten úrral szemközt lévő ülésen helyezkedett el. A vonat aztán elindult és van Schleeten úr, egykedvű természetét jelezve, elmerült a reggeli újságok tanulmányozásába.

Igy volt Brémáig, mígnem történt valami.

Alig hogy a vonat ezen az állomáson megállt, van Schleeten úr lépteket hallott a folyosón és látta, hogy szakaszának ajtaját kinyitja egy fiatalember, ki úgy látszott, helyet keres magának. Van Schleeten úr megállapította, hogy a fiatalembernek egészen rokonszenves külseje van ; de minthogy nagyon nem szívesen látta, ha a szakaszt, melyben ő utazik, többen szállják meg, a fiatalembert bizonyos rideg és visszautasító arckifejezéssel méregette, mely mintegy azt látszott mondani : menjen át a másik szakaszba, fiatal barátom. A legcsekélyebb ügyet sem vetve erre a fogadtatásra, a fiatalember egészen fesztelenül helyet foglalt van Schleeten úr mellett, megfosztva így minden lehetőségtől, hogy löncs után végig nyujtózkodják és szundítson egyet.

Van Schleeten úr élesebbé köszörülte ridegen visszautasító pillantását s még egy adag jómodorú csodálkozást helyezett el benne ily viselkedésen. Sajna, észre kellett vennie, hogy ez a pillantás kárba veszett a fiatalemberrel szemben (aki egyébként minden poggyász nélkül lépett a kocsiba) ; az pedig teljes mértékben azzal volt elfoglalva, hogy elnyelje szemével van Schleeten úr szép átellenes női utitársát ; a hölgy a maga részéről minden látszat szerint elsundított. Van Schleeten úr megalkotta magában véleményét a mostani fiatal-ságról s kis idő múlva tovább folytatta ismét a reggeli lapok tanulmányozását.

A legközelebbi epizód akkor esett meg, mikor a vonat körülbelül fél órája száguldott már tovább. A szakasz ajtaját ismét kinyitották, ezúttal van Schleeten úr meglegedésére az ellenőr lépett be s óhajtotta látni a menetjegyeket. A fiatalember felmutatta a maga jegyét, mely van Schleeten úr csalódottságára rendbenlevőnek mutatkozott. Az ellenőr most van Schleeten úrhoz fordult, kétszer egymásután köhécselve mondta : »nagyságos asszonyom«, hogy felhívja magára a fiatal hölgy figyelmét, aki van Schleeten úrral ült szemközt. De hiába tette. A hölgy még mindig aludt. A fiatalember egy pillanatig gondolkozni látszott, aztán előre-hajolt és gyengén megérintette kezével van Schleeten úr átellenes szomszédjának térdét.

A hatás abban a pillanatban jelentkezett. A fiatal hölgy felpattant helyéről, magából kikelt, felháborodott pillantást vetett rá, meredten nézett körül, átadta az ellenőrnek a menetjegyét és ugyanakkor az angol szavak egész zuhatagát ontotta ki : hogyan merészelhette az a fiatalember? Voltaképpen mit gondol? Hát nem lehet

Európába utazni (tehát amerikai nő volt), anélkül, hogy a nőt meg ne sértene? Van Schleeten úr kissé túlzottan látta felháborodását, gondolataiban felvonultak előtte azok az amerikai származású hölgyek, akiket ő is megérintett gyöngéden a térdükön és egyebütt is; de arra gondolva, hogy ellenséges magatartásával a hölgy esetleg elűzheti a fiatalembert az ő (van Schleeten úr) pamlagáról, őrizkedett attól hogy félbeszakítsa a hölgy szavát. De az egyszerre hozzá fordult.

— Nem látta-e Sir, hogy ez a fiatalember nem merészkedett-e többre is, míg aludtam?

— Nem tudom — jelentette ki van Schleeten úr diplomatikusan s még mindig az ő kis délutáni szundítására gondolt. — Ujságot olvastam.

— Rendben van!

S a hölgy folytatta kifakadásait a fiatalember ellen, aki eleinte egészen elképedve hallgatta s most magyarázattal akart szolgálni. De a hölgy rögtön a szavába vágott.

— Hogyan merészel megszólítani?

Ez már több volt a soknál. Kragh Allan, van Schleeten úr elragadtatására, felállt és eltűnt a folyosón. Van Schleeten úr ugyanabban a pillanatban némi megbánást érzett amiatt, hogy neki is volt része a megszasztásban: alig lesz nagyon kellemes dolog együtt utazni ily érzékeny és civakodó kis ördöggel. De alig ment ki a fiatalember az ajtón, a hölgy arcának kifejezése egyszerre megváltozott, mint az ég áprilisban és a világ legverőfényesebb mosolyával fordult van Schleeten úrhoz:

— Kissé talán indulatos voltam, — mondotta — de nem bírom elviselni eféle fiatal legénykéek tolakodását,

Bizonyos hangsúllyal mondotta azt, hogy »fiatal« legényké, ami van Schleeten urat kellemesen érintette. Van Schleeten úr megállapította magában, hogy a hölgynek fehér, erős foga van s hogy a szeme szokatlanul vonzó, mikor mosolyog. Szürke szeme van; a szürke szín van Schleeten úrnak az évek mulásával kedvenc színe lett, mert nagyon is sok kék és fekete nő szembe nézett nagyon is mélyen; és drágán fizetett meg érte.

— Madame, — mondotta — ennek a fiatalembernek a tolakodása egyszerűen elviselhetetlen volt.

Kis idő múlva érdekes beszélgetésbe mélyedtek, melyet csak az szakított félbe, hogy az étkezőkocsi pincére belépett a szakaszba és jelentette, hogy tálalni fogják az ebédet. Van Schleeten úr, noha már most is megállapodott magában, hogy nem volna kifogása ellene, együtt vacsorázni új ismerősével, egyelőre mégis elodázta ezt a gondolatot és felajánlotta, hogy ebédeljen vele. A hölgy kecsesen bólintott.

— Feltéve természetesen, hogy magamért én fizetek. Van Schleeten úr meghajolt.

Az ebéd óta, mely kitűnő óbordeauxi mellett a legkellemesebben ért véget, néhány óra pergett le, amikor van Schleeten úr megint látott valamelyest abból a fiatalemberből, aki azzal fenyegette, hogy megfosztja déli álmától. Azzal az ifjú hölggyel szemben, aki csakugyan megfosztotta ettől az élvezetétől, nem érzett semmi neheztelést; az annyi más élvezetet szerzett neki szeretetreméltó csevegésével. A vonat Kölnben éppen megállt, mikor van Schleeten urat és az ifjú amerikai nőt, akit, mint most már tudta, Mr. Langtreynnek hívnak, a folyosóról behallatszó izgatott hangok zavarták meg abban az érdekes eszmecseréjükben, hogy aján-

latos-e közös iskolába iratni fiúkat, meg a leányokat. Kitekintettek és látták egy rendőr, meg egy polgári személy kíséretében eltűnni azt a fiatalembert, aki oly haragra gyujtotta mindkettőjüket s a polgári személyt van Schleeten úr tüstént a detektívek osztályához tartozónak minősítette. Van Schleeten úr Mrs. Langtreyre nézett, Mrs. Langtrey van Schleeten úrra nézett és felkiáltott :

— Lásza, mit mondtam ! Valósággal megérzem, mikor gonosztevőt látok a közelemben.

Van Schleeten úr, mikor csodálatának adott kifejezést tisztánlátásáért, megvallotta magában, hogy a hölgy iránt való érzelmei egyáltalában nem voltak telepátikus természetűek.

Este féltizenegy órakor, mikor megérkeztek Párizsba, úgyszólván magától adódott, hogy mindketten ugyanabban a hotelben szálltak meg. Van Schleeten úr egy nyugodt családi hotelt választott ki a Madeleine közelében és Mrs. Langtrey hozzájárult választásához. Még sohasem volt Párizsban — mondotta. — A Hamburg—Amerika-vonal egyik hajóján kelt át az óceánon és csak azért utazott, hogy elfeledje férjének elvesztése miatt érzett bánatát s hogy egyben megszabaduljon egy tolakodó kísérelőtől, aki abban a képzeletben él, hogy ő szerelmes belé.

Van Schleeten úr teljes készséget érzett magában arra, hogy már Párizsban időzésük első estéjén segítségére legyen minden bánatának elfeledtetésében, de nem talált alkalmat reá. Mrs. Langtrey egy csésze tea után eltűnt szobájában.

Két nappal utóbb Londonba mentek, még mindig együtt. A hölgy táviratot kapott, ami arra készítette,

hogy ugyanaznap utazzék oda, mint van Schleeten úr ; a Grand Hotel Hermitageben fog megszállni, mondom. Mikor megérkeztek a Charing Crossra, oly fesztelenül szorította meg van Schleeten úr kezét, ahogy csak fiatal amerikai nő meri megtenni és felkérte, hogy másnap legyen vendége a Grand Hotelben.

Az ebéd elragadó volt ; Mrs. Langtrey mindenkéltől hercegnői modorban jelentette ki, hogy csakis neki van joga fizetni. Van Schleeten úr igen sok ifjú hölgyet látott vendégül életében, de még sohasem volt egy hölgynek a vendége. Ez sajátzerűen csiklandó érzés volt, körülbelül olyanféle, mint egy új hollandi likőr. Sietett hangsúlyozni, hogy azt csak abban a feltevésben lehet elképzelni, hogy a hölgy, mihelyt lehet vele vacsorázik a Savoyban. Mrs. Langtrey ismét a nyílt hercegnői modorban elfogadta a meghívást.

Ez ebéd végeztével van Schleeten úr és Mrs. Langtrey, a szálló éttermének egyik asztalánál teljes csodálkozásukra nem kisebb egyéniséget fedeztek fel, mint az expresszvonatbeli fiatalembert.

— Tulajdonképpen nem kellene értesítenünk a rendőrséget, Mrs. Langtrey? — kérdezte van Schleeten úr.

Mrs. Langtrey megrázta a szép fejét.

— Én mindig szeretem a felebarátomat, amikor pezsgőt ittam — ezzel a kijelentéssel felelt.

Van Schleeten úr elhatározta, hogy a Savoybeli vacsoránál bordeauxi helyett pezsgőt fognak felszolgálni.

Ez csütörtökön, szeptember tizenegyedikén történt. Van Schleeten úr üzleti okok miatt kénytelen volt rövid tartózkodásra átmenni Amsterdamba, ami három napjába került. Mikor hétfőn, tizenötödikén, kora reg-

gel visszaérkezett Londonba, az az üzenet várta, hogy offensege, a nazirabadi maharádzsa, aznap érkezik meg Londonba és hogy mielőbb rangjához méltó ékszerekkel állhasson a világ elé, a Grand Hotel Hermitageben mielőbb való jelentkezését kéri.

Van Schleeten úr egy pillanatig csodálkozást érzett, hogy offensege és Mrs. Langtreys választása ugyanarra a szállóra esett, de hamar megfeledkezett a dologról, abban a kellemes várakozásban, hogy Mrs. Langtreys a szállóban találja és pontos dátumát állapíthatja meg a kis vacsorának, melyet gondolataiban a Savoynál lényegesen csendesebb helyre helyezett át, mint például a saját, rendkívül diszkrét magánlakásába. Halogatás nélkül a szállóba ment.

Az igazgató személyesen fogadta és vezette fel a maharádzsa első emeleti lakosztályába. Van Schleeten urat pár percnyi várakoztatás után a maharádzsa magánszobáiba vezették. Ott egy barnabőrű, kissé testes, feketebajuszú fiatalemberrel, nyilván offensegével magával, továbbá egy őszszakállas indussal, kinek kiléte ismeretlen maradt előtte, meg egy fehérbajuszos, katonás angol úrral találta magát szemtől-szemben. Az utóbbi szólította meg:

— Ön Mr. van Schleeten, az ékszerészet amsterdami szakembere?

— Az vagyok.

— Offensege néhány különösen értékes ékszerdarab új foglalatának elkészítéséről óhajtja önt meghallgatni. Jól megértsen, különösen értékes darabokról van szó.

— Értékes! — vágott szavába az ifjú maharádzsa, — Morrel szahib, hogyan mondhatod azokat

értékesnek ! Épp oly kevésbé méltóak a fehér hercegnőkhöz, mint én magam. Talán méltókká válhatnak ennek az embernek az ügyességével, akinek jutalma és megtisztelése ebben az esetben nem lesz csekély.

— Láthatom az ékszereket ? — kérdezte van Schleeten úr, aki úgy vette észre, hogy ez az eszmecsere nem sok jót ígér az ékszereket illetően s aki Mrs. Langtreyre gondolt.

Az ezredes szavára megnyíltak egy belső helyiség ajtai és két komoly és fenyegető külsejű fekete szolga lépett be ; vas- és rézveretű, tekintélyes méretű mahagónikazettát cipeltek. A fekete szolgák aztán visszavonultak, az ezredes felszólítására van Schleeten úr hátra fordult s valami csikorgást és recsegést hallott. A kazettának nyilván bonyolult mívű titkos zára volt és kinyitásának titkába nem akarták beavatni van Schleeten urat.

No, ha a kövek nem különbek, mint a maharádzsa mondja, akkor ! . . . Azt hiszik ezek, hogy most lát először ékszert ? Ráadásul pedig még felszólítják, hogy forduljon hátra. Megtette és majdnem felbukott.

Természetesen hallotta már hírét a napkeleti fejedelmek kincseskamráinak és látta a saját szemével az európai kollégáik drágaságait, de amit most látott, túltett legmerészebb képzeletén. Maga az ezeregyéjszaka volt ; halálos dőfés még hollandus flegmáján is. A különböző színű drágakövek özöne áradt felé, oly drágaköveké, melyeknek mindegyike méltó volt arra, hogy egy korona dísze lehessen. A fény zuhataga : zafírkövek nehéz kék szőlőszemei, gyöngyfűzések, melyek bágyadtan csillogó szürke kígyók módjára tekergőztek a drágakövek tömegében, smaragdok,

melyek úgy égtek, mint a ragadozó állat szeme, a rubintok csörgedező vére az egészen, úgy, mintha a kincsek valamelyik hűtlen őst a kazetta fölött nyakaszták volna le s kényszerítették volna így, hogy vérével hintse meg tartalmát — és közben-közben szétszórta gyémántkövek, újra gyémántkövek, melyeknek hideg tüze úgy ragyogott, mint télen a csillagok és az északi fény. A színeket sugárzó, önmagában fogant fénynek ez a kitörése melyet eléje dobtak, szinte megállította van Schleeten úr lélekzetét. Van Schleeten úr csak bizonyos idő elmúltával vette észre a részleteket, azokat a ritka köveket, melyeknek színárnyalata eltért a rendestől; fekete gyémántokat és gyémántokat, melyeknek kék színe olyan volt, mint a Himalája hegytetőin az örök hó kéksége, smaragdköveket, melyeknek zöld fénye az opál színezetébe ment át s olyan volt, mint az alkonyat égének kihúnyó világossága, rubintköveket, melyeknek vörös vére, mintegy ősi nemességét mutatva, a kékbe játszott át s végül a drágakövek aranyfoglalatát is. Nehéz volt az, fantasztikus, néha különös, de minő gondolat, ezeket modernizálni! Van Schleeten úr mélyet lélekzett és a maharádzsához fordulva, dadogva szólt:

— És felséged azt akarja, hogy az ékszereket megváltoztassam?

— Természetesen — mondta Jusszuf kán méltóság-teljesen — másképp mért hívattalak volna ide Morrel szahibbal? Ő mondotta nekem, hogy az első vagy Európában azok közt, akik a drágakövekkel bánni tudnak. Bár az enyéim csekélyértékűek és nem bírnak lebilincselni téged, mégis arra kérlek, tedd annyira méltókká a fehér hercegnőkhöz, amilyenné csak lehet. Tudd meg,

hogy azért vagyok Európában, hogy szahib hercegnőt harcoljak ki magamnak és gondold meg azt, mikor kezded ezeken a köveken dolgozik. Nagy lesz a te jutalmad és megtiszteltetésed.

Van Schleeten úr, kinek szeme úgy függött a kazettán és tartalmán, mint a madár szeme a kígyóén, éppen új ellenvetéseket akart tenni, de Morrel ezredes megelőzte.

— A dolog offensége akaratnyilvánításával eldőlt — jelentette ki élesen. — Vállalja-e a munkát, mert ha nem, kénytelenek leszünk máshoz fordulni. Kérem azonnali kijelentését.

Van Schleeten úr egy pillanatig némán állt helyén, mielőtt sikerült felelnie :

— Természetesen... ha offenségének ez az akarat... De szabad-e kérdezni, mely formában kívánja offensége, hogy...

— Akármilyen alakban — vágott szavába az ezredes. — Határozza meg azt ön maga. Hiszen ez az ön különleges mestersége.

Van Schleeten úr egy pillanatig csöndesen elgondolkozott és hallotta, mikor az ezredes a bajuszába dörögte :

— Akármilyen istenverte formában, tökéletesen egyre megy.

Van Schleeten úr kezdette tisztán látni a dolgok állását s így folytatta :

— Meg van engedve, hogy offensége ékszereit itteni, londoni műtermembe vigyem, vagy pedig...

— Itt kell dolgoznia — mondotta az ezredes. — Rendelkezésére fog állani egy szoba és oda kell hozatnia a műszereket, melyekre szüksége lesz. Azonkívül pedig

már meg fog bocsátani, ha dolgozószobája előtt őrt áll
őfensége testőrsége. Nem ön miatt, hanem azért,
hogy elejét vegye minden kívülről jöhető merény-
letnek.

— Értem — rebegte van Schleeten úr, a kazettán és
tartalmán tartva szemét — és mikor fogjak hozzá?

— Mihelyt csak lehet, mihelyt csak lehet — kiál-
totta a maharádzsa hévvel. — Legjobb, ha ma.

— Tartok tőle, hogy ma elég lesz ideszállítani a
műszereimet, — mondotta van Schleeten úr — de
holnap...

— Jól van, legyen holnap! Es, úgy-e, megígéred,
hogy oly gyorsan dolgozol, amilyen gyorsan csak lehet?
Megtiszteltetésed és jutalmad nem lesz csekély, oly
szent igazán, mint ahogy Jusszuf kán, Nazirabad maha-
radzsája, Ibrahim kán fia vagyok.

— Megteszek mindent, ami tőlem telik, fenséges úr
— mondotta van Schleeten úr és mély hajlongások köz-
ben búcsúzott el. — Ha kell, éjjel és nappal dolgozom.

A maharádzsa tapsolt elragadtatásában, mikor
kiment a szobából. Van Schleeten úr látta, hogy a fekete
szolgák uruk felszólítására elősiettek.

Legnagyobb csalódottságára meg kellett állapí-
tania, hogy Mrs. Langtrej, mint tudokozódására a por-
tás mondotta, elment hazulról. Néhány sor írásban
megkérdezte tőle, hogy nem találkozhatnék-e vele
mielőtt másnap megkezdí a munkáját a maharádzsa
lakásában s megbízta a portást, hogy adja át a hölgynek
ezt a levelét.

Ez szeptember tizenötödikén történt. A keddi nap
szeptember tizenhatodika, nem sejtett meglepetéseket
hozott van Schleeten úr számára.

Láthatta már a portás arcán, amikor tíz óra tájban belépett a Grand Hotel Hermitagebe, hogy nincs minden oly rendben, mint lennie kellene. Alig hogy átlépte a küszöböt, a portás az igazgatót jelentette neki és kérte, hogy lépjen be az irodába. Van Schleeten úr diszkrétén előrehajolt a portáshoz.

— Egy kis levelet adtam át tegnap — mondta sokatjelentő pillantást vetve reá és végigsimította a deres bajuszát.

A portás egy pillanatig gondolkozni látszott.

— Á, igen, — mondotta — hogyne. A 320/21. számban lakó hölgynek. Elutazott s nem hagyott választ.

— Elutazott !

Elképedésében és csalódottságában van Schleeten úr ritkított szedéssel mondotta ezt, mint a színész a színpadon.

— Ma reggel utazott el, — ismételte a portás — úgy félnyolc tájban. Rövid idővel ezelőtt táviratot kapott.

— Amerikából — dünnyögte van Schleeten úr, abban a szent meggyőződésben, hogy a tolakodó kérő ismét megjelent. Mi lesz már most a vacsorából?

— Nem, Paddingtonból — igazította helyre a portás, — történetesen láttam az úrlapon. Itt jön az igazgató úr.

Van Schleeten úr, ki e pillanatban a nagy szálló igazgatóját a nagy csarnokban közeledni látta, annyira el volt kábulva a csapástól, melyet a portás rosszat nem sejtve mért reá, hogy sem gondolkozni, sem beszélni nem tudott. Ennek következtében időbe telt, míg észrevette, hogy az igazgató éppoly izgatott, mint ő.

Az igazgató megállt van Schleeten úr előtt s úgy látszott, mintha keresné a szavakat. Csak most tűnt fel van Schleeten úrnak, hogy mily különös is az, hogy az igazgatót egyáltalában hívták. Hiszen nincs vele semmi dolga. Éppen kérdezni akarta, hogy mi történt, mikor úgy látszott, mintha az igazgató valami elhatározásra szedné össze magát.

— Volna szíves van Schleeten úr feljönni velem az ezredes úrhoz? — mondotta. — Beszéljen vele magával, az lesz a legjobb.

— Igen, de miről van szó? — kérdezte van Schleeten úr elcsodálkozva.

— Tartsa titokban, van Schleeten úr, amit most önnek mondok, de hát szükséges, hogy be legyen avatva a dologba. A maharádzsa eltűnt s az éjjel betörték a lakásába.

— Betörték! — hebegte van Schleeten úr, egy pillanatra feledve Mrs. Langtreyt s minden mást, csak az ékszereket nem. — Ellopták az ékszereket?

— Nem, a lopást egy fiatalember, aki itt lakik a szállóban, az utolsó pillanatban szerencsésen meghiusította. De a maharádzsa eltűnt s a jó Isten tudja, mikor látjuk viszont.

Van Schleeten úr, egy szó nem sok, de annyit sem felelt. Micsoda titokzatos események! Eltűnt Mrs. Langtreys és eltűnt a maharádzsa! Együtt szöktek meg talán? És nem a maharádzsa szöktette-e meg a nőt? Ha pedig a dolog úgy áll, akkor van Schleeten úr, a pokol minden hatalmaira, ügyet sem vet többé ezekre az ékszerekre és ettől a perctől fogva annyiba sem veszi annak az indiai fejedelemnek a kincseit, mint az utcasarát. — Mikor tűnt el? — nyögte ki rövid habozás után.

— Tegnap este. Valami pokoli helyre csalták s azóta nem lehet megtalálni. De az Isten szerelmére, őrizze meg a titkot !

Van Schleeten úrnak Morrel ezredessel a fejedelmi lakosztályban folytatott beszélgetése rövid ideig tartott. Mikor belépett hozzá, az ezredes úgy rohant a szoba egyik falától a másikig s nem is kevésbé vérszomjasan, mint egy most rabságba esett tigris.

— Mi a mennykőt akarnak tőlem? — ezzel az udvarias megszólítással fogadta a belépőket.

— Ez itt van Schleeten úr, ezredes úr — mondotta az igazgató. — Az ékszerész, aki . . .

— Mit ékszerész, mit ékszerész ! Mikor az én fekete gyémántom a pokol . . .

Van Schleeten úr kezdette sértve érezni magát. Pillanatnyilag neki magának is meg voltak a gondjai, mégpedig elég nagyok arra, hogy ne kínoztassa magát a mások bajával. Egy lépést tett az ajtó felé.

— El fogok küldeni a műszereimért, — jegyezte meg jéghidegen, — engedje meg kijelentenem, ezredes úr, hogy nem vagyok . . .

— Jól van ! Jól van ! Átkozottul jól van ! — kiáltotta az ezredes, de aztán egy felvillanó gondolat mégis elhallgattatta. — Hát igen, elvégre mégis megvan a lehetőség, hogy azok a vakon tapogatózóok odafenn (Morrel ezredesnek ez a becéző szava nyilván a detektívekre vonatkozott) megtalálják az én fekete Ado . . . őfenségét . . . Tehát dolgozzék csak tovább, kedve szerint, nagyon tisztelt van Schleeten úr, egészen a kedve szerint. Nagy szolgálatot tesz azzal az én fe . . . őfenségének.

Az ezredes kirohant a szobából és oly robajjal csapta be az ajtót, mintha egy hegy omlott volna össze. Az igazgató bocsánatkérő mosollyal fordult van Schleeten úrhoz.

— Az ezredes úr kissé izgatott, — mondotta — ne vegye rossz néven, van Schleeten úr, tudhatja, hogy egy olyan vén katona . . . pillanatnyilag nem is lehet valami jó kedve.

— Az még nem elég ok arra, hogy úgy bánjon velem, mint a kocsisával, aki nem úgy hajtja a lovakat, ahogyan neki tetszik. Mindenkinek megvan a maga külön gondja.

— Ugyan, van Schleeten úr, világfi létére ne törődjék sokat egy öregúr rossz hangulatával. Engedje meg, hogy átvezessem abba a szobába, melyet az ön számára tartottak fenn.

Még mindig neheztelve követte van Schleeten úr az igazgatót a dolgozóhelyiségbe. Az első pillantás, melyet a mesés drágakövekre vetett, elég volt arra, hogy feledtesse vele az ezredest is, Langtrey asszonyt is. Egy teljes órát töltött el azzal, hogy végigcsodálta egyiket a másik után, kettőt meg azzal a töprengéssel, hogy miképpen is »változtassa« meg a foglalatokat a maharádzsa kedve szerint. Aztán csengetett és felvitetett magának egy könnyű reggelit s hozzá egy fél Chateau Lafitte-ot s két óra tájban végre munkához fogott. Este hét óráig maradt a munkahelyiségben s alig vette észre, hogyan mult el az idő, annyira hipnotizálták azok a drágakövek. De amikor mégis letette az eszközeit, egy dologgal tisztában volt, tudniillik azzal, hogy okvetlenül szüksége lesz segítő kézre, ha azt akarja, hogy kellő időre végezen munkájával, még ha nem is gondol a maharádzsa

ideges siettetésére. Félnyolc óra tájban távozott a szállóból.

A fekete testőrség még mindig ott őrködött némán és híven a munkahelyiség ajtaja előtt. Van Schleeten úr elmenőben megszólította őket angolul, de nem kapott tőlük semmi választ. Nyilván csak anyanyelvükön értettek szót.

Lenn az utcán eleinte majdnem mindent feledve járt-kelt az embersokaságban. A szeptemberi est kissé hűvös volt, valamiképpen érezni lehetett már a levegőben az őszi fuvallatát. Van Schleeten úr, kinek fejét egészen megtöltötte a csodás drágakövek látomása, csak némi idő múlva ébredt annak tudatára, hogy éhes.

Belépett egy kis francia-olasz vendéglőbe, csak úgy, mert éppen az ajtaja előtt találta magát; leült egy asztal mellé, összeállított magának egy kis menüt s rendelt hozzá egy fél Kirwan-Cantenacot. Éppen a kapansütnél és a befőtnél tartott, mikor felpillantott és látta, hogy Mrs. Langtreys áll egyedül, utcai ruhában az asztal előtt.

Van Schleeten úr felugrott.

— Kegyed az! — kiáltotta — kegyed?

— Igen, én... suttogta a hölgy. — Ó, hogy reátaláltam... Hála Istennek! Megengedi, hogy leüljek?

Van Schleeten úr oly lendülettel kapott fel egy széket az asztal mellől, mintha fegyverként akarná használni, aztán lesegítette a felöltőt a hölgyről. A kis vacsora biztatón jelent meg lelki szeme előtt. Mrs. Langtreys leült és szórakozottan lapozgatott az étlapon, melyet a francia pincér sietve nyújtott át neki.

— De ma este meg kell engednie — mondotta van Schleeten úr izgatottan. — Pincér, a borlapot kérem.

A hölgy gyengén bólintott a fejével és kiválasztott magának néhány fogást. Van Schleeten úr, aki a pezsgők rovatát tanulmányozta át, egyszerre észrevette, hogy Mrs. Langtrey franciául rendelt. Kissé csodálkozott s mikor a pincér elment, így szólt :

— Azt hittem, Mrs. Langtrey, hogy sohasem volt Franciaországban.

— Franciaországban? — ismételte meg a szót Mrs. Langtrey némi habozás után. — Nem, de miért kérdi? Ah, úgy, mert franciául beszélek? Minden művelt ember megteszi.

Van Schleeten úr sietett elismerni ezt az igazságot.

Csak desszert után fordult a szó van Schleeten úrra, meg arra, hogy milyen tervekkel jár. Addig azzal telt az idő, hogy a hölgy van Schleeten úr rokonszenvének kitörő nyilvánításai közben történetet mondott el arról, hogy miért menekült el nyakra-főre a Grand Hotel Hermitageból. Az a tolakodó udvarló, az volt az egésznek az oka! Természetesen! Az a durva egoista. (Van Schleeten úr kifejezése.) A kíméletlen fráter! Csak úgy egyszerűen útnak indítani egy táviratot : »Jövök, várjon reám« és azt képzelni, hogy ezzel már minden rendben is van! Hogy most már természetesen az esküvő kerül sorra! »Ó, hogy milyen megvetni való alakok járnak-kelnek ebben az emberi komédiában.« (Van Schleeten úr); »Mily nehéz a szegény nő élete, aki jóbarátok nélkül áll a világon.« (Mrs. Langtrey); »De szép annak, kinek páratlan jóbarátja van« (van Schleeten úr).

— Csakugyan jóbarátom akar lenni? — suttogta a hölgy.

Van Schleeten úr késznek nyilatkozott, hogy vállalja minden korlátozás nélkül ezt a szerepet.

— Valóban jó barátom, semmi más? — folytatta a hölgy.

Van Schleeten úr abba is belement, ha nem is oly lelkesen, mint első programjába. De töltött még pezsgőt a pohárba, bízva abban a sárga borban, szükség esetén a jövőben. Hiszen Mrs. Langtreyc amerikai nő, az amerikai nők pedig — az ember tudja már. Egy kis ostrom...

— Mennyire örülök, hogy találkoztam önnel — suttogta Mrs. Langtreyc és kis ujjait szórakozottan húzta végig van Schleeten úr kövér kezén. — Nézze, a véletlen néha mennyire megsegíti az embert, mikor a legnehezebb helyzetben van. Ha ugyan véletlen dolga volt.

Van Schleeten úr annak a szilárd meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a Gondviselés dolga volt s igyekezett megfogni azokat a kis ujjakat, melyek gyorsan menekültek otromba markolása elől.

— Beszéljünk önről — szólt közbe Mrs. Langtreyc.
— Mit csinál most? Nagyon el van foglalva?

Van Schleeten urat csábította a gondolat, hogy érdekessé tegye magát s hogy megmutassa, mi mindenre nem képes, ugyanaz a gondolat, mely egyedüli oka annak, hogy ősapánk vétke folytán sem ő, sem mi valamennyien nem lakunk már a Paradicsomban. Oly ékes-szólással, amely Mrs. Langtreyc láthatólag teljesen lebilincselte, leírta azt a feladatot, mellyel a maharádzsa bízta meg s az ékszerek leírása során előadása valósággal

költőivé lendült. A hölgy egyszerre csillogó szemmel vágott a szavába :

— Látnom kell azokat az ékszereket ! — kiáltotta.
— Szeretem az ékszereket ! Mindennél jobban a világon.

— Mindennél jobban a világon? — ismételte meg a szót van Schleeten úr csalódottan. — Attól tartok, Mrs. Langtrey, hogy lehetetlen s hogy vigyázatlanság volt részemről egyáltalán említést is tenni róla.

— Hogy nekem ! Elfelejtette már azt az ígérését hogy barátom lesz? Ha van a világon, ami gyémántnál is többet ér, az igaz barátság az. És az ember a barátjának elmondhatja, kell is, hogy elmondja akár a legbelsőbb titkait, nem igaz, van Schleeten úr?

Van Schleeten úr elismerte, hogy igaza van. De hogy megmutassa neki az ékszereket...

— All right. Ne beszéljünk többé róluk — mondotta Mrs. Langtrey, a hűvös csodálkozás kis mellékszöngéjével a hangjában, ami hideg borzongással futott végig van Schleeten úr hátán. Ne aggódjék amiatt, hogy elárulom titkát. Én nem fecsegek ki semmit.

Hangjának hideg fuvallatától meglibbent a van Schleeten úr ábrándjai fölött égő rózsaszínű gyertyafény, mintha léghuzat érte volna. Van Schleeten úr sietett hebegve közbeszólni :

— Mrs. Langtrey... drága barátnőm... nézze, de mit is mondjak?... Várjon, ne szakítson félbe ! Talán van lehetőség...

A hölgy szemepárja kezdett meleg és vidám sugárral nézni reá.

— Mondja már ki — kiáltotta, — Milyen angyal !

Van Schleeten úr simított egyet a szőke és deres bajuszán :

— Tudniillik a dolog úgy áll, hogy munkám közben segítő kézre van szükségem, beláttam azt már ma délelőtt. És ha . . . igen, de akkor férfiruhát kell húznia... az pedig . . .

— Férfiruhát ! Istenem, de mulatságos ! Miket nem gondol ki ön, kedves barátom ! Igazán angyal !

Van Schleeten úr félig-meddig kezdte már bánni, amit mondott.

— Mégis nagyon nehéz volna — jegyezte meg habozva. — Megértheti, hogy ha a szállóban felismerné valaki, akkor kegyed is, én is gyanúba keverednék.

— De mikor besötétedik — mondotta a hölgy. — Villamos világításban és álruhában nem ismerne rám senki. Mondja, meddig dolgozik ott?

— Ameddig akarok — vallotta meg van Schleeten úr.

— Istenem, hiszen akkor ott maradhat éjszakára is!

— Megtehetem — ismerte el van Schleeten úr.

— Nos, akkor éjszaka jövök — kiáltotta Mrs. Langtrey elragadtatva és egészen boldog volt a kényes kérdésnek ily egyszerű megoldásán.

Van Schleeten úr megrázkódott magában. Milyen is volna egy kis vacsora, melyhez a drágakövek csodálatos fénye szolgáltatná a világítást?

— Este kellene jönnie, tíz óra tájban, — mondotta — s nekem fel kellene világosítanom az ezredest, hogy segítséget viszek magammal. Abban az időtájtban a szálló legtöbb vendége ágyban vagy színházban van.

Az ifjú hölgy tapsolt elragadtatásában és az asztalon át megszorította van Schleeten úr kezét,

— Istenem, mily elragadó, az lesz a legvidámabb élmény, melyben valaha részem volt s ezt önnek köszönhetem majd!

— Igen, de — hebegte van Schleeten úr ismét a megbánás hangulatába esve s titokban ebbe az utolsó lehetőségbe kapaszkodva — két fekete testőr áll kivont karddal az ajtó előtt és...

— Nem baj, — kiáltotta Mrs. Langtreay — nincs semmi baj, ha tudom, hogy egy igazi jóbaráttal vagyok együtt.

Az asztali örömek kedves hangulatban értek véget Mrs. Langtreay részéről. De a remény, melyet van Schleeten úr a pezsgőhöz fűzött, nem valósult meg; egy autó ajtajánál e sárga és észbontó ital minden varázslatos hatása ellenére kénytelen volt istenhozzádót mondani Mrs. Langtreaynek (a hölgy, úgy mondotta, egy kis családi hotelbe költözött valahol). Egy szorítás puha, de határozott kezén s egy pillantás a fátylon át mindenesetre édes lehetőséget ígért a jövőre nézve és van Schleeten úrnak, ahogy hazafelé ballagott, sikerült meggyőznie magát, hogy mégis csak fene egy ember ő s hogy majd csak rendbe jön minden. Holnap este, a maharadzsa szobájában...

JUSSZUF KÁN VISSZATÉRESE.

Mikor a detektívek végre elmentek s a Bowlby-család Mrs. Bowlby elnöklésével végigvitatta a betörés körülményeit és Mrs. Langtreay eltűnését, Allan a saját balszerencséjére gondolt; hanem azért nem felelne meg a valóságnak, ha azt mondaná valaki, hogy különös

jelentőséget tulajdonított neki. Mit is mondott csak magában, mikor hazájának partjai kezdtek ködbeveszni előtte néhány nappal ezelőtt? Előre! El a kalandok felé! Sors, kalandok, en garde! Tagadhatatlan, hogy volt része kalandokban; de a sors a maga részéről szintén elfogadta a kihívást és ugyancsak érzékeny ellendőzésre lendült. Ha Mirzl úr nem lett volna éppoly külön, mint amilyen vakmerő, Allan most poggyász és kézipénztár nélkül állna a világban — és mit tehetett volna akkor? Mindenesetre elejét akarta venni a baj megismétlődésének. Hiszen megeshetnék, hogy Mirzl úr az ő külön módján visszavonja ítéletét és a bírságpénzt éppúgy visszaküldi, mint akkor a bőröndjeit; de ebben a várakozásában mégis a leghelyesebb lesz, ha kézipénztárának maradványát elvonja Mirzl úr esetleges beavatkozása elől. Ennek következtében szerdán a szálló bankjában letétbe helyezte pénzét, azzal a fenntartással, hogy csakis általa aláírt csekk vagy nyugta ellenében lehet felvenni. Evégből névaláírásának két példányát adta át a bank tisztviselőjének.

Allan ugyanaznap este hét órakor látta lefelé tartani a lépcsőn a maharadzsza lakosztályából a karvalyorrú öregurat, ki, mint most már tudta, mynheer van Schleeten, a nagy ékszerspecialista. Kissé izgatott ember benyomását tette reá. Rövid idővel azután a szálló igazgatója keresztülment a csarnokon. Allan összeszedte minden bátorságát és feléje tartott.

— Kérdezhetek-e valamit, igazgató úr?

Az igazgató, aki Allant a tegnapi kihallgatás óta ismerte, jóakaróan bólintott a fejével. Hiszen ennek a fiatalembernek köszönhetik, hogy nem veszett el minden.

— Nem kapott még hírt a maharadszáról?

Az igazgató bánatosan rázta a fejét. — Sajnos, nem. De remélem, nem beszélt a dologról?

— Éppenséggel semmit. Egy szóval sem említettem senkinek, az egy Bowlby-család kivételével. De kérdezhetek-e valamit? Éppen most láttam lejönni a maharadzsza lakosztályából azt az öreg ékszerészt, akit a maharadzsza hívott meg magához. Dolgozik-e az ékszereken, bár a maharadzsza eltűnt?

— Igen, ma reggel idejött, s minthogy nem tudtam, mitevő legyenek, felvezettem Morrel ezredeshez...

Az igazgató elhallgatott és igyekezett magába fojtani egy kitörni készülő nevetést.

— Nekem a magam részéről volt szerencsém találkozni tegnap reggel az ezredessel — mondotta Allan. — Van Schleeten úr gyaníthatólag azt a felszólítást kapta tőle, hogy menjen valami különösen forró helyre?

— Valami afélét. De az ezredes aztán megbánta a dolgot és kérte, — no, igen, kérte, hm — hogy fogjon hozzá a munkához. Van Schleeten úr egész nap fenn dolgozott a maharadzsza helyiségeiben.

— Nem gondolja, hogy kísértésbe jöhet ott a magányban? — kérdezte Allan. — Úgy járhat be és ki, mint kedve tartja?

— Ő! Hiszen ő maga is Krózus és a legjobb híró ékszerspecialisták egyike egész Európában. Éppen úgy foghatná gyanúba akár a betörés miatt is.

— Bocsánatot kérek, — mondotta Allan — úgy látszik, a betörés jár az eszemben. Aztán van még másvalami is, aminek véletlenül jutottam nyomára.

— Vajjon mi?

— Történetesen tudom, hogy van Schleeten úr meghitt viszonyban vagy legalább jó ismeretségben van Mrs. Langtreyvel, ki tegnap reggel eltűnt.

— Hallottam Mrs. Bowlby gyanúsításait az illető hölgy ellen. De a detektívek csak vállukat vonták hallatukra és sem nekünk, sem a detektíveknek nincs tudomásunk semmi kedvezőtlen dologról annak a hölgynek személyével szemben. És azon az alapon, hogy a hölgyet ugyanazon a vonaton látta, melyen Mirzl utazott, még sem lehetne állítani, hogy ismerték egymást. De természetesen szemmel fogják tartani.

— All right, — mondotta Allan — csak meg akartam önnek mondani, amit tudok.

Az igazgató bólintott és bement az irodába.

Allan rövid idő múlva olyan jelenetnek volt tanuja, melyen nagyot nevetett volna, ha nem ismerte volna fel komoly jelentőségét. Az öreg ezredes lefelé jött a lépcsőn és ideges léptekkel az iroda felé tartott. Mikor elsietett mellette, bösz pillantást vetett reá. Nyilván még egyáltalában nem volt meggyőződve, hogy nem Allan volt valamennyi merénylet értelmi szerzője. Még el sem érte az irodát, mikor az igazgató megint sietve jött elő. Arca a legélénkebb izgalom jeleit mutatta. Mikor meglátta az ezredest, rövid kiáltásra fakadt. Allan látta, hogy mond valamit halkán az öreg harcosnak. Az ezredes mozdulatlanul meredt reá, aztán úgy elordította magát, hogy a hallban köröskörül ülők riadtan keltek fel klubszékeikről. A következő pillanatban örült módjára rohant fel ismét a lépcsőn. Allan az igazgatóhoz sietett, megkérdezni tőle, hogy mi baj van. A maharadzsát meggyilkolták talán?

— Sajnálom Morrel ezredest — mondotta az igazgató. — Nem csodálnám, ha legutóbbi üvöltése után az egész szálló kitalálná, hogy miben állnak a dolgok.

— Hát mi történt? Halva találták meg öfenségét?

— Annyira nincs, legalább is egyelőre. De egyáltalában nem találták meg s az nem kevésbé rossz dolog.

— De hiszen azt már tudta az ezredes?

— Igen, de éppen most kaptunk telefoni üzenetet McLowndes felügyelőtől, tudja, attól a sovány ember-től, aki tegnap reggel kihallgatta. Emberei megtalálták azt a helyiséget, melyről ön beszélt!

— Megtalálták a Tűzevők klubját?

— Hivatalosan más neve van. Színházbarátok Klubja, vagy efféle valami. Tűzevők Klubja csak becéző neve a klubtagok között. Az egésznek élén egy Hardy nevű ember áll. Az iratok rendben voltak. Hardy sohasem hallotta hírét Mirzinek, vagy a hozzá tartozóknak. Két nappal ezelőtt fogadta látogatását annak a két úrnak, akit ön leírt, Stantonnak és a másiknak, kit Müller néven jegyeztek be. Megrendelték estére az 5. és 6. számú páholyt, annyi az egész, amit Hardy tud, vagy tudni akar. A szolga sem tudott többet vallani. Hogyan tudott ön kijutni, rejtély számára, mert csak ő bocsátotta be és ki a vendégeket. Hajnali három óra tájban csengetéssel riasztották fel az 5. számú páholyból s ott találta mind a 6., mind pedig az 5. szám társaságát, önnek kivételével. Kérdéssel fordult önre vonatkozólag Müllerhez, aki azt felelte, hogy ön benn van és táncol s addig maradhat, amíg akar. Ó, Stanton meg a két sötétbőrű úr, akik sajnos, kissé kapatosak voltak, most kívánnak eltávozni. Megértheti, hogy

csak ezután fedezték fel szökését, meg is ijedtek miatta. A szolgál segített nekik, hogy kiviessék a felvonóba a maharadzsát és az öreg udvari költőt, kinek kilétéről halvány fogalmuk sem volt. Lenn az utcán valamennyien egy autóba szálltak s a szolgál látta indulásukat. Az autó számát nem nézte meg s a sofőrnek mondott címet sem hallotta. Ennyi az egész. Talán megértheti, hogy a maharadzsa a gonosztevők kezében van és bizonyára megérti azt is, hogy ez mit jelent.

— Zsarolást?

— Az a legkevesebb, és sajnós, azt kell mondanunk, hogy még a legkedvezőbb. Lehetne az zsarolás ellenem, a szálló ellen, és offensége ezredese ellen. Ó, bár sohase fogadtam volna be ezeket az embereket!

Az igazgató dörögött valamit, amit Allan nem tudott megérteni, de amiben habozás nélkül mégis igen határozott cáromkodásra ismert. Lett volna még egy-két más kérdése is, de az igazgató úgy sietett el tőle, hogy még jóestét sem kívánt.

Allan a csarnokban leült egy székre, rendelt whiskyt szódával és elgondolkozott a legújabb híreken. Egy és más még nem állt tisztán előtte amiatt, hogy az igazgató oly hirtelen vetette végét a csevegésnek. Vajjon a rendőrség nem puhatolta-e ki alaposabban annak a klubnak a dolgait? Vajjon Hardy úr mint klubtagokat ismerte-e Stanton és Müller urakat? Ebben az esetben tudnia kellett volna a címüket is. Igyekezett-e a rendőrség kinyomozni a taxi sofőrjét?

Allan feküdni ment anélkül, hogy viszontlátta volna az igazgatót, vagy hogy választ kapott volna a homályban maradt részletekre nézve. Bowlbyék erre az estére hivatalosak voltak valahová; gondoskodtak

lakásuk őrizetéről, hogy elejét vegyék így Mirzl úr újabb látogatásának.

Az ezután következő napok éppoly eseménytelenek voltak, mint amilyen eseménydús volt a megelőzők egy része. A maharadzsa eltűnt, nem is került meg és azok, akik elrabolták, a zsarolás semmi kísérletével sem adtak jelt magukról. Este hét óra tájban Allan megint szembekerült az ezredessel és valamelyes részvétet érzett az öreg úr iránt, oly zavarodottnak és túlgatottnak látta.

Nemsokára azután, ahogy az étterem bejárója előtt állt és Mr. Bowlbyval beszélgetett, arra ment az igazgató. Odszólt hozzájuk :

— Ha legalább írnának azok a gazemberek és megmondanák, hogy milyen árat követelnek. A szegény öreg Morrel még beleőrül, ha nem kap hírt mielőbb.

Allan megragadta az alkalmat, hogy előhozakodjék kérdéseivel. Az igazgató vállát vont a valósággal dőlt belőle a szóáradat.

— Vizsgálat s miegyéb ! A rendőrség természetesen megteszi, ami tőle telik, de hát tudjuk, hogy az édeskevés ! Az autót keresik, Hardyt meg a szolgát ötször vagy hatszor is kihallgatták már és árgus szemmel vizsgálták át a klubtagok névjegyzékét. Persze Stanton és Müller legalább tízszer változtatta lakását, mióta bejegyeztették magukat a tagok névsorába és egy árva lélek sem tudja, hogy hol vannak most. Az, aki a klubba bevezette őket, egy francia báró volt, de Citrac vagy valami aféle...

— De Citrac ! — Allan megrázkódott. — Mr. Bowlby, nem ismeri ezt a nevet ? Ő az az ember, akiről Mrs. Bowlby beszélt, hogy Mrs. Langtreynnek udvarol-

gatott! Meg lehet győződve, hogy de Citrac senki más, mint Mirzl a saját úri személyében!

Az igazgató és Mrs. Bowlby ámultan néztek rá, Mr. Bowlby pedig dúsan modulált füttyjelzéssel adott kifejezést gondolatainak.

— By Jove! Igaza van, fiatal barátom! Egész határozottan igaza van! Erzem!

Az igazgató vállát vonta.

— Hardy mindenesetre azt állítja, hogy dúsgazdag ember és két vagy három kastélya van Franciaországban. És ha talán nem is igaz, nem sokat jelent most, mikor a dolog oly sürgős a szegény Morrel miatt. Azt mondom, ha gyávaságnak látszik is, hogy valósággal égi kegyelem volna, ha azok a gazemberek írnának és megmondanák, mennyi pénz kell nekik.

Mrs. Bowlby nem volt annyira telve részvétellel a maharadzsa és mentora iránt, mint az igazgató, mikor az asztalnál újra felvették a vitatkozás fonalát.

— A szegény ezredes! Vigyázott volna jobban arra a szörnyetegre. Elvégre tudhatta, hogy kivel van dolga. Az olyan ember, aki százötvennel érintkezik minden istenadta nap, nem szakít csak úgy máról holnapra a szokásaival. Mondhat, amit akar Mr. Cray, én tudom, hogy nőkkel volt abban a helyiségben. Helén, gyermekem ne hallgass arra, amit mondok.

— Nem, mama.

— És Langtrey felesége! Gondolják csak, azok a kerges koponyájú detektívek meg sem akarták halani, amit nekik arról a nőről mondtam! Természetes, hogy ártatlan, mert szoknyát visel. Ismerem a férfiakat. Ő jelentette meg a gonosztevőknek, hogy John meg-

hívta magához Mr. Crayt. Kérem, ne is tagadja, Mr. Cray.

— Nem is tagadom, Mrs. Bowlby. Hallotta, hogy egy baron de Citrac nevű úr vezette be a tűzevők klubjába Mirzl két cinkosát?

— Abba a helyiségbe?

— Abba. És nem hiszi el, hogy baron de Citrac és Mirzl ugyanaz az egy személy?

— De, hogyan hinném! A leghatározottabban hiszem. Mily lángeszű ember ön, Mr. Cray. Hogyan hinném el! Akkor sajnálom Mirzlt. Azelőtt valósággal kedvemet találtam benne, ha olyan rossz ízlése van... És tudja-e, Mr. Cray, mire gondolok most?

— Nem tudom, Mrs. Bowlby.

— Hát arra, hogy Langtrey felesége a saját kisded számlájára szöktette meg a maharadzását. Hiszen tudja az egész világ, hogy milyen ember az és ő... Helén, gyermekem, ne hallgasd, amit mondok.

— Nem, mama.

Allannak eszébe jutott valami.

— Meg lehetne-e tudni, hogy az öreg ékszerész ma is itt volt és dolgozott-e?

Mr. Bowlby igenlően intett a fejével. — Ma reggel szokás szerint megjött és félhétig dolgozott. Beszélt az igazgatóval, mert hiszen az ezredessel már nem lehet beszélni s azt mondta neki, hogy a munka mégis hosszadalmasabb, mint gondolta volna. Engedélyt kért, hogy este is dolgozhasson és segítségül magával hozhassa üzletének egyik alkalmazottját. Az igazgató beszélt az ezredessel s az ezredes beleegyezését adta.

— Képzelem, hogy milyen szövegezéssel — jegyezte meg Allan.

Vacsora után felmentek a Bowlby-család lakosztályába.

Allan majdnem tíz óráig maradt ott. Akkor az amerikai család kijelentette, hogy lefekszik, mert az előző éjszaka sokáig volt fenn és felszólította Allant, maradjon még és magában fogyassza el a whiskyjét. De Allan megköszönte a meghívást és mindenkinek jóéjszakát kívánt. Mikor a csarnokba ért, egy pillanatilag gondolkozott, hogy mitévő legyen. A nagy csarnok néptelen volt, nem szólva egy pincérről s a szálló néhány más alkalmazottjáról. Elhatározta, hogy kísétál és felvette az ulsterét, mely a ruhatárban függött. Eppen indulni készült, mikor a forgóajtó megmozdult s belépett a hallba az öreg ékszerész egy egyszerűen öltözött emberrel. Van Schleeten úr nyilván szavát állta s az éjszakai munkára jelent meg a maharadzsza ékszereinél. Csak remélni kellett, hogy a maharadzsának legyen alkalma megjutalmazni buzgalmáért. Allan vizsga szemet vetett rájuk, anélkül, hogy bármire gondolt volna; van Schleeten úr haragos szemvillanással nézett vissza reá. Voltaképpen mi oka volt haragudni Allanra? Hiszen egyedül Allan érdeme volt, hogy egyáltalában dolgozhatott az ékszereken. Allan tovább ment, futó pillantást vetve van Schleeten úr segédjére, aki a szálló pompája miatt elfogultnak és feszélyezettnek mutatkozott s még a mélyen arcába húzott sportsapkáját sem vetette le. Allannak csak úgy futólag ötlött eszébe az a gondolat, hogy látott már egyszer olyan szürke szempárt, amely annak a munkásnak a szeméhez volt hasonló. Aztán kilépett a forgóajtón s lefelé indult a széles lépcsőzeten.

Kint felnézett a szálló homlokzatára. A Bowlby-család lakosztályában néhány ablak még világított. A maharadzsaéban sötét volt mind, egynek kivételével, mely nyilván az ezredes lakosztályához tartozott. Mikor Allan még ott állt és felnézett, még másik két ablak világosodott ki. Tehát van Schleeten úr meg a segédje már felért a maharadzsa lakosztályába. Allan éppen tovább akart menni, amikor valami szokatlan dolog történt.

Egy kéz rajzolódott le egy pillanatra az ablak üvegére, melyben éppen akkor jelent meg a világosság, egy kéz a szétmeresztett ujjáival. Az öt ujj összezárkózott, újra szétmeredt, aztán összezárkózott megint. Most szélesen szétmeredve, csak két ujj mutatkozott; aztán eltűnt a kéz. Mindez villámgyorsasággal következett egymásután. Allan, aki még ott állt és felnézett, nem volt tisztában, hogy jól látott-e, vagy nem érzéki csalódás áldozata volt-e. Van Schleeten úr nevének hiteléért és jóhíréért nem kisebb ember vállalt kezeséget, mint a nagyszálló igazgatója.

De mi másnak tekinthette azt az ablaktáblán megjelenő kezet, mint jeladásnak, mely az utcán várakozó valakinek szolt? És mi szükség van arra, hogy, ily módon adjanak jelt valakinek, aki odakünn áll, mikor a nagyszálló egész személyzete rendelkezésükre áll? Tisztelet-becsület az igazgatónak...

Allan filozóf módján redőbe vont homlokkal tett néhány lépést a szálló főbejárata előtt. Zavaros gondolatok kavarogtak fejében, mint a hópelyhek. Vajjon Mirzl nem áll-e titkos szövetségben van Schleeten úrral? Csak félperccel a titokzatos kéz eltűnése után jutott eszébe valami, ami pedig egészen magától értő-

dött : ha jeleket adnak egy világos ablakból, az a valaki, akinek a jeladás szól, okvetlenül ott van közel, hogy átvegye a jeladást. Allan körülnézett a meglehetősen gyengén világított téren, amelyen a Grand Hotel állt. Embertömegek özönlöttek át rajta, bár a Monmouth Square egyébként nem tartozik a legélénkebb népeségű terek közé. Annak a valakinek, aki a jeladást kapta, okvetlenül a szálló előtt kellett állnia és figyelnie. Ott lézeng talán az a titokzatos valaki? Amennyire Allan láthatta, csak öt vagy hat autó állt mozdulatlanul abban a nagy mozgalmasságban. Nos, elvégre semmi sem áll útjában, hogy egyikük lehet az, melyet...

Allan belső diadalkiáltásra fakadt. Haha! Ez volna a kicsi terv? Van Schleeten úr vajjon benne van-e az összeesküvésben? Vagy csak szegény báb, melyet dróton rángat valaki, akivel legszívesebben rángattatja magát a táncra? Hiszen Mr. Bowlby is hallott és beszélt valamit a szép nem iránt való gyengéjéről, tud-e valamit erről Mrs. Langtreys és nem előre megfontolt szándékkal volt iránta az expresszvonaton oly kegyes és nem azért haragudott Allanra, aki könnyen megzavarhatta volna együttlétüket ; és az a szürke szem-pár nem azért tűnt-e neki oly ismerősnek?

A gondolatok egész méhrajja zúgott Allan fejében s ez a legutóbb említett gondolat volt a kiinduló pontjuk. Vajjon mit tegyen most?

Fel és alá topogott a gyalogjárón s a szemét hol a világos ablakra függesztette, melyről már eltűnt a jeladó kéz, hol meg az arra járó emberekre, hogy felfedezze köztük az esetleges bűntársat. Hogy felkeresse az igazgatót? Mivégből? Menthetetlenül kinevetné. Az

igazgató sokkal határozottabban szegezte le van Schleeten úrról alkotott véleményét, semhogy megváltoztathatná álláspontját egy Allanhoz hasonló fiatalember alaptalan képzelődése miatt, ha az illető mégúgy bizonyóságot tett már arról, hogy szerencsés ötletei is vannak.

Mert talán nem volt képzelődésnél egyéb, hogy nem munkás az, aki van Schleeten úrral felment az emeletre s talán éppoly kevésbé helytálló az a jeladás, minden. Voltaképpen mit is tehetnek az illetők van Schleeten úr ellen, ha Allannak igaza is van? Hiszen ő áll az ajtó előtt.

Egy újabb gondolat rázkódtatta meg most Allant. Az idézte fel benne, hogy Morrel ezredes ablakára nézett s még világosságot látott benne.

Az ezredes! Nem hajlik az semmire sem inkább, mint arra, hogy gyanúba fogjon válogatás nélkül mindenkit — elsősorban pedig éppen őt, Allant!... De nem tékozolva tovább idejét, azzal a fontolgatással, hogy más út és mód nem volna-e célravezetőbb, vagy hogy ez az egy milyen eredménnyel járhat, Allan felrohant a szálló lépcsőjén s még feljebb az első emeletre, a maharadzsa lakosztálya felé. Láta, hogy a fekete testőrség őrt áll a folyosón azok előtt a helyiségek előtt, melyeket uralkodója vett bérbe. Az ezredes szobája a folyosó végén volt s előtte libériás ember állt és szódavizes üveget, meg egy palack whiskyt tartott tálcán a kezében; ott állt és még begömbült ujjperece azt mutatta, hogy éppen most kopogtatott az ajtón. Az ezredes nyilván italba akarta fojtani gondját és keserűt. Abban a pillanatban, mikor a szolgálca benyitott, Allan is már ott állt az ajtó előtt.

— Beszélnem kell az ezredes úrral! — kiáltotta és karon ragadta a szolgát.

A libériás ember végigmérte.

— Az ezredes úr ilyenkor nem fogad senkit — mondotta és próbálta kiszabadítani magát Allan karmaiból. De Allan oly erősen kapaszkodott hozzá, mint egy mentőbójához. Most, hogy az ördög a csónakában ült, partra is akart evezni vele!

— Saját kockázatára teszi, ha nem jelent be. Jól megértsem: saját kockázatára. Nevem Kragh Allan s az ezredes tudja, hogy ki vagyok. Megértette?

Allan nem mondhatta végig. Morrel ezredes hirtelen megjelent az ajtónyílásban, halotthalványan izgatottságában.

Nem lehetett észre nem venni, hogy az a whisky, melyet most hozott a szolgál, nem az első volt, mely az ezredesnek ma a szeme elé került. Az öregúr nehezen állt a lábán, a szemével, melynek olyan volt a pillantása, mint a mindent átütő lándzsa, már csak nehezen célozhatott.

Tigrisüvöltést hallatott, mikor megpillantotta Allant.

— Ön az! Mi az ördögöt keres itt? El tudta már lopni az ékszereket, vagy hírül hozza a cimboráitól, hogy mi pénzt kívánnak a maharadzsáért?

Allan lemondott minden bevezetésről.

— Morrel ezredes, eszemben sincs, hogy feleljek a gyanúsításaira. Ha érdekli, hogy az ékszereket valószínűleg éppen ma este lopják el, vegye most tudomásul. Jó éjszakát!

Az ezredes egy szökéssel kiugrott az ajtón és karon ragadta Allant.

— Jó éjszakát! Mi az ördögöt akar mondani? Ma éjjel akarja ellopni az ékszeret s azért jött, hogy előre bemondja nekem! Isten úgy segítjen, tudom...

Allan olyan pillantást vetett a vén harcosra, hogy menten elbocsátotta karját és a szó egyszerre a torkán akadt. Pillanatig zavarodottan nézett körül, aztán Allanra emelte szemét.

— Mi az ördögöt beszél itt? — hebegte bizonytalanul.

— Azt mondtam önnek, Morrel ezredes, hogy ma éjszaka nyilvánvalóan kísérlet történik, hogy ellopják az ékszereket. Hallja-e, ma éjszaka! Lehet, hogy éppen most, lehet, hogy egy óra múlva. Nem tudom bizonyosan, de hiszem. Érdeklí ez eléggé arra, hogy visszaküldje ezt a whiskyt?

Az ezredes mérgesen fölegyenesedett, de aztán megint lesütötte a szemét.

— Vidd el ezt, John — parancsolta. — Ma este ne hozz többet! Jöjjön be, fiatalember.

Utat mutatott a szobájába, bement a fürdőszobába és párszor megtörölte szivaccsal a homlokát. Aztán kiment ismét Allanhoz.

— Szokott dohányozni? — kérdezte tőle. — Nem? Mondja el, amit tudni vél.

Allan lassan és világosan ment végig azokon a tényeken, melyekre feltevését alapította. Az ezredes, homlokát ráncolva hallgatta. Mikor Allan szavainak végéhez ért, megrázta a fejét.

— Nem akarom megbántani — mondotta. — Elég szer meg tettem már. De... feltevésének bizonyítékai nem szegények-e?

— Egészen úgy van, amint mondja. De hogyan vélekedik arról a kézről?

— Véletlenség! És ha igaz volna az, amit feltesz, mire volna képes ebben a dologban egy nő? Van Schleeten elvégre nem gyermek. Aztán hogyan jutna ki innen zsákmányával?

— Magam sem mondhatom meg; de mit szól van Schleetennek a munkában való nagy buzgalmához, még a napnak ebben az órájában is?

— Maga őfensége szólította fel külön erre. S ő már akkor készen nyilatkozott az éjjeli munkára, már jóval az első merénylet előtt.

Allan lehajtotta a fejét és gondolkozott. Elmélete fantasztikus s mégis... Az öreg csatabárdhoz fordult.

— Morrel ezredes! — mondta. — Nem kívánok öntől mást, minthogy gondolja végig a dolgot. Megértheti, hogy nekem az egészhez voltaképpen semmi közöm. De menjünk csak át abba a szobába, ahol van Schleeten dolgozik és nézzük meg, hogy tiszta munkát végeznek-e ott. Vagy menjen be csak ön. Hiszen ön a legkisebb feltűnés nélkül megteheti.

Az ezredes gondolkozott. Párszor a vállát vont a s Allan azt hitte már, hogy elvesztette a játszmat, amikor az öregúr egyszerre felpattant székéről.

— All right! — mondotta. — Megbocsáthatatlan volna, ha nem nyujtanám önnek ezt az egyszerű bizonyítékot. Mindjárt megyek át. Ha akar, utánam jöhet, úgyhogy benézhesen a szobába. Nem vihetem be magammal, megértheti.

Kölcsönös udvariaskodás közben léptek ki az ezredes szobájából. Allan előre akarta bocsátani az öreg urat, az pedig ragaszkodott vendégének a megtisztel-

tetéséhez. Végre is Allan nyerte meg a játékot udvarias svéd állhatatosságával. Néhány lépés után, melyet a folyosó vastag keleti szőnyegén tettek meg, annak a szobának az ajtajához értek, melyet van Schleeten úrnak bocsátottak rendelkezésére. A fekete testőrség tisztelgett a görbe kardjával, mikor meglátta az ezredest. Az néhány krákogó dialektusban mondott szóval fordult hozzájuk.

— Hogy hallottak-e valami gyanús neszt — magyarázta, Allanhoz fordulva.

— Nos, hallottak?

— Nem. De kezdjük a vizsgálatot.

Megragadta az ajtó kilincsét. Az ajtó belülről el volt reteszelve. Allan még nem akadályozhatta meg s az ezredes már fölemelte kezét és kopogtatott.

— Morrel ezredes! — súgta Allan. — Mit csinál? Ha most...

Nem fejezhette be mondatát. Belülről nem hallatszott válasz a kopogtatásra s egyszerre lobogó lánggal tört ki a whisky-örjögés az ezredesből. Felordított, kiragadott egy görbe kardot az egyik barnabőrű harcos kezéből s mielőtt Allan ráocsudott volna, hogy mi történt, egyetlen csapással kettéhasította az ajtó üvegablakát. Még két csapás, aztán teljes erővel az ajtónak vetette magát. Az recsegve tört be; az ezredes szinte beröpiült rajta. Allan nyomon követte s a fekete harcosok utánuk tódultak. Éppen még megpillanthattak egy különös látományt, mielőtt az ezredes hat egymásután következő revolverlövésének kíséretében eltűnt.

Az ablak nyitva volt s az ablakdeszkán abban a pillanatban, mikor a szobába léptek, egyszerűen öltözött ember, vagy szabatosabban szólva, ennek az em-

bernek feje és szürke sportsapkája jelent meg. Az ezredes hat revolvergolyójának süvöltése közben éppen akkor tűnt el, mikor átléptek a küszöbön s Allan még nem győzhette le azon való csodálkozását, hogy hogyan is tűnhetett el a fej, mikor már maga is ott állt az ablakban és megtalálta a rejtély megfejtését. A ház falához sımulva, finom kötélhágcsó nyúlt alá, le egészen a gyalogjáróig. Az, akit eltűnni látott, már leérkezett s éppen, mikor Allan és Morrel ezredes az ablakhoz ért, az eseményeknek ebben a villámgyors egymásutánjában elkövetkezett a legmeglepőbb fordulat. A menekülő, aki egy kigyó ügyességével ereszkedhetett alá a kötélhágcsón s most már teljesen tisztában lehetett a helyzet komolyságával, ráért még arra, hogy kezének gyors mozdulatával lángra lobbantott egy szál gyufát. És éppen, amikor Allan átvette lábát az ablakdeszkán s maga is le akart ereszkedni a kötélhágcsón, ez egyszerre lángba borult; minden bizonnyal már előre kikészítették valami gyúlékony anyaggal. Allannak éppen csak még annyi ideje volt, hogy visszahúzódhatott a ablakdeszkáról, mielőtt a lángok megemésztették a kötél anyagát. Az ezredes, tehetetlen dühében, a menekülő után dobta az üres revolverét. Nem találta el és a menekült a következő pillanatban eltűnt egy fényes fekete autóban, mely úgy jelent meg, mintha a semmi-ből bukkant volna elő...

Allan meg az ezredes egymáshoz fordult s a szemük ugyanazt az egy szót mondotta: Késő! — amikor mindketten olyasvalamit pillantottak meg, ami más irányt adott gondolataiknak.

Es ez a valami nem volt más, mint mynheer Jan van Schleeten, az ékszeripar európai hírnő szakembere,

ki a szoba egyik sarkában feltápáskodott könyökével egy sezlón párnájáról és üresen bámészkodó szemmel és szájtátva nézett körül a szobában. Mellette állt egy műszeres asztal, meg egy mahagóni kazetta, ragyogó drágakövekkel telve színig. És az első néhány szó, melyet van Schleeten úr kiejteni tudott, ez volt: »Ő! Hol van ő?«

Allan most már ura volt a helyzetnek. Két lépést téve, ott állt van Schleeten úrnál; levett az úriember melléről egy nedvességgel átitatott zsebkendőt és meglobogtatta az ezredes orra előtt.

— Nézze, Morrel ezredes, hogy mire képes egy gyenge nő! Annyi kloroform, hogy egy lónak is elég! Most pedig állapítsuk meg, hogy még elég jókor érkezünk-e vagy sem. Fel, van Schleeten úr, segítsen nekünk és gondolja meg, hogy becsülete és hírneve forog kockán.

Az öreg hollandus felállt a sezlónról, támolyogva, mint aki elitta minden erejét. Az ezredes a gonosztevő elmenekülése után a teljes érzéketlenség állapotába merült és báván nézett körül. Allannak kellett a dolgok további fejlődését a kezébe venni.

— Gondoskodják róla, Morrel ezredes, — kiáltotta — hogy hozzanak fel valamelyes feketekávét! Láthatja, hogy van Schleeten úr mily állapotban van. Az erős kávé az egyetlen, ami segíthet rajta.

Az ezredés néhány szót mondott a fekete testőrök egyikének, s az elrohant; egy perccel utóbb van Schleeten Allan segítségével már kiivott egy csésze feketekávét. Az első, amit azután cselekedett, az volt, hogy felült és bámészul Allanra nézett.

— Ismerem önt — mondotta dadogó hangon, — ön... ön gonosztevő.

— Fogja be a száját, hallja-e! — kiáltotta egyszerre felocsúdva kábulatából az ezredes. — Köszönje a teremtőjének, hogy ez a fiatalember ide jött. Máskép maga holnap már a tömlőben ülne.

— Van Schleeten úr ostobán és értetlenül bámult reá.

— De hiszen láttam, — dünnyögte — láttam egy állomáson... melyiken is?... igen... a k-kölni állomáson... és ott le-tartóztatták. Tud-ni-illik...

— Igya ki a kávéját és fogja be a száját! — bömbölte az ezredes. — Aztán oda a kazettához és mondja meg, mennyi hiányzik belőle!

Bizonyos időbe telt, míg van Schleeten úrnak sikerült teljesíteni ezt a három kívánságot. A mahagónikazetta átvizsgálása elég hosszú ideig tartott, addig, hogy Allan aközben lent járt és a megrettent éjjeli portással telefonoztatott a rendőrségre. De amikor visszatért, része volt abban az elégtételben, hogy Morrel ezredes eléje robogott s megragadta mindkét kezét és kicsibe mult, hogy csókot nem nyomott az arcára.

— A foglalatok túlnagyok voltak, nehéz volt összekapnia valamennyit, azonkívül pedig sürgette is a dolga. — Ezzel a kiáltással fogadta Morrel ezredes Allant s hozzátette még: — Lehet, hogy hiányzik egy diadém, de annál több semmiesetre sem. Arra megesküszik ez az átkozott hollandus. Szórul-szóra úgy van, hogy az a fortélyos kis boszorkány megbabonázta és célt ért volna vele, ha ön...

Allan igyekezett igazi svéd szerénységgel a szavába vágni. Még sokáig tartott, míg ágyba juthatott

ezen az éjjelen. Mert egyrésről annak rendje és módja szerint kihallgatta őket McLowndes úr, a közben megjelent bűnügyi rendőrbiztos (amely kihallgatás után van Schleeten úr egy detektív társaságában hazakocsizhatott a lakására); másrésről Morrel ezredes nem volt hajlandó lefeküdni, míg ki nem ürít egy üveg pezsgőt Allan társaságában. Ennek elvégeztével minden fenntartás nélkül kijelentette, hogy tudtával sohasem találkozott olyan emberrel, kinek homlokán minden jó tulajdonság oly harmonikus találkozót adott volna egymásnak, mint Allan esetében.

Allan másnap tíz óra tájban megzavarta reggeli öltözködésében Mr. Bowlby, aki minden formáság mellőzésével berontott a szobájába. Nem kisebb eseményről adott hírt neki, mint arról, hogy Jussuf kánt és az öreg Alit aznap reggel félhét óra tájban megtalálták teljesen öntudatlan állapotban az East End-en, a Viktória Parkban s mindegyikök nyakában cédula volt ezzel a felírással: »Beszolgáltatandó a Grand Hotel Hermitagebe.«

Allan még nem kérdezte ki látogatóját — Mr. Bowlby egyébként alig tudott többet a száraz ténynél, melyet az igazgatótól tudott meg, — amikor egy új szenzáció tört reá. Lement Mr. Bowlby társaságában a szálló bankjába, hogy felvegyen néhány fontot az ott elhelyezett pénzből.

A pénztár tolóablaka mögött ülő fiatalember egy pillanatig elcsodálkozva nézett rá, aztán félig ijedten, félig bizalmatlanul azt kérdezte tőle, hogy elfelejtette-e már, hogy egy órával azelőtt ott járt és felvette egész követelését.

A FEJEDELEM ÉS A KÖLTŐ »MÁSNAP REGGELE«.

Allan megütközve nézett Mr. Bowlbyra, Mr. Bowlby meg Allanra. Mr. Bowlby azután oly expresszjelzést adott, mely végigharsant a szálló valamennyi emeletén és olyanformán szólt, mintha azt mondaná: halálos veszedelem, meghúzni minden féket, tüstént megállni!

— By Jove! Már megint Mirzl!

Allan végre megtalálta a szavát és a tisztviselőhöz fordult.

— Beszélhetek a főnökével?

— E pillanatban, uram, magam vagyok itt, de ha kívánja, felhívhatom a szálló igazgatóját. Hiszen látom, hogy valami nincs rendjén, ha nem is fogom fel ésszel.

— Köszönöm, hívja fel rögtön.

Az igazgató három perc múlva berobogott a pénztárhelyiségbe. Már messziről lehetett rajta látni, hogy nincs a legjobb kedvében s az a megjegyzés, melyet már az ajtóban Mr. Bowlby elé dobott, rögtön elárulta azt is, hogy miért nincs.

— A jó Isten a megmondhatója, mért is kértem én arra, Mr. Bowlby, hogy költözzék ki a lakosztályából!

— Valami ujság van talán?

— Ujság? Semmi más, mint az, hogy ma reggel óta négy tucat újságíró jár a sarkamban. Az a hír, hogy az East End-en ma reggel megtalálták és olyan állapotban találták meg a maharadzását, tíz perc alatt szétterjedt a Fleet Streeten. Azoknak a buta rendőröknek, akik megtalálták, persze nem volt annyi eszük, hogy befogják a szájukat . . . És ráadásul a lyuk a padlóban,

melyet be kell gyógyítani — meg egy ajtó, melyet az ezredes betört. Kedélyes dolog, mikor az embernek ilyen vendégei vannak. Vagy nem?

— Ma reggel is finom vendégei jártak itt, anélkül, hogy tudná — mondotta Mr. Bowlby. — Hallja csak!

És elmondta, hogy mi történt Allannal. Az igazgató úgy nézett rá, mintha kísértetet látna. Végre hebegve mondotta:

— Tehát . . . mi a véleménye? Ki az, aki itt járt?

— Mirzl! Hiszen tudja, hogy elvitte a fiatal barátom pénzének felét, amikor első ízben látta, hogy beleártja magát a terveibe. De nem értem, honnan tudhatta, hogy a megmaradt pénzt itt helyezte letétbe.

— Talán nem is olyan nehéz megmagyarázni — jegyezte meg Allan. — Őn azt mondja (s e szavakkal a banktisztviselőhöz fordult), hogy egy órával ezelőtt itt voltam és felvettem egész követelésemet. Beszélje el, hogyan történt.

A fiatal banktisztviselő félénk pillantást vetett az igazgatóra és így kezdte:

— Éppen akkor történt, amikor pénztárt nyitottam. Belépett egy úr, aki hajszálíg hasonlított önre, Sir, és hozzám fordult: »Mennyit is helyeztem itt letétbe?« »A neve, uram?« — kérdeztem a forma kedvéért, mert hiszen egészen jól megismertem önt, Sir. »Legjobb lesz, ha lebetűzőm önnek« mondotta és mosolygott. »K-r-a-g-h Allan. Nehéz ezt a nevet kimondani.« »All right, uram« mondtam és utána néztem a könyvben. »Ötezer svéd koronánál valamivel többet, vagyis háromszáz angol fontot helyezett el.« »Helyes, most felveszem« mondotta, »ide a nyugtával, majd aláírom.« »Nincs önnél, uram, az a letéti levél, melyet

annakidején kapott?» — kérdeztem én. Ő motozott a zsebében. »Nincs nálam, a másik öltönyömben hagyhattam. De ha most egyelőre nyugtát adok, később lehozhatom.« »All right, Sir« mondtam, mert hiszen a világért sem gondoltam arra, hogy az illető más lehet, mint Mr. Kragh. És az aláírás rend . . .

— Vigye el az ördög az egészet! — fakadt ki az igazgató. — Nemsokára én is olyan bolond leszek, mint az ezredes. Ujságírók, betörők, egyéb tolvajok, fekete uralkodók, kiket reggel hat órakor nyilvános parkokban találunk meg, az ember csakugyan beleőrülhet az ilyenekbe! Mától fogva előzetes rendőri kihallgatásnak vesse alá magát, aki azt akarja, hogy bedughassa az orrát az én szállóm ajtaján!

Mr. Bowlby a szavába vágott.

— Kissé több hálával viseltethetnék az én svédországi fiatal barátom iránt — mondotta. — Már kétszer megakadályozta a lopást a maharádzsa lakosztályában . . .

— Az ördögbe, akkor akadályozza meg a lopásokat a maga portáján is — kiáltotta az igazgató. — Hálával! Bizonyára hálás vagyok. Mennyije volt angol pénzben?

— Ötezernégyszáz svéd koronában — háromszáz angol fontban — mondotta Allan röviden. — Kérem, ne törődjék azzal, igazgató úr. Csak egy kis halasztást kérek a számlám miatt, mert Mirzl úr átvette egész úti pénztáramat.

Az igazgató megrázta a kezét.

— Ugyan, ugyan! — kiáltotta — ne vegye már rossz néven. Ne értsen félre. A nálam letétbe helyezett pénzért természetesen a szálló felelős. De a körülmé-

nyek ebben az esetben olyan természetűek, hogy nem dönthetek saját belátásom szerint. Ne értsen félre. Ha három napja önnek is folyton a sarkában lett volna az ezredes, ma reggel pedig az újságírók egész raja, mely a fülébe zümmög... Istenemre, itt jön az ezredes! Mi történt máj megint? Micsoda gonosztettet követtek el most megint a szállóban?

Az ezredes arckifejezése csakugyan nem volt oly verőfényes, hogy túlzottnak lehetett volna mondani az igazgató aggodalmait.

— Hallom, hogy itt van, igazgató! — kiáltotta. — Az isteni irgalom nevében kérdem, miért nem hajítatja ki azt az átkozott firkoncbandát? Úgy követnek folyton, mint a rókát az ebek. Hogy igaz-e, hogy a maharádzsát félig-meddig meggyilkolva találták egy parkban? Igaz-e, hogy merényletet követtek el az ékszeréi, egy másikat pedig a személye ellen? Mi a maharádzsa nézete Londonról? Mi az én nézetem az ellene elkövetett tulajdonképpeni merényletről... »Uraim«, kiáltottam, »én azt a nem irányadó véleményt vallom, hogy önök nem jobbak a vérszopó vámpírok egész seregénél s ha nem kotródnak el ebben a szent pillanatban, rajta leszek, hogy hatlövetű pisztolyommal világosítsam fel önöket a nézetemről. A maharádzsa nézete Londonról az, hogy elragadó város volna, ha nem volnának a világon a londoniak s hogy azokkal a lehető legkisebb mértékben találkozhassek össze, őfensége minden reggel s minél korábban ki szokott sétálni az East End parkjaiba, ahol ma reggel sajnálatos szédülési roham érte, mely mindenféle hülye híresztelésekre adott alkalmat. Ha pedig önök, uraim, ezzel a felvilágosítással nem érik be, akkor menjenek...«

Az ezredes hangja elakadt nagy felindulásában, de hallgatóinak nem okozott nehézséget abban a tekintetben, hogy megtalálják a mondat kiegészítését. Mr. Bowlby megtörölte a szemét és így szólt :

— Kár, hogy ön nem a külügyminiszter, ezredes úr, mert mindjárt kissé több lendület jutna a diplomáciai érintkezésbe ! Találkozott már ma van Schleeten úrral ?

— Schleetennel ! Elég bajom volt anélkül is az újságfirkoncokkal. Majd eljön még a mai nap folyamán, akkor majd megmondom neki a véleményemet. Ma reggel eszembe jutott valami. Ki bizonyítja be nekem azt, hogy Schleeten nem volt benne a játékban ? Azt hiszem, összebeszélés volt az egész, értesíteni is fogom róla a detektíveket.

— De ezredes úr, egyike a legrégibb és legtekinélyesebb éksze . . .

— Aki az orránál fogva vezetteti magát egy átkozott, kicsi, nadrágos kalandornővel. Összeesküvés volt Mérget vehet rá.

— De hiszen nem járt mindig nadrágban, ezredes úr. És mit szól a kloroformhoz ? Hiszen színről-színre látta, hogy kábultan feküdt a pamlagon.

— Mintha az nem bizonyítana éppen az összebeszélés mellett ! Nem lehetett már ezerszer is hallani, hogy az emberek hogyan rendeznek eféle színlelt betöréseket ! Csak éppen, hogy előbb nem jutott ez az eszembe. Tüstént megtelefonozom a detektíveknek ! Jó reggelt, fiatal barátom ! Hogy vagyunk ?

Úgy látszott, csak most veszi észre Allant.

— Köszönöm, ezredes úr — felelte Allan. — Úgy vagyok, ahogyan az olyan ember lehet, akitől éppen az imént lopták el egész készpénzkészletét.

— Egész készpénzkészletét? Ez az a nő és Schleeten!

— Nem vonom kétségbe, hogy van Schleeten úr nem kevésbbé volna hajlandó azt állítani, hogy azzal a nővel együtt én készítettem elő a ma éjjeli merényletet. Nem, egy másik barátjuk volt, akivel ön is megismerkedett mostanában — tudniillik Mirzl Jeromcs úr.

Az ezredes tágranyílt szemmel hallgatta, megpödrte a fehér bajuszát s néhány velős szóval fejezte ki Mrs. Langtreyről és Mirzl úrról alkotott véleményét!

— Már meddig engedik azok a sötétben tapogatózók, hogy szabadon futkoshassanak azok a tisztelt uraságok? Igazán azt hiszem, hogy az a Mirzl maga a megtestesült ördög.

Az igazgató közbeszólt:

— Hogyan érzi magát őfensége, ezredes úr?

Az ezredesnek elborult a homloka.

— Ő, meg az a másik díszpéldány, kábultan fekszik még — mondotta. — A jó Isten tudja, hogy mit nem tölcséreztek beléjük a rablók. A doktor, meg a betegápoló nővérek egy óra óta vesződnek velük masszázssal, injekciókkal és villamossággal s hol a fejük tetejére, hol meg a lábukra állítják őket, anélkül, hogy azt is mondanák, hogy kuk. A doktor azt hiszi, hogy éter vagy morfium lehet vagy talán mind a kettő.

— Voltaképpen nem feltűnő, ezredes úr, hogy a gonosztevők szabadon engedték őket? — kockáztatta meg Allan. — A zsarolás minden kísérlete nélkül s éppen ugyanaznap éjjel, mikor a másik tervük dugába dőlt.

— Nekem az tökéletesen mindegy — mondotta lassan az ezredes. — Mihelyt megint előre tolhatják az orrukát a levegőbe, kezeskedem, hogy indulunk vissza Indiába. Megyek a miniszterhez és elmondom neki bizalmasan az egész históriát. Akkor aztán őfensége miattam kékre-zöldre protestálhatja magát, nem lesz tovább semmi európai mulatozás és nem lesz háztűznézés a szép fehér hercegisasszonyoknál.

A Grand Hotel igazgatója a legélénkebb hála kifejezésével emelte égnek a szemét és elajánlotta magát, de előbb utasítást adott a fiatal banktisztviselőnek, hogy folyósítsa Alannak azt az összeget, melyre pillanatnyilag szüksége lesz. Allan az ezredeshez fordult :

— Lehet meglátogatni a betegeket, ezredes úr?

— Még nem lehet, fiatal barátom. Most nekem kell felmenni hozzájuk és megnézni őket. Még találkozunk !

Elrohant. Mr. Bowlby az órájára nézett.

— Ideje enni valamit — mondotta. — Jöjjön velem, nézzük meg, mit csinál Susan és Helén.

Mrs. Bowlbyt és Miss Helént a Bowlby-család szalónjában találták. Mrs. Bowlby bíborszínű ruhát viselt, ami meglepően hasonlónak tette egy brazíliai kakaduhoz.

— No végre ! — ezzel a felkiáltással fogadta férjét. — Hol kószáltál ily soká, John? Minket, Helénnel már ől a kíváncsiság. Tehát mi történt? Igaz-e, hogy azt a szörnyeteket a kicsapongástól félholtan szedték fel az utcán? A személyzet beszéli. Meg azt az őszhajú vén korhelyt? Beszélj már, John ! És a díszes társaság harmadik tagjának, mint mondják, delíriumos rohama

volt, lekaszabolta a testőrséget és nagy lyukakat lövöldözött a padlóba, meg a falakba? Beszélj már, John!

— Mihelyt engeded, édes Susan. A maha...

— Tehát igaz, persze, hogy az! A kicsapongástól félholtan! Helén, nem kellene idehallgatnod, gyermekem, de nagy hasznodra lehet tudni, hogy miket nem művelnek a férfiak. És az ezredes, John?

— Édes Susan, legalább engedd meg, hogy előbb két szót mondjak a maharadzsáról.

— Természetesen, védelmedbe akarod venni!

— A maharadzsát, kedves Susan, ma reggel az East End egyik parkjában eszméletlen állapotban találták meg...

— A kicsapongásoktól!

— Éterrel vagy morfiummal kábította el az a banda, mely elrabolta őt, meg az öreg udvari költőt.

— Mondják ők maguk, hahaha!

— Már azért sem mondhatják, mert az orvos élesztési kísérletei eddig sem a maharadzsánál, sem az öreg Alinál nem jártak eredménnyel.

— Haha, John, igazán nagyon is naiv ember vagy!

— All right, de érdeklődtél az ezredes iránt.

— Aki tegnap este félrebeszélte, mint a személyzettől hallottam. Hiszen megengedem, hogy a szegény herceget nem a legragyogóbb példaadókkal vették körül. Ezzel az igazsággal tartozunk neki. Ha egy saját vallásabeli vén korhely szörnyű helyiségekbe csábítja és ha látja, hogy egy fehérhajú képmutató, ki kereszténynek mondja magát, az eszméletlenségig leissza magát, meg lehet érteni, hogy egy gyöngye jellemű ember

könnyen kísértésbe esik. Aztán meg hiányzik neki egy feleség támasza.

— De hiszen százötvene van, édes Susan.

— Tudhatod, John, hogy az olyanokat én nem mondom feleségnek.

— De hiszen eddig úgy mondtad, édes Susan.

— Mert kímélni akartam az én kis Helénem fülét. Úgy is eleget kell hallania a szegény gyermeknek.

Mrs. Bowlby más témára tért át.

— Hát mi is a helyzet az ezredessel John? Bevittek valamelyik örültek házába?

— Még nem, édes Susan. Eppen egy pillanattal ezelőtt váltunk el egymástól. A védenecihez ment. Kissé fel volt izgulva a harminc vagy negyven újságriporter interjúja után. Egyébként egészen jól érezte magát. És ha megengeded Mr. Craynak, hogy félig-meddig zavartalanul mondhassa el, meg fogod hallani, hogyan függ az össze a deliriumával. Mert ugy-e, hiszel Mr. Cray szavának?

— Amennyire húsz évi házasság után egy férfi szavának egyáltalában hinni tudok, John.

— Édes Susan, ne neheztelj most reám, hogy megfosztottalak a maharádzsára és a többiekre vonatkozóan táplált illuziódtól. Mondja el, Mr. Cray!

Allan megismételte elbeszélését arról, ami az előző este történt. Mrs. Bowlby valamennyire nyugodtan hallgatta, míg ahhoz a jelenethez nem ért, mely van Schleeten úr dolgozószobájában az ezredes és az ő szeme elé tárult. Akkor aztán olyan kiáltás tört ki belőle, mely méltó volt a baseballt játszó amerikai néphez.

— Az is ! Ő is szélhámos ! A vén kéjenc ! Most hát ellopták az ékszereket ?

— Még nem, Mrs. Bowlby. Az ezredes, meg én éppen az utolsó másodpercben léptünk közbe, hogy útját álljuk és egész bizonyos, hogy az ezredesnek az ajtóra mért kardvágása szalasztotta meg a tolvajt.

— A tolvajt ? A bűntársat, akarta mondani !

— Egy nézetem van az ezredessel, ha ezt mondja, Mrs. Bowlby. De nézete, engedelmeivel, nem helyes. Egy szélhámosnő volt, ki van Schleeten urat elámította.

Mrs. Bowlby gondolatainak vezetékeiben rövid-zárlat állt be.

— Szélhámosnő ! De hiszen azt mondta, hogy férfiruhás volt, aki felment vele ?

— Úgy van, de azért mégis szélhámosnő volt, Mrs. Bowlby. Csak hogy férfiruhába öltözött.

— Nadrágba ! Én akkor inkább . . . Helén, láthatod, mivé, hová süllyedhetnek a nők, ha egyszer már elkezdtek. Ezerszerre mélyebbre, mint a férfiak. Ki volt az, Mr. Cray ? Tudják már ? Németalföldi nő ?

— Amerikai nő, Mrs. Bowlby. Vegyen nagy lélekzetet, mielőtt megmondom a nevét.

— Csak nem . . .

— De mindenesetre : Mrs. Langtrej !

Egészen bizonyos volt, hogy Mrs. Bowlby eleget tett a lélekzetvétele vonatkozó felszólításnak, mert csontot és velőt hasított az a kiáltás, mely kitört belőle.

— Tehát igazam volt, Mr. Cray !

— A dolog úgy fest, Mrs. Bowlby !

— Ilyet, az a kicsapongó vén szélhámos elcsábította magát egy olyan fehérszemélyvel . . . Helén, gyermekem, ne hallgasd, amit beszélünk . . . Nadrágban !

— Van Schleeten úr nem kerülte el büntetését, Mrs. Bowlby. Langtreyné elaltatta kloroformmal és ellopta volna az ékszereket mind, ha éppen jókor elő nem bukkanunk. Mégis elmenekülhetett, de kénytelen volt cserben hagyni az ékszereket. Szerencséje volt, hogy az ezredesnek reszketett a keze. Hat lövést küldött utána az ablakba. De meg kell vallanom, bámulom hidegvérét, hogy felgyújtotta maga után a kötélletrát!

— Sohase csodáljon olyant, ami erkölcstelen, Mr. Cray. Az ékszereket tehát elütötték a kezéről?

— El. És hálából ezért ma reggel Mirzl úr megszabadított pénzem maradványától.

— Hogyan mondja?

Allan elmondotta, hogy mi történt vele a szálló bankjában. Mrs. Bowlby tágra nyílt szemmel hallgatta. Mikor Allan befejezte elbeszélését, nagyot lélekzett és azt mondta:

— El kell ismernem, hogy ez a Mirzl... Elképzelni, hogy Langtreyn feleségének ujjai közé kellett kerülnie! Meg vagyok győződve, hogy az az asszony vezette téves utakra éppúgy, mint azt a kiélt vén ékszerészt.

— Higyje el, hogy kloroformmal kábította el, Mrs. Bewlby.

— Egy nőnek nem kell kloroform az eféléhez. Mondhatom, hogy Mirzlt mindenesetre csodálom.

— Sohase csodáljon olyant, ami erkölcstelen...

— Csak semmi nagyhangú megjegyzéseket, fiatalember. Tehát most már másodszor akadályozta meg. Hiszi-e, hogy ebbe ő belenyugszik?

— Nagyon kevésbé valószínű. De mihelyt a maharadzsza magához tér és a levegőbe tolhatja maga előtt

az orrát, mint az ezredes oly szépen fejezte ki, menten visszaviszik Indiába. Az ezredes szentül megfogadta. Akkor aztán Mirzának nincs többé esélye.

Löncs után Allan portyázó útra indult az első emeleten. De a fekete testőrség felismerő vigyorgással zárta el útját. Arra az ajtóra, melyet az ezredes betört, drapériát akasztottak. Allan igyekezett megértetni magát a fekete harcosokkal, de azok csak egyetlen szóval feleltek, melyről Allan végre megértette, hogy az ezredest jelentette. Az ezredes nyilván mindenkit eltiltott a belépéstől.

— Engedjenek beszélnem az ezredessel — mondotta.

Azok a fejüket rázták s valami érthetetlenséget mondtak, mikor ugyanabban a pillanatban kis résen kinyílt az ajtó és egy turbános, sápadt fej lett láthatóvá mögötte. Az öreg Ali volt.

— Tiszteletreméltó költő, — kiáltotta Allan — engedje meg, hogy bemenjek és megszorítsam a kezét. Hogy van? Nem emlékszik már reám, az ezer örömök házából, melyet tűzevők klubjának is szoktak mondani?

Az öreg udvari költő a homlokához kapott.

— Az ezer örömök háza — mondotta — álcázott bejáró volt a viszontagságok palotájába. Rémlík, mintha emlékezném önre, fiatalember. Beszéltek nekünk önről! Ön volt, kinek sikerült megszöknie azoktól a sejtán fiaitól és megakadályozni, hogy ellopják a tanítványom ékszereit.

— Csekélységem volt — jelentette ki szerényen Allan.

— Tehát jöjjön be és áldás a fejére! Nem annyira az én részemről, mert mi más a drágakő, mint színes

kavics? De a tanítványom részéről, kinek fiatalos dőrességgel dobogó szíve tele van ennek a világnak sokszínű fényködeivel, melyeknek ezek a kövek a jelképei. Jöjjön be!

Allan átlépdelt a kardok sorfala előtt. A szobában ott találta azt az embert, kinek személye körül annyi csejt szöttek: ugyanabban a helyzetben feküdt egy pamlagon, mint utoljára a tűzevők klubjában látta, de jelentékenyen bágyadtabb és kevésbé boldog mosollyal, mint akkor. Egy belsőbb szobába vivő félig nyitott ajtó mögött ápolónő állt készenlétben.

— Ezerszeresnél több üdvözlétemet! — mondotta a maharadzsza gyöngé hangon. — Bocsásd meg, hogy nem állok föl, te legnemesebb a szahibok közt. Megtiltották. Beszélj s mondd meg, mit kívánsz jutalmul azért, amit érettem tettél? Mondd ki bátran!

— Majd máskor — felelte Allan. — Inkább a véletlen érdeme, mint az enyém, hogy a gonosztevők merénylete dugába dőlt. Mondja el inkább azt, minő kalandokon ment át fenséged és a költőknek ez a legtiszteletreméltóbb fejedelme, mióta utoljára láttuk egymást.

Az öreg Ali lebocsátkozott egy székre, miután egy másikat Allan elé tolt.

— Üljön le, — mondotta — én éppúgy el vagyok bágyadva attól a bánásmódtól, melyben a sejtán fiai részesítettek bennünket. Azok szerint, amiket Morrel szahib ezredes mondott el nekem mindjárt azután, hogy új életre ébredtem itt, minden jóhíremet és nevet egyszer s mindenkorra elvesztettem. Alig is tudom, fiatal barátom, miket is éltem át s még kevésbé tudom azt, miket élt át a tanítványom. Azóta, hogy az örömek házában szelíd, barátságos mosollyal az ajkán egy pam-

lagon végignyúlva láttam, nem láttam őt viszont mind a mai napig, amikor felnyitottam szemhéjamat, mely nehéz volt, mint az ólom. Láttam, hogy fehérruhás fiatal asszonyok vesznek körül és úgy dörzsölnek, mint a fõsvény az aranyát és még annál is nagyobb igyekezettel. Volt azonkívül a szobában egy fehérköntösű hakim (orvos) és ott volt a tanítványom, meg Morrel szahib ezredes, aki tüstént megmondta nekem, hogy fejemet veszik és testemet kiszégezik Nazirabad városfalára, enyhe büntetésül rossz cselekedeteimért, melyekre a szahibok nyelvében nincs kifejezés.

— Hol van Morrel ezredes most? — kérdezte Allan. Elképzelhette az ezredes szóvirágait.

— Morrel ezredes elment, mert a miniszterhez fontos beszélőnek szólították, melyeknek mibenlétét pedzette is előttünk. Tanítványomat és engem a lehető legnagyobb csendben és titokban készülnek hazaszállítani, mert végképpen elvesztettük jóhírünket és nevünket ebben a városban, mely még sohasem hallott a mieinkhez hasonló dolgokról. Ezt akarja Morrel ezredes különös kegyként kieszközölni a minisztertől, aki arra gondolt, hogy turbán nélkül és hajunkat rövidre nyírva űz ki bennünket Londonból.

— De nem emlékszik semmire sem, ami a tűzevők klubjában történtek órájától fogva a mai napig történt? — kiáltotta Allan. Hiszen csak három nap telt el azóta!

— Fiatal barátom, — szól az öreg udvari költő — a próféta igazhívó követője vagyok és mindig arra törekedtem, hogy mocsoktalanul óvjam meg magam azoktól a téves tanoktól, melyek a nirvanában és a megtévesztett képzeletnek ahhoz hasonló ötleteiben hisznek. De ha

arra az időszakra gondolok vissza, melyet az imént említett, akkor sajnálnivaló hajlandóságot érzek magamban arra a föltevésre, hogy van némi igaz a téves tanokat hirdetők beszédében, mert annyira kiveszett öntudatomból az az idő, melyről azt mondja, hogy három napig tartott. S a tanítványom, kit kikérdeztem a saját tapasztalatairól, a maga részéről ugyanezt mondotta, amit most én.

— Igaz — hallatszott Jusszuf kán hangja a kanapé felől. — Amit a tanítóm mond, olyan igaz, mint a Korán. Nem emlékszem semmire, ha csak egy nagy sötétségre nem, melyben úgy éreztem, mintha háborgó tengeren hanykolódnék s amelyben gonosz álmok gyötörték. Egyszerre megfogta valaki a lelkemet, mint ahogy a vízbefúlót ragadják meg s mikor fölemeltem a fejemet a fekete tenger vize fölé, ebben a szobában találtam magam és fehér ruhás betegápolónőket, meg egy hakimot láttam magam körül. Azok a gonosztevők, akik az örömök házába csaltak s aztán elvittek bennünket, a te érdemedből nem lophatták el ékszereimet, de elloptak az életemből három napot.

— Tanítványom jól beszél — mondta az öreg Ali csodálattal. — Ha úgy is van, mint Morrel szahib ezredes állította, hogy olyan rossz példát mutattam neki, hogy az egész város felháborodott rajta és négy részre szagatva akar látni, mégis úgy veszem észre, hogy valamennyire sikerült kifejlesztenem érzékét a költészet és az ékesszólás szépségei iránt. Az érdem mindezt Allahé, örök dicséret a nevének! Most eszembe jut valami, amiről eddig megfeledkeztem. Míg lelkem, mint valami végtelenül vastagfalú börtönbe, abba a sötétségbe volt zárva, egyszerre kis fénytünemény szűrődött

be a falakon át. Űgy emlékszem rá, mintha álmomban, vagy sűrű ködön át látnám, hogy valami fekvőhelyen hevertem, hogy levetkezve-e vagy sem, már nem tudom. Nem messze tőlem egy másik fekvőhelyen, úgy rémlett, a tanítványom fekszik. Amikor éppen magamba fogadtam ezt az érzést, látni véltem, hogy egy férfi, aki fölémhajolva állt mellettem, a fekvőhelyemtől a tanítványom fekvőhelyéhez ment át és föléje hajolt oly gonosz vigyorgással, mint aminőt a bálványképek viselnek arcukon a hitetlenek templomaiban. És különsképpen úgy véltem, hogy egy asszony áll mellette. De ebben nincs semmi csodálatos. Ahol rossz emberek tartják gyülekezőhelyüket, az a hely tele van asszonyokkal is, mint a közmondás tartja és a Kórán — mely örökké dicsértessék — ugyanezt a nézetet vallja.

— Annyival is valószínűbb, hogy jól látta, — kiáltotta Allan — mert asszonynak is volt része a tegnapi merényletben. Talán még nem hallottak arról sem őfensége, sem ön?

Jusszuf kán, ki élénk mozdulattal a könyökére támaszkodott és merően kísérté figyelemmel elbeszélés közben tanítóját, tagadólag rázta a fejét s az öreg Ali így folytatta :

— Morrel szahib ezredes kevés időt szakított egyébre, mint arra, hogy szemem elé tárja jó tulajdonságaim hiányát s azt, hogy miképpen tehetném jóvá azt, amit elkövettem. Aztán sietett a miniszterhez, hogy kieszközölje azoknak a büntetéseknek az elodázását, melyeket nekem szánt. Morrel ezredesnek jó szíve van.

Anélkül, hogy el akarta volna téríteni az öreg udvari költőt a Morrel ezredes rendszabályairól alkotott

felfogásától, Allan elmondotta, hogy mi történt tegnap este. Az ezredes italáldozatát a felebaráti szeretet leplébe takarta, de nagy hatással emelte ki az ajtó ellen intézett rohamát. Azok ketten úgy hallgattak reá, mint a mesemondó szavára a bazárban. Alig mondotta végig Allan a történetét, a folyosóról léptek zaja hallatszott s az ajtót hirtelen kinyitották. Az ezredes volt és mellette még van Schleeten úr. Az öreg Ali aggódó arckifejezéssel állt fel helyéről.

— Hogyan történt minden, Morrel szahib ezredes? — kérdezte. — Megbocsáthat-e nekünk a miniszter őexcellenciája, vagy pedig úgy kergetnek ki bennünket a városból, mint a lóköttöket?

Morrel ezredes egy pillanatig késett a felelettel s közben rámeresztette a szemét a maharadzsára és az udvari költőre. Végre olyan lassú hangon, mint a tanító az iskolában, mikor két rossz tanítvánnyal van dolga, így szólt:

— Nagy fába kellett vágni a fejszemet. Őexcellenciáját, India miniszterét, az én nagyrabecsült barátomat (Allan emlékezett reá, hogy Morrel ezredes ugyanezt az urat füle hallatára egészen más jelzőkkel titulálta), nagyon felindult lelkiállapotban találtam. Azok a nézetek, melyeknek a történetek miatt hangot adott s amelyeket, sajnos, nem helyteleníthettem, azok az aggodalmak, hogy legfelsőbb helyen mit szólnak és mit gondolnak majd, azok a kommentárok, melyek, sajnos, a sajtóban jelentek meg, mindez oly befolyást gyakorolt kedélyállapotára, hogy attól kellett tartanom, hogy feladatomban megoldhatatlannak fog bizonyulni. Csak minden rábeszélőképességem latbavetésével, csak régi barátságunkra való hivatkozással és csak azzal,

hogy szentül megígértem, hogy fenséged haladéktalanul útrakel hazafelé, csak mindezzel sikerült kieszközölnöm, hogy őexcellenciája megmásította elhatározását. Ennek következtében tehát közölhetem, hogy bántatlanul utazhatunk el, ha legkésőbb holnapután indulunk. Egy gözös ezen a napon három órakor indul Bombayba.

Míg az öreg Ali mély szalaammal iparkodott megragadni a kezét, az ezredes, egészen belebágyadva szónoklatának megerőltetéseibe, letörölte homlokának verejtékét, aztán egészen más hangon így szólt:

— Most megtettem fenséged érdekében mindent, amit megtehettem. Ezután fenséged dolga, hogy azt tegye ezzel az úrral, amit megfelelőnek tart. Öntől függ, hogy mi történjék vele.

A maharadzsa, aki az ezredes beszéde után tapsra ütötte össze a kezét és sajátságosképpen semmiesetre sem látszott csalódottnak amiatt, hogy oly gyorsan el kell hagynia Európát és le kell mondania minden fehér hercegkisasszonyról, van Schleeten úrhoz fordult:

— Hiszen az ékszművész ez, — kiáltotta — mennyire tart már a drágaköveimmal?

— T-tegnapelőtt fogtam hozzá a munkához, — hebegte van Schleeten úr — az ezredes úr engedélyével...

— Azzal az engedélyemmel, hogy az ékszereken dolgozzék — kiáltotta az ezredes, de egyáltalában nem azzal a tőlem származó engedéllyel, hogy nőszemélyeket vigyen fel, akik önt elkábítják, a drágaköveket pedig ellopják.

— T-tegnap abba a kényszerű helyzetbe jutottam, hogy munkatársat kellett magam mellé vennem... mert a lehető legnagyobb sietséggel akartam végéhez

jutni a munkának ... a lehető legnagyobb sietséggel ... fenséged óhajtása szerint. Választásom, fájdalom, nem megfelelő személyre esett, aki ...

— Egy nőcskére, akibe szerelmes volt s aki kloroformmal elkábította önt, mint egy klinikán és ellopott volna mindent az utolsó darabig, ha nem jön közbe a véletlen, meg ez a fiatalember. Most elő a beszéddel! — kiáltotta az ezredes. — Gondolja meg, hogy senki sem tudja, mennyire volt ön tisztában azzal a nővel!

Van Schleeten úr bösz pillantást vetett Allanra, híven ahhoz az elvéhez, hogy másra kell haragudni, mikor az embernek önmagára kellene dühösnek lennie.

— Elvégre meglehet, hogy a dolog úgy áll, amint az ezredes úr mondja — mormolta halkan. — De alig egy hete mindenestre láttam, hogy ezt a fiatalembert egy németországi pályaudvaron letartóztatták. Ki tudja, mit ...

— Szégyelhetné magát, — kiáltotta az ezredes — hogy most már másodszor hozakodik elő ilyen átkozott fecsegéssel. Tudja, hogy csak fecsegés az egész. Ne próbálja letagadni!

— Sajnos, nem fecsegés az, ezredes úr — mondotta Allan és néhány szóval előadta az expresszvonaton átélt kalandját.

— Mirzl úr fortélyának estem áldozatául. De van Schleeten úrnak nem kellene említés nélkül hagynia, hogy abból az alkalomból kötött ismeretséget a tegnapi este hölgygel. Én magam voltam szemtanúja annak az ismerkedésnek. És az, hogy ez a megismerkedés beletartozott annak a hölgynek a tervébe, hogy Mirzl úrról ne is szóljak, mindenestre több mint valószínű. Egy vagy más úton neszét vették, hogy mily megbízás szó-

lítja van Schleeten urat Londonba és ehhez mértén vettek számba minden lehetőséget. Van Schleeten úr belement a kelepcébe, amit meg lehet érteni, mert az a hölgy ügyesen játsza ki kártyáit és szokatlanul szép.

— Kék szeme és szőke haja van? — kérdezte a maharádzsa. — Ó, hogy oly hamar kell visszatérnem Indiába! (Morrel ezredes felugrott és mereven nézett reá.) Nem, Morrel ezredes, utazom, boldogan ő excellenciájának, a miniszternek kegyéért. De...

— És mit szól fenséged van Schleeten úr ügyéhez? — mondotta az ezredes, megint megnyugodva. — Fenséged tudja, hogy tegnap este egy csomó ékszer elloptak.

— Ó, néhány ékszerrel több vagy kevesebb! — mondotta Jusszuf kán, fáradtan és únottan rázva a fejét. — Azért jöttem Európába, hogy egy fehér nőnek ajánljam áldozatul a szívemet, és mindaz, ami áldozatul esett, nem több, mint a jó hírem és néhány ékszer.

— Tanítványom szépen beszél — mondotta az öreg Ali elégedetten. Londoni tartózkodása javára szolgált ebben a tekintetben.

— Na és van Schleeten úr? — tartott ki makacsul az ezredes, ki nem látta szívesen, hogy a hollandus elkerüli a pellengérét.

— Hiszen mondom, — jelentette ki Jusszuf kán — hogy irígylem ezt az ékszerművészt, kinek sikerült egy asszonyra áldozni a szívét. Nekem százötven asszonyom van a palotában, szépek, mint a gazella és szerelmesek, mint a gerlice a tavasz hónapjában, de egyikük sem ígezett meg tovább, mint egy óra hosszáig. Hírét és nevét egy asszonyért tenni kockára, mint ez az ember — cso-

dás dolog lehet. Az ékszerművészt megbocsátásomban részesítem és irígylem.

— Igazán, — mondta az öreg Ali — tanítványom napról-napra szebben beszél. Tanításaim, melyeket reá áldoztam, megtermik kései, de szép gyümölcsüket. Ebben a városban való tartózkodása érlelhette meg azt benne.

Van Schleeten úr Jusszuf kán beszéde közben mérgesen fitorította bordeauxszínű orrát, mert véres gúnyként hatott rá az, amit róla mondott, de utolsó mondata után megkönnyebbülten egyenesedett fel. Dadogott valamit, de Jusszuf kán végét vetette hálálkodásának azzal, hogy így szólt az ezredeshez :

— Most két dolog fekszik még a szívemen, Morrel szahib ezredes ; először az, hogy megfelelő jutalmat kapjon ez a fiatalember, ki két ízben előzte meg a furfangos gonosztevőket. Kész vagy-e elintézni azt helyettem, ki járatlan vagyok az európai szokásokban?

Allan tiltakozni akart, de az ezredes a szavába vágott.

— Visszautasításával ok nélkül sértené meg a maharadzsát — mondotta. — Mit szólna fenséged néhány ékszerhez abból, amit ez a fiatalember mentett meg. És hogyan vélekedik ön maga, fiatal barátom?

Allan mormolt valamit és Jusszuf kán tapsra ütötte össze a kezét.

— Kitűnő ! Kitűnő ! — kiáltotta. Hozzák be az ékszereket !

Egy perc múlva Allan először láthatta teljes ragyogásukban azokat a kincseket, melyeknek megmentésében oly jelentékeny része volt. Nem volna elég azt mondani, hogy láttukra eláll a lélekzete. Ilyet még

nem látott soha, ilyesmiről még álmodni sem tudott. A Napkelet maga volt az, ami ennek az ezernyi drágakőnek sokoldalú csiszolásáról a szivárvány minden színében tündökölt a szemébe. Mikor valamennyire magához tért, elfogódottan választott ki magának néhány foglalatnélküli drágakövet, de a maharadzsa, kibe az ékszerek látványa új életet látszott önteni, kezébe vett egy gyémánt nyakéket, — melynek közepén vérvörös rubintkő ragyogott — az aranyláncnak oly foglalatában, melyen a régiség patinája látszott és átnyújtotta Allannak.

— Fogadd el ezt, — mondotta — ha tetszik neked. Hálám méltatlan bizonyítéka ez az ajándék.

— Kitűnő, — vágott szavába az ezredes. — És fenséged második óhajta?

— A második dolog az volt, hogy szeretnék beszélni azzal az emberrel, aki ennek a karavánszerájnak tulajdonosa . . . majd ha itt lesz, megmondom, hogy miért. Volnál oly szíves felhívatni őt, Morrel ezredes?

Megint nyugtalanná vált arckifejezéssel csengetett az ezredes; pár perc múlva megjelent a nagy szálló igazgatója, kit egy alkalmazott értesített az ezredes kívánságáról. Azzal kezdte, hogy szerencsét kívánt a maharadzsának a meggyógyulásához. Az ezredes félbeszakította szavát:

Őfensége holnapután kíséretével együtt elutazik, igazgató úr!

Az igazgató meghajolt s közben hálatelt pillantást vetett az égre.

— A dolog nem oly sürgős, Morrel szahib ezredes! — mondotta Jusszuf kán. Az igazgató ijedten torpant meg hajlongása közben. — Nem oly sürgős! Őexcel-

lenciájának, a miniszternek kegyéből, holnapután utazunk. De előbb van még egy kívánságom.

Az igazgatóhoz fordult :

— A szállónak, semmi kétség, van olyan terme, amelyben sok vendég számára van hely, olyan, aminőt az örömök házában láttam?

Az igazgató igennel felelt .

— Jól van. Tehát hallgasd meg akaratomat. Azt a termet holnap este ünnepélyre kell előkészíteni s amennyire lehet, minden olyan legyen, mint nálunk szokott lenni Indiában. Minthogy én már nem láthatok többet a szahibok országából, a magam országát akarom megmutatni a szahiboknak. Azért az az én akaratom, hogy minden annyira hasonlítson ahhoz, amink a mi országunkban van, amennyire csak lehet.

Az igazgató mélyen meghajolt.

— Erre az ünnepre, — folytatta Jusszuf kán — mely oly fényes legyen, mint egy maharadzsa nász-ünnepé, úgy akarom, hogy meghívást kapjon mindenki, akinek kellemetlen élményei voltak az alatt az idő alatt, míg én itt tartózkodtam.

Oly kézmozdulatot tett, mely minden jelenlévőt a meghívottak közé sorolt ; Allan odasúgta az ezredesnek :

— Akkor ott kellene lenni Bowlbyéknak is.

— Mit mond az a fiatalember? — kérdezte Jusszuf kán.

— Úgy gondolja, hogy meg kellene hívni azt az amerikai családot is, amelynek lakásából indították el az első merényletet — magyarázta az ezredes.

— Meg kell hívni — mondotta Jusszuf kán habozás nélkül. — És ez az ember, aki a karavánszeráj ura ?

Az igazgató mély meghajlással jelentette ki, hogy először is lehetetlen, hogy vendég legyen a saját szállójában s hogy másodsor, lehetetlen őt azoknak soraiba számítani, kiket őfensége jelenlétében kellemetlenségek értek. Őfenségének a szállóban való jelenléte éppen ellenkezőleg...

Jusszuf kán elhallgattatta egy kézmozdulattal. Az ezredes mogorván vetette fel a kérdést:

— És van Schleeten úr?

— Természetesen az ékszerművész is — adta rendeletbe Jusszuf kán. — Mindenki irigykedve fogja nézni az asztalnál azt az embert, aki egy nőre tette fel a szívét.

Van Schleeten úr meghajolt, anélkül, hogy különösebb öröm tükröződött volna az orrán amiatt a szerep miatt, melyet az ünnep asztalánál az ő személyének szántak. Ellenben az öreg Ali lelkesen kiáltotta:

— Az én tanítványom mindegyre szebben és költőibb módon beszél. Ebben a vonatkozásban csodát művelt rajta rövid tartózkodása ebben a városban, melyet Morrel szahib ezredes érdeméből sértetlen turbánnal és hajdíszüinktől meg nem fosztott fejjel hagyhatunk el.

FEJEZET,

MELY TALÁN MEGFELEL ANNAK A FELADATÁNAK,
HOGY ÖSSZEZAVARJA AZ OLVASÓT.

London északnyugati téglasivatagában, nem messze Maida Valetől, van egy téglaszörnyeteg, melynek Chesterton Mansions a neve. A valóság az, hogy meredek

és magas téglafalával semmire sem emlékeztet inkább, mint azokra a híres szakadékokra, amelyeket a folyók vágtak maguknak Amerika nyugatán. Az utca hétmeletes házait bérlakásokra osztották, kettőre-kettőre minden emeleten, úgy, mint mifelénk szokták, de ami Angliában viszonylagos újjátást jelent. Minthogy az utca nem a legjobb hírben áll, sokszor a lakások jelentékeny része lakatlan. Abban a szeptember hónapban, melyben eseményeink lejátszódtak, még szeptember 11-én is üresen állt például a 48. számú ház, melyben a 650—672. bérlakások vannak. De 12-én beállított egy úr a gondnokhoz, bemutatkozott, hogy baron de Citrac a neve és kijelentette, hogy lakást akar bérelni, oly nyugalmasat és csendeset, amilyent csak lehet. Tudományos munkája miatt jött — mondotta — Londonba s magával hozta a feleségét is, kinek legszívesebben külön lakást bérelné ki a saját lakása mellett. Mr. Markham, a házgondnok, sietett megmutatni a 48. számú házat. A báró mindjárt az első emeleti 661. és 662. számú lakások mellett döntött, kifizette előre a bért és arra kérte a gondnokot, hogy egyszerű, de jóféle bútort szerezzen be mindkét lakás berendezésére. Mr. Markham szolgálatkészségén való meglegedésének egy ötfontos bankjeggyel adta jelét, amivel Markham urat rabszolgájává tette, aztán elköszönt.

Hétfőn, tizenötödikén költözött be. A gondnok személyesen volt jelen s alkalma nyílt, egy pontot illetően, megváltoztatni az új bérlőről alkotott véleményét. A bárónak a tudományos munkásságáról mondott szavait valami egészen más dolog elleplezésére szánt lenge ürügynek tekintette, amiben a franciák már

szomorú nevezetességre jutottak s mely nem volt ismeretlen a Chesterton Mansions kezelősége előtt sem : kis félrelépésnek egy nem hiteles báróné asszony társaságában. Mégis letett erről a gondolatról, mikor meglátta de Citrac bárónét, mert igaz, hogy szép és pikáns alak volt, szürke volt a szeme és vöröses szőke a haja, de amellet oly előkelőt mutatott, hogy a gondnok az egész idő alatt kalapját kezében tartva állt előtte. A báró, ki két szolgát hozott magával, megelégedésének adott kifejezést a lakás berendezését illetően, aztán elköszönt a ház gondnokától.

Tizenhatodikáig tartott, míg Mr. Markham viszontlátta a ház új bérlőjét, mert ő maga egy mellékutczában lakott ; de mikor a viszontlátás megtörtént, oly körülmények között esett meg, melyek megint kétséget támasztottak benne de Citrac úr tudományos munkálatainak komolyságára nézve. Mr. Markham szeptember 15-ének estéjén társaságban töltötte idejét, mely aggályosan hosszúvá nyúlt ; születésnapj vacsorára hívta meg egy barátja, aki agglegény s egy üzlet tulajdonosa volt a Chesterton Mansions egyik mellékutczájában. A társas együttlét a »Vörös oroszlán«-ban, a Maida Valen kezdődött, a közkedvelt helyiség zárórája után pedig a jóbarát legénylakásában folytatódott. A fő ital ír whisky volt és Mr. Markham teljesen tisztában volt ez itálnak az emberi test egyensúlyozó-képességére gyakorolt befolyásával, mikor reggel félnégy óra tájban hazafelé billegett. Éppen a balfelöli gyalogjáró egyik lámpaoszlopán vetett horgonyt, mikor az éjszaka csendjét az ő cipősarkainak az utca kövezetén való dobpergésétől merőben különböző zaj zavarta meg. Egy autó száguldott a Chesterton Man-

sions irányába és megállt a Mr. Markham lámpaoszlopával szemközt levő ház előtt. Mr. Markham tétova pillantással ismerte fel, hogy a 48. számú ház kapuja előtt állt meg. Most látta, hogy két feltúrt kabátgallérú úr szállt ki az autóból és nagy erőfeszítéssel másik kettőt emel ki s azok, mint látszott, jelentékenyen rosszabb állapotban voltak, mint Markham úr maga. A valóság az, hogy nem tudtak a lábukra állni. Mr. Markham látni vélte, hogy valami karakán öltözet van rajtuk. A négy úr felfejlődése és saját-magának a lámpaoszlopnál való biztos helyzete közt mutatkozó ellentét oly meglepéssel töltötte el, mely szívből fakadó kacajban jutott kifejezésre.

— Ű-űgy látom, ezek is t-torkig vannak — világosította fel önmagát Markham úr.

A lámpát, melynek alján Markham úr állt, már eloltották és Mr. Markham ennek következtében nem vonta magára a négy úr figyelmét. A sofőr most kiugrott a volán mellől és magára vállalta a két túlitalos úr egyikét, míg az előre kiszállt két úr egyike a 48. számú ház kapuját nyitotta ki. Az, akit a sofőr támogatott, segítőjének karjába dőlt s eközben egy fehér turbán esett le a fejéről és gurult tovább a kövezeten.

— Űgy látszik, hogy valami m-maskarabálon volt — vigyorgott Mr. Markham. — Egészen úgy mutat, mint akinek éppen elég volt a j-jóból. Most pedig úgy látom, még tovább f-folytatják!

Most kinyílt a ház kapuja és fáradalmas cipelkedés kezdődött, melyet Markham úr nagy derűtséggel szemlélt. A sofőr végre egymaga tért vissza, becsukta a kaput, aztán továbbment az autón, anélkül, hogy Markham urat észrevette volna.

— N-no ez is szép borravalót kaphatott — dünnyögte Markham úr megértő mosollyal és elbontakozott a lámpaoszloptól. Elérte a legközelebbi utcasarkot, hol megint horgonyt vetett, hogy szabad utat engedjen egy gondolatának, mely kikíváncozott belőle.

— N-negyvennyolcadik szám, akárhová legyek, ha nem az! — dünnyögte Mr. Markham. — A b-báró lakása. Az egyetlen, melyet ki lehetett adni! Tudományos munka, hahaha! T-tudományos munka, te jó Isten!

Kiélvezte mindazt a tudományos lehetőséget, mellyel ez a gondolat kecsegtetett, mielőtt elbocsátotta a lámpaoszlopot és bizonytalan útvjáról hazafelé indult.

Mr. Markham emlékezőképessége azok közé az irígylésreméltók közé tartozott, melyek az ír whisky után következő reggelen is működésben maradnak. Következésképpen másnap reggel visszaemlékezett arra a négy úrra, akiket a 48. számú házba bemenni látott; és a reggeli világításban már nem látta az esetet oly egészen és kizárólag mulattatónak, mint éjszaka. A házból csak a sofőr jött ki megint; eszerint tehát a három úr a bárónál töltötte az éjszakát? Akkor bizonyára lármát csaptak és megzavarták a szomszéd lakók éjjeli nyugalalmát. Mr. Markham délelőtti látogatásra ment a 46. számba, hogy megérdeklődjön a dolgot a báró szomszédjánál.

Ez a valaki egy pénzkölcsönző volt, aki mindig akkor kelt, amikor a nap, hogy minél kiadósabban tehessen eleget kétes hivatásának. Ezen a reggelen már félhat óra tájban ébren volt, mint Mr. Markhamnak mondom, de egyáltalában nem a szomszédos házból áthallatszó lárma miatt. Ellenkezőleg, egy hangot sem

hallott odaátról; csak hat óra tájban látta, hogy egy feltűrt kabátgalléros úr kijön a 48. számból és a Sutherland Avenue irányába ment tovább.

— Egy? — kérdezte Mr. Markham. — De én négyet láttam bemenni s akkor megint háromnak kellett volna kimenni, ha a négy közül egy a báró volt!

— A másik két úr valószínűleg előre ment — mondotta Wisocki úr oly mélabúsan, mintha azt akarná gyaníttatni, hogy a másik két úr egy másik világba tért át.

Mr. Markham elismerte, hogy ez valószínűleg úgy is volt, és elköszönt Wisocki úrtól.

Ugyanaznap látta a bárót meg a bárónét. A lépcsőházban álltak lakásuk nyitott ajtaja előtt és fojtott hangon élénk beszélgetést folytattak egymással. Mr. Markham, ki a lépcsőn ment fölfelé szemlét tartani az üresen álló lakásokon és szokása szerint gumitalpú cipőben járt, hallástávolba érkezett már, anélkül, hogy észrevették volna. Megütötte fülét a báró néhány szava:

— Az az átkozott svéd lurkó! Ez az éjszaka az övé, de azt hiszem, hogy holnapután elégtételt veszek rajta...

Ebben a pillanatban észrevette Markham urat és elhallgatott.

Mr. Markham, ki arra a következtetésre jutott magában, hogy a mult éjjeli orgia egyik résztvevője — valószínűleg a turbános úr — svéd ember volt és nyilván terhére esett vendéglátóinak, köszönt és tapintatosan rámosolygott a báróra.

Eltartott péntekig, szeptember 19-éig, mire ismét alkalma volt, hogy a 48. számban lakó uraságokra gon-

doljon. E nap kora délelőttjén Wisocki úr lakása előtt ment el. Ez az úr ingujjban állt az ajtaja előtt és pipázott. Mikor észrevette Markham urat, kivette a pipát a szájából és intett neki.

— Azok a 48. számból most utaztak el.

— Elutaztak? A báró elutazott? — hebegte Mr. Markham.

— Az a két úr, aki a minap hiányzott. Hiszen azt mondotta, hogy három idegen urat látott bemenni, én pedig csak egyet láttam elmenni. Ma reggel félöt órakor, mikor öltözködéshez fogtam, láttam, hogy egy úr társaságában autón eltávoznak. Olyanok voltak, mintha indusok lettek volna és erősen beszéltek volna. Még alig hajnalodott. Pénteken mindig ilyen korán kelek, mert az embereknek szombatra pénz kell.

— Indusok és máig a lakásban voltak! — kiáltotta Mr. Markham — és hajnali félöt órakor erősen beszipva! Nem tisztességes dolog az, Wisocki úr.

— Nem is az — hagyta jóvá Wisocki úr kissé örvendő hanglejtéssel. — Öt órakor az ember keljen fel és dolgozzék és ne legyen részeg. Mondja csak, mit csinál a báró a 48. számban?

— Tanulmányoz! — kiáltotta Mr. Markham éles kacajjal.

— Hát az szomorú, — mondotta Wisocki úr — nagyon szomorú. Meglátja, Markham úr, hogy nincs ott rendben minden.

Mr. Markham, kinek eszébe jutott az ötfontos bankó, igen határozottan jelentette ki, hogy bérlői magasan fölötte állanak minden gyanúnak.

Ugyanazon a napon, valamivel később, a báróhoz vitte útja. A Chesterton Mansionsba eddig csak a gáz

volt bevezetve, most pedig arról volt szó, hogy bevezessék a villanyt, ha a bérlők úgy kívánják. Mr. Markham becsöngetett a báróhoz, hogy megtudakolja kívánságát. A lakásból nem jelentkezett senki. Mr. Markham a bárónéhoz csengetett be. Csodálkozására a báróné maga jött ki és nyitott ajtót. Csak kis résnyire nyitotta ki, hogy lássa, ki van ott. Kissé álmosnak látszott, szürke szeme nem nézett oly nyugodtan, mint egyébkor.

— Férjem elment hazulról — mondotta röviden. De aztán mindjárt helyreigazította szavát. — Úgy értem, hogy elutazott. Oxfordba, a munkája miatt.

Mr. Markham, aki emlékezett arra, hogy mit mondott Wisocki a három úrról, akik reggel elutaztak, bámészul nézett a bárónéra és kíváncsiságában nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze:

— Látogatói voltak a báró úrnak?

A báróné összevonta szemöldökét.

— Mit akar ezzel mondani?

— Ma kora reggel három urat látott elutazni valaki — hebegte Markham úr.

A báróné erősen a szeme közé nézett.

— A báró ma reggel a két szolgájával utazott el — mondotta röviden. — Holnapig magam vagyok a lakásban, de kérem, ne említse senkinek. Egy hölgynek kellemetlensége lehet, ha tudják, hogy egyedül van.

— És a villany? — juttatta emlékezetébe Mr. Markham alázatos meghajlással.

— Ráérünk, míg a báró egy vagy két nap mulva hazajön. Jóestét.

Azzal udvariasan, de határozottan becsukta az ajtót Mr. Markham orra előtt. Az megállt és az ajtót

nézte s egyszerre megrezzent. Nem mert volna megesküdni rá, de nem férfihang volt, amelyet kihallott a lakásból, melyben a báróné állítólag egyedül van? Csak egy pillanatig, aztán csend volt megint. Markham úr barátságtalan véleményt alkotott magának a franciák erkölcséről és elindult, azt gondolva magában:

— Wisockinak igaza van, határozottan különös társaság ez itt a 48. számban.

Markham urat nem tévesztette meg a hallása; csakugyan férfihang volt, melyet az imént a báróné lakásából hallott ki s amit az mondott, ennyi volt:

— Ki volt az? A betörőkirály?

A hang fiatal emberé volt, aki egy pamlagon feküdt. Arcának barnás volt a színezete, rövidke bajuszt viselt, a jó módnak jeleit mutatta és a szeme alatt fekete karikák látszottak, melyek éppúgy lehettek a jólét, mint a nélkülözés következményei. Mert a fiatalember, aki a pamlagon feküdt, meg volt kötözve kezén, lábán, azonkívül a mellén lazán megkötözve, még a pamlaghoz is rögzítették. A báróné nyugodtan leült egy székre. A pamlagon fekvő fogoly megismételte kérdését:

— Férjed volt, a betörőkirály?

A nő tagadólag rázta a fejét.

— Konokul ragaszkodik a kifejezéseéhez — felelte.

— Hányszor mondjam még, hogy az, akit betörőkirálynak mond, nem a férjem.

— De hiszen együtt laktok itt?

— Nem, ha mondom. Mindegyikünknek külön-külön lakása van. Az övé szemközt van az én lakásommal és az, aki most becsöngetett, a lakások gond-

noka volt. Kérdezett valamit. Nem szomjas? Adjak citromosvizet?

A pamlagon fekvő fogoly összeráncolta a homlokát.

— Éppoly kevésbé fogadok el bármit tőled, mint tőle, akiről azt mondod, hogy nem férjed.

Hangja remegett elfojtott felháborodásában.

— Ti ketten eltörülhetetlen gyalázatot halmozatok nevemre és semmivé tettétek azokat a terveket, amelyek idehoztak ebbe a világrészbe, mely átkozott legyen mindörökre.

— De mondom, hogy eltart legalább két napig, míg megszabadulhat! Éhen vagy szomjan hal.

— Inkább azt, mintsem hogy elfogadjak töletek bármit is.

A fiatal nő lehorgasztotta a fejét.

— Ahogy akarja, — jelentette ki. — Talán élélhet két napig anélkül, hogy oly mélyen megalázkodjék. Az emberek az ön országában el is temettetik élve magukat anélkül, hogy meghalának. Mikor néhány órával ezelőtt öntudatra ébredt, megivott két egész pohárral, aminek jó hatása volt.

A férfi felvetette szemét és meredten nézett rá.

— Igaz az vagy hazudsz, hogy kelepcebe csalj?

— Kalandornő vagyok, de nem tartom hazugsággal. Még azért sem, hogy kelepcebe csaljam.

A férfi rábámult és nem felelt. Végre így szólt:

— Kalandornő? Mi az?

A báróné felvonta a szemöldökét.

— Hogyan magyarázzam meg? Férjes nő voltam, férjem meghalt, ráuntam arra az életre, melyet addig ismertem s elindultam, hogy valami újabbal ismerkedjem meg.

— Es megtaláltad?

A hangjában hæv volt még, de már semmi izgatottság, mint azelőtt.

— Rátaláltam egy újabbféle emberre — felelte a nő.

— Kire? A betörőkirályra?

— Arra. Nem hasonlítom senkihez azok közül a férfiak közül, akikkel addig találkoztam. Olyan esztelenségeket követett el, melyek életébe és szabadságába kerülhettek volna, — egy szeszélyért, s a nyereményt oda tudta dobni egy szeszély kedvéért, mely bolondabb volt annál, amiről más emberek még álmodni sem tudnak.

A pamlagon fekvő fogoly maga elé meredt és azt rebegette:

— Én is ráuntam arra az életre, melyet ismertem és elindultam, hogy keressek helyette valami újat, amit még nem ismerek. Amit kerestem, olyan asszony volt, akihez hasonlót még sohasem láttam.

A nő mosolygott.

— Én pedig, ha jól tudom, olyan férfit kerestem. A fogoly megvetéssel nézett rá.

— És beéred egy betörőkirállyal!

— Az a fő, hogy király legyen valaki valamiféle területen — mondotta a nő.

— Te pedig, aki megérdemelnéd, hogy királyné légy, arra határoztad el magad, hogy a betörő királynéja legyen belőled! A prófétára mondom, nem hihetek az érzéseimnek.

— Nagyon kedves hozzám — mondotta a nő. — Valószínűleg nem lenne az, ha megmondanám, hogy én nem érném be azzal, amivel más királynék, kik

megengedik, hogy a király uralkodjék. Ma éjjel arra a kísérletre vettem magam, hogy azt tegyem meg, ami a királynak három nappal ezelőtt nem sikerült. Ön kitalálta már magától is, hogy miért van itt.

— Egy csomó színes kő miatt; a fehér szahibok sohasem gondolnak másra, mint a nyereségre.

— Egy csomó nagyon szokatlan színes kő miatt, — vetette ellene a nő. — De színesek vagy nem színesek, az én szememben csak az a tudat adott volna értéket nekik, ha sikerül nekem az, ami a királynak balul ütött ki.

— A férjednek! Annak a férfinak, akit szeretsz!

— Mondom, hogy nem az! — Halkan dobbantott a fekete bársonycipőjével. — Egyike azoknak, akik a kezemet kérik. Semmivel sem több. Engedje elmondanom, hogy mit tett ő és mit tettem én, aztán mondja meg, hogy kettőnk közül eddig ki méltóbb a trónra.

Egymásba kulcsolva ujjait s néha-néha a napot nézve, mely a Chesterton Mansions téglaláthatára mögött lassan leáldozott és aranyvörös koronává színezte haját, beszélni kezdett. A pamlagon fekvő fogoly némán hallgatta és tekintete aközben végigfutotta a megvetéstől az elragadtatásig terjedő egész fokozatot. A nő némi idő múlva elhallgatott és szemöldökét szürke szeme fölött kérdően magasra vonva nézett reá. A férfi hallgatott egy ideig, aztán lassan így szólt:

— És mindezt néhány színes kő miatt! Ha szabad volnék ebben a pillanatban, a tied volnának. A nő kissé fölegyenesedett.

— Úgy érti, amint mondja? — kérdezte. — Oda tudná adni azokat az ékszereket, melyeknek értéke

felbecsülhetetlen, oda tudná-e ajándékozni egy olyan-
nak, aki mindent elkövetett, hogy megfossza tőlük?
Ő, ön is úgy beszél, mint a többi férfi, éppen csak a
szép szavak kedvéért.

Amaz mély és egyben fáradt pillantással nézett rá.

— Nem tudjátok az ilyent lehetségesnek tartani,
— mondotta — hiszen a szahibok egyik népéből valók
vagytok. Az én országomban a gazdagságot és drága-
köveket csak annak tartják és becsülik, amik valóság-
gal és csak az ér valamit, amit egy férfi végbevisz. De
ti a szahibok népéből valók vagytok és el sem képzel-
hetitek, hogy puszta szeszélyből eldobhatom azt, ami
a ti szemetekben az élet célja és értelme.

A nő felállt a székről és odasiklott a pamlaghoz,
amelyen amaz feküdt.

— Mit tenne, ha most megoldanám a kötelékeit?
— kérdezte tőle.

A fogoly pillantásának változatlan nyugalma-
val tekintett reá.

— Csábít az ígéretem? — fürkészte. — Látni
akarod, hogy egy király szava király szava marad
akkor is, ha százötven ékszerdarabról van szó?

A nő szemében megvillant valami. Két lépéssel
hátrált.

— A köveket nekem most odaadhatná, de én az
arcába vágnám — mondotta. — Ha ma éjjel sikerült
volna kezembe keríteni az ékszereit, melyeknek birto-
káért sok száz mérföldes utat tettem meg, ugyanazt
tenném meg akkor is. Amennyire király ön, annyira
királynő vagyok én.

Az próbált felegyenesedni a pamlagon, de a béklyói
nem engedték s visszahanyatlott. Sokáig és kitartóan

nézett a nőre, mintha meggyőződést akart volna szerezni szavainak értékéről. De a nő kiállta pillantását, és szembogarának ugyanazzal a fényével, kissé felvont felsőajakkal nézett rá. A fogoly végre lassan és majdnem alázatosan szólt:

— Vak voltam. Bocsáss meg! Az vagy, aminek mondtad magad s a torkom szárazabb a sivatagnál. A te kezedből elfogadok mindent, amit adsz, úgy, mint a koldus az alamizsnáját.

A nő megrázkódott; a száját mosolyra vonta és átsietett a szobán egy asztalhoz, melyen palackok és poharak álltak. Pillanat múlva megint visszatért hozzá egy pohárral, melynek tartalmát az egy hajtással kiürítette. Aztán visszaesett a pamlagra, a nő kissé közelebb húzta a székét és leült melléje. Még mindig egymást méregették pillantásukkal s a fogoly végre így szólt:

— Mondj el még többet az életetekről. Csakugyan többszáz mérföldes utat tettetek meg, hogy kezetekbe kerítsétek az ékszereimet? Anélkül, hogy a pénzbeli értékükért kívántátok volna magatoknak?

A nő igent intett a fejével.

— Nekem úgy tűnik, — mondotta a fogoly lassan, — mintha én még hosszabb zárandokútat tettem volna meg, ó maharani, hogy összetalálkozzam veled.

Másnap délután, mikor Mr. Markham becsöngött a bárónénál és a bárónál, nem jelentkezett senki. Mr. Markham átrohant Mr. Wisockihoz. Az helybenhagyólag bólintott.

— Úgy van, elutazott. A magam szemével láttam. De nem volt egyedül.

— Nem egyedül? A báró ment el vele?

— Nem, — mondotta Mr. Wisocki — egy indussal volt együtt. A ház indusokkal lehet tele. Meg vagyok győződve, hogy anarchisták. És az az indus meg a báróné olyan mosolyogva nézett egymásra, mint egy szerelmespár.

És ez volt az utolsó, amit a Chesterton Mansions a de Citrac bárói párból látott.

EGY ÜNNEPELY S A VEGE.

Allannak jutott a megbízás, hogy közölte Jusszuf kán meghívását a Bowlby-családdal egyrészt azért, mert a maharadzsa meg az öreg Ali még nem állt elég biztosan a lábán, hogy elhagyhassa fejedelmi termeit, másrészt meg azért, mert Allan, mint az amerikai család személyes barátja, leginkább volt alkalmas erre a megbízásra. Következésképpen aznap este meglátogatta a családot és átadta a meghívást.

Mrs. Bowlby alig hogy végighallgatta, felugrott székrétől és rikoltó hangon jelentette ki, hogy mit nem tenne inkább, mint azt, hogy elmenjen aféle ünnepélyre.

— Azt hiszi, nem látok át a szándékán? Általunk akarja rehabilitáltatni magát azután, hogy a mai botránnyal az egész világ szájára került. Azt akarja!

— De kérem, Mrs. Bowlby, hiszen holnapután elutazik.

— És mi lesz most már a hercegnővel, akit meg akar kérni?

— Arról le kell mondania, és megvallva az igazat, elég könnyen is vette. Az egyetlen, amit ebben az

irányban mondott, az volt, hogy irigyli van Schleeten urat, kinek sikerült feltenni egy nőre a szívét. Arra ő nem volt képes soha, bár százötvene van, aki el akarja lopni az ővét.

— Ez rávall a férfiakra, ha ! Itt ülni és hivalkodni a szegény teremtések közt aratott sikereivel és a saját közömbösségével ! Százötven botütést érdemelne a talpára, azt érdemelné !

— Tehát nem akar eljönni, Mrs. Bowlby?

— Akkor inkább mennék el abba a helyiségbe, ahol nemrég ő meg ön együtt térferegtek.

— Kérni fogom őfenségét, hogy oda helyezze át az ünnep színhelyét.

— Csak semmi hetykeség, fiatal barátom ! Helén, gyermekem, remélem, egy pillanatig sem volt kedved odamenni ?

— Szívesen mennék, mama, borzasztó szívesen.

— Én pedig ott leszek, még ha senki sem szánja rá magát, hogy elmenjen — mondotta Mr. Bowlby.

Mrs. Bowlby csak a rémületnek egész rövid felkiáltását hallathatta, mikor Allan diplomatikusan előhúzott valamit a zsebéből — a nyakéket, mellyel aznap délután ajándékozta meg Jusszuf kán. Mrs. Bowlbynak torkán akadt a felkiáltás :

— Mr. Cray ! Honnan vette ? Hiszen a pénzét ellopta Mirzl !

— Az a pénz, melytől Mirzl megszabadított, nem lett volna elég, Mrs. Bowlby, arra sem, hogy kifizessem vele ezeknek a drágaköveknek az arany foglalatját. Ma délután kaptam ezt a maharadzsától, hálájának szerény jeléül azért, hogy kétszer sikerült megelőznöm Mirzl urat és a bandáját. Nem tekintené meg ?

Mrs. Bowlby mohón kapott előre a karjával, mint egy papagály a karmaival. A nyakláncot végigpergette ujjai között.

— Csodálatraméltó — suttogta — s ezt tőle kapta? És látta a többi ékszerét is?

— Tőle kaptam. Valamikor régen egy perzsa szultáné volt, mondotta az öreg Ali. A maharadzsa maga választotta ki nekem. Én akár egy évig válogathattam volna, míg ki tudtam volna választani valamit a drágaságaiból. Amit mégis ki mertem venni belőlük, ez a néhány foglalatnélküli kő.

— Opál! Szerencsétlenséget hoz.

— Ki tudja? Nekem talán éppen szerencsét, — én többnyire mindannak a megfordítottját tettem, mint az okos emberek.

— És milyen volt a többi?

— Kívánja tőlem, Mrs. Bowlby, hogy írjam le a szivárványt? Ha fogalmat akar szerezni a kincsekről, nincs más lehetőség, mint hogy eljön a maharadzsa ünnepélyére.

— Oda? Soha! Inkább . . . te elméngy, John?

— El, édes Susan.

— És te, Helén, te azt teszed, amit én, nem igaz?

— Igen, mama, ha szót fogadsz a papának. Házasársaknak segíteni kell egymáson, ezt tanultuk az iskolában.

Mrs. Bowlby csak sóhajrással felelt, melyet nagyon mérsékelten tudott meggyőzővé tenni.

— Akkor hát mondja meg annak a szörnyetegnek, hogy eljövünk, — mondotta. — De feltételül kötöm a tisztességes viselkedést. És mit vegyen az ember magára, Mr. Cray?

Valószínű, hogy Jusszuf kán módosított valamelyest a rendelkezésein, vagy pedig London egyáltalában nem volt abban a helyzetben, hogy teljes mértékben eleget tegyen nekik, mert nem volt egészen ázsiai az a kép, amely a meghívottaknak — Bowlby-család, van Schleeten úr és Allan — szeme elé tárult, mikor másnap este ünnepi menetben felvonultak a Grand Hotel Hermitage dísztermébe, ahol Jusszuf kán, Morrel ezredes és az öreg Ali fogadta őket. Az ezredes, van Schleeten úr, Mr. Bowlby frakkban jelent meg; miss Bowlby csipkeruhában, Mrs. Bowlby pedig zöld-fekete brokát-toaletben, olyan uszályal, mely könnyű volt, mint ő maga, továbbá legjobb ékszereinek díszében s azzal a szilárd elhatározással, hogy magasan lengeti a csillagos lobogót. Jusszuf kán és az öreg Ali keleties bő fehér ruhájukban és turbánosan jelentek meg. Jusszuf kán turbánját gyémántos boglár díszítette, valamennyi gyémánt fehér volt, egyetlenegy nagy feketének a kivételével, mely úgy lángolt, mint egy szuroktenger. Jobb füle fölött a smaragdok bokrétája tüzelt, melynek láttára Mrs. Bowlbyből önkénytelenül kikíváncozott a felkiáltás: Áh! Jusszuf kán mély szalaammal köszöntötte a megjelenteket.

— Üdvözlöm az est vendégeit! — mondotta. — Köszöntlek benneteket ezen az ünnepen és fogadjátok köszönetemet, hogy megjelenésetekkel megtisztelni kívántatok. Kérlek benneteket, bocsássátok meg jószágon, hogy a megtörtént rendelkezések teljességgel nem méltók hozzátok s mielőtt szegényes lakománkhoz ülünk, arra kérlek téged, Morrel szahib ezredes, hogy mutasd be nekem azokat a vendégeimet, akikkel még nem találkoztam.

Az ezredes eleget tett a bemutatás szertartásának s közben Allan ráért, hogy körülnézzen.

A szálló díszterméről, melyet Jusszuf kán óhajának megfelelően kellett berendezni, eleve tudomásul kellett vennie, hogy a templomi stílus egy nemében építették, két oldalt nagyon széles oszlopokkal, melyek nem túlságosan magas mennyezetet támasztottak alá. Mert úgy a mennyezetet, mint a falakat és a padozatot óriási, fantasztikus teheráni mintákkal ékes nehéz szőnyegek borították, melyek közt a zöld és kék márványoszlopok, legalább Allan elképzelése szerint, valóban ázsiaiinak hatottak. A mennyezetről lágy hajlásokban omlottak alá a drapériák, melyeket a terem közepén tíz hosszú lándzsa szedett redőbe ; az így kiképzett menyezet alatt terítették meg az ünnep alacsony asztalát. Körülötte székek helyett a párnák valóságos hegyei sorakoztak. Minden ülőhely mellett alacsony fémállvány állt s öblögető porfírcsésze volt rajta. A világítás Európa és a próféta vallásának összeegyeztetése volt : villanykörtek, melyek hatalmas félhold alakjában egyesülve tündököltek a redőzettel borított mennyezetnek egyik hosszú oldalától a másikig. Megfelelő félkörben állt görbe karddal az övében a fekete testőrség a főhely körül, melyet a maharadzsa fog elfoglalni s ahol a párnák kissé magasabbra voltak feltornyosítva, mint a többi helyen. Allan végül némi borzongással félmeztelen táncosnőket fedezett fel az egyik sarokban, arany-perecekkel karjukon és bokájukon. Széles, furcsa húros hangszereket és csillogó tamburinokat tartottak a kezükben. Mit szól ehhez majd Mrs. Bowlby? Eppen kellő időben fordította el figyelmét a táncosnőkről, hogy meghallja, amint ez a hölgy megjegyezte Jusszuf kánnak:

Meg kell vallanom, hogy haboztam, mielőtt elfogadtam az ön... a fenséged (láthatóan nehezőre esett ezt a címet az ajkára venni) meghívását.

— És miért? — kérdezte Jusszuf kán. — Az az ifjú szahib, aki kétszer mentette meg ékszereimet, oly langy módon vagy oly rosszul adta át meghívásomat?

— Nem, — felelte Mrs. Bowlby, — de tartottam tőle, hogy ha az ünnep olyanná alakul, mint az ön... a fenséged országában szokott, hogy... hm... olyan dolgok kerülnek a szemem elé, milyeneket tisztességes nő nem szokott látni.

— Ez úgy van, — mondotta Jusszuf kán — az én országomban tisztességes nők nem szoktak megjelenni a férfiak ünnepélyein.

Mrs. Bowlby megrázkódott ennek a keleti őszinteségnek hallatára. Pillanat alatt megfélekedezett a címekről oly dolgok miatt, melyek már régóra nyomták a szívét.

— Az én országomban pedig — kiáltotta — tisztességes férfinak nincs egyszerre százötven felesége! Jusszuf kán gondolkozott egy pillanatig.

— De nem hallottam-e — mondotta komolyan, — hogy egy nőnek, ha úgy akarja, százötven férje lehet egymásután?

Mrs. Bowlby meredten nézett rá.

— Kezet foghatunk — jelentette ki végül. — Ezt jól mondotta. Nem tagadom, erre még sohasem gondoltam.

— Minden országnak — vetette közbe az udvari költő — megvannak a maga szokásai, melyek két mérfölddel a határaitól már nevetségesnek és érthetetlennek látszanak. Ez megtaníthatna bennünket

arra a meggondolásra, hogy nem vagyunk egyebek a sors játéklabdáinál.

Morrel ezredes sietett szót emelni :

— Nem volna ideje asztalhoz ülni? Fenséged tudja, hogy holnap kora reggel utazunk !

Jusszuf kán oly kacajra fakadt, mely meglepte Allant. Ily vidámságot fel nem tettek volna passzív keleti emberben. De őfensége csakugyan úgy kacagott, hogy meg lehetett látni valamennyi fogát, köztük egyet, melynek, mint Allan futó pillantással észrevette, arany koronája volt. Jusszuf kán a szemét törölte s még mindig kacagva mondotta :

— Jól tudod, Morrel szahib ezredes, hogy holnap hosszú időre elveszít ez a város a szeme elől. Tehát ülünk az asztalhoz !

Az ezredes megütközve figyelte ezt a vidámságot, melynek oka nyilván érthetetlennek tűnt előtte és csak a vállát vonta. Jusszuf kán pedig megismételte :

— Asztalhoz, uraságaim !

Ő maga vezette vendégeit a terített ünnepi asztalhoz. Bevárta, míg valamennyien együtt voltak az alacsony menyezet alatt, aztán így szólt :

— Az én országomban nem oly asztalnál költjük el ebédeinket, mint ennél itt. De amikor erről az ünnep-ről tanakodtam, kettőt mondtam magamban. Először azt gondoltam : ezek a nemes szahibok nem ismerik az én országom szokásait s ami az étkezést illeti, mindenki leginkább a maga szokásaihoz ragaszkodik.

— Igaz — jegyezte meg az öreg Ali — és tanítványom jól beszél.

— Továbbá — folytatta Jusszuf kán, — azt mondtam magamban : mi az oka annak, hogy ezek-

nek a nemes szahiboknak kellemetlenségeket okoztam, melyeket most hozzájuk méltatlan módon ezzel az ünnepéllyel szeretnék jóvátenni? Azt mondtam magamban: az ékszereim, melyekre ravasz és vakmerő tolvajok szemet vetettek. Ha most a vendégeim meglátják ezeket az ékszereket, melyek mindamellettt nincsenek bizonyos szépség hijján, talán megérthetik, hogy miért vágytak reájuk oly módon a tolvajok s megérthetik egyszersmind azokat a kellemetlenségeket is, melyeket miattuk nekik is el kellett szenvedniök. Tehát ...

Elhallgatott és tapsolt.

Mint a köd napfelkeltekor a trópusokon, egy pillanat alatt hirtelen eltűnt egy fehér selyemlepel, mely az ünnepi asztalra volt ráterítve, — nem láthatta senki, hogyan történt — és Jusszuf kán vendégei félig elvakult szemmel bámulták Nazirabad kincseit, melyek gula-alakban tornyosultak föl az asztal közepén. Kápráztató asztaldísz! Allan, az ezredes és van Schleeten úr, kik már látták, némán álltak ott, teljes bűvöletében a kövek fantasztikus ragyogásának. De a Bowlby családból, mely még nem ismerte, háromszoros elfojtott kiáltás tört elő. Mrs. Bowlby szeme az egyik diadémról és nyakláncról a másikra tévelygett, félig megdöbbenve, félig bizalmatlanul.

Jusszuf kán intett vendégeinek, hogy üljenek le. Maga mellett mr. és mrs. Bowlbynak ajánlotta fel a helyet, aztán Allan és Miss Helén, majd az ezredes, van Schleeten úr és az öreg Ali következett soron. Ő maga utoljára ült le és jobbkarját a menyezet felé emelte fel. Ugyanabban a pillanatban minden oldalról, úgy látszott, hogy a semmiből, fényes feketebőrű szolgák

tűntek elő, megtöltötték illatos vízzel minden vendég előtt a porfircsészéket és mindegyik elé rózsaszínű itallal telt serleget állítottak.

— Sörbet ez — magyarázta Jusszuf — később majd azok az italok következnek soron, melyeket a szahibok kedvelnek, de üdvözetül saját országom italát kívánom felajánlani.

Királyi mozdulattal emelte fel poharát és egy hajtásra kiürítette.

Abban a pillanatban, mikor letette serlegét, rózsaső hullott az ünnepi asztalra, a terem háttérében pedig örvénylő táncra perdültek a barna táncosnők és sajátos hangszereikkel kísérték mozdulataikat. Mrs. Bowlby felszökött párnáiról s úgy meredt rájuk, Allan pedig Miss Helénhez hajolt, ki álmatagon ült helyén, mintha nem tudná, ébren van-e vagy álmodik és így szólt hozzá:

— Úgy látszik offensége nem tart újabb támadástól a drágakövei ellen, hogy így széttergeti itt.

— Hiszen itt vannak mellette a testőrei — felelte Miss Helén, anélkül, hogy elfordította volna szemét az asztalon levő piramisról. — De ön ugyancsak kellő respektussal viseltetik aziránt a Mirzl iránt.

— Kénytelen vagyok beismerni, hogy azt hiszem, jelen van, bárhol vannak együtt ketten vagy hárman és van a közelben valami, amit ellopni érdemes.

— Akkor itt kellene lennie a teremben — kacagott Helén.

Allan kissé megrázkódott e könnyen odavetett szavakra. Mi is jutott eszébe az imént, ma este? És milyen emlékezésen is járt az esze?

Jusszuf kán mély komolysággal figyelte Mrs. Bowlbyt s így szólította meg:

— Kétségtelen, hogy a táncosnők egynémelyike, kiket a karavánszeráj tulajdonosa hajtott fel, nincs minden ígézetesség nélkül. De én a magam részéről sokkal nagyobb tetszésemet lelem az ön leányában, kit eléggé felnőttek hiszek arra, hogy férjhez adják.

Mrs. Bowlby olyan kiáltásban tört ki, mint egy hurokba esett papagály és hirtelen elfordult a táncos nőktől.

— Helén — süvöltötte, — egy szót sem szabad hallanod abból, amit mond.

— Nem, mama.

— Szégyelhetné magát — folytatta Jusszuf kánhoz fordulva Mrs. Bowlby. — Amikor százötven asszonya van, akiket feleségeinek nevez, szégyelnie kellene, kelepceket vetni az én szegény, ártatlan gyermekemnek!

— Az a százötven asszony — mondotta Jusszuf kán, — rég van már a palotámban és el is lehet őket küldeni, ha szüksége fordul. Talán könnyebb is egy asszonyt szeretni, mint százötvenet.

Mrs. Bowlby úgy szorította markába a sörbetes serlegét, mintha a maharadzsa fejéhez akarná hajítani és szótlanul meredt Nazirabad uralkodójára. Jusszuf kán változatlan egykedvűséggel folytatta:

— Nemzetségem negyvennyolc őst számlál és palotámról és birtokaimról ezek az ékszerek elég, ha nem is méltó bizonytságot tesznek. Ha azt az ékszer-művészt, ki tanítóm balján ül, nem szédítette volna meg egy nő, amiért mindnyájunknak frigyelni kell őt,

ezen az ékszerek most más, megnyerőbb alakot mutatnának.

— Helén! — kiáltotta Mrs. Bowlby elfuló hangon — ne hallgass rá.

Miss Helén felelni akart valamit s a fekete szolgák ünnepi menetben jelentek meg éppen az ezüstitálak magasra tartott sorával, amikor Allan agyában megvillant egy gondolat. Az emlékezés, melyet keresett, jelentkezett és ugyanabban a pillanatban elébe tűnt a másik örületes, de!... Miss Helén háta mögül odahajolt Morrel ezredeshez. Kérdéseket sugott oda az ezredesnek, amire az úgy meredt rá, mint olyan emberre, aki hirtelen megörült és jó időbe telt, míg végül megtalálta szavát.

— Az ördögbe, az ördögbe, mire véljem? — bömbölte. — Végképpen megbolondult?

Allan felemelkedett a helyéről. — Hogy mire vélje? — kiáltotta és villámló szemmel mutatott Jusszuf kánra. — Arra vélje, hogy az az ember, aki ott ül, nem Jusszuf kán, és nem Nazirabad maharadzása!

Alig, hogy kivetette magából ezt a mondatot, kopogtattak a díszterem ajtaján. Az ajtó kinyílt és három csodálatos alak jelent meg a küszöbön. Először lépett be az az ember, aki azt mondotta, hogy nem lehet jelen mint vendég a saját szállójában, — a Grand Hotel Hermitage igazgatója. Utána egy nő következett, kinek láttára Mrs. Bowlby úgy riadt vissza, mintha csörgőkígyóra lépett volna és végül ott állt egy ember gyűrődött ruhában és nem egészen tiszta gallérral. Bizonyos mértékben hasonlított a nazirabadi maharadzásához.

JUSSZUF KÁN HÁZASSÁGA.

A nagy szálló igazgatója szakította meg a csendet, mely az ő, meg a másik két személynek belépte óta állt be a teremben, Morrel ezredeshez fordult és minden kimondott szavának döntő nyomatékot adva, így szólt :

— Ezredes úr, meg fogja bocsátani, hogy betolakszom társaságába. Elgondolhatja, hogy nem kényszerítő körülmények nélkül teszem. El fogom mondani a történeteket, oly rövidre fogva, amily rövidre csak lehet.

— Húsz perccel ezelőtt lehívtak az irodába és jelezték, hogy mulhatatlan szükség van jelenlétemre. Lesiettem és ott találtam ezt a hölgyet, kiben Mrs. Langtreyre ismertem, mert néhány napig a szállómban lakott (az igazgató meghajolt Jusszuf kán felé). Nem hittem a szememnek, amikor Mrs. Langtreyt megláttam, aki mint tudjuk, két nappal ezelőtt vakmerő merényletet kísérelt meg őfensége ékszerei ellen, amiről őfensége vendégeinek egyike a legrészletesebb felvilágosítással szolgálhat. Az igazgató könnyed meghajlással van Schleeten úr felé fordult, aki szemét Mrs. Langtreyre szegezve, majdnem dermedten ült a helyén). Még kifejezést sem adhattam megütkezésemnek, mikor Mrs. Langtreys így szólt hozzám : — Jól tudom, hogy mit akar mondani. Kár, több szót vesztegetnie. Mrs. Langtreys vagyok, ki az ön szállójában lakott ; ez itt a nazirabadi maharadzsa, akit öt nappal ezelőtt elraboltak. »Hogyan merészelheti azt mondani, hogy ez az ember a maharadzsa volna«, kiáltottam én, — »mikor tudom, hogy a maharadzsa éppen most búcsú-

lakomát ad a szállómban!» «Az a maharadzsa» felelte Mrs. Langtreyc »szép egy maharadzsa! Az az ember, aki ma este az ön szállójában búcsúlakomáját üli, éppen úgy maharadzsa, mint ön, vagy akár a portás. Követelem, hogy vezessenek fel azonnal a díszterembe.» Ezt már mégis megsokaltam és készültem hívni a személyzetet, hogy utasítsák ki Mrs. Langtreyc a szállóból, de a hölgy megelőzött és így szólt: »Ne tegyen olyant amit később megbánna! Nagyon nem szívesen akar-nánk rendőri segítséggel benyomulni, de ha szükség lesz rá, megteesszük azt is.» E kijelentés után úgy gondoltam, nem tehettem mást, mint hogy felkísértem ide mindkettőjüket, kívánságuk szerint.

Az igazgató elhallgatott. Az ezredes úgy nézett körül, mint egy alvajáró s hol az igazgatóra, hol meg Allanra bámult, hol meg arra a két személyre, kiknek mindegyike Nazirabad trónjára tartott igényt. Az utóbb megjelent trónkövetelő, aki gyűrött frakkjában Mrs. Langtreyc oldalán jelent meg, így szólt:

— Még meddig leszek kénytelen várni, — mondotta — míg bilincsbe nem verik ezt a gonosztevőt, aki ellopta külsőmet? Őt napig voltam kezében s a bandája kezében és most, hogy visszajövök és úgy látom, hogy ellopta nevemet, ha a birtokaimat és mindenemet ugyan még sem lophatta el, úgy bánnak velem, mintha én volnék a tolvaj. Morrel szahib ezredes, még meddig várjak, míg bilincsbe verik ezt a gonosztevőt?

Az ezredes róla az asztalnál ülő maharádzsára fordította tekintetét, anélkül, hogy akár egy szónak is ura lett volna. Évek óta ismerte a maharádzsát; az asztalnál olyan Jusszuf kán ült, akire ezernyi alkalomból emlékezett, az ajtóban pedig egy beesett arcú, gyűrött

ruhájú ember állt, ki hasonlított ugyan valamennyire a másik Jusszuf kánhoz, de éppen csak hogy hasonlított.

De ennek a gyűrött jövevénynek a kijelentése pontosan megegyező a svédországi fiatalemberével, aki szinte ugyanabban a pillanatban dobta eléje képtelen állítását. Már teljesen határozatlanul állt, mikor félbeszakították a hallgatást: az asztalnál ülő maharádzsa beszélni akart, de Kragh Allan fölöttébb udvariatlanul vágott a szavába:

— Morrel ezredes — kiáltotta — az imént két kérdéssel fordultam önhöz, melyeket ön, mint láttam, eszelősnek minősített. Megengedi-e, hogy megismételjem azokat a kérdéseket?

Az ezredes fagyosan biccentett, nyilván meg sem értve, hogy mit mondott Allan, oly elképedve bámult még mindig a trónkövetelőre.

— Azt kérdeztem öntől, — mondotta Allan — hogy offenségének, a maharádzsának volt-e alkalma és lehetősége Nazirabadban arra, hogy a fogát plombáltathassa? Volna oly szíves ezúttal szabatos választ adni a kérdésemre?

Az ezredes feléje fordította meredt pillantását.

— Fogakat plombálni, — kiáltotta — mondhatom, hogy nem megfelelő idő az üres fecsegesre és gyermekességekre.

— Talán nem is oly gyermekességek, mint hiszi, — felelte Allan — válaszából azt a következtetést vonom le, hogy offenségének nem volt alkalma, hogy Naziradaban a fogát plombáltathassa. És Londonban?

— De hallja, most már, fiatalember...

— All right. Tehát Londonban sem. Már pedig tudom, hogy ennek az embernek, aki itt az asztalnál ül,

az egyik zápfogán aranykorona van. Ha megcáfolhatja ezt, elesik egyik alapja annak az állításomnak, hogy nem ő a nazirabadi maharadzsza. Ezennel alkalmat kínálok neki, hogy haladéktalanul megcáfolhassa.

Az asztalnál ülő Jusszuf kán villámló szemmel ugrott fel helyéről.

— Nem tudok semmit a szahibok vendégszeretéről; mikor vendéget látnak maguknál, — mondotta — de ha az én országomban úgy beszélne valaki velem, a vendéglátó házigazdával, mint ahogy ez a fiatalember most velem beszél, a szolgálaimmal veretném ki a házamból. Ló vagyok-e, hogy kívánságra köteles legyek benézetni a szájamba? Kergessék ki innen ezeket az embereket, kiket nem ismerek s akik orcátlan koldúsok módjára tolakodtak be ide s velük együtt azt a fiatalembert is, aki úgy sértett meg, mint még soha engem meg nem sértett senki!

Haragtól villámló szemmel nézett Allanra és a hivatlan vendégekre. Az ezredes felállt és készült már megfelelni kívánságának, mikor Allan egy kézmozdulattal és könnyű mosollyal feltartóztatta.

— Morrel ezredes, — mondotta — egy pillanatra még! Szívesen kergettetem ki magam úgy, amint őfensége kívánja, de egy feltétellel. Azt hiszem, hogy Mrs. Langtrej és kísérelője csatlakoznak hozzám, ha meghallják ezt a feltételemet.

Az asztalnál lévő maharadzsához fordult:

— Mirzl Jeromos, az igazhitűek és minden bűntevőknek királya te, légy oly kegyes, parancsold meg magának a te fekete testőrségednek, hogy kergessen ki innen! Történetesen tudom, hogy az őrség nem ért angolul.

A maharadzsa arcvonásai Allan szavainak hallatára félelmetes kifejezést öltöttek. Elhagyta helyét és lassú léptekkel közeledett ahhoz a csoporthoz, mely az ajtó közelében állt. A szemét gyilkos éllel szegezte Allanra s úgy villogott az a szem, mint a királytigris szeme. Megállt Allan előtt s egy pillanatig a haragnak oly kifejezésével nézett rajta végig, hogy az ezredes olyan mozdulatot tett, mint aki közbe akar lépni; olyan volt az, mintha a maharadzsa azon nyomban le akarná ütni Allant. De ugyanabban a pillanatban valami egészen más dolog történt. A maharadzsa óriásit szökött mindnyájuk előtt, méltót a királyi ragadozóhoz, melyhez hasonlított; és mielőtt bárki megmozdult volna, a terem vak sötétségben állt; hallották becsapódni az ajtót és csattanni a zárat. Egy pillanatig képtelen zűrzavar volt a teremben. Mrs. Bowlby, az ezredes, a fekete testőrség, az igazgató és az imént érkezett hivatlan vendégek kiáltásai hallatszottak. Aztán valakinek elégült kiáltása, akinek sikerült megtalálni a kapcsolót s a terem megint teljes világosságban állt. Karok és lábak össze-visszasága dörömbölt az ajtón, a csatazaj közepén álló ezredes kiáltásai jelezték, hogy nem minden csapás és rúgás érte az ajtó betétjét. Az ajtó végre felpattant és vad hajsza indult el a lépcsőn lefelé a nagy csarnokba. A szálló jó hírének szerencséjére, a csarnok, nem szólva néhány alkalmazottról és portásról, teljesen üres volt. Az igazgató oroszlanordítással dobott az utóbbi elé egy kérdést s dermedt ijedtség pillanata után megszólalt a Benediktineres-üveghez hasonló érdemes portás válasza:

— Az álmaharadzsa? A maharadzsa egy pillanattal ezelőtt lejött a lépcsőn és ... no, igen, látszott

hogy kissé bizonytalanul áll a lábán. »K-kicsit ki akarok menni a f-friss levegőre«, mormogta nekünk, Sir, és kissé tétován nézett ránk. Lehallatszottak a kiáltások a teremből és azt gondoltuk magunkban : most kezdődik ott fent a jóhangulat és . . .

A következő pillanatban úgy viharzottak el az érdeemes portás mellett, mint az ebfalka, mely a vad nyomára talált. Sajnos, ez a nyom nem vezetett tovább, mint a Monmouth Squareig.

Az őrtálló rendőr jelentette, hogy két perccel ezelőtt besegített egy autóba egy ázsiai gentlemant, aki egy kissé beszeszeltnek látszott s a gépkocsi aztán elindult az illető úr lakása, a Grosvenor Hotel felé.

Az ezredes Allanra nézett s közben a homlokát törölgette.

— Az átkozott gazember, — dünnyögte — már harmadszor ! És hajszál híján sikerült volna neki . . . Ördög vigye, nem tehetek róla, bámultam azt a fickót.

— Menjünk vissza — mondotta az igazgató. — Ófensége . . . ő valódi fensége mentségeket és magyarázatokat követelhet tőlünk.

Az igazgató, az ezredes, meg Allan ismét felmentek a lépcsőn ; van Schleeten úr nem vett részt az álmaharadzsa hajszolásában. A Monmouth Square-en járó emberek csodálkozva nézték a három urat, akiknek arcáról patakzott a veríték, bár frakk és fehér nyakendő volt rajtuk. Mikor felértek a díszterembe, színes látvány tárult elébük.

A bejárattól balra a Bowlby-család állt Mrs. Bowlby elnöklésével, ki szétterjesztett szoknyájával kész volt

megvédelmezni családját, úgy, mint a tyúk a csirkéit. Élénk, halk beszélgetésben volt férjével és leányával s közben-közben kihívó pillantást vetett Mrs. Langtreyre. Mrs. Langtrey büszke tartással és megfejthetetlen mosollyal a terem közepén állt. Szemét Jusszuf kánra — a most már elismert, igazi Jusszuf kánra — függesztette, az ünnepi asztal körül álló párnák egyikén pedig egy vastag szőke-deres, most lomhán lefelé csüngő bajuszú úr ült, kinek szeme nem látott mást, mint Mrs. Langtreyt. Van Schleeten úr volt.

A fekete szolgák, meg a testőrség körbe gyülekeztek, mint egy varjúsereg, mely az elmúlt eseményről károg. Jusszuf kán — az igazi — kissé még megviselten állt kiürített borospohárral a kezében és gyöngéd szavak és bocsánatkérő mentegetőzések célpontja volt öreg tanítómestere részéről.

— A prófétára mondom, fiam, úgy szégyenlem magam, mint a tolvaj, kit azon melegében fogtak tetten a bazárban! Én magam, a te tanítód, két napig vezettettem félre magam attól az arcátlannál arcátlanabb gonosztevőtől. Még a beszéde is éppen olyan volt, mint a tiéd, csak költőibb volt, amiben annak a tanításnak gyümölcsét láttam, amellyel mindenkor gazdagítani akartam a lelkedet. Amiatt érzett elbizakodottságom csak még inkább vakká tett valódi mivoltával szemben, vajha kegyelmes lenne irántam e hibáimért Allah. A prófétára mondom: igazán szégyenlem magam. Ha nem lett volna csodálatosan éles sólyomszemével ez a fiatalember, most téged elűztek volna, a csaló pedig néhány hét múlva, amikor visszatértünk volna országunkba, hová úgy vágyódom, mint a szarvas a forrás vizére, elfoglalta volna Nazirabad trónját.

A maharadzsa félbeszakította beszédét.

— Nem fér hozzá kétség, — mondotta felegyenesedve — az érdem, hogy leleplezték a csalót, azé a fiatalemberé, akit én nem ismerek, de volt valaki a társaságomban, egy nő, aki éppoly kész volt arra, hogy leleplezze. Csak éppen hogy maga akarta megválasztani a kellő időpontot.

— Fiam, — vágott közbe Ali — azt mondd: egy nő? Azt az asszonyt akarod mondani, aki veled jött ide?

— Te mondtad. Ő, aki velem jött, akit az a csaló és emberrabló a börtönben való ápolásomra szemelt ki, akinek fogságom idején megesett a szíve rajtam s akiről most mindjárt többet is beszélek neked és a szahib ezredesnek. Öt napig volt az ápolónőm, csak eleinte váltotta fel néha a betörőkirály. Szelídsége és egyben akaratának ereje csodálatra volt méltó és fogságom idejének az a része, melyben ő vigyázott rám, édesebb volt minden óránál, melyet más asszonyok társaságában töltöttem. Erős volt, mint a lovas keze, mikor a kantárszárat fogja és szelíd, mint amikor a csikó szőrét símogatja. Ma... de arról később majd többet. Azt mondtad, hogy néhány hét múlva viszontlátjuk hazánkat? Hát elutazástok ideje meg volt már határozva?

— Holnapra tűzte ki Morrel szahib ezredes, aki tegnap különös kegyként eszközölte ki a minisztertől, hogy becsületünk és turbánunk mocsoktalan tisztaságával hagyhatjuk el ezt a várost. Olyan dolgokat, mint azok, melyeket ittlétünk okozott, ez a város soha még hírből sem hallott és mind ennek a városnak népe, mind pedig Morrel szahib ezredes joggal vannak

felháborodva ellenem, aki oly nyomorult példaadód voltam.

— Ott jön Morrel szahib ezredes — vágta el szavát Jusszuf kán. — Nagyon jól van. Mindjárt beszélek vele arról, amit a szívemen viselek.

Az ezredes elé ment, ki a gonosztevő-hajsza után még a homlokát törölgette s néha erőteljes kifejezések kíséretében dörgölte a bokáját, melynek része volt a díszterem ajtajának ostromában. Oly pillantásokkal meredt Jusszuf kánra, melyekből vajmi keveset lehetett kiolvasni az igazi trónkövetelő visszatérése miatt érzett örömeiből.

— Szép história — kiáltotta, mintha Jusszuf kán viselné a felelősséget Mirzl gonosztetteiért. — Azt mondtam, hogy átkozottul szép história? Inkább az átkozottul szép históriák egész gomolyaga! Ha nem küldi ide Isten a mi fiatal barátunkat, — e szóval Allanra mutatott — az ördög tudja, mi lenne velünk most.

— Ki ez a fiatalember? — kérdezte Jusszuf kán.

— A neve olyan, hogy az embernek kitörik a nyelve rajta. De az nem tesz semmit. Már harmadszor történt most, hogy túljárt annak a cégéres gazembernek az eszén, aki egész bizonyosan rászédné magát a sátánt is, ha éppen arra vetné magát. Ez a fiatalember — igen, hallgasson csak ide!

Rövid, de színes és festői leírást adott Mirzl úr és Allan három párviadaláról és nem mulasztotta el, hogy erkölcsi elmélkedésbe mélyedjék Jusszuf kánnak a szerencsétlen esetekben való részességéről, melyek őt, Morrel ezredest, erős próbára tették, mióta megérkeztek Európába, abba a világrészbe, mely elpirult szégyenlétében, hogy olyan dolgok játszódtak le a szeme előtt.

Jusszuf kán türelmesen hallgatta végig, aztán így szólt :

— Tanítómesterem, Ali, azt mondta nekem, hogy az volt a szándékom, Morrel szahib ezredes, hogy holnap helyettem, mint királlyal, azzal a csalóval együtt utazol Nazirabadba. Igaz ez?

Az ezredes félig dühösen, félig zavarodottan dörögte, hogy »igen«.

— Jól van. Most már magamnak is ez a nézetem. Ami ezt a fiatalembert illeti, később fontolóra veszem, hogy mi történjék hálám lerovásának érdekében. Előbb másvalaminek kell megtörténnie. Azért jöttem a tengeren ebbe az országba, hogy magamhoz illő feleséget vigyek ki magamnak a szahibok népéből és országból.

— Egy hercegisasszonyt — dörögte az ezredes. — Ezt a tervet most már szegre kell akasztanunk azok után, amiket fenséged itt Londonban elkövetett. A fehér hercegisasszonyok kényesek kissé.

— Botorul beszélsz, Morrel szahib ezredes, nem kell ezt a tervet, mint te mondod, szegre akasztanunk. Ellenkezőleg, ma este meg kell ünnepelni házasságkötésemet.

— Haha ! Nagyszerű ! Hát hol van a hercegisasszony?

— Itt van — mondotta Jusszuf kán nyugodtan és Mrs. Langtrej felé fordult.

A teremben levők lassan-lassan mind köréje sereglettek. Legutóbbi szavaira éles kiáltás hallatszott ki a körnek abból a részéből, ahol Mrs. Bowlby állt, a kiterjesztett zöld brokátszárnyaival védve még mindig családját.

— Haha ! Ebből lesz királyné !

Jusszuf kán Mrs. Bowlbyre nézett.

— Ki ez az asszony, ki oly gyermekes szavakat bocsát ki az orrából? — kérdezte.

— Fenségednek nem szükséges ezt figyelembe vennie, — vigyorgott Mr. Bowlby — mi máson bocsáthatná ki?

— John! Te is! Elhagyod és nyilvánosan megszégyeníted a feleségedet!

— Szeretett Susan, öreg korodban hiú lettél? Tudhatod, hogy az orrod tizes méretű. Azonkívül őfensége vendége vagy és nem illik hozzád, hogy megsérsd őt, vagy más vendégét.

Mrs. Bowlby a zöld brokátjában közelállt hozzá, hogy szétrobbanjon, de sikerült keble mélyébe fojtania vissza érzelmeit és hallgatott. Gúnyosan mély meghajlással fordult a többiek köréhez. Jusszuf kán kézenfogta Mrs. Langtreyt és öreg tanítójához fordult:

— Tanítómesterem, Ali, — mondotta — rajtam kívül ő maga a sejk-ül-iszlám Nazirabadban. Ebben a minőségében ő az, aki a fejedelmi házasságkötéseknél összeadja a házaspárt s ő van elsősorban hivatva arra, hogy feleségemet utóbb a próféta igazságaira oktassa.

Erre már az előzmények után is utat tört magának egy rekedt kiáltás Mrs. Bowlby melléből:

— Mohamedán nő lesz belőle! És mi lesz a többi százötvennel?

Jusszuf kán ismét komoly csodálkozással fordult hozzá:

— Mily balgán beszél ez az asszony, valahányszor megszólal. A próféta hitvallójának csak négy felesége lehet. Nekem a magam személye szerint, csak kettő.

— Kettő ! Hogyan lehet ilyet . . . hiszen tudja az egész világ . . .

— A többi csak mellékfeleség — jelentette ki Jusszuf kán. — Azokat most eltávolítják a palotából és más megfelelő helyre viszik őket. Attól az időtől fogva, mikor visszatérek Nazirabadba, nekem is csak egy feleségem lesz, mint a szahibok uralkodóinak.

Komoly szalaammal fordult Mrs. Langtreyhez, aki oly pillantással nézett rá, melyből derült gyengédség áradt ; aztán az igazgatóhoz fordult :

— A menyegzői ünnepre mindent az én termeimben készíttess elő. A házasságkötés után ott üljük meg illő módon az ünnepet. Ebben a teremben, melyet megfigyalázott a csaló, nem maradok tovább.

Minden történetek után mégis győzött a kíváncsiság Mrs. Bowlby egyéb érzelmein s este tizenegy óra tájban, mikor Jusszuf kán lakosztályában megtartották a menyegzői ünnepet, ő is megjelent ; meghívta reá a maharadzsa, aki ugyanoly csodálkozó érdeklődéssel figyelt mindenre, amit mondott, mint egy papagályra, mely megtanult beszélni. Az est egyúttal európai szokás szerint zajlott le ; Nazirabad ékszereit biztos őrizetben a mahagónikazettában őrizték s a fekete testőrség óvta Mirzl úr minden újabb támadó kísérlete ellen. Az egyetlen keleti árnyalat az öreg Ali volt, aki napkeleti öltözetben magasan szárnyaló költeményt szavalalt el tanítványianak tiszteletére s művének hatását csak az csökkenthette kissé, hogy közben elég bőségesen töltögették a poharakba a Pommeryt. Mrs. Langtrey utolsó estéjét ünnepelte európai viseletben, olyan szép illedelemmel, hogy félig-meddig még Mrs. Bowlbyt is megbékítette vele. De az öreg hölgy még sem tagad-

hatta meg magától, hogy az első kínálkozó alkalommal ne foglalja le magának a maharadzsát és ne kérdezze meg tőle :

— De nem tudja-e fenséged, hogy a fenséged . . . hm . . . felesége egyszer már élt házaseletet?

— Mit jelent az nekem? — felelte Jusszuf kán — hiszen én magam is úgy voltam vele.

Mrs. Bowlby bajjal vehette volna tagadásba ezt a tényállást.

— S hogy barátnője volt annak az embernek, aki három merényletet követett el fenséged ékszerai ellen? — folytatta konokul Mrs. Bowlby, ki nem akart hinni a füleinek. — S hogy ő maga is . . .

— Tudok mindent. Mit jelent az nekem? Ő az én szemem és az én fülem. Amit én nem láthattam, általa fogom látni, amit sohasem hallottam, majd ő mondja meg nekem. Sohasem voltak édesebb napjaim, mint az a két utolsó nap, mikor ő volt az őrizőm s amikor beszélgetéseink közben lassankint valami mássá lett és engem választott magának ahelyett az ember helyett, aki el akarta nyerni magának s akiben kedve telt a vakmerő bátorsága miatt. Lehet, hogy az méltóbb volt hozzá a bátorsága miatt, mint én, aki egyébként sem vagyok méltó hozzá. Nincs az az asszony, akinek társaságában annyira megízleltem volna a boldogságot, mint az övében akkor, mikor ételt és italt nyújtott nekem s végre megoldotta kötelékeimet. Az akarata oly erős, mint az acélpenge és lágy, mint a pelyhely a galamb mellén. Mindenkinél inkább ő az én maharánim.

Az ünnep körülbelül egy órája tartott már, mikor az igazgató, meghajolva, megjelent az étkezőterem küszöbén s kezében ezüsttálcát tartott, melyen két

távirat volt. A maharadzsza nem ismerte eléggé a nász-
ünnepekkel kapcsolatos európai szokásokat, hogy meg-
értette volna az effélék jelentőségét, ellenben Morrel
ezredes sietett kezébe venni a táviratokat. Felbontotta
az egyiket, egy pillanatig meredten nézve és pulyka-
vörös lett haragjában. El akarta dobni, de Jusszuf kán
megelőzte :

— Mi van azon a papiroson? — kérdezte. — Tudni
akarom. Rólam van benne szó?

Az ezredes köhécselt.

— Távirat attól a szélhámostól — dörögte.

— Nagyon jó, halljuk ! Az az ember lehet csaló, de
van benne bátorság. Halljuk, Morrel szahib ezredes !
Az ezredes olvasta :

»A királyi mátkapárnak, Grand Hotel Hermitage.

A bukott trónkövetelő igénytelen szerencsekívá-
natai : Virágozzék és gyarapodjék mindenkoron az
uralkodóház jogszerű törzsöke. Mondjátok meg a fen-
séges asszonynak, megértem, hogy egy nő értékesebb-
nek tarthatja tizenötmillió férfin uralkodni inkább,
mint egyetlenegy, aki, úgy lehet, mindenesetre felér
azzal a tizenötmillióval, és dicsőségesebbnek, hogy
Nazirabad uralkodóinak sorát gyarapítsa és szaporítsa,
mint a de Citracok törzsökét.

Mirzl Jeromos ex-maharadzsza,
ex-de Citrac báró. «

— És a másik? — kérdezte Jusszuf kán, aki ren-
dületlen komolysággal hallgatta végig az ezredest.

— Annak a kimondhatatlan nevű fiatalembernek
szól.

— Nekem! — kiáltotta Allan. — Gondolhattam, hogy megemlékeznek rólam is. Olvassa fel nyugodtan, Morrel ezredes!

— Amint akarja — mondotta az ezredes és felbontotta a táviratot:

»Kragh Allan úrnak, a nazirabadi maharadzsa kíséretében, Grand Hotel Hermitage.

Háromszor húzta keresztül terveimet, de nem haragszom önre. Hiszen magam mentem a kelepcébe. Mint van Schleeten úr, én is bolondultam egy nő után. Három évig törtem magam a kezéért s ő visszautasított, hogy tizenöt millió induson uralkodhassék. De egyet tanácsolok önnek: úgy vigyázzon, hogy negyedszer ne találkozzunk!

Mirzl, aki mint búcsúzásként megvallja önnek, nem valódi és ezerpróbás Mirzl, hanem sok minden a világon, baron de Citrac, vagy... neveket, tetszése szerint.«

A külön békekötés Allan és a volt Mrs. Langtrey közt rövid időbe került és nem állt többől, mint egy mosolyból, meg egy kézszorításból.

EGYSZERŰEN: NAZIRABAD.

Allan helyzete nem volt éppen kellemes. No, igen, voltak kalandjai, ezeregyéji kalandjai, pezsgős kalandjai — de ezen a reggelen nem érzett mást, mint főként kijózanodást. Pénzét az a hazátlan ember tulajdonította el, aki a többi közt Mirzlnak mondotta magát és

Allan nem tudta még, hogy a szálló megtéríti-e kárát. Jusszuf kán beszélt valami jutalomról azokért a szolgálatokért, amelyeket Nazirabad uralkodójának tett, igen, de erre vonatkozó homályos kijelentése után elmult az est, anélkül, hogy visszatért volna reá. Mindenesetre kezében volt Nazirabad fejedelmi ékszereiből a nyaklánc, mellyel uralkodásának rövid ideje alatt Mirzl ur ajándékozta meg, de azzal természetesen nem tehetett mást, mint azt, hogy visszaszolgáltatta. De ha meg is kapja a szállótól a kártérítést, mihez fogjon azután? Kalandjai után, amelyekben része volt, azok az élmények, melyek még reá várnak, nem érnének sokat. Hazautazzék? Mikor eszébe jutottak az otthoni üvöltő cimborák, olyanforma borzadály futotta át, mint a gladiátort, mikor az aréna kiéhezett oroszlánjaira gondolt. Nos, egyelőre nem tehetett mást, mint hogy lement az igazgatóhoz, megkérdezni, hogyan áll a dolog a szóbanforgó kárpótlással.

Az igazgató a tegnapi események után szakasztottan olyan kiábrándultság rabja volt, mint Allan maga. Állig begombolkozott és csöppet sem előzékenykedett.

— A dolgot, mint már említettem, nem intézhetem el magam. Természetesen teljes mértékben értékelem, amit ön, ha nem is a szálló, de mindenesetre vendégeinek érdekében tett, de mint mondtam, nem ígérhetek semmi bizonyosat, amíg nem beszéltem a felügyelőbizottsággal.

Allan vállát vonva hagyta faképnél s néhányszor végigsétált a nagy csarnokon, míg eszébe jutott, hogy Jusszuf kán és kísérete délben elutazik s hogy ennek következtében itt az ideje, hogy visszaadja Mirzl ex-maharadzsza nyakláncát. A hotel széfjében helyezte el,

annál a fiatalembernél, aki egyszer már kiszolgáltatta pénzét Mirzl úrnak. A lánc sajátságosképpen még ott volt a helyén! De időbe telt, míg a fiatalember kellőképpen meggyőződést szerzett személyazonosságáról s az a fáradtság, mellyel meggyőzhette róla, semmiképpen sem derítette jobb kedvre Allant.

— Ha a mult alkalommal csak félig lett volna ilyen lelkiismeretes, most gazdagabb volnék háromszáz fonttal — ezekkel a szavakkal mordult rá a banktisztviselőre és felment az első emeletre. Úgy látszott, hogy a fekete testőrség, mely a folyosón uralkodójának biztonsága felett őrködött, ugyanolyan levertség hatása alatt áll, mint Allan. Súgott-búgott és károgott egymás közt a maga varjúdialektusában. Nyilván fülükbe jutott már az elutazás híre és megfelelően örvendeztek is rajta. Vigyorogva bocsátották be Allant. Most már felismerték.

Az előteremben csak az öreg Alit találta. Ugyanoly mosollyal üdvözölte Allant, mint amilyennel künn a testőrség ismerte fel.

— Ő, — mondta — néhány óra mulva már a nagy vízen járunk és megfog bennünket az a betegség, mellyel a víz ördögei kínozzák meg az utasokat. Igen, csak néhány óra még és elhagyjuk ezt a nagy és csodás várost, melyből a betörőkirály miatt oly keveset láthattunk.

— Úgy látom, nem valami nagyon bánja, hogy találkozik már a víz ördögeivel — jegyezte meg Allan.

— Nem is, mert hiszen a hazámba visznek vissza. Szépen és találóan mondja egy költő: »Aki pálmafák alatt született, annak a fenyőfa csúf, Delhi lakóinak pedig városuk büze kellemes.«

— Szavamra, kitűnő — felelte Allan. — Milyen világ van most Delhiben?

— Igazán, nem mondhatom meg önnek, fiatal barátom. Négyszer tíz esztendeje már, hogy abban a városban jártam. És egész bizonyosan csak arra a nagy bűzre és olyan napsütésre emlékezem, minőről Londonban a nép nem is álmodik, még akkor sem, amikor hasist rág, mely éppoly elviselhetetlen volt, mint a hitetlen embernek Allah szeme.

— Hát ez csakugyan csábító — mondotta Allan.

— Fiatal barátom, — kérdezte az öreg udvari költő — jól értettem-e? Még sohasem járt Delhiben?

— Jól értett, — hagyta rá Allan — sajátosképpen teljesen megfeledkeztem róla, hogy ellátogassak Delhibe.

— De Indiában csak volt? — mondotta Ali bizakodva.

— Szégyenlem, hogy ily csalódást kell szereznem önnek, — ábrándította ki Allan — de bármily nevetségesnek látszik, még egyszer sem jártam Indiában. Olyan vagyok, mint a neveletlen számár, melynek levágják a fülét és szemellenzőt visel a fején.

— Aki sohasem járt Indiában, olyan, mint a tapasztalatlan gyermek, aki pedig nem volt Nazirabadban, olyan, mint az, aki meg sem született. Az ég Nazirabadban kékebb, a levegő pedig hűvösebb, mint bárhol a világon. A nap szokatlan világossággal süt az égről, de nem perzsel úgy, mint a hitetlenek feje fölött Delhiben. A hegyek oldalán cédrus és mandulafenyő zöldel és árnyékukból édesebb illat száll, mint egy nő hajából.

Fegyveres védőkísérettel karavánok kelnek át a hegy-szorosokon s mikor leszáll az est, jószagú a levegő tábortüzük füstjétől, a főtt ürühústól, a rizsától, meg a jó vajtól. Felségesebb illat az a világ minden illatánál és aki sohasem szagolta, olyan, mint aki soha bort nem ivott, vagy sohasem csókolta kedvesének ajkát. A nazi-rabadi asszonyoknak gömbölydebb a csipője és szebb a keze, lába, mint a más asszonyoknak s a szemük oly fekete és úgy ragyog, mint tél idején az égen a csillagok. Nem, aki nem volt Nazirabadban, nem is élt soha.

»Kezdem magam is hinni«, gondolta magában Allan s míg az öreg költő hosszú mondatokkal és az isteni sátorverő, meg más kisebb jelentőségű költők írásaiból szedett idézetekkel hozzáfogott hazájának leírásához, villanásszerűen tűnt lelkének szeme elé az egész Kelet, minden illatával és minden látományával, mely a színek nagyobb fényével és ragyogásával tündökölt Jusszuf kán minden ékszerénél és drágakövénel. Félig álomittasan állt még ott, mikor a belső szoba ajtaja kinyílt és megjelent maga Jusszuf kán s mellette felesége és az ezredes. Allan meghajolt és elővette a nyakláncot, melyre Jusszuf kán csodálkozó arckifejezéssel nézett.

— Fenséged csalárd képmásától kaptam ezt, — jelentette ki Allan — megengedi-e fenséged, hogy személyesen adhassam vissza, mielőtt visszalopja tőlem?

— Kaptad? — visszhangozta Jusszuf kán.

— Jutalomként — szólt közbe az öreg Ali. — Mint-hogy ez a fiatalember kétszer akadályozta meg abban, hogy ellopja, fiam, az ékszereidet, a család királya ezzel

az ékszerrel ajándékozta meg, én magam is jelen voltam akkor. Annak a csalónak az orcátlanságát tréfálkozó kedve enyhítette, melyet néha most is csodálok benne.

Jusszuf kán Allanra nézett.

— És most vissza akarod adni? — kérdezte. — Miért?

— Azért, mert hiszen a szélhámostól kaptam — így kezdte Allan.

Jusszuf kán a szavába vágott :

— Jól van úgy. A csalók királya, ki el akarta lopni az ékszereimet és teljes két napon át a nevemet lopta el, azt tette ezzel, ami dicséretére válik. Én többel tartozom neked, ifjú szahib, mint amennyit meg lehet fizetni ezzel az ékszerdarabbal. Mondd meg, mit tehetek, hogy lerójjam tartozásomat. Szólj bátran és tudd meg, hogy mindannak, amit kívánsz, már előre helyt adok.

Allan habozvan nézett a nyakláncra, melyet kezében tartott. Ajándékot és jutalmat fogadni el, ellenkezett nemzeti ösztönével; mégis tudta, hogy vonakodásával sértést követhet el, amellet pedig nem szabadulhatott attól a gondolattól, hogy mihez is fogjon, ha elmennek ezek az emberek, kiknek drámájában a szereplők egyike volt. Az öreg Ali így szólt a maharadzsa-hoz :

— Képzeld el, fiam, ez a fiatalember, kinek vonásai tehetségről és nemes gondolkozásról beszélnek s aki nagy szolgálatokat tett nekünk, nem látta teljes életében sem Delhit, sem Nazirabadot, sőt egyáltalában nem járt Indiában sem. Szóval és beszéddel igyekeztem gyenge képet festeni számára Nazirabad szépségeiről.

Allannak olyan gondolata támadt, mely megremeg-
tette. Ezekután az ezeregyéjszakai kalandok után min-
den másnak, ami nem az ezeregyéjszakából való, csak
unalmas íze lehet . . . És lehet-e ezeregyéjszakát találni
máshol, mint magában az ősrégi meseországban?

— Fenség, — kérdezte — nem szolgálhatnám-e
valami állásban fenséged személyét Nazirabadban?

— Jusszuf kán csodálkozva nézett rá.

— Ennyi az egész, amit kívánsz? — kérdezte.

— Ennyi — felelte Allan. — Bármely helyen.

Jusszuf kán még egy pillanatig nézte.

— Jól van, — mondotta — megígértem, hogy tel-
jesítem minden óhajtasodat, bármit kívánsz. A mai
naptól kezdve te vagy a hozzám legközelebb álló férfi
mindabban, ami nem tartozik a szahibok kormányára
az én országomban. De tudd meg, hogy néhány óra
mulva elhagyjuk ezt a várost.

— Tudom — felelte Allan — és sietek a csomago-
lással. Ezeregyéjszakai utazásra készülök útibőrönd
jeimmal.

Ezt mondotta pár órával utóbb a Bowlby-család-
nak is, mikor — ráadásul a szállótól megkapott három-
száz fontjával a zsebében — az előcsarnok lépcsőjén
elbúcsúzott tőle. Mrs. Bowlby, mindvégig kételkedve,
így szólt :

— Meg vagyok győződve, hogy csak a százötven
nőnek őrzésére fogja felhasználni.

— Mrs. Bowlby, — vetette ellene Allan — azt
hiszem, hogy ehhez az álláshoz vannak hivatottnak
oly feltételei, melyeknek én nem felelhetek meg.

Morrel ezredes, aki mellette állt, rekedten neve-
tett a fehér bajuszába és megjegyezte :

— All right, fiatal barátom. India Harun al Rasid kora óta meglehetősen megváltozott. Nincs arról szó, hogy ugyanazokat a kalandokat találja meg benne, mint az ezeregyéjszakában. De szükség esetében mindig megtalálhatja helyét a helytartók közt és megismerkedhetik olyasvalamivel, amiben, úgy hiszem, még nincs valami nagy tapasztalása, tudniillik a munkával. De most már szálljunk az autóba.

— A munka pedig — kiáltotta Allan után, istenhozzádot intve Bowlby úr — elvégre mégis a legnagyobb kaland!

— Vége. —

sid
zó,
ne,
dig
ed-
ncs
De
.
en-
g-

40

Grue

Fodo 1st an

(68)

